ARISTOPHANES

FRAGMENTA

ARISTOPHANIS

FRAGMENTA.

EX RECENSIONE

GUILIELMI DINDORFII.

LIPSIAE
LIBRARIA WEIDMANNIA
G. REIMER.

MDCCCXXIX.

Bekanntmachung.

Die Londoner Buchhändler Whittaker, Treacher und Arnot haben in diesem Jahre eine aus Priestley's Verlage an sie übergegangene Ausgabe des Aristophanes in fünf Bänden erscheinen lassen. Die beiden ersten enthalten den Bekkerschen Text nebst Scholien und einigen andern Dingen: die drei letzten, ohne welche die ersten aus begreiflichen merkantilischen Gründen nicht verkauft werden, eine Sammlung von Commentarien, die im Wesentlichen ein Abdruck des kritisch-exegetischen Quodlibet sind, welches in der Weidmannischen Buchhandlung zu Leipzig erschienen ist. Wir haben nicht erfahren wer die Londoner Ausgabe redigirt hat: die Arbeit selbst aber ist so beschaffen dass man ohne die geringste Uebertreibung vermuthen kann, der Verleger habe die Redaction entweder selbst übernommen oder durch einen Diener seiner Handlung besorgen lassen. Dagegen nun würde nichts einzuwenden seyn, wenn man nicht zu dem Mitkauf dieser Commentarien genöthigt wäre: dass aber der Herausgeber Tausende von Anmerkungen, die ich nie geschrieben habe, unter meinem Namen hat abdrucken lassen, ist ein kolossaler Bock, der vielleicht einzig in seiner Art seyn würde, wenn nicht ein ähnlicher in dem dickbändigen

Euripides, der aus derselben Fabrik hervorgegangen ist, geschossen worden wäre. Deutsche Recensenten, welche oft bitterlich darüber klagen, wenn Jemand an einigen Stellen die Handschrift X statt U oder den Kritiker Cajus statt Vejus aus Versehen genannt hat, mögen sehen wo sie angemessene Ausdrücke für diese Britischen Zwillingsböcke hernehmen. Ich für meinen Theil bitte die Gelehrten welche, in Folge der oben erwähnten merkantilischen Operation, mit den in Rede stehenden Bänden des neuen Aristophanes behaftet sind, bei etwanigem Gebrauche nur dasjenige als mein Eigenthum zu betrachten was sich nach Einsicht der Leipziger Originalausgaben als solches ergiebt.

Leipzig.

Wilhelm Dindorf.

ADDENDA.

P. 4. IX. Corrige *'Αμφιάρεως.*

P. 4. XI. XII. Casu accidit ut Thesmophoriazusas postposuerim Lysistratae, secus atque ipse in minore comici editione feceram. Thesmophoriazusas proximam post Aves fabulam fuisse indicare videtur scholiasta Ravennas ad v. 162. *καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου δράματι τοῖς Ὄρνισι παρῴδηται τὸ „ὄρνιθες —."* Acta igitur haec fabula fuit Lenaeis, Lysistrata Dionysiis urbanis olymp. XCII, 1. archonte Callia.

P. 5. XXXVIII. Corrige *Πολύϊδος:* quae usitata Atticis poetis, ut opinor, forma fuit. Vana videtur Valckenarii de Euripide suspicio in Diatribe p. 200.

P. 5. XLI. Scribe *Τελμησῆς.*

P. 6. Communis cum Erotiano error Apollonio Citiensi est, cuius haec sunt verba in libro inedito *περὶ ἄρθρων „ὁ βάκχιος* (corrige *Βακχεῖος*) *τὴν ἐπὶ τοῦ μοχλοειδοῦς ξύλου λεγομένην ἄμβην οὕτως περὶ τῶν ἱπποκρατείων λέξεων ἐξηγεῖται. ἐν ταῖς λέξεσιν ἀναγέγραπται ὡς ὅτι ἄμβωνας καλοῦσιν τοὺς τῶν ὀρῶν λόφους καὶ καθόλου τὰς προσαναβάσεις. καὶ διὰ τούτων φησὶν πάλιν, ἀναγέγραπται δὲ καὶ ὡς ὁ δημόκριτος εἴη καλῶν τῆς ἴτυος τὴν τῷ κοίλῳ περικειμένην* (hoc est quod Galenus dicit *πρὸς τὴν ἐντὸς ἐστραμμένη κοιλότητα*) *ὀφρὺν ἄμβην. ἔχειν δὲ παρ' αὐτῷ καὶ οὕτως. ἀναγέγραπται δὲ ὁμοίως ἄμβων τῆς λοπάδος τὸ περικείμενον χεῖλος. ἀριστοφάνης ὀπόλλων* (sic) *λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλείψας* (sic)."

P. 13. Cum ignoti comici versibus comparari possunt similia haec Euripidea apud Alexandrum rhet. p. 28. ed. Norrm.

'Αλλ' ἥδε μ' ἐξέσωσεν, ἥδε μοι τροφός,
μήτηρ, ἀδελφή, δμωΐς, ἄγκυρα, στέγη.

P. 13. Pollux fortasse Theopompi *Εἰρήνην* dicere voluit: nisi in nomine fabulae erratum esse credere malis.

P. 14. De verbis *ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ* ingeniosa est et ipsa quoque nostrae sententiae commoda Hermanni coniectura, qui comparato Polluce X, 116. (*ἐκαλεῖτο δὲ καὶ λαμπτὴρ ὁ λυχνοῦχος· ἐν γοῦν τῷ δευτέρῳ τῶν Φιλίστου βιβλίων εἴρηται καὶ τὰς νύκτας ἐπαίρεσθαι λαμπτῆρας ἀντιπεφραγμένους*) nonnulla excidisse suspicatur, in quibus Philistus *ἐν τῷ δευτέρῳ* memoratus fuerit. Meae autem coniecturae *ἐν δὲ τῷ Νιόβῳ* cave ne articulum, qui plerumque omittitur, obstare existimes. Neque enim additi exempla desunt. Ita, ut his utar, III. p. 104 e. *Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις*, VI. p. 244 f. *Ἀντιφάνης — ἐν τῷ Τυρρηνῷ*.

P. 23. Teleclidis versus fortasse ex *Ἡσιόδοις* sunt. In ea certe fabula alium poetam tragicum, Philoclem, exagitatum fuisse cognovimus ex scholio lacero libri Ravennatis ad Thesmophor. v. 168. Eiusdem fabulae nomen restituendum in scholio ad Vesp. v. 1182. ubi vulgo *Τηλεκλείδης δὲ καὶ Ἐκφαντίδης*. Codex Venetus 474. *τηλεχλείδης δὲ ἐν τοῖς δυς*. Scribe *Τηλεκλείδης δὲ ἐν Ἡσιόδοις*.

P. 27. Deest versus alter in codice Veneto 474. Accidit igitur huic librario quod non miraturum me esse dixi si quibus acciderit.

P. 32. In scholiastae verbis praestat, sensu eodem, *μένων γὰρ ἀκυροῖ* scribi.

P. 37. *λέ* ne tum quidem verum erit, si fabulas secundum litterarum ordinem numeraverit grammaticus: quod propter caussas quasdam non est verisimile.

P. 38. *Ταγηνισταί, Τριφάλης*] Corrige *Ὁλκάδες, Ταγηνισταί*.

P. 39. In Orionis verbis corrige *χορός*: de quo inferius dictum p. 127.

P. 40, 26. *post* sequitur *haec exciderunt*, fallique grammaticum p. X, 15. *ἐδίδαξε δὲ πρῶτον ἐπὶ ἄρχοντος*

Φιλοτίμου (*Λωτίμου* Scaliger ad Euseb. p. 128.) *διὰ Καλλιστράτου*. Qui Babylonios in mente videtur habuisse.

P. 42. De Dobraei emendatione *ὀπυίαν* tanto minus dubitari potest, quod hoc ipso verbo Solonem usum esse discimus ex Plutarchi vita Solonis c. 20. (I. p. 145, 23. Schaef.) *Ἂν ὁ κρατῶν καὶ κύριος γεγονὼς κατὰ τὸν νόμον αὐτὸς μὴ δυνατὸς ᾖ πλησιάζειν (τῇ ἐπικλήρῳ), ὑπὸ τῶν ἔγγιστα τοῦ ἀνδρὸς ὀπυίεσθαι.* cuius loci indicium Schaeferi annotationi debeo vol. IV. p. 317.

P. 46. fragm. VIII. Photius p. 529, 6. *Σπαθίδα: τὴν τῶν μυρεψῶν σπάθην. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

P. 49. fragm. XXI. Eustathii locum ad hoc fragmentum spectantem indicavi infra p. 213. ad fragm. XLII.

P. 50. fragm. XXIII. Restitue *κυλίδιον λευκόν.*

P. 50. fragm. XXIV. Corrige typothetae errorem *ἀργυρίον* pro *ἀργυρίου.*

P. 50. fragm. XXVI. Vide ad Daedali fragm. X. p. 120. *Σκηνὰς καταλαμβ.* fragm. VII. p. 174.

P. 54. Vespar. v. 1285. *ἡνίκα Κλέων μ' ὑπετάραττεν ἐπικείμενος | καί με κακίαις ἔκνισε.* ubi scholiasta, ex codice Veneto suppletus, *ἄδηλον πότερον τῆς Καλλιστράτου* (qui Babylonios egerat) *εἰς τὴν βουλὴν εἰσαγωγῆς καὶ νῦν μιμνήσκεται, ὅτι αὐτὸν Κλέων εἰσήγαγεν, ἢ ἑτέρας κατ' αὐτὸν* (corrige *αὐτοῦ*) *γενομένης Ἀριστοφάνους, εἰ καὶ μὴ εἰσαγωγῆς, ἀλλὰ ἀπειλῆς τινος, ὅπερ καὶ μᾶλλον ἐμφαίνεται. ἐκεῖνά τε γὰρ ἀναπολεῖν ἀρχαιότερα ἔσται, νῦν τε ὡς περὶ αὐτοῦ* (scribe *αὑτοῦ*) *λέγει.* Sed quod idem ad v. 1282. de psephismate (credo, propter Babylonios) ab Cleone lato tradit (*ἐψηφίσατο γὰρ ὁ Κλέων μηκέτι δεῖν κωμῳδίας ἐπὶ θεάτρων εἰσάγεσθαι, ὅτι δὴ ξένων παρόντων πολίτας ἔσκωπτον*), simile Antimachi esse psephismati arbitror, quod narrat scholiasta ad Acharn. v. 1149. ab verbo *ἐδόκει* exorsus, quo uti solent qui per insomnium sibi visa narrant.

P. 60, 8. Corrige errorem typothetae, qui *στρωτῆρος* dedit pro *στρωτῆρας.*

P. 63. extr. Adde, Scholiasta Pacis v. 347. in codice Veneto, *Ὁ δὲ Φορμίων οὗτος Ἀθηναῖος τῷ γένει, υἱὸς Ἀσωπίου, ὃς καθαρῶς στρατηγήσας πένης ἐγένετο. — αὐτοῦ μέμνηται ὁ κωμικὸς ἐν Ἱππεῦσι* (v. 565.) *καὶ Νεφέλαις καὶ Βαβυλωνίοις, Εὔπολις Ἀστρατεύτοις.* Nubes memoriae errore nominat, ut opinor. Haud dubie Lysistratae locum in mente habuit v. 804. ubi in scholiastae annotatione corrige *Ἀσωπίου*. Vulgo *Ἀσώπου*.

P. 73, 1. Corrige *Ἀμφιάρεω*.

P. 79. fragm. IV. *Ῥυφεῖν* Ionica verbi forma est, qua praeter alios Hipponactem usum esse constat.

P. 124. Cum Harpocratione comparetur Photius p. 46, 4.

P. 140. v. 5. Restitue *πυός:* ita enim iubet auctor gravissimus Herodianus libro XV. *τῆς καθόλου.*

P. 143. v. 10. *μαλάκιον*] Scribe *μαλάχιον*. Photius p. 244, 2. *Μαλάχιον: κόσμος χρυσοῦς γυναικεῖος. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

P. 143. v. 11. *χλιδῶνα*] *χλίδωνα* hic et alibi reponi oportet. Theodosius in annotatione mea ad scholia Aristophanis vol. III. p. 418. *Τὰ εἰς δων λήγοντα βαρύτονα δισύλλαβα διὰ τοῦ ω κλίνονται — χλίδων ωνος· σημαίνει δὲ τὸν περὶ τοὺς βραχίονας κείμενον κόσμον.*

P. 185. Adde, Scholiasta Pacis v. 1174. in codice Veneto, *Σαρδιανικόν: διαφέρουσι γὰρ αἱ Λυδικαὶ βαφαί. — καὶ ἐν Ταγηνισταῖς δὲ τῇ λέξει κέχρηται.*

P. 200. In Epicharmi versu quinto corrige accentum, *δέ θην.*

P. 202. Adde, Scholiasta Vespar. v. 1178. ex codice Veneto suppletus, *Θεογένης: ὅτι Θεογένης οὗτός ἐστιν ὁ Ἀχαρνεύς, ὃν καὶ ἐπὶ τῷ μεγάλα ἀποπαρδεῖν* (*ἀποδάτειν* codex Venetus) *κωμῳδοῦσιν. δῆλον δὲ ἐν ταῖς Ὥραις.*

ARISTOPHANIS

FRAGMENTA.

De Aristophanis fabularum numero et nominibus.

Aristophanes quot et quas fabulas scripserit ab nemine dum quaesitum vidi. Quae quum multorum errorum caussa extiterit, nos, ut via quadam et ordine procederemus nec fundamento destituta esset disputatio nostra, ab hac dubitatione solvenda initium facere decrevimus. Et de nominibus quidem comoediarum, qualem Aeschyli dramatum indicem ab veteri grammatico compositum habemus, nihil est ad nostra tempora proditum: sed de numero quattuor supersunt testimonia grammaticorum, quae quum inter se discrepare videantur, paullo diligentius considerata et scribarum liberata peccatis plane consentire cognoscentur. Eorum unum Suidae est, qui quo loco de vita et scriptis Aristophanis agit, *δράματα δὲ αὐτοῦ*, inquit, *νδ´· ἅπερ δὲ πεπράχαμεν Ἀριστοφάνους δράματα, ταῦτα*, et tum fabulas undecim superstites enumerat secundum litterarum ordinem: cetera grammaticorum sunt quorum excerpta ab Aldo Manutio primum edita ego Acharnensium editioni praefixi. Inter quos qui ultimus est ita scribit p. XVIII, 8. *ἔγραψε δὲ δράματα μδ´, ὧν ἀντιλέγεται τέσσαρα ὡς οὐκ ὄντα αὐτοῦ. ἔστι δὲ ταῦτα, Ποίησις, Ναυαγὸς, Νῆσοι, Νίοβις* (corrige *Νίοβος*), *ἃ τινὲς ἔφασαν εἶναι τοῦ Ἀρχίππου.* Ab hoc dissentire videtur alius p. X, 20. *ἔπειτα υἱῷ ἐδίδου τὰ δράματα ὄντα τὸν ἀριθμὸν νδ´, ὧν νόθα δ´.* Cum neutro convenit qui p. IX, 19. *σώζεται δὲ*, inquit, *αὐτοῦ δράματα μ´, ὧν ἀντιλέγονται δ´.* sed hunc qui-

dem satis manifestum est ad ceterorum exemplum quaternario numero esse augendum reposito μδʹ, nisi quis forte hominem negligenter locutum hoc dicere voluisse existimet, quadraginta numerari dramata Aristophanis genuina, praetereaque quattuor circumferri quorum de auctore litigari: quod mihi non fit probabile.

Apparet igitur inter duo tantum numeros datam eligendi potestatem esse, aliis quadraginta quattuor comici fabulas fuisse perhibentibus, aliis quattuor et quinquaginta. Quorum utrum verum habeam si quaeris, optio est non ambigua. Nam quum apud Suidam in bono codice Parisino non νδʹ, sed μδʹ sit perscriptum cum eoque duo de tribus congruant grammatici, minorem numerum, restituendum illum haud dubie etiam alteri grammatico p. X, 20., potiorem haberi oportebit, etiam si aliae rationes non accedant, quae in promptu nobis sunt gravissimae. Quas enim vel superstites habemus poetae fabulas vel deperditas ex scriptis veterum cognovimus, eae, si quis rationem recte ineat neque aut testibus incredibilia dicentibus obsequatur aut corrupta pro sanis habeat, hunc ipsum quem modo dicebamus numerum explere reperiuntur. Quam rem indice fabularum infra posito declarare placuit.

I. *Δαιταλῆς.*
II. *Βαβυλώνιοι.*
III. *Ἀχαρνῆς.*
IV. *Ἱππῆς.*
V. *Νεφέλαι πρότεραι.*
VI. *Προαγών.*
VII. *Σφῆκες.*
VIII. *Εἰρήνη προτέρα.*
IX. *Ἀμφιάραος.*
X. *Ὄρνιθες.*
XI. *Λυσιστράτη.*
XII. *Θεσμοφοριάζουσαι πρότεραι.*
XIII. *Πλοῦτος πρότερος.*

XIV. *Βάτραχοι.*
XV. *Ἐκκλησιάζουσαι.*
XVI. *Πλοῦτος δεύτερος.*
XVII. *Αἰολοσίκων πρότερος.*
XVIII. *Αἰολοσίκων δεύτερος.*
XIX. *Κώκαλος.*

XX. *Ἀνάγυρος.*
XXI. *Γεωργοί.*
XXII. *Γῆρας.*
XXIII. *Γηρυτάδης.*
XXIV. *Δαίδαλος.*
XXV. *Δαναΐδες.*
XXVI. *Δράματα ἢ Κένταυρος.*
XXVII. *Δράματα ἢ Νίοβος.*
XXVIII. *Εἰρήνη δευτέρα.*
XXIX. *Ἥρωες.*
XXX. *Θεσμοφοριάζουσαι δεύτεραι.*
XXXI. *Λήμνιαι.*
XXXII. *Ναυαγὸς* sive *Δὶς ναυαγός.*
XXXIII. *Νεφέλαι δεύτεραι.*
XXXIV. *Νῆσοι.*
XXXV. *Ὁλκάδες.*
XXXVI. *Πελαργοί.*
XXXVII. *Ποίησις.*
XXXVIII. *Πολύειδος.*
XXXIX. *Σκηνὰς καταλαμβάνουσαι.*
XL. *Ταγηνισταί.*
XLI. *Τελμισσεῖς.*
XLII. *Τριφάλης.*
XLIII. *Φοίνισσαι.*
XLIV. *Ὧραι.*

Digessi autem hunc indicem ita ut primo loco ponerem quarum fabularum tempora indubitatis veterum testimoniis comperta habemus, tum enumerarem ceteras,

quae quibus annis commissae fuerint vel prorsus ignoratur vel non satis accurate definiri potest: de quibus infra dicendi locus erit. Nunc enim hoc potissimum nobis agendum est, ut et fabulas quasdam Aristophaneis adhuc annumeratas iure ab nobis exclusas neque illud non recte factum esse ostendamus, quod repetitas quarundam editiones pro novis numeravimus, Ranis autem, quam ipsam quoque bis actam esse constat, semel tantum locum concessimus.

Ac de duabus quidem fabulis, *Βοηθοῖς* et *Αὐτολύκῳ*, iam ab aliis dubitatum video. *Βοηθοὺς* enim apud Priscianum semel Aristomeni tributam (vol. II. p. 250. ed. Krehl.), bis Aristophani (p. 91. 232.), non huius, sed Aristomenis fabulam esse, satis aliunde notam, dudum perspexit Valesius in annotatione ad Harpocrationem p. 337. ed. Gronov. Autolycus autem unius fide nititur Erotiani in lexico Hippocratico v. *ἄμβην* p. 88. ed. Franz. *Ἀριστοφάνης δὲ ὁ κωμικὸς ἐν Αὐτολύκῳ φησὶν ἐπὶ καινοτέρας ἰδέας, ἀσέβιον ὁ μοχθηρὸς ἔτριβες πόσῳ πολλῶν λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλείξας. τοῦτ' ἔστι τὰ περὶ τοὺς ἄμβωνας χείλη.* Sed hunc quidem non librarii, sed ipsius errorem Erotiani esse videri, notissimam Eupolidis fabulam memoriae errore Aristophani tribuentis, ab Coddaeo animadversum est: ut praeter emendationem fragmenti nihil nobis relicui fecerit, quam non mirandum est male processisse aliis, quippe praeter Erotianum solius usis ope Galeni, qui in commentario ad Hippocratis librum *περὶ ἄρθρων* (vol. V. p. 584. ed. Basil. XII. p. 301. ed. Charter.) ne poetae quidem nomen recordatus esse videtur, ita scribens, *τοιαύτη δέ ἐστιν ἡ ὀφρὺς οἷον* (vulgo *οἵη*) *κατὰ τῶν λοπάδων πέρας τὸ ἄνω γίγνεται πρὸς τὴν ἐντὸς ἐστραμμένον* (vulgo *ἐστραμμένην*, correctum ab Schweighaeusero in animadvers. ad Athen. vol. VI. p. 183.) *κοιλότητα. καί τις τῶν κωμικῶν ἐπεῖπεν ἐπισκώπτων τινὰ καὶ* (vulgo *τινὰ δὲ*) *τῶν λοπάδων τοὺς ἄμβωνας*

περιλείχειν (vulgo *περιέχειν*). Haec longe aliter scripta affert Henr. Stephanus in Thesauro p. 2531. ed. Londin. qui positis prioribus Galeni verbis addi ab eo ait comicum quendam *ἐπισκώπτοντα ἐπειπεῖν, τινὰ πολλῶν ἤδη τῶν λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλεῖξαι.* quae cave ne ex libro manuscripto deprompta esse existimes: interpolata enim sunt ex Aelio Dionysio apud Eustathium p. 1636, 50. *φησὶ γοῦν Αἴλιος Διονύσιος, ἄμβωνες, λόφοι ὀρῶν καὶ ἴτυς πᾶσα καὶ οἷον ὀφρὺς καὶ ὑπεροχή. καὶ χείλη δὲ λοπάδων. οἷον, πολλῶν ἤδη λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλείξας.* quem auctorem haud dubie secutus est Etymol. M. p. 81, 9. *ἄμβων: κυρίως τὸ χεῖλος τῆς λοπάδος, παρὰ τὸ ἐν ἀναβάσει εἶναι. οἷον, πολλῶν ἤδη λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλείξας.* Eadem Etymol. Gud. p. 43, 33. nisi quod ibi *παραλείχουσι* scriptum. His inter se comparatis quae vera sit fragmenti scriptura probabiliter coniicere licet. Videtur enim parasitus aliquis, fortasse de Calliae grege, vitae suae praedicare felicitatem, miseram autem dicere alterius, extremis versus verbis *βίον ὡς μοχθηρὸν ἔτριβες.* cui hic *ἐπισκώπτων*, ut ait Galenus, respondet

> *πῶς ὦ πολλῶν ἤδη λοπάδων τοὺς ἄμβωνας περιλείξας;*

Interpres Erotiani etiam ista *'ἐπὶ καινοτέρας ἰδέας* ad comici fragmentum retulit: sed haec quidem aperte sunt grammatici verba ad insolentiorem vocabuli usum animum advertentis.

Non melior Autolyco Erechthei comoediae est conditio, quam solus hominum novit Eustathius p. 1720, 23. *ἰστέον δὲ ὅτι ὁ παντελῶς ὀλίγος ἰχθὺς ἄπιχθυς ἐλέγετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ἐδήλου τὸν μὴ ἐσθιόμενον. καὶ φέρουσιν ἐκεῖνοι χρῆσιν εἰς τοῦτο ἐκ τοῦ κωμικοῦ. ἐν μέντοι τῷ περὶ ὀνομασίας ἡλικιῶν τοῦ γραμματικοῦ Ἀριστοφάνους φέρεται ὅτι ἄπιχθυες κατά τινας οἱ μὴ ἐσθίοντες ἰχθῦς. καὶ φέρει ἐκεῖνος καὶ Ἀριστοφάνους χρῆσιν ἐξ Ἐρεχθέως ταύτην, τοὐνθένδεν*

ἀπίχθυς βαρβάρους οἰκεῖν δοκῶ. Quibus si adhibeas quae grammaticus in Bekkeri Anecdotis p. 425, 3. tradidit, ἀπιχθύς: τοὺς οὐκ (nam ita codex: Bekkerus ἀπίχθυς: τοὺς μὴ) ἐσθιομένους ἰχθῦς. Ἀριστοφάνης Ὥραις, non difficilis Eustathii erroris explicatio est. Apparet enim Aristophanem parvos et contemtos pisciculos ἀπιχθῦς dixisse in Ὥραις fabula, ad eamque spectat quam Eustathius ab quibusdam afferri ait χρῆσιν ἐκ τοῦ κωμικοῦ. quo exposito ad aliam significationem vocabuli transit, quam non iam Aristophanis, cuius nomen si scripsit, fortasse calami lapsu scripsit, sed Euripidis, ut opinor, ex Erechtheo verbis declarat

τοὐνθένδ' ἀπίχθυς βαρβάρους οἰκεῖν δοκῶ.

cui coniecturae quum numeri versus tragici conveniunt, tum apprime favent quae ex illa Euripidis tragoedia servavit Clemens Alexandrinus Stromat. VI, 2. p. 739. ed. Potter.

ἐν ἀστρώτῳ πέδῳ
εὕδουσι, πηγαῖς δ' οὐχ ὑγραίνουσιν πόδας.

Ea enim vix potest dubitari quin ad incultae eorundem barbarorum vitae descriptionem pertineant. Minus accurate igitur Pollux VI, 41. ἄπιχθυς παρὰ Ἀριστοφάνει cum ἀπόσιτος comparavit et ὁ ἰχθύων ἄγευστος interpretatus est, quo sensu Euripides, non Aristophanes dixit. Ceterum non metuendum videtur ne quis in Eustathii verbis de alius nescio cuius comici Erechtheo, quam ex didascalia marmorea Oderici novimus, cogitet: quae non magis quam aliae quas monumentum istud enumerat fabulae in grammaticorum manus venisse videtur, et si vel maxime venisset, nostram non labefactaret de Euripide coniecturam.

Sequitur Γλαῦκος fabula nimis quam levi munita auctoritate unius Pollucis, grammatici minime accurati, qui III, 43. verbi διαπαρθενεύειν usum explicans Ἀριστοφάνης, inquit, Γλαύκῳ, Καλύψας | καλύμματος τριβωνίῳ διεπαρθένευσα. Qui nisi in nomine fabulae er-

ravit, erravit autem hoc modo saepissime, Aristophanem pro Eubulo, cuius hoc nomine fabula extitit, nominasse videtur. Aristophani tamen si quis credulus tribuere perget, ei ego auctor sim ut eadem opera Metrophontis, Andromedae et Terei suscipiat patrocinium, quarum testes iam producam. Antiatticista Bekkeri p. 88, 24. *Διδοῦσιν*: *οὐ διδόασιν. Ἀριστοφάνης Μητροφῶντι.* Ibidem p. 106, 24. *Λείψας*: *ἀντὶ τοῦ λιπών. Ἀριστοφάνης Ἀνδρομέδᾳ.* denique alius grammaticus p. 383, 16. *Ἁλμυρίδες*: *τόπος τις περὶ τὰς ἐσχατιὰς τῆς Ἀττικῆς. Ἀριστοφάνης Τηρεῖ*

ἔδει δέ γέ σε βληθεῖσαν εἰς Ἁλμυρίδας
. . . τηδὶ μὴ παρέχειν σε πράγματα.

Atque ista quidem *διδοῦσιν* et *λείψας* ad Aristophanem auctorem referenda esse propter ipsam harum formarum pravitatem plane est incredibile. Multa enim huiusmodi sibi indulserunt novae comoediae scriptores: nihil tale usquam commisit Aristophanes, cuius fabulae merito iam ab veteribus perfectissima antiqui sermonis Attici exempla sunt habita. De Tereo autem quae afferuntur, si incorruptum est, ut videtur, nomen fabulae, non esse ab Aristophane scripta liquet: sed cui sint tribuenda eo magis in medio relinqui oportet, quod tres ab Athenaeo memorantur comici qui hoc nomine fabulas ediderint, Anaxandrides, Cantharus, Philetaerus.

Non plus negotii facit Delia apud Athenaeum VIII. p. 373 a. — *κνιστοῖς λαχάνοις· οὕτως δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Δηλίᾳ τὰ συγκοπτὰ λάχανα „Κνίστ' ἢ στέμφυλα.“* etenim ipsum Deliae nomen indicio est novae comoediae fabulam designari, sive ea Antiphanis sive alius fuit.

Νῖκαι, notissima Platonis comici fabula, Aristophani tribuitur apud scholiastam ad Lysistr. v. 288. *τὸ σιμὸν ἀντὶ τοῦ πρόσαντες. καὶ ἐν Βαβυλωνίοις „Μέσην ἔρειδε πρὸς τὸ σιμὸν καὶ πλατύ.“ ἐν Νίκαις „Τουτὶ*

προσαναβῆναι τὸ σιμὸν ἀεί." quae totidem litteris prostant apud Suidam in σιμός. Corrige cum Elmsleio ad Acharn. v. 385. καὶ Πλάτων ἐν Νίκαις „Τουτὶ — δεῖ."

Στρατείας fabulam miro errore finxit Basilius in scholio ad Gregorium Nazianzenum, quod Bastius edidit in praefatione ad Gregorium Corinth. p. LIII. στιβάς, στρωμνή, χαμαικοίτιον, ὡς Εἰρηναῖος ὁ ἀττικιστὴς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν στρατείαις ὁ κωμικὸς καὶ ἐν Δραπέτισι Κρατῖνος. Antiquioris grammatici, ex quo haec deprompta sunt, haec fuit sententia, στιβάδος etiam in militia, ἐν στρατείαις, usum fuisse. Respexit ad Pacis v. 347. πολλὰ γὰρ ἀνεσχόμην πράγματά τε καὶ στιβάδας, ἃς ἔλαχε Φορμίων.

Supersunt *Πυθαγοριστής*, *Κιθαρῳδὸς* et *Φιλωνίδης*, quarum illa apud Athenaeum IV. p. 161 e. dudum auctori suo Aristophonti restituta est ab Menagio, hae vero nonnisi immemorabilibus criticorum hallucinationibus huc relatae sunt. Denique, ne quid praeteriisse videar, veterum quorundam grammaticorum verbo perstringam opinionem, qui Philyllii *Πόλεις* et Platonis *Σκευὰς* non horum, sed Aristophanis fabulas esse coniecerunt, quarum rerum memoriam servavit Athenaeus III. p. 86 e. Φιλύλλιος δ' ἢ Εὔνικος ἢ Ἀριστοφάνης ἐν Πόλεσι. idem IV. p. 140 a. Ἀριστοφάνης ἢ Φιλύλλιος ἐν ταῖς Πόλεσι. XIV. p. 628 e. Ἀριστοφάνης ἢ Πλάτων ἐν ταῖς Σκευαῖς, ὥς Χαμαιλέων φησὶν, εἴρηκεν οὕτως —. Sed hi quidem et fluctuatione inter diversos poetas auctoritatem suam elevant nec satis idoneas suarum opinionum caussas habuisse videntur. Ab aliis quidem grammaticis minus quam illi scrupulosis *Πόλεις* ad Philyllium, *Σκευαὶ* ad Platonem referuntur sine ulla dubitationis significatione.

His igitur expositis effecisse videmur ut ne eae in posterum Aristophani fabulae tribuantur, quae, etiam si nihil usquam de numero scriptorum ab eo dramatum

proditum esset, alienae ab eo iudicandae forent. Sequitur iam ut ad alteram aggrediamur propositae quaestionis partem, quae ad repetitas quarundam fabularum editiones pertinet. Eas rationi consentaneum est pro novis esse numeratas fabulis si non leves quasdam et quae vix in oculos mentesque hominum incurrerent unius et alterius versus mutationes fecisset poeta, sed si vel omnem fabulam vel praecipuas quasdam partes aliter quam prius conformasset. In quo genere inprimis illustre Thesmophoriazusarum exemplum est, quarum editionem alteram quum ab priore penitus diversam fuisse ex fragmentis, quae supersunt copiosa, satis tuto colligere liceat, tum magis etiam intelligitur ex opinione doctissimi grammatici, cuius notitiam Athenaeo debemus I. p. 29 a. *ὅτι Ἀριστοφάνους τὰς δευτέρας Θεσμοφοριαζούσας Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφει.* nunquam enim de hac inscriptionis mutatione cogitare potuisset Demetrius, nisi Thesmophoriazusas editione altera non tam repetitam quam continuatam esse vidisset. Non magis de Pluto ullus relictus est dubitandi locus, cuius fabulae editio altera, quae ad nostram aetatem pervenit, olympiadis nonagesimae septimae anno quarto commissa ab editione prima viginti annorum intervallo disparata fuit. In quae tempora ut multae et magnae Athenis inciderunt rerum publicarum omnium conversiones, ita etiam comoedia, libera quidvis dicendi audendique potestate erepta frigescentibusque choregorum studiis, quae paullatim prorsus defecerunt, tantum de veteri amisit splendore, ut qui Plutum cum reliquis quae supersunt Aristophanis fabulis contendere instituat vix eundem agnoscere videatur poetam. Ex quo intelligitur nec chori cantica in altera editione potuisse repeti et alia multa pro temporum ratione, quae tunc fuit valde diversa, mutari debuisse, idque satis testantur quae de priore Pluto memoriae tradiderunt scholiastae veteres, abs quo-

rum locis congerendis hic abstineo, ne iis rebus demonstrandis operam videar insumere quae in clara luce sunt collocata et ab omnibus sponte concessa.

Paullo obscurior repetitae Pacis editionis memoria est. Eam tamen ipsam quoque non qualis primum prodierat, sed multis locis correctam in scena iterasse poeta videtur. Cuius rei auctorem habemus scriptorem argumenti in fabulam superstitem, *φέρεται ἐν ταῖς διδασκαλίαις καὶ ἑτέραν δεδιδαχὼς Εἰρήνην ὁμοίως ὁ Ἀριστοφάνης. ἄδηλον οὖν φησιν Ἐρατοσθένης πότερον τὴν αὐτὴν ἀνεδίδαξεν, ἢ ἑτέραν καθῆκεν, ἥτις οὐ σώζεται. Κράτης μέντοι δύο οἶδε δράματα γράφων οὕτως „ἀλλ' οὖν γε ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσιν ἢ Βαβυλωνίοις ἢ ἐν τῇ ἑτέρᾳ Εἰρήνῃ." καὶ σποράδην δέ τινα ποιήματα παρατίθεται, ἅπερ ἐν τῇ νῦν φερομένῃ οὐκ ἔστιν.* Colligi ex his potest quam rara iam Eratosthenis et Cratetis aetate Pacis alterae exempla fuerint. Quo magis prospiciendum est ne ab grammaticis multo quam illi recentioribus fraudem nobis fieri patiamur, si quae ex Pace afferunt quae in superstite editione non leguntur. Veluti quod Eustathius p. 1291, 26. scribit, *ἔοικεν ὁ φιτρὸς φιτυρός τις εἶναι, ὡς ἀπὸ τοῦ φῖτυ, ὃ δηλοῖ φυτὸν ἢ φύτευμα, ὡς Ἀριστοφάνης Εἰρήνῃ „Πόθεν τὸ φῖτυ; τί τὸ γένος; τίς ἡ σπορά."* multum vereor ne Pacis versum 1156. *τὸ γὰρ φῖτυ πρῷον φύει* cum alius comici verbis commiscuerit, qui fortasse Pherecrates fuit. Nam hunc quoque vocabulo *φῖτυ* usum esse ab Photio proditum est in lexico p. 650, 9. Haud paullo apertior eiusdem Eustathii error est p. 1573, 20. ita scribentis, *Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Εἰρήνῃ σεμνύνων καὶ αὐτὸς τὰς Ἀθήνας μαρτυρεῖ ὡς διηνεκεῖς ἐκεῖ αἱ ὀπῶραι.* At nihil huiusmodi in *Εἰρήνῃ* legitur, quam cum *Ὥραις* permutavit Athenaei deceptus epitome XIV. p. 653 f. Alio modo suspectus est Stobaei locus, qui agriculturae laudes exponens vol. II. p. 406. ed. Gaisford. haec in principio capitis posuit

Ἀριστοφάνους Εἰρήνης.

α΄. Τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποισιν Εἰρήνης φίλης
πιστὴ τροφὸς, ταμία, συνεργὸς, ἐπίτροπος,
θυγάτηρ, ἀδελφὴ, πάντα ταῦτ' ἐχρῆτό μοι.
β΄. σοὶ δ' ὄνομα δὴ τί ἐστιν; α΄. ὅ τι; Γεωργία.
Ὦ ποθεινὴ τοῖς δικαίοις καὶ γεωργοῖς ἡμέρα,
ἄσμενός σ' ἰδὼν προσειπεῖν βούλομαι τὰς ἀμπέλους.

Postremi tetrametri in Pace leguntur v. 560. ut plane non dubitari possit quin lemma *Ἀριστοφάνους Εἰρήνης* dehinc in superiorem locum migraverit: qui plurimorum in Stobaeo fons errorum fuit. Et hoc quidem intellexit etiam Gaisfordius, qui versus illos ex *Γεωργοῖς* Aristophanis excerptos esse suspicatur. Quam non illaudabilem coniecturam dicerem, nisi totius fragmenti color tam esset ab veteri comoedia alienus quam novae similis. Quamobrem multo speciosius de Menandri *Γεωργῷ* fabula cogitari posset, nisi coniecturis abstinere praestabilius videretur. Denique Pollux X, 188. *ἐν γοῦν τῇ Ἀριστοφάνους Εἰρήνῃ*, inquit, *γέγραπται, Τὴν δ' ἀσπίδα | ἐπίθημα τῷ φρέατι παράθες εὐθέως.* Huic igitur soli Pacis alterius exemplum, ab Eratosthene frustra quaesitum, obtigisse credat qui potest.

Mirifica est alia comici fabula, quam quinque modis appellare solent grammatici, *Δράματα, Κένταυρος, Νίοβος, Δράματα ἢ Κένταυρος, Δράματα ἢ Νίοβος*: sed *Κένταυρον ἢ Νίοβον* vel *Νίοβον ἢ Κένταυρον* qui dixerit nemo dum inventus est. Ex quo certissima ratione colligere videmur duplicem extitisse huius fabulae editionem, alteram *Δράματα ἢ Κένταυρος*, alteram *Δράματα ἢ Νίοβος* inscriptam, utrique autem multa tum propria tum communia fuisse. Quarum utra aetate prior fuerit ambiguum manet, quum nec testes de ea re ulli supersint nec fragmenta temporum notas gerant, praeterquam quod Chaerephontem, Socratis socium, tanquam furem in *Δράμασι* notasse Aristophanes dicitur ab scholiasta Platonis p. 331. ed. Bekker., quod eam

tantum vim habet ut *Δράματα* non in postremis fabulis, quae novam comoediam attigerunt, numeremus, sed ad mediam poetae aetatem referamus. Non improbabile tamen censeo Niobum Centauro posteriorem fuisse. Nam quum Niobus grammaticorum iudicio, quod supra apposui p. 3., spuria sit habita, haec maxime simplex rei ratio esse videtur, ut Aristophanem *Δράματα ἢ Κένταυρον* scripsisse existimemus, cuius ad similitudinem *Δράματα ἢ Νίοβος* facta fuerit sive ab Aristophane sive ab alio aequali poeta, si recte senserunt veteres critici. Quam sententiam si quis exornandam sibi sumet, cavendum erit ne nimium tribuat Athenaeo, qui *δεύτερον Νίοβον* commemorare videtur p. 1561. ed. nostrae, qui locus in solo codicis Veneti folio lacero et pessime habito servatus est, *ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ νιουω προειπὼν λυχνοῦχον οιμοι κακοδαίμων φησὶν λυχνουχος ἡμῖν οἴχεται. εἶτ επιφέρει καὶ πως επιρρασας τὸν λυχνοῦχον οἴχεται εἶτ' ἐπιφέρει καὶ ἔλαθες ἐν δὲ τοῖς .ρ. ησ καὶ λυχνίδιον αὐτὸν καλεῖ διὰ τούτων ἀλλ' ὥσπερ ὁ λύχνος ὁμοιότατα καθεύδετ' ἐπὶ τοῦ λυχνιδίου.* Correxit hoc Schweighaeuserus ita ut servato *δευτέρῳ* poneret *Νιόβῳ*. At permirum est *δεύτερον* memorari *Νίοβον* neque alibi usquam nominatum et, ut videtur, ratione carentem. Nam si alterutra tantum fabulae editio Niobi nomen gessit, quod gravioribus de caussis statuimus quam quibus unius eiusque vitiosissimi codicis auctoritas par sit profligandis, apparet nec primum nec secundum Niobum potuisse dici, ut qui unus tantum fuerit: quamobrem magnopere vereor ne istud *δευτέρῳ* non aliunde originem duxerit quam ex pravae scriptu-

β

rae *νιουω* male intellecta correctione, *νιουω*: quod errorum genus ut in aliis libris pervulgatum, ita frequens est in membranis Venetis Athenaei. Quanquam non mirabor si qui *δευτέρῳ* istud argutius tueantur ita ut Athenaeum minus accurate alteram fabulae quae *Δρά-*

ματα inscripta fuit editionem hoc modo designasse opinentur. Quos velim videre an non longe maior ipsorum sit in defendenda codicis scriptura audacia quam mea fuit in mutanda. Praeterea illud non optime fecit Schweighaeuserus quod quae in postremis verbis *ἐν δὲ τοῖς .ϱ. ησ καὶ* sunt oblitterata hoc modo explevit *ἐν δὲ τοῖς Δϱάμασι καὶ* —: quam correctionem omni dubitatione maiorem esse arbitratur propterea quod eadem ipsa quae sequuntur poetae verba ex *Δϱάμασιν ἢ Νιόβῳ* afferuntur ab Polluce X, 119. Verissime sane Pollux, sed recte uti eo nescivit Schweighaeuserus. Nam qui modo Niobum citavit Athenaeus, non potuit nisi inepte *Δϱάματα* opponere, quoniam utraque eadem est fabula. Ergo aliter explicanda codicis scriptura. Mihi ultima vocis syllaba *ησ* sanissima videtur, *ϱ* autem Schweighaeuseri filii errorem esse existimo evanidam litteram *φ* male interpretati. Certissimum est enim scribendum fuisse *ἐν δὲ τοῖς ἐφεξῆς καὶ λυχνίδιον αὐτὸν καλεῖ.*

Aliquanto gravior de duplici Nubium editione quaestio est, in diversissimas partes ab viris doctis disceptata, quorum sententias quum in praefatione ad Nubes simus expensuri, hic pro consilio nostro nonnisi summa quaestionis capita attingemus. Ac duas quidem Nubium editiones extitisse testes praeter alios habemus duo gravissimos, Eratosthenem et Athenaeum, viros in veteris comoediae historia eximie versatos. Earum primam constat archonte Isarcho in scenam productam fuisse, olympiadis undenonagesimae anno primo, successu minus quam poeta speraverat felici: prima enim praemia ad Cratini Pytinam et, quae in cognato Nubibus argumento versata est, Connum Amipsiae iudicum sententiis sunt delata, ultimus locus Aristophani datus. Quam iudicii quae videbatur iniquitatem quum graviter ferret Aristophanes, in parabasi Vesparum, quam fabulam proximo post Nubes anno archonte Aminia docuit, spectatorum accusavit hebetudinem,

qui ingeniosis et subtilibus inventis suis iustum pretium statuere nescivissent. Ut enim omnino de poesi sua admodum magnifice sensit Aristophanes, ita Nubes praecipuo in loco habuisse videtur: ut non mirandum sit poetam, non abiecta spe fabulae aliquando meliore cum fortuna docendae, novam eamque aliquot partibus mutatam parasse editionem, quae etiam nunc superest. Ea vero magnopere dubitatur an nunquam in scenam prodierit. De qua re quae Eratosthenis fuerit sententia ex scholio ad v. 552. cognoscitur Ἐρατοσθένης δέ φησι Καλλίμαχον ἐγκαλεῖν ταῖς διδασκαλίαις, ὅτι φέρουσιν ὕστερον τρίτῳ ἔτει τὸν Μαρικᾶν τῶν Νεφελῶν, σαφῶς ἐνταῦθα εἰρημένου ὅτι πρότερον καθεῖται. λανθάνει δ' αὐτὸν, φησὶν, ὅτι ἐν μὲν ταῖς διδαχθείσαις οὐδὲν τοιοῦτον εἴρηκεν, ἐν δὲ ταῖς ὕστερον διασκευασθείσαις εἰ λέγεται, οὐδὲν ἄτοπον. αἱ διδασκαλίαι δὲ δῆλον ὅτι τὰς διδαχθείσας φέρουσι. Apparet ex his Eratosthenem Nubes alteram inter dramata *ἀδίδακτα* retulisse, qualia non pauca fuerunt comicorum. Huic adversa fronte repugnat scriptor ignotus argumenti quod in Bekkeri editione quintum numeratur, Ἀριστοφάνης ἀπορριφθεὶς παραλόγως ᾠήθη δεῖν ἀναδιδάξας τὰς δευτέρας ἀπομέμφεσθαι τὸ θέατρον. ἀποτυχὼν δὲ πολὺ μᾶλλον καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα οὐκέτι τὴν διασκευὴν εἰσήγαγεν. αἱ δὲ δεύτεραι Νεφέλαι ἐπὶ Ἀμεινίου ἄρχοντος. quocum consentire videtur sive idem sive alius qui annotationem ceterum perineptam scripsit ad v. 31. τρεῖς μναῖ διφρίσκου καὶ τροχοῖν Ἀμυνίᾳ, ubi archontem Aminiam notari existimat. Sed haec quidem de fabula iterum in scenam commissa narratio grammaticorum error esse videtur, qui nisi ex prava versus illius interpretatione originem traxit, hanc etiam caussam habere potuit, quod quum in utraque parabasi, et Vesparum et secundarum Nubium, spectatores reprehendere (*ἀπομέμφεσθαι τὸ θέατρον*) viderent poetam, Vespas, quae archonte Aminia docta est, cum altera Nubium

editione confunderent, quae nunquam in scenam producta fuit nec potest ante olympiadis undenonagesimae annum quartum facta haberi: de quo dixit Hermannus in praefatione p. XXI. Sed haec pluribus persequi alienum ab hoc loco indicamus, ubi illud tantum agendum nobis est ut alterius ad priorem editionem eam fuisse ostendamus rationem, ut recte tanquam nova fabula in indicem dramatum referri potuerit. Id vero demonstratu non est difficile. Praeter enim quam quod parabasis aperte nova est, etiam in aliis fabulae partibus non pauca mutata esse narrat scriptor argumenti septimi, *τοῦτο ταυτόν ἐστι τῷ προτέρῳ. διεσκεύασται δὲ ἐπὶ μέρους ὡς ἂν δὴ ἀναδιδάξαι μὲν αὐτό τοῦ ποιητοῦ προθυμηθέντος, οὐκέτι δὲ τοῦτο δι' ἣν ποτε αἰτίαν ποιήσαντος. καθόλου μὲν οὖν σχεδὸν παρὰ πᾶν μέρος γεγενημένη διόρθωσις. τὰ μὲν γὰρ περιῄρηται, τὰ δὲ πέπλεκται, καὶ ἐν τῇ τάξει καὶ ἐν τῇ τῶν προσώπων διαλλαγῇ μετεσχημάτισται. ἃ δὲ ὁλοσχερῆ τῆς διασκευῆς τοιαῦτα ὄντα τετύχηκεν, αὐτίκα ἡ παράβασις τοῦ χοροῦ ἤμειπται, καὶ ὅπου ὁ δίκαιος λόγος πρὸς τὸν ἄδικον λαλεῖ, καὶ τελευταῖον ὅπου καίεται ἡ διατριβὴ Σωκράτους.* Videtur autem editio prior admodum mature ex manibus hominum evanuisse: nam et perpauca eaque partim dubia fragmenta supersunt quae ad eam referantur et semel tantum *πρότεραι Νεφέλαι* diserte memorantur, apud Athenaeum IV. p. 171 c. Ubi qui appositi sunt versus quoniam etiam nunc in secundis Nubibus exstant, Brunckio aliisque vel *προτέραις* in *δευτέραις* mutare vel Athenaeum memoriae lapsus arguere placuit. Qui non cogitasse videntur Athenaeum fortasse nihil aliud significare voluisse quam se, quum illa scriberet, priorum Nubium exemplar versasse, alterarum non inspexisse: quemadmodum si alibi *δευτέρας* nominat, minime sequitur non eadem in prioribus lecta fuisse, quod necessario sumere debent qui Brunckii consectantur opinionem. Quae praeterea de

Nubibus circumferuntur fragmenta ob hanc solam caussam ad priorem editionem referuntur, quod in posteriore, quae superest, non sunt inventa. In quo genere facile intellectu est quam proclivis sit ad errandum via. Nam quum prima Nubium editio cum tot aliis comici fabulis interierit, perdifficile est discernere quid vere quidve memoriae errore ex Nubibus attulerint grammatici. Vellemus igitur omnia tantum ab externa specie sua haberent commendationis quantum qui ab Photio versus servatus est in lexico p. 398, 11. *Πάρνης: τὸ ὄρος θηλυκῶς·*

Ἐς τὴν Πάρνηθ' ὀργισθεῖσαι φροῦδαι κατὰ τὸν Λυκαβηττόν.

Ἀριστοφάνης Νεφέλαις. καὶ ἑξῆς. Quod dicit *καὶ ἑξῆς* haud dubie ad versum fabulae superstitis spectavit 323.

βλέπε νυν δευρὶ πρὸς τὴν Πάρνηθ'· ἤδη γὰρ ὁρῶ κατιούσας
ἡσυχῇ αὐτάς.

ex quo consequitur utrumque in prima editione versum lectum fuisse. Videtur enim scena illa ita fuisse conformata, ut Nubes, quum vix appropinquassent, rursus in montes dissipatae recederent, sive propter inurbanos Strepsiadis iocos, quos deprecatur Socrates v. 296., sive alia quacunque de caussa iratae. Cuiusmodi invento quum fortasse eo in loco sermones longius quam in re levi decebat extensi essent, hanc partem editione altera in brevius contraxisse poeta videtur. Ceterum quod ad scripturam versus illius attinet, corrigendum, opinor, *καὶ τὸν Λυκαβηττόν*: nisi forte Parnethi superimpositus fuit Lycabettus, quemadmodum Pelio Ossa.

Minus certa haberi possunt quae Suidas in v. *πηνίον* protulit, *πηνίον: ζῶον ὅμοιον κώνωπι. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις*

Κεῖσθον ὥσπερ πηνίω βινουμένω,

ἀντὶ τοῦ ξηροί. σκώπτει γὰρ τοὺς περὶ Χαιρεφῶντα εἰς ξηρότητα καὶ ἀσθένειαν. Perfacilis enim ad Nubes, in

qua Chaerephontis quaedam partes sunt, ab aliis fabulis aberratio fuit, in quibus exagitatum illum esse novimus. Ita vetusti scholii ad Platonem auctor p. 331. ed. Bekker., qui studiose conquisivit quae comici in Chaerephontem dicteria iecissent, quattuor nominat Aristophanis fabulas, unam superstitem Aves, perditas tres, Telmessenses, Dramata, Horas. Si tamen vera retulit Suidas, perspicuum est versui illi vix alibi quam in extrema Nubium parte locum fuisse. Brevius fragmentum, fortasse ex parabasi sumptum, servavit Athenaeus XI. p. 479 c. *κοτυλίσκος δὲ καλεῖται ὁ ἱερὸς τοῦ Διονύσου κρατηρίσκος καὶ οἷς χέονται οἱ μύσται, ὡς Νίκανδρός φησιν ὁ Θυατειρηνὸς, παρατιθέμενος τὸ ἐκ Νεφελῶν Ἀριστοφάνους „Μηδὲ στέψω κοτυλίσκους.“* Tria verba *οὐ μετὸν αὐτῷ* ex Nubibus prostant apud Suidam in h. v. explicata per *οὐκ ἐξὸν αὐτῷ*. Sed idem *μετὸν αὐτῷ* ex Ecclesiazusarum v. 694. consignavit in v. *μετόν*. Nec dubitatione vacua sunt quae apud Antiatticistam Bekkeri leguntur p. 98, 1. *ξυμήσασθαι: Ἀριστοφάνης Νεφέλαις.* et p. 105, 2. *κόλασμα: Ἀριστοφάνης Νεφέλαις.* parum enim accuratus ille grammaticus est, qui, ne iam alia commemorem, p. 97, 14. *ἐκπερδικίσαι* attulit ex Ecclesiazusis, quod legitur in Avibus v. 773. *ἐπανορθώσασθαι* p. 96, 25. ex Thesmophoriazusis, quod ad Lysistratae versum 528. pertinere videtur, ubi hodie legitur *ἐπανορθώσαιμεν ἂν ὑμᾶς*. *καταλαλεῖν* p. 102, 15. ex *Γήρᾳ*, quod exstat in Ranis, in *Γήρᾳ* autem fortasse non lectum fuit. *ὀβολίας ἄρτους* p. 111, 7. ex *Πελαργοῖς*, quod ad *Γεωργοὺς* potius pertinere videbitur, si Athenaeum compares III. p. 111 b. Illud vero plane imperite ab quibusdam factum, quod ad diversam nescio quam scripturam Nubium versus 1063. (*Πηλεὺς ἔλαβε διὰ τοῦτο τὴν μάχαιραν*) retulerunt Photii verba p. 428, 3. *Πηλέως μάχαιρα: παροιμία· ταύτην ἀναγράφει καὶ Ἀριστοφάνης οὕτως· μέγα φρονεῖ μᾶλλον ἢ Πηλεὺς ἐν τῇ μαχαίρῃ.* ex ipso enim verbo

ἀναγράφει apertum est non comicum, qui potius κεχρῆσθαι de more dicendus fuisset, sed grammaticum significari Aristophanem, cuius in explicandis proverbiis operam versatam fuisse satis aliunde constat. Is igitur in libro de ἀμέτροις παροιμίαις de proverbio illo exposuisse videtur. Non magis scholii ad Theocriti V, 118. ullus usus est, ἐκάθηρεν: ἀντὶ τοῦ ἔτυπτε καὶ ἐξέδειρε. καὶ Ἀριστοφάνης, πέδει τὰς πλευρὰς καὶ ἐκάθηρεν. Pertinent haec ad Nubium v. 1379. κᾆπειτ' ἔφλα με κάσπόδει κἄπνιγε κἀπέτριβεν. cui adscripta fuit verbi ἐσπόδει explicandi caussa grammatici annotatio τὰς πλευρὰς ἐκάθηρε. Hanc tanquam poetae verba amplexus est imperitus scholiasta, similis Lecapeno, cuius libellum bene fecit Hermannus quod edere non dedignatus est, in appendice libri de grammatica Graeca p. 353—391. Est enim ad multas quaestiones utile quibus modis ineptiverint grammatici cognosse.

Superest iam unum de prioribus, ut ferunt, Nubibus fragmentum, quo quum non aliud ab hac fabula alienius inveniri existimem, ultimum tractandum reservavi. Proditum autem illud est ab Diogene Laertio in principio vitae Socratis (II, 18.), cuius locum operae pretium est apponi integrum, Σωκράτης Σωφρονίσκου μὲν ἦν υἱὸς λιθουργοῦ καὶ Φαιναρέτης μαίας, ὡς καὶ Πλάτων ἐν Θεαιτήτῳ φησίν, Ἀθηναῖος, τῶν δήμων Ἀλωπεκῆθεν. ἐδόκει δὲ συμποιεῖν Εὐριπίδῃ. ὅθεν Μνησίλοχος οὕτω φησὶ „Φρύγες ἐστὶ καινὸν δρᾶμα τοῦτ' Εὐριπίδου, ᾧ καὶ Σωκράτης τὰ φρύγανα ὑποτίθησι." καὶ πάλιν „Εὐριπίδης σωκρατογόμφους [a]." καὶ Καλλίας Πεδήταις

[a] σωκρατογόμφους fuerunt qui in σωκρατόγομφος mutarent, de quo dubitat Is. Casaubonus, qui non ipsum Euripidem, sed potius eius tragoedias σωκρατογόμφους dictas esse suspicatur. Quam sententiam confirmare mihi licet simili vocabulo δεῤῥιδόγομφος, quod

α. τί δὴ σὺ σεμνὴ καὶ φρονεῖς οὕτω μέγα;
β. ἔξεστι γάρ μοι· Σωκράτης γὰρ αἴτιος [b].

Ἀριστοφάνης Νεφέλαις

Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν
τὰς περιλαλούσας οὗτός ἐστι τὰς σοφάς.

Magnam haec offensionem eo habent quod qui ex Aristophane afferuntur versus alieni videntur ab Diogenis proposito, qui veterum comicorum testimoniis hoc vult comprobare, Euripidem in tragoediis scribendis nonnihil ab Socrate esse adiutum. Quod quum intellexisset Valckenarius, in Diatribe de Euripidis fragmentis p. 14. *Εὐριπίδου* scribi iussit correctione praepostera. Pervulgata Athenis fuit opinio, ex intima quae Socrati cum Euripide intercessit necessitudine orta, tragicum in eligendis fabularum argumentis et fingendis moribus sermonibusque personarum, quas plus iusto philosophantes introducebat, Socratis uti opera et consilio: quod praeter comicos ab Diogene memoratos dicere videtur Antiphanes apud Athenaeum IV. p. 134 c. *ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδῃ.* sed integras tragoedias

---

ex veteri comico, ut opinor, sumptum custodivit Hesychius, *δερριδόγομφοι: πύλαι δέρρεις ἔχουσαι παραπετάσματα.*

b Si haec Euripidis sunt verba, in praecedente versu corrigendum *σεμνοῖ.* Videtur enim Callias in *Πεδήταις* tragicos quosdam in scenam produxisse: vide scholia ad Aristophanis Aves v. 31. 151. In eadem fabula Periclis et Aspasiae mentionem factam fuisse ex scholio ad Platonem p. 391. ed. Bekker. apparet, *καὶ Περικλέα δημηγορεῖν παρεσκεύασεν (ἡ Ἀσπασία), ὡς Αἰσχίνης ὁ Σωκρατικὸς ἐν διαλόγῳ Καλλίᾳ καὶ Πλάτων ὁμοίως Πεδηταῖς.* Corrige *ἐν διαλόγῳ Ἀσπασίᾳ* (conf. Athen. V. p. 220 b.) *καὶ Καλλίας ὁμοίως Πεδήταις.*

Euripidi fecisse Socratem nec dixit quisquam nec potuit probabiliter comminisci de homine ab poesi valde alieno. Neque Nubium fabulae consilio versus illi conveniunt, sive Euripidem sive Socratem nominari sumamus. Nam Euripidis partes ut in altera editione nullae sunt, ita, si in prima fuissent, sublatas esse vix credibile videtur. Socratis autem personae monstrandae duos tantum invenio aptos in hac fabula locos, alterum ubi ab discipulo Strepsiadi ostenditur, alterum ubi Strepsiades Phidippidem in Socratis scholam introducit. Quorum neutri congruunt. Nam ab discipulo quidem hoc modo designari potuisse magistrum nemo facile in animum inducet: Strepsiadis autem personae quovis alio modo potius Socratem Phidippidi commendare convenit quam qui ab Euripidis societate ductus est. Eius enim poesin abominatur Strepsiades v. 1371. 1378., qui in Socrate nihil aliud spectat et admiratur quam sophistice in utramque partem disputandi facultatem: cum Euripide quid agat rerum curat scilicet.

Hae igitur satis idoneae caussae videntur ut versus illos aliunde quam ex Nubibus excerptos esse existimemus, videorque mihi erroris originem ita posse demonstrare nihil ut dubitationis relinquatur. Quod ita faciam ut ab alio exordiar gravissimo peccato Diogenis — neque enim librariorum eam esse culpam mihi persuadeo — qui allatis tanquam Mnesilochi, comici inauditi, versibus, *Φρύγες ἐστὶ καινὸν δρᾶμα τοῦτ' Εὐριπίδου | ᾧ καὶ Σωκράτης τὰ φρύγανα ὑποτίθησιν*, negligentiae et imperitiae documentum edidit vix credibile. Quod quale sit aestimare licet ex vita Euripidis, quam in codice Mediolanensi inventam Baccharum editioni adiunxit Elmsleius p. 193. *δοκεῖ αὐτῷ καὶ σωκράτης ὁ φιλόσοφος καὶ μνησίλοχος συμπεποιηκέναι τινά* [c], *ὥς φησὶ τηλεκλείδης.*

c. *δοκεῖ — τινά*] Haec leguntur etiam in vita Euripidis ex codice Havniensi edita ab Blochio in Friedemanni Miscellaneis vol. I. p. 395.

μνησίλοχος δὲ ἐκεῖνος φρυγικόν τι δρᾶμα καινὸν εὐριπίδῃ καὶ σωκράτης ὑποτίθησιν. Quae cum Diogene, lacero ut videtur codice uso, comparata et illi lucem afferunt et vicissim accipiunt. Emendanda autem sunt ita ut et Phryges amoveantur, merito iam ab Valckenario in dubitationem vocati neque in *φρυγάνοις*, quae Socrates supponere dicitur, quidquam invenientes praesidii, et de fabula agi appareat non iam confecta, sed quae nunc ipsum, fortasse in aedibus Euripidis in scena conspectis, praeparetur. Id enim propter praesentis usum temporis *ὑποτίθησι* necessarium est, aliter vix satis aptum futurum. Ea vero omnia lenissima correctione consequi videmur hac

Μνησίλοχός ἐστ' ἐκεῖνος, ὃς φρύγει τι δρᾶμα καινὸν
Εὐριπίδῃ, καὶ Σωκράτης τὰ φρύγαν' ὑποτίθησιν.

Talem igitur quum in his versibus se praestiterit Diogenes, quis tandem ea sit levitate ut de ceteris fidem ei securus habeat? Et qualia quaeso sunt proxima illa *καὶ πάλιν* „*Εὐριπίδης σωκρατογόμφους?*" Immo hic quoque immanis subest hallucinatio Diogenis, qui ex disiectis poetae membris, quae in unum erant fragmentum coagmentanda, duo extudit fragmenta, alterum absurdissime conformatum, *Εὐριπίδης σωκρατογόμφους*, alterum addito *περιλαλούσας* eadem qua superiora licentia interpolatum, retracto huc lemmate *Ἀριστοφάνης Νεφέλαις*, quod apud scriptorem cui sua debet Diogenes ad longe aliam rem pertinuit. Haec igitur sunt verba poetae, sive Teleclidis seu, quod minus probabile duco, Calliae

Εὐριπίδης δ' ὁ τὰς τραγῳδίας ποιῶν
τὰς σωκρατογόμφους οὗτός ἐστι τὰς σοφάς.

Cave enim ne servato *περιλαλούσας* tertii versus initium statuas *τὰς σωκρατογόμφους:* quae misera foret et veteris comoediae vi plane caritura Euripidis fabularum descriptio. Nihil huc faciunt quae alibi de Euripidis *λαλιᾷ* traduntur.

Satis diximus de Nubibus. Longe diversa Ranarum conditio fuit, quae fabula tanto excepta est favore

populi ut repetita docenda fuerit, quod auctore Dicaearcho tradit scriptor argumenti, τὸ δὲ δρᾶμα τῶν εὖ πάνυ καὶ φιλοπόνως πεποιημένων. ἐδιδάχθη ἐπὶ Καλλίου τοῦ μετ' Ἀντιγένη διὰ Φιλωνίδου εἰς Λήναια. πρῶτος ἦν. δεύτερος Φρύνιχος Μούσαις. Πλάτων τρίτος Κλεοφῶντι. οὕτω δὲ ἐθαυμάσθη τὸ δρᾶμα διὰ τὴν ἐν αὐτῷ παράβασιν (καθ' ἣν διαλλάττει τοὺς ἐντίμους τοῖς ἀτίμοις καὶ τοὺς πολίτας τοῖς φυγάσιν addunt codices nostri) ὥστε καὶ ἀνεδιδάχθη, ὥς φησι Δικαίαρχος. Loquitur hic grammaticus ita ut non mutatam fabulam potius quam correctam fuisse indicare videatur. Quae verborum interpretatio eo confirmatur quod nec Βάτραχοι πρῶτοι vel δεύτεροι usquam memorantur neque argumenta, quibus mutationes quasdam fecisse poetam comprobare quis possit, magnam ad persuadendum vim habent, ceterum ipsa paucitate sua nostrae non obfutura sententiae, qua alteram Ranarum editionem, quippe ab priore non diversam, ex indice fabularum exclusimus. Nam duo tantum loci sunt inventi, qui ex correctione prodiisse possint videri, alter in ipsa fabula ab me olim patefactus, alter in coniectura positus valde incerta de loco Athenaei epitomes I. p. 21 e. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτόν φησι (Aeschylum) σχηματίσαι τοὺς χοροὺς ὀρχηστοδιδασκάλοις οὐ χρησάμενον, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων, καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τῆς τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιιστᾶν. ὑπεκρίνετο γοῦν μετὰ τοῦ εἰκότος τὰ δράματα. Ἀριστοφάνης γοῦν — παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς ἡ περὶ τῶν τραγικῶν ἀπόκειται πίστις — ποιεῖ αὐτὸν Αἰσχύλον λέγοντα

Τοῖσι χοροῖς αὐτὸς τὰ σχήματ' ἐποίουν.

καὶ πάλιν

Τοὺς Φρύγας οἶδα θεωρῶν,
ὅτε τῷ Πριάμῳ συλλυσόμενοι τὸν παῖδ' ἦλθον τεθνεῶτα,
πολλὰ τοιαυτὶ καὶ τοιαυτὶ καὶ δεῦρο σχηματίσαντες.

Tantam sane haec habent cum Aeschyli et Dionysi in Ranis sermonibus similitudinem ut, dum legimus, ad nullam quam Ranas fabulam citius cogitatione feramur nec mirandum sit editionis perditae fragmentum agnoscere sibi visum esse Welckerum in libro quem de Trilogiis Aeschyli scripsit p. 426. Sed cavendum tamen est ne fallaci specie decipi nos patiamur. Nam et aliae quaedam in deperditis sunt fabulae, in quibus Aeschyli partes fuisse non inepte coniicias, nec nimium fidei epitomes auctori adhibendum, quem ex integri operis partibus quae supersunt in nominibus scriptorum reddendis negligentius versatum esse novimus. Quod si hic quoque ei accidit, non alia, ut opinor, probabilior coniectura invenietur quam ut Pherecrati versus illos tribuamus, cuius ex Crapatalis scholiasta ad Pacis v. 748. hunc protulit versum ab Aeschylo pronunciatum

ὅστις γ' αὐτοῖς παρέδωκα τέχνην μεγάλην ἐξοικοδομήσας.

ex quo satis manifestum est exposuisse in illa fabula Aeschylum quibus modis de tragoedia meruisset.

Alter quem dicebam locus est in ipsa Ranarum fabula v. 1450—1475. De eo quum breviter dixerim in praefatione ad Aeschylum, nunc explicatius tractandum mihi sumpsi propter Suevernii dubitationes, quas tanto minus silentio praeterire mihi licet quo plus viri de Aristophanis fabularum interpretatione meritissimi iudicio tribuere soleo. Dionysus igitur audita Euripidis de Alcibiade sententia ita pergit ad Aeschylum conversus

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

εὖ γ' ὦ Πόσειδον· σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν.
μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν·
ἢν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα, δυσκρίτως γ' ἔχω·
ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
ἀλλ' ἔτι μίαν γνώμην ἑκάτερος εἴπατον
περὶ τῆς πόλεως ἥντιν' ἔχετον σωτηρίαν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

εἴ τις πτερώσας Κλεόκριτον Κινησίᾳ,
αἴροιεν αὖραι πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

γέλοιον ἂν φαίνοιτο· νοῦν δ' ἔχει τίνα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

εἰ ναυμαχοῖεν, κᾆτ' ἔχοντες ὀξίδας
ῥαίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.
ἐγὼ μὲν οἶδα καὶ θέλω φράζειν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

λέγε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ὅταν τὰ νῦν ἄπιστα πίσθ' ἡγώμεθα,
τὰ δ' ὄντα πίστ' ἄπιστα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

πῶς; οὐ μανθάνω.
ἀμαθέστερόν πως εἰπὲ καὶ σαφέστερον.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

εἰ τῶν πολιτῶν οἷσι νῦν πιστεύομεν,
τούτοις ἀπιστήσαιμεν, οἷς δ' οὐ χρώμεθα,
τούτοισι χρησαίμεσθα, σωθείημεν ἄν.
εἰ νῦν γε δυστυχοῦμεν ἐν τούτοισι, πῶς
τἀναντία πράξαντες οὐ σωζοίμεθ' ἄν;

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

εὖ γ' ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις.
ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες ἢ Κηφισοφῶν;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ἐγὼ μόνος· τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

τί δαὶ λέγεις σύ;

Haec qui paullo attentius legerit tribus maxime modis laborare animadvertet. Alia enim male sunt repetita, alia legitimo sententiarum nexu destituta, alia quae coniuncta esse debebant versibus pluribus interpositis inepte diremta. Ac verborum quidem eorundem repetitio molestissima cernitur in versibus quibus Aeschylus sententiam de Alcibiade suam exponit

οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν.
μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν,
ἢν δ' ἐκτρέφῃ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

Eorum alterum in tribus codicibus Parisinis omissum esse narrat Brunckius Plutarchique accedere ait auctoritatem in vita Alcibiadis cap. 16. p. 199 a. Sed de Plutarcho aperte fallitur: is enim non hunc sed primum versum omisit: de codicibus autem suis verane an falsa tradiderit vix quaerere operae pretium est. Nam quum versus illi tres non solum in aliis codicibus omnibus, inter quos non pauci sunt aetate et auctoritate Brunckianis longe superiores, coniuncti legantur, sed etiam in Anthologiam Palatinam (X, 110. vol. II. p. 312.) sint recepti et in Suidae lexicon in v. *οὐ χρὴ* et *σκύμνος*, facile intelligitur, si quibus in codicibus alter sit omissus, solo librarii sive arbitrio esse omissum sive errore pari duorum versuum exitu decepti. Magna igitur fuit Brunckii versum medium eiicientis levitas, quam alii eo minus imitari debebant, quo aptius ad *μάλιστα μὲν* refertur oppositum *ἢν δὲ* —. Sed in eo tamen omnes recte consentiunt non esse tribus illis versibus locum coniunctis, nemine praeter Suevernium adversariam tuito sententiam in commentatione de Nubibus p. 47—54. cuius disputationis summa haec fere est. Primum versum *οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν* ex scholiastae annotatione cognosci non ipsum fecisse Aristophanem, sed aliunde duxisse. Itaque se suspicari ex Eupolidis *Δήμοις* traductum esse, viderique huic sententiae Valerium Maximum favere. In qua fabula

Periclem iudicium de Alcibiade tum admodum iuvene his verbis tulisse. Id Aristophani utile visum esse in memoriam revocare Atheniensibus, additis duobus suae ipsius sententiae declarandae caussa versibus. In quibus Alcibiadem consulto non *λέοντος σκύμνον*, sed *λέοντα* appellari, quod alteri esse oppositum et significare leonem adultum. His coniecturis quum plura opponi posse videam, satis erit si et Valerii loco abstinendum fuisse nec scholiastae verba admittere Suevernii interpretationem ostendero. Non admittunt autem propter duas caussas, quarum altera ab loquendi, ab cogitandi legibus altera est repetita. Scribit scholiasta ita, *μάλιστα μὲν λέοντα: μάλιστα μὲν μὴ ἀνατρέφειν φρόνημα ἔχοντα, ἐὰν δὲ ἀνατρέφῃ, μὴ ἐρεθίζειν, ἀλλὰ τιθασῶσαι. ὥστε ὁ μὲν Εὐριπίδης συμβεβούλευκε μὴ δέχεσθαι, ὁ δὲ Αἰσχύλος τοιαύτην τινὰ διάνοιαν, ἢ μὴ καταδέξασθαι, ἢ καταδεξαμένους τροποφορεῖν. ἔν τισι δὲ μετὰ τὸ πρῶτον, παρῆγαγε γράφεται, ὥστε εἶναι τὸ μὲν πρῶτον ὁμολογουμένως Αἰσχύλου, τὸ δὲ ἑξῆς ἄδηλον τίνος. ἢ γὰρ Εὐριπίδης δίς ἐστιν ἀποφηνάμενος, ἢ ὁ Διόνυσος ἀντακούειν ἐκείνου αὐτὸς ἢ λέγων, καὶ ταῦτα ἐπεξεργαζόμενος τὸ παρ' Αἰσχύλου λεγόμενον, ἢ ὁ χορός. ἔν τισι δὲ ἑνός ἐστι τὰ τρία, τοῦ Αἰσχύλου, πρῶτον μὲν ἀποφατικῶς λέγοντος, τὰ δὲ ἑξῆς δύο μαλακώτερον ὑποτιθεμένου.* Satis perspicua haec et expedita sunt praeter corrupta verba *ἔν τισι δὲ μετὰ τὸ πρῶτον παρῆγαγε γράφεται*, quae sana esse videntur Suevernio p. 52. et hoc modo interpretanda, in quibusdam codicibus post primum versum adscriptum fuisse *παρῆγαγε*, quo significaretur Aristophanem hunc versum non ipsum fecisse, sed aliunde petiisse. Quocum in commentatione de Aristophanis *Γήρᾳ* p. 43. comparat talia quale hoc est scholiastae Sophoclis Aiacis v. 746. *εἰς παροιμίαν*, vel *ἐκ παροιμίας, ὁ στίχος παρῆκται*: qui usus verbi sane tam vulgaris in grammaticorum scriptis est quam inauditus qui in scholiastam Aristophanis infertur. Qui si

hoc voluisset dicere quod vult Suevernius, aut addere debuerat unde ductus versus esset aut, si hoc nesciret, saltem *ἀλλαχόθεν παρήγαγε* dicere: nudum vero *παρήγαγε* Graeco versui non magis adscribi potuit quam Latino „*sumpsit*“ vel „*duxit*“, cui nisi adiicias aut unde sumpserit aut aliunde dicas sumpsisse, nihil dixisse videberis et ita esse locutus ut intelligi ab nemine possis, nisi tuorum ipse verborum agas interpretem. Deinde Suevernii interpretatio aperte scholiastae consilio est adversa. Dicit ille in quibusdam codicibus aliquid (quod quale sit statim videbimus) scriptum esse ita ut primus versus, *οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν*, certo sit Aeschyli, proximi duo autem non satis appareat utrum Euripidi, an Dionyso, an choro sint tribuendi. Ex quo sequitur codicum illorum scripturam ita fuisse comparatam ut non incertum tantum redderet quomodo personarum partes essent describendae, sed etiam impediret quominus secundo versu Aeschyli sermo continuari crederetur. Quorum nihil cadit in Suevernii interpretationem. Nam si versum primum ab alio poeta mutuatus est Aristophanes, nullam hoc in personarum descriptionem vim exercet: multi enim in Ranis aliisque fabulis reperiuntur aliorum versus poetarum, qui tamen hanc quidem ob caussam nunquam est dubitatum abs quibus personis apud Aristophanem fuerint pronunciati. Manifestum est igitur codicum quam scholiasta dicit discrepantiam non ad aliam rem posse pertinere quam ad personarum vices, quas meminisse oportet in libris antiquis non primis nominum litteris, qui in recentioribus demum codicibus mos invaluit, sed punctis, lineolis, vel vacuo spatio indicari esse solitas: unde omnis orta scholiastae dubitatio. Haec enim verborum eius mens est, quae primo versui apposita sit personae nota Aeschyli esse liquere: liquet autem ex praecedentibus Dionysi verbis *σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις*. tum proximo versui denuo appictum in quibusdam exemplari-

bus inveniri personae signum ait, quo alium quemvis quam Aeschylum potius indicari recte concludere sibi videbatur: neque enim suspicari poterat consulto cogitatoque Aeschylum in libris denuo esse adscriptum, quum vera eum fugeret rei ratio, quam postmodum exponemus. Ad hanc igitur normam dirigenda est emendatio verborum ἐν τισι δὲ μετὰ τὸ πρῶτον παρήγαγε γράφεται, in quibus corrigendis nonnihil adiuvamur praestantis codicis, ex quo scholia ad Ranas emendatiora aliquando sumus daturi, scriptura, ἐν τισι δὲ μετὰ τὸ πρῶτον παρήνεγκε γράμμα. Videtur hoc παρήνεγκε nihil aliud esse quam vitiosa verbi forma in scholiastarum commentariis non infrequens, παρήνεκται vel παρήνεγκται, cuius exempla duo consignavimus ipsi in annotatione ad scholia p. 26. et 540. Corrigo igitur ἐν τισι δὲ μετὰ τὸ πρῶτον παρήνεγκται (sive potius παρενήνεκται) γραμμή, *in quibusdam post primum versum illata est linea*, mutatae index personae: quibus deinde opponit ἐν τισι δὲ ἑνός ἐστι τὰ τρία, τοῦ Αἰσχύλου. Quanquam de emendatione verborum nec laboro nec si forte aliis alind placeat refragabor. Satis enim habeo quid necessario dicere debuerit scholiasta monstrasse: quibus verbis dixerit nihil mea refert.

Sequitur ut Valerii Maximi locus consideretur, quo usum esse Suevernium supra dixi. Haec autem sunt Valerii verba VII. 2, 7. extern. „Aristophanis quoque altioris est prudentiae praeceptum, qui in comoedia introduxit remissum ab inferis Atheniensem Periclem vaticinantem, non oportere in urbe nutriri leonem; sin autem sit alitus, obsequi ei convenire.“ Quod Periclem pro Aeschylo nominat, memoriae lapsu facit, de Eupolidis Δήμοις cogitans, in qua fabula Periclis ab inferis remissi partes quaedam fuerunt. Eodem plane errore scriptor argumenti in Sophoclis Oedipum Coloneum Aristophanem in Ranis ἀνάγειν ait τοὺς στρατηγοὺς ὑπὲρ γῆς, Ranas cum Eupolidis Δήμοις confundens, de quo

monuit Elmsleius p. 84.: ut satis manifestum sit virorum mortuorum in utraque fabula introductionem Valerio et grammatico Graeco erroris caussam extitisse, satis, ut opinor, hac via explicitam. Nihilominus Suevernius aliam de Valerio opinionem insuper addit, quem propterea potissimum errasse suspicatur, quod versum *οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν* utrique comico communem esse scivisset. Quae coniectura eo concidit quod versum illum Valerius non magis quam Plutarchus, cuius locum supra indicavi, legisse demonstrari potest. Nam quod Suevernio Valerii verba „*non oportere*" ex versus initio *οὐ χρὴ* expressa videntur, admodum infirmum est argumentum, quia Valerius, etiam si versum illum nunquam vidit, tale quid addere debuit, si Aristophanis verba recte voluit interpretari. Nam si Dionyso interroganti *σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;* Aeschylus respondet, *μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν,* quid tandem hoc aliud significat quam quod Latine dicitur, *censeo non oportere nutriri leonem?* Accedit quod Valerius eadem ratione *obsequi convenire* dicit pro solo qui in Graecis est infinitivo *ὑπηρετεῖν.*

Satis iam ostendisse videor non adversandi studio ab Suevernii de his versibus sententia me discessisse, quum praefationem ad Aeschylum scriberem, speroque idem me esse consecuturum iis quae de relicuis versibus dicenda restant. Audito laudatoque Aeschyli de Alcibiade iudicio Dionysus unam insuper utrumque tragicum sententiam dicere iubet, qua res publica quomodo servari posse videatur exponant. Euripides igitur ludicrum de Cleocrito et Cinesia et acetabulis quibusdam inventum profert, satis quidem illud mirificum, sed minime alienum ab indole veteris comoediae: ut Aristarchus et Apollonius [a], qui quinque versus *εἴ τις πτερώ-*

---

a Scholiasta ad v. 1458. *εἴ τις πτερώσας:* *ἀθετεῖ τοὺς πέντε ἐφεξῆς στίχους ἕως τοῦ, φαίνοιεν εἰς*

σας — τῶν ἐναντίων quique ad eos referuntur inferius [b] εὖ γ' ὦ Παλάμηδες — τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν, spurios iudicarunt, alter quod φορτικοὶ καὶ εὐτελεῖς, alter quod ab proposito alieni essent, non hoc videantur agere voluisse ut versus illos Aristophanis aetate recentiores esse persuaderent. Sed illud longe omnium ineptissimum est quod Euripides exposito invento suo continuo ita pergit, nullo Dionysi interposito verbo, ἐγὼ μὲν οἶδα καὶ θέλω φράζειν. Concedit mihi hoc Suevernius in commentatione de Avibus p. 68. sed

---

τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων, Ἀρίσταρχος, ὅτι φορτικώτεροί εἰσι καὶ εὐτελεῖς, διὰ τοῦτο ὑποπτεύονται. Ἀπολλώνιος δὲ οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὅτι οὐ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἔχουσί τι.

b Scholiasta ad v. 1473. ταυτὶ πότερ' αὐτός: συναθετεῖται τοῖς ἄνω καὶ οὗτος. μένων γὰρ ἀκριβεῖ τὴν ἐκείνων ἀθέτησιν, ἐν ᾗ φαίνεται τὰ μὲν πρότερα (codex πρῶτα) Αἰσχύλος λέγων, τὰ δὲ ἑξῆς Εὐριπίδης. Negligenter unum tantum versum spurium iudicari ait: debuerunt enim Aristarchus et Apollonius, nisi plane somniarunt, etiam proximum versum ἐγὼ μόνος, τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν delere, nec praecedenti εὖ γ' ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις parcere potuerunt. Sed omnino hic scholiasta misere balbutit partim sua partim librariorum culpa. Corrupta μένων γὰρ ἀκριβεῖ emendate scripta in nostro codice prostant μόνον γὰρ κυροῖ. Hoc enim vult, etiam haec spuria iudicari, qua sola ratione ratam fieri superioris loci ἀθέτησιν, ubi prima quidem Aeschyli, sequentia autem Euripidis esse. Quod etiam Aeschyli quaedam verba eliminata esse ait, videtur versum dicere οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν. De quo si nihil huiusmodi in scholiis ad illum locum annotatum legitur, non mirandum in tanta farraginis qua utimur miseria.

aliam quam ego viam ingreditur. Coniicit enim duos ante illa verba excidisse Dionysi versus in hanc fere sententiam οὗτοι μὲν ἐκτυφλοῖντ᾽ ἄν· ἡμεῖς δ᾽ οὐκ ἔχεις | ὅ τι ἂν τελέσαντες δημοσίως σωζοίμεθ᾽ ἄν; At ea vel propterea plane incredibilis coniectura est, quod Aristarchus et Apollonius, grammatici antiquissimi, non plures quam etiam nunc in libris prostant versus legerunt. Nec videtur Suevernius quae paullo post dicit Dionysus satis considerasse. Postea enim quam Euripides et Dionysus longe alia nec cum acetabulis istis ullo modo coniuncta sunt collocuti, repentina Dionysum invadit acetabulorum admiratio his versibus expressa

εὖ γ᾽ ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις.
ταυτὶ πότερ᾽ αὐτὸς εὗρες ἢ Κηφισοφῶν;

quibus respondet Euripides

ἐγὼ μόνος, τὰς δ᾽ ὀξίδας Κηφισοφῶν.

quae quis non videat ab illis versibus, quibus Euripides inventum suum exposuit, stultissime esse diremta! Praeterea offensione non caret quod Euripides duas proponit de urbe servanda sententias, secus atque praeceperat Dionysus, ἀλλ᾽ ἔτι μίαν γνώμην ἑκάτερος εἴπατον περὶ τῆς πόλεως ἥντιν᾽ ἔχετον σωτηρίαν. Defendit hoc Suevernius ita ut etiam Aeschylum infra bis sententiam dicere affirmet. Sed hic, si quid video, semel tantum dicit. Iussus enim ab Dionyso de restituenda urbi salute consilium in medium afferre, ante omnia quae sit rei publicae conditio exquirit. Qua cognita quam misera esset,

πῶς οὖν τις ἂν σώσειε, inquit, τοιαύτην πόλιν,
ᾗ μήτε χλαῖνα μήτε σισύρα ξυμφέρει;

quae aperte non est consilium edentis, γνώμην εἰπόντος, oratio, sed confitentis tantum perdifficilem inventu esse rei publicae reficiendae viam. Quamobrem Dionysus precibus instare Aeschylo pergit, qui tandem exoratus meliorem Atheniensium conditionem fore autumat,

τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τὴν τῶν πολεμίων
εἶναι σφετέραν, τὴν δὲ σφετέραν τῶν πολεμίων,
πόρον δὲ τὰς ναῦς, ἀπορίαν δὲ τὸν πόρον.

Apparet igitur Aeschylum aegre adduci ut semel sententiam dicat: tantum abest ut bis dixerit.

Unum iam superest, in quo Suevernium ab me dissentire video. Dixerat Euripides videri urbem posse servari,

ὅταν τὰ νῦν ἄπιστα πίσθ' ἡγώμεθα,
τὰ δ' ὄντα πίστ' ἄπιστα.

Quod quum obscurius dictum visum esset Dionyso, Euripides verbis tam planis et perspicuis quam quae maxime sententiam suam interpretatur,

εἰ τῶν πολιτῶν οἷσι νῦν πιστεύομεν,
τούτοις ἀπιστήσαιμεν, οἷς δ' οὐ χρώμεθα,
τούτοισι χρησαίμεσθα, σωθείημεν ἄν.

quibus haec in codicibus appensa est interpretationis interpretatio

εἰ νῦν γε δυστυχοῦμεν ἐν τούτοισι, πῶς
τἀναντία πράξαντες (alii *πράττοντες*) *οὐ σωζοίμεθ' ἄν;*

Haec tanquam Aristophane indigna ab me esse eiecta tanto opere miratur Suevernius quanto ego ab Suevernio esse defensa miror. Neque enim fieri potest ut Aristophanes facete dictorum vim adeo infregerit ipse, quae in eo est posita, quod verborum involucris, quae magnum quid ab initio polliceri videntur, trita et vulgaris continetur sententia, contraria contrariis esse tollenda. Accedit quod verba ipsa non Aristophanem, sed infantem in dicendo hominem produnt, qui *τούτοισι* ex genuinis versibus huc transtulit non satis apte, et metri necessitate in angustias compulsus ad *γε* particulam, usitatum huic poetarum generi remedium, confugit, quum *γὰρ* potius dicendum esset. Videntur igitur qui alterius versus sustentandi caussa *τἀναντί' ἂν πράξαντες* contra Suidae librorumque quotquot inventi sunt

omnium auctoritatem posuerunt hac opera supersedere potuisse. Neque enim qua aetate hi versus scripti sunt imperita litterae brevis in fine vocabuli productio quidquam habuit offensionis.

Haec de vitiis loci multis modis impediti dicenda habui, cui quae sit medela adhibenda restat ut aperiamus. Eam autem invenimus certissimam, non magnis et audacibus quaesitam mutationibus, sed separatis quae inde ab antiquissimis temporibus coaluerunt duplicis recensionis exemplis. Quorum quod primum posui non videtur dubitari posse quin genuinam totius loci speciem praebeat, qualis in scena auditus et Aristophani, opinor, unice probatus fuit: de posteriore autem ita sentio ut magnopere ambigam utrum ipsum quoque ab Aristophane in chartas coniectum et postmodum ad meliorem rationem conformatum haberi debeat, an histrioni alicui sit tribuendum, qui satis notum est quanta libertate poetarum fabulas interpolare consueverint. Sed hoc totum in coniectura positum est, nec sine testibus ad liquidum unquam poterit perduci.

I.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

εὖ γ' ὦ Πόσειδον· σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

μάλιστα μὲν λέοντα μὴ 'ν πόλει τρέφειν·
ἢν δ' ἐκτρέφῃ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα δυσκρίτως γ' ἔχω·
ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
ἀλλ' ἔτι μίαν γνώμην ἑκάτερος εἴπατον
περὶ τῆς πόλεως ἥντιν' ἔχετον σωτηρίαν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ἐγὼ μὲν οἶδα καὶ θέλω φράζειν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

λέγε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.
ὅταν τὰ νῦν ἄπιστα πίσθ' ἡγώμεθα,
τὰ δ' ὄντα πίστ' ἄπιστα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.
πῶς; οὐ μανθάνω.
ἀμαθέστερόν πως εἰπὲ καὶ σαφέστερον.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.
εἰ τῶν πολιτῶν οἷσι νῦν πιστεύομεν,
τούτοις ἀπιστήσαιμεν, οἷς δ' οὐ χρώμεθα,
τούτοισι χρησαίμεσθα, σωθείημεν ἄν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.
τί δαὶ λέγεις σύ;

II.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.
εὖ γ' ὦ Πόσειδον· σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;

ΑΙΣΧΥΛΟΣ.
οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.
νὴ τὸν Δία τὸν σωτῆρα δυσκρίτως γ' ἔχω·
ὁ μὲν σοφῶς γὰρ εἶπεν, ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
ἀλλ' ἔτι μίαν γνώμην ἑκάτερος εἴπατον
περὶ τῆς πόλεως ἥντιν' ἔχετον σωτηρίαν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.
εἴ τις πτερώσας Κλεόκριτον Κινησίᾳ,
αἴροιεν αὖραι πελαγίαν ὑπὲρ πλάκα.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.
γέλοιον ἂν φαίνοιτο· νοῦν δ' ἔχει τίνα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.
εἰ ναυμαχοῖεν, κᾆτ' ἔχοντες ὀξίδας
ῥαίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.
εὖ γ' ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη φύσις.

ταυτὶ πότερ' αὐτὸς εὗρες ἢ Κηφισοφῶν;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ἐγὼ μόνος· τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

τί δαὶ λέγεις σύ;

Explicitis fabularum quae sententiae in principio ab nobis propositae vel adversari vel favere videantur rationibus unius superesse video locum grammatici, qui si vera tradidisse reperietur, nostram non tam labefactabit quam funditus tollet disputationem. Est is scriptor argumenti Avium, quae trigesima quinta poetae fabula esse perhibetur his verbis, ἐδιδάχθη ἐπὶ Χαβρίου. — ἔστι δὲ λέ. Absunt postrema ἔστι δὲ λέ ab libro Ravennate: sed undecunque venerint, non possunt esse de nihilo efficta, sed ex docti et antiqui grammatici libro petita iure existimantur, ut si quid absurdi edicere videantur, emendanda potius quam eiicienda esse pateat. Adversantur autem verba illa constituto ab nobis numero quattuor et quadraginta fabularum eo quod undecim comoedias Avibus posteriores esse certo scimus nec paucarum de relicuis, quarum tempora ignorantur, eandem esse rationem recte suspicari videmur. Quod argumentum quum ad primam speciem sit eiusmodi ut non grammaticum, sed nos in errore versari probet, est tamen quo culpam omnem in argumenti scriptorem amoliamur, sive ipsius est sive ab librario in numero scribendo aberrante commissa. Nam quum primum in certamen descendisse Aristophanem constet olympiadis octogesimae octavae anno primo, Aves autem nonagesimae primae anno secundo commissa fuerit, in tredecim annorum tempus triginta quattuor comoediae coarctantur. Quod si quis Alexidis aut Menandri exemplo, aut si qui alii poetae fuerunt comoe-

diarum mire feraces, defendere conetur, nihil aliud efficiet quam ut rei scenicae quae diversis temporibus conditio fuerit se ignorare ostendat et Samuelis Petiti, criticorum infelicissimi, similis habeatur, qui tantum abest ut numeri Avibus tributi admiretur magnitudinem, ut iusto minorem ducat, et primum quidem quadragesimam fabulam facere cogitet, deinde, ut litterarum quandam similitudinem correctione sua consequatur, duodequadragesimam esse decernat posito λή, in Beckii Commentariis vol. III. p. 354. Est igitur qui in libris traditur numerus λέ aperte corruptus et, si quid litterarum ductibus tribuendum, fortasse restituto ιέ corrigendus. Ita ad novem, quas Avibus antiquiores esse fabulas ex didascaliis constat, quinque aliae de ceteris accedere debebunt. Eae autem fortasse hae sunt, *Γεωργοὶ*, *Γῆρας*, *Εἰρήνη δευτέρα*, *Ταγηνισταὶ*, *Τριφάλης*.

ΔΑΙΤΑΛΗΣ.

Ad nomen huius fabulae declarandum hi pertinent loci grammaticorum. Suidas, *Δαιταλεῖς*: *δαιτυμόνες καὶ θιασῶται καὶ συμπόται, καὶ οἷον συνδαιταλεῖς. οὕτως Ἀριστοφάνης*. Etymolog. M. p. 251, 40. *Δαιταλεύς: ὁ εὐωχητής· ἀφ' οὗ δρᾶμα Ἀριστοφάνους ὠνόμασται Δαιταλεῖς*. quae uberiora praebet Orion p. 49, 8. *Δαιταλεύς: δαὶς δαιτὸς δαιτεύς. καὶ μέλανος μελανεύς. λέοντος λεοντεύς. καὶ πλεονασμῷ τῆς αλ δαιτεὺς δαιταλεύς. καὶ Δαιταλεῖς δρᾶμα Ἀριστοφάνους, ἐπειδὴ ἐν ἱερῷ Ἡρακλέους δειπνοῦντες καὶ ἀναστάντες χοροὶ ἐγένοντο*. Qui hoc dicere videtur, chorum ex epulonibus constitisse in templo Herculis convivatis. Fortasse igitur ad hanc fabulam referendum quod scholiasta Vesparum v. 60. narrat, *οὔθ' Ἡρακλῆς τὸ δεῖπνον ἐξαπατώμενος: ἐν τοῖς πρὸ τούτου δεδιδαγμένοις δράμασιν εἰς τὴν Ἡρακλέους ἀπληστίαν πολλὰ προείρηται*: nisi hoc scholiastae commentum est ex verbis poetae confictum.

Fuit haec prima omnium poetae fabula, quod ipse innuit in Nubibus v. 528.

ἐξ ὅτου γὰρ ἐνθάδ' ὑπ' ἀνδρῶν, οἷς ἡδὺ καὶ λέγειν,
ὁ σώφρων τε χὠ καταπύγων ἄριστ' ἠκουσάτην,
κἀγὼ, παρθένος γὰρ ἔτ' ἦ κοὐκ ἐξῆν πώ μοι τεκεῖν,
ἐξέθηκα, παῖς δ' ἑτέρα τις λαβοῦσ' ἀνείλετο,
ὑμεῖς δ' ἐξεθρέψατε γενναίως κἀπαιδεύσατε,
ἐκ τούτου μοι πιστὰ παρ' ὑμῖν γνώμης ἔσθ' ὅρκια.

ad quem locum scholiastae haec annotarunt *σώφρων τε χὠ: πρῶτον δρᾶμα γράψας ὁ ποιητὴς ἐξέθηκε τοὺς Δαιταλεῖς, ἐν ᾧ σώφρον μειράκιον εἰσάγει καὶ ἕτερον*

ἄχρηστον. εὐδοκίμησε δὲ σφόδρα ἐν τούτῳ τῷ δράματι. ἄριστ᾽ ἠκουσάτην: ἀντὶ τοῦ ηὐδοκίμησαν. οὐ γὰρ τότε ἐνίκησεν, ἐπεὶ δεύτερος ἐκρίθη ἐν τῷ δράματι. διόπερ ἐστὶ μὲν αὐτὸ πρῶτον τῶν δραμάτων, ὑπὸ δὲ αἰδοῦς οὐ δι᾽ ἑαυτοῦ ἐπεδείξατο αὐτό. παρθένος: οὔπω ἐπέτρεπον ἐμαυτῷ λέγειν διὰ τὴν αἰδῶ. οὐ γὰρ διὰ ἑαυτοῦ ἐξ ἀρχῆς καθῆκε τὰ δράματα ὁ ποιητὴς εὐλαβὴς ὤν, ἀπὸ δὲ τῶν Ἱππέων ἤρξατο διὰ ἑαυτοῦ εἰσιέναι. παῖς δ᾽ ἑτέρα: Φιλωνίδης καὶ Καλλίστρατος. οὐ γὰρ δι᾽ ἑαυτοῦ ἐδίδαξε τοὺς Δαιταλεῖς, πρῶτον αὐτοῦ δρᾶμα. Hic quod Philonidem et Callistratum coninnctos nominat minus accurate facit. Etenim ad primum fabulam transtulit quod de primis fabulis traditum est ab vitae scriptore p. XV, 22. εὐλαβὴς δὲ σφόδρα γενόμενος τὴν ἀρχὴν ἄλλως τε εὐφυὴς τὰ μὲν πρῶτα διὰ Καλλιστράτου καὶ Φιλωνίδου καθίει δράματα. — ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸς ἠγωνίσατο. Quaeritur igitur Philonidesne an Callistratus Daetalenses egerit: quae, si satis vera narravit vitae scriptor, non tam difficilis expeditu res est quam quibusdam visum fuit. Nam quum in Equitibus, ad quam spectant verba ὕστερον δὲ καὶ αὐτὸς ἠγωνίσατο, primum ipse in scenam prodierit poeta, de tribus autem quae Equites antecesserunt fabulis, Daetalensibus Babyloniis Acharnensibus, postremas duas ab Callistrato actas esse liquido sciamus, Daetalenses Philonidem docuisse sequitur.

Argumentum fabulae praecipue in ostendendis vitiis et incommodis pravae iuvenum Atheniensium educationis versatum esse videtur. Quam rem poeta ita instituit ut senem patrem introduceret cum filiis duobus, altero novitiae, altero pristinae addicto disciplinae, cuius laudes eximiis versibus celebravit in Nubibus inde ab v. 961. Ex ea fabulae parte insignem locum servavit Galenus in praefatione lexici Hippocratici, ubi exposito quid γλῶσσαν dicere grammatici soleant, ita pergit p. 404. ed. Franz. (vol. V. p. 706. ed. Basil.)

(I.) *Νομίζω δέ σοι τὰ ὑπὸ Ἀριστοφάνους ἀρκέσειν* 1 *τὰ ἐκ τῶν Δαιταλέων ὧδέ πως ἔχοντα*

Πρὸς ταῦτα σὺ λέξον Ὁμηρείους γλώττας, τί καλοῦσι κόρυμβα [a];

προβάλλει γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ δράματι ὁ ἐκ τοῦ δήμου τῶν Δαιταλέων πρεσβύτης τῷ ἀκολάστῳ υἱεῖ πρῶτον μὲν τὰ κόρυμβα [b] *τί ποτ' ἐστὶν ἐξηγήσασθαι, μετὰ δὲ τοῦτο „τί καλοῦσ'* [c] *ἀμενηνὰ κάρηνα.“ κἀκεῖνος μέντοι ἀντιπροβάλλει τῶν ἐν τοῖς Σόλωνος ἄξοσι γλωττῶν εἰς δίκας διαφερούσας ὧδί πως*

Ὁ μὲν οὖν σὸς, ἐμὸς [cc] *δ' οὗτος ἀδελφὸς φρασάτω τί καλοῦσιν ἰδυίους* [d].

---

a *σὺ* correctum in editione Iuntina. *σοι* Aldina. *λέξον* Aldina pro *λέξων*. *Ὁμηρείους γλώττας τί καλοῦσι κόρυμβα* Seidlerus in dissertatione de Aristophanis fragmentis p. 14. *Ομηρε. γλώττασικὰ καλοῦσι κόρυκα* Aldina. *Ομηρε γλώττῃ τινι καλοῦσι κόρυκα* Basileensis. *ὅμηρε γλώττά τι καὶ καλοῦσι κόρυβα* codex Mosquensis. *γλώττά τι* et *κόρυβα* etiam ex Dorvilliano enotatum. Pollux II, 109. *ἀλλὰ καὶ τὰς ποιητικὰς φωνὰς γλώττας ἐκάλουν, ὡς Ἀριστοφάνης, Πρὸς ταῦτα λέξον Ὁμήρου γλῶττα, τί καλεῖται κόρυμβος.* Praeterea Seidlerus comparat Antiatticistam Bekkeri p. 87, 12. *Γλώττας: τὰς τῶν ποιητῶν ἢ ἄστινας ἄλλας ἐξηγούμεθα.*

b Hic etiam Aldina *κόρυκα*. Codex Dorvillianus *κόρυβα*.

c *καλοῦσ'* Seidlerus. Apud Galenum *καλοῦσιν*. Est hic tetrametri exitus.

cc *ἐμὸς*] *ἐμοὶ* codex Mosquensis.

d *ἰδυίους. εἶτ' ἐφεξῆς*] Libri *ἰδοῦσί τε ἐφεξῆς.* Correxit Seidlerus comparato Hesychio *Ἰδυῖοι: μάρτυρες. ἢ οἱ τὰς φονικὰς δίκας κρίνοντες. οἱ δὲ συνίστορας.* ubi alios grammaticorum locos indicavit Alberti.

εἴτ' ἐφεξῆς προβάλλει τί ποτ' ἐστὶ τὸ ὀπυίειν [e]. ἐξ ὧν δῆλον ὡς ἡ γλῶττα παλαιόν ἐστιν ὄνομα τῆς συνηθείας ἐκπεπτωκός. ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς ἕκαστος τῶν περὶ λόγους ἐχόντων ἠξίου ποιεῖν ὀνόματα καινὰ δηλοῖ μὲν καὶ ὁ Ἀντιφῶν ἱκανῶς, ὅς γε ὅπως αὐτὰ ποιητέον ἐκδιδάσκει, δηλοῖ δὲ καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ἀριστοφάνης ἐν ταὐτῷ δράματι διὰ τῶνδε

ἀλλ' εἰ σορέλλη [f] καὶ μύρον καὶ ταινίαι.

---

e τὸ ὀπυίειν] Legebatur τὸ εὖ ποιεῖν. Dobraeus in Addendis ad Aristophan. p. (130). τί ποτ' ἐστὶ τοὐπύειν, quasi haec ex trimetro verba petita essent. Mihi non videtur dubitari posse quin Aristophanes τί καλοῦσιν ὀπυίειν dixerit, quod suis verbis expressit Galenus, ut supra τὰ κόρυμβα τί ποτ' ἐστὶ dixit pro eo quod in Aristophanis versu est τί καλοῦσι κόρυμβα. Aliud coniecit Suevernius in commentatione de Nubibus p. 27.

f ἀλλ' εἰ σορέλλη Elmsleius ad Acharn. v. 716. Legebatur ἅλις ὀρέλη. ἅλις, σορέλλη Seidlerus et, quamvis diversam interpretationem secutus, Suevernius l. l. Sed verum vidit Elmsleius. Diogenianus Proverb. II, 58. p. 193. Ἄλλη τορέλλη: σκῶμμα γερόντων. ἐκ τοῦ τορὸς γίνεται. Corrige ἀλλ' εἰ τορέλλη. Hesychius Τορελλῆ: ἐπιφώνημα θρηνητικὸν σὺν αὐλῷ Θρᾳκικόν. Idem Σορέλλη: σκῶμμά τι ἐπιχωριάζον εἰς τοὺς γέροντας ἀπὸ τῆς σοροῦ. Photius p. 528, 15. Σορέλλη: σκῶμμα εἰς τοὺς γέροντας παρὰ τὴν σορόν. οὕτως Ἀριστοφάνης. σορέλλην, id ut σορέλληνος declinetur, ex Aristophane affert Eustathius p. 1289, 15. auctoritate usus lexici rhetorici. σορέλλη καὶ μύρον καὶ ταινίαι] „Erat harum rerum usus in sepultura. Ipsum enim senem σορέλλην dici patet ex Eustathio Il. ψ. p. 1289, 16. ubi inter alia haec leguntur, δηλοῖ δὲ ἡ σορὸς καὶ αὐτὴ κατ' αὐτὴν γέροντα σκωπτικῶς. Plane sic in

εἶτα ὁ πρεσβύτης ἐπισκώπτων
ἰδοὺ σορέλλη· [g] τοῦτο παρὰ Λυσιστράτου [h].
πάλιν δὲ αὐτοῦ τοῦ ἀκολάστου υἱέος εἰπόντος
ἦ μὴν ἴσως σὺ καταπλαγήσει [i] τῷ χρόνῳ
καὶ τοῦθ' υἱοῦ ὁ πρεσβύτης ἐπισκώπτων ἐρεῖ
τὸ καταπλαγήσει [k] τοῦτο παρὰ τῶν ῥητόρων.
εἶτ' αὖθις ἐκείνου φάντος
ἀποβήσεταί [l] σοι ταῦτα ποὶ [m] τὰ ῥήματα
πάλιν ὁ πρεσβύτης καὶ τοῦτο σκώπτει
παρ' Ἀλκιβιάδου τοῦτο τἀποβήσεται [n].
καὶ μέν γε καὶ ὁ υἱὸς οὐδέπω παυόμενος οὐδὲ αἰδούμενος τὸν γέροντά φησι
τί [o] ὑποτεκμαίρει καὶ κακῶς [p] ἄνδρας λέγεις [q]
καλοκἀγαθίαν [r] ἀσκοῦντας;

Lysistr. 372. ὦ τύμβε, et eadem allusione Eccl. 1032. καὶ ταινίωσαι." Seidler.

g ἤδου σωρέλη Aldina. ἤδουσ' ὀρέλη codex Dorvillianus. ἰδοὺ emendavit Henr. Stephanus p. 154.

h λυσιστράτῳ codex Dorvillianus. Lysistratus Cholargensis est, cuius nequitia in Acharnensibus notatur v. 821., ubi Χολαργέων ὄνειδος audit, et in Vespis v. 787. Commemoratur etiam in Equitibus v. 1272.

i Legebatur ἡμῶν ἴσως οὐ καταπλαγήσῃ. Correxit Porsonus in censura Aristophanis Brunckiani p. 37. ed. Kidd.

k Vulgo καταπλαγήσῃ.

l ἀποθήσεται codex Mosquensis.

m Vulgo ποῖ. ταῦτά ποι Elmsleius. Minantis haec sunt, non interrogantis.

n Legebatur ἀποβήσεται. Correxit Brunckius.

o τί δ' Seidlerus. Tum vulgo ὑποτεκμαίρῃ.

p κακῶς Elmsleius. Libri κακούς.

q Editiones λέγοις. Emendatum ex codicibus.

r καλοκἀγαθίαν Henr. Stephanus. καλοκαγαθῶν Aldina. καλοκαγαθεῖον Basileensis.

εἶτα ὁ πρεσβύτης

οἴμ' [s], *ὦ Θρασύμαχε,*
τίς τοῦτο [t] *τῶν ξυνηγόρων γηρύεται;*

Ad eandem fabulae partem alia quaedam fragmenta satis probabili coniectura referre licet, de quibus partim admonuit Suevernius in commentatione de Nubibus p.
2 28. (II.) Ex quo genere inprimis est versus ab Athenaeo servatus XV. p. 694 a.

Ἆισον δή μοι σκόλιόν τι λαβὼν Ἀλκαίου κἀνακρέοντος.

quae senis esse ad filium verba videntur, quemadmodum in Nubibus v. 1356. Phidippidem Simonidis aut Aeschyli versus inter coenam canere iubet Strepsiades.

3 III.

Athenaeus XII. p. 527 c. *Διαβόητοι δ' εἰσὶ περὶ τρυφὴν Σικελιῶταί τε καὶ Συρακόσιοι, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης φησὶν ἐν Δαιταλεῦσιν*

Ἀλλ' οὐ γὰρ ἔμαθε ταῦτ' ἐμοῦ πέμποντος, ἀλλὰ μᾶλλον
πίνειν, ἔπειτ' ᾄδειν κακῶς, Συρακοσίαν τράπεζαν,
Συβαρίτιδάς τ' εὐωχίας καὶ Χῖον ἐκ Λακαινᾶν.

V. 1. legebatur *ἐμάθετε ταῦτ'*, quod correxit Elmsleius in censuris Edinensibus vol. XIX. p. 86. Porsonus *ἐμάθετ' αὔτ'* vere fortasse. V. 2. libri *συρακοσίων*. Epitome *Συρακουσίους*. Recte Porsonus *Συρακοσίαν*, videnturque ex hoc loco glossam suam *Συρακοσία τράπεζα* Hesychius et Photius petivisse. Versum tertium attulit Athenaeus ubi de poculis *Λακαίναις* dictis egit XI. p. 484 f., quo in loco in fine versus inutilis librarii alicuius annotatio addita legitur *κυλίκων μέθυ ἡδέως καὶ φίλως*, quam miris coniecturis tentare quam litura sanare

---

s *οἴμ'*] Libri *οἶμαι*. *οἴμοι* Cornarius.

t *τοῦτο* et *γηρύεται* Brunckius. Libri *τούτων* et *τηρεύεται*.

maluerunt critici. Ad *Χῖον ἐκ Λακαινᾶν* fortasse pertinet Hesychii glossa *Χῖον τὸν ἐκ Λακαίνης: ἐκ κύλικος Λακαίνης οἶνον.*

IV. 4

Iuveni molli et inerti vitae dedito conveniunt haec ab Athenaeo relata IV. p. 184 e. *Ἐμφανίζει δὲ καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Δαιταλεῦσι τὴν περὶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο* (h. e. *τὴν αὐλητικὴν*) *σπουδὴν, ὅταν λέγῃ*

Ὅστις αὐλοῖς καὶ λύραισι κατατέτριμμαι χρώμενος,
εἶτά με σκάπτειν κελεύεις;

In codice scriptum *ὅστις δ' αὐτὴν αὐλοῖς καὶ λύραις. αὐτὴν* delevit Casaubonus, *δ'* Brunckius. Quod *σκάπτειν* dicit, non sensu verbi proprio intelligendum, sed ad pervulgatum apud Graecos proverbium spectare videtur *σκάπτειν οὐκ ἐπίσταμαι*, de quo dictum ab interpretibus Avium v. 1432. *τί γὰρ πάθω; σκάπτειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι* et ab Valckenario in scholiis in N. T. vol. I. p. 522. Ad eius similitudinem compositum quod in Vespis dixit v. 959. *ξύγγνωθι· κιθαρίζειν γὰρ οὐκ ἐπίσταται*, quae cum Avium versu commiscuisse videtur Suidas, qui in v. *ἐπίστω* ex Aristophane versum attulit *σύγγνωθί μοι· σκάπτειν γὰρ οὐκ ἐπίσταμαι*: ita enim recte Brunckius vulgatum *σκώπτειν* corrigit.

V. 5

Athenaeus IX. p. 368 e. ubi de *κωλαῖς* agit, *Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι*

Καὶ δελφακίων ἁπαλῶν κωλαῖ καὶ χναυμάτια πτερόεντα.

πτερόεντα χναυμάτια Henr. Stephanus in Thesauro p. 10635. recte interpretari videtur aviculas delicatius apparatas.

VI. 6

Athenaeus XIV. p. 646 b. *Χαρίσιος. τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν*

Ἐγὼ δ' ἰὼν
πέμψω πλακοῦντ' εἰς ἑσπέραν χαρίσιον.

Correxi δ᾽ ἰών. Codex δὲ νῶν. Idem πλακουντεσπεραν. Bentleius ad Callimachi fragmenta πλακοῦντ᾽ ἐς ἑσπέραν. Apud Suidam in ἀνάστατοι scriptum πέμψω πλακοῦντας (corruptius etiam παλλακαῖς in χαρίσιον) ἑσπέρας χαρισίους.

7 VII.

Athenaeus XV. p. 690 c. Ψάγδης (μέμνηται) Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι

Φέρ᾽ ἴδω τί σοι δῶ τῶν μύρων; ψάγδαν φιλεῖς;

Paullo post p. 691 c. σάγδαν ex hoc loco memorat, ut in multis nominibus peregrinis ambigua inter ψ, ζ et σ scriptura est.

8 VIII.

Pollux X, 119. 120. Εἴρηται δ᾽ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐν Δαιταλεῦσι καὶ ἄγγη μυρηρὰ (meliores codices ἄγγη μυροφορικὰ), λέγοιτο δ᾽ ἂν καὶ λήκυθος μυρηρά· σὺ δ᾽ ἂν εἴποις καὶ μυροφόρον. — καὶ τὸ μὲν εἰς τὰς ληκύθους καθιέμενον ἐπὶ γεύματι τοῦ μύρου σπαθίδα καὶ σπάθην κλητέον, Ἀριστοφάνους μὲν εἰπόντος ἐν Δαιταλεῦσι

Τῆς μυρηρᾶς ληκύθου
πρὶν κατελάσας τὴν σπαθίδα γεύσασθαι μύρου.

Codex Kuhnii καθελεύσας. Brunckius κατελάσαι. Pollux VII, 177. σπαθίδα δὲ τὴν καθιεμένην εἰς τὸ μύρον Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Δαιταλεῦσι.

9 IX.

Athenaeus XV. p. 667 f. Ἕτερον δ᾽ ἐστὶν εἶδος παιδιᾶς τῆς ἐν λεκάνῃ. αὕτη δ᾽ ὕδατος πληροῦται, ἐπινεῖ τε ἐπ᾽ αὐτῆς ὀξύβαφα κενά, ἐφ᾽ ἃ βάλλοντες τὰς λάταγας ἐκ καρχησίων ἐπειρῶντο καταδύειν. ἀνῃρεῖτο δὲ τὰ κοτταβεῖα ὁ πλείω καταδύσας. — (sequuntur comicorum loci duo de ὀξυβάφοις.) τὸ δ᾽ ἆθλον Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν „Ἔγνωκ᾽ ἐγὼ δὲ χαλκίον (τοῦτ᾽ ἔστι κοτταβεῖον) | ἱστάναι καὶ μυρρίνας.“ Verba τοῦτ᾽ ἔστι κοτταβεῖον interpretis, non Aristophanis esse vidit Iacobsius. Versus, nisi aliquid excidit, trochaici sunt

habendi et fortasse ex ea fabulae parte sumpti unde est fragmentum IV.

X. 10

Athenaeus III. p. 127 c. Χόνδρον δὲ εἴρηκε τὸ ῥόφημα Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν οὕτως

Ἢ χόνδρον ἕψων, εἶτα μυῖαν ἐμβαλὼν
ἐδίδου ῥοφεῖν ἄν.

Vulgo ἑψῶν.

XI. 11

Athenaeus IX. p. 400 a. ex Tryphone, Τὸν δὲ λαγὼν ἐπ' αἰτιατικῆς — Ἀριστοφάνης — ἐν Δαιταλεῦσιν

Ἀπόλωλα· τίλλων τὸν λαγὼν ὀφθήσομαι.

XII. 12

Pollux X, 109. Καὶ μὴν καὶ ἐπίχυσις χαλκίου ἓν τῶν τοῦ μαγείρου σκευῶν. Ἀριστοφάνης δὲ αὐτὸ εἴρηκεν ἐν Δαιταλεῦσιν

Οὔκ, ἀλλὰ ταῦτά γ' ἐπίχυσις τοῦ χαλκίου.

Idem X, 92. τὸ δὲ ὄνομα ἡ ἐπίχυσις εἴρηται ἐν Ἀριστοφάνους Δαιταλεῦσι.

XIII. 13

Photius p. 606, 20. Τροπίας οἶνος: ὁ τετραμμένος καὶ ἐξεστηκώς. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν

Ταχὺ νυν πέτου καὶ μὴ τροπίαν οἶνον φέρε.

ταχύ νυν Suidas in τροπίας. Photii codex ταχὺ νῦν. Pro πέτου apud Suidam πότον.

XIV. 14

Scholiasta Aristoph. Equit. v. 577. schol. Platonis p. 334. Bekker. schol. Diogenis in Notices et Extraits vol. X. p. 226. Photius et Suidas, Στλεγγίς: ἡ ξύστρα — ἐν Δαιταλεῦσιν

Οὐδ' ἐστὶν αὐτῇ στλεγγὶς οὐδὲ λήκυθος.

οὐδ' ἐστὶν] οὐδὲ γὰρ schol. Aristoph. αὐτῇ schol. Diogenis et in scholio Platonico, ubi αὐτοῖς editum, codex Parisinus. αὐτὴ schol. Aristoph. Ceteri αὔτη.

15 XV.

Suidas, Ἀναλίσκειν καὶ ἀναλοῦν τῇ αἰτιατικῇ ἑκάτερα — Δαιταλεῦσιν

Εἰς τὰς τριήρεις δεῖ μ' ἀναλοῦν ταῦτα καὶ τὰ τείχη.

16 XVI.

Harpocratio in ναυτοδίκαι, Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν, Ἐθέλω βάψας (βλάψας codex Vratisl.) πρὸς ναυτοδίκας ξένην ἐξαίφνης. Suidas βάψας τὴν κώπην ἔπλευσας ἐλθὼν πρὸς τοὺς ναυτοδίκας, οἳ τὰ τῆς ξενίας ἐδίκαζον. ἢ ἀπὸ τῶν φαρμακοποιούντων· λέγουσι γὰρ τὸ βάψας ποιήσω μέλαν. Hesychius, βάψας: δεύσας, πλεύσας. ἢ τὴν κώπην βάψας. Ex his Brunckius hoc composuit fragmentum βάψας τὴν κώπην εὐθὺς ἔπλευσα | πρὸς ναυτοδίκας, οἳ τῆς ξενίας ἐδίκαζον. Apparet postrema οἳ τὰ τῆς ξενίας ἐδίκαζον grammatici verba esse: Aristophanis autem haec fortasse fuerunt

Ἐθέλω βάψας πρὸς ναυτοδίκας πλεῖν ἐξαίφνης . . .

17 XVII.

Harpocratio in ἐπίπεμπτον, Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν

Ἢν μὴ μεταλάβῃ τοὐπίπεμπτον, κλαέτω.

ἢν Brunckius. Vulgo εἰ. οὐ μὴ ex codice nescio quo restitui iubet Porsonus in Adversar. p. 309. Photius p. 597, 1. τοὐπίπεμπτον: οἱ γὰρ μὴ μεταλαβόντες τὸ ε' μέρος τῶν ψήφων ἄτιμοι ἦσαν. οὕτως Ἀριστοφάνης. Eadem Etymol. M. p. 763, 22.

18 XVIII.

Harpocratio in κιγκλὶς, αἱ τῶν δικαστηρίων θύραι κιγκλίδες ἐκαλοῦντο. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν

Ὁ δ' ἡλιαστὴς εἷρπε πρὸς τὴν κιγκλίδα.

19 XIX.

Pollux X, 158. ἔτι δὲ (προσθετέον) καὶ γύργαθον καὶ θωμὸν, Ἀριστοφάνους ἐν Δαιταλεῦσιν εἰπόντος

Εἰ μὴ δικῶν τε γύργαθος ψηφισμάτων τε θωμός.

γύργαθος ex hac fabula affertur ab Polluce VII, 176.

θωμὸν ex Babyloniis memorat Moeris: vide fragm. XXV. Minus accurate Athenaei epitome I. p. 4 d. *γυργάθους ψηφισμάτων Ἀριστοφάνης φησίν.*

XX. 20

Photius et Suidas, *Σεῖσαι: τὸ συκοφαντῆσαι — — Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν*

Ἔσειον, ᾔτουν χρήματ', ἠπείλουν, ἐσυκοφάντουν
πάλιν.

πάλιν si est Aristophanis, novi versus initium habendum erit: sin, ut mihi videtur, grammatici est, alius locus excidisse putandus, veluti Pacis v. 640. *τῶν δὲ συμμάχων ἔσειον τοὺς παχεῖς καὶ πλουσίους.* Brunckius et apud Photium Porsonus trimetros fecerunt verbo transposito, *πάλιν | ἐσυκοφάντουν.*

XXI. 21

Athenaeus III. p. 119 c. de forma masculina *ὁ τάριχος* disputans ex hac fabula apposuit

Οὐκ αἰσχυνοῦμαι τὸν τάριχον τουτονὶ
πλύνων ἅπασιν ὅσα σύνοιδ' αὐτῷ κακά.

Ex epitome hunc locum attulit recens grammaticus ab Hermanno editus p. 325. unde ei commune cum epitome vitium est, in qua *πλύνων εἰπεῖν ἅπασιν* scriptum. *πλύνων*] Diphilus Siphnius apud Athen. ibid. p. 121 c. *πάντας δὲ χρὴ τοὺς ταρίχους πλύνειν, ἄχρι ἂν τὸ ὕδωρ ἄνοσμον καὶ γλυκὺ γένηται.* *αὐτῷ*] *αὑτῷ* Hermannus. Ad sententiam verborum quod attinet, Casaubonus non *τάριχον* qui proprie dicitur intelligit, sed hominem nequam, quemadmodum, quod Wakefildus comparavit, Angli *a pickled fellow* dicunt.

XXII. 22

Suidas in *Αἰγέα, Αἰγία καὶ Ἐρεχθέα καὶ πάντων τῶν τοιούτων ἐκτείνεται τὸ τελευταῖον ἄλφα. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι*

Τὸν Ἐρεχθέα μοι καὶ τὸν Αἰγέα κάλει.

D

23 XXIII.

Scholiasta Theocriti II, 12. *Σκύλακες*: *διὰ τὸ σκύλακας ἐκφέρεσθαι δεῖπνα τῇ Ἑκάτῃ. Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι*

Τί δαί; λεπρὸν κυνίδιον ἐπρίω τῇ θεᾷ
εἰς τὰς τριόδους.

Legebatur *τί δὲ κυνίδιον λεπρὸν λευκὸν ἐπρίω*. Correxit Elmsleius ad Acharn. v. 724., qui praeterea *τῷ θεῷ* scripsit.

24 XXIV.

Pollux IX, 88. *Καὶ κατακεκερματίσθαι μὲν ἐπὶ λόγου Πλάτων, ἐπὶ δὲ ἀργυρίου Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν*

Οὐδ' ἀργύριόν ἐστιν κεκερματισμένον.

Sine nomine fabulae affertur VII, 170.

25 XXV.

Athenaeus VII. p. 299. ubi de nominativo *ἔγχελυς* agit ex hac fabula posuit exemplum

Καὶ λεῖος ὥσπερ ἔγχελυς.

Ex epitome, omisso *καὶ*, habent Eustathius p. 1240, 18. et grammaticus Hermanni p. 321. Eupolidis versum *τὸ σῶμ' ἔχουσι λεῖον ὥσπερ ἔγχελυς* memorat grammaticus in Mingarelli catalogo codicum Nanianor. Graec. p. 492.

26 XXVI.

Athenaeus IV. p. 169 c. *Τὴν χύτραν δ' Ἀριστοφάνης — κακκάβην εἴρηκεν — ἐν Δαιταλεῦσι*

Κἄγειν ἐκεῖθεν κακκάβην.

27 XXVII.

Photius p. 313, 14. *Ὀαὶ τῶν ἱματίων*: *Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν „Ὅτε τὰς ὀὰς ἴσας ἐποιήσατο.“* Eustathius p. 1828, 54. *ἐν δὲ ἀνωνύμῳ ῥητορικῷ λεξικῷ γράφεται καὶ ὅτι ὀξυτόνως καὶ συνεσταλμένως ὀαὶ ἱματίων. φέρει δὲ καὶ χρῆσιν τοῦ κωμικοῦ τὸ „Ὅτε τὰς ὀὰς ἐποιήσατο.“*

XXVIII. 28

Phrynichus p. 91. Ἀκεστὴς λέγουσιν οἱ παλαιοί, οὐκ ἠπητής. ἔστι μὲν ἠπήσασθαι ἅπαξ παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Δαιταλεῦσι, παίζοντι τὰς Ἡσιόδου ὑποθήκας

Καὶ κόσκινον ἠπήσασθαι.

Aristophanis verba attulit Thomas Mag. p. 27. Est versus heroici exitus, cuius in vicinia fortasse lectum fuit oraculum Atheniensibus aliquando editum *Αἰετὸς ἐν νεφέλῃσι γενήσεαι ἤματα πάντα,* de quo scholiasta Equit. v. 1010. τούτου δὲ τοῦ χρησμοῦ οὐ μόνον ἐνταῦθα, ἀλλὰ καὶ ἐν Ὄρνισι καὶ Δαιταλεῦσι μέμνηται.

XXIX. 29

Eustathius p. 1579, 30. de prosodia nominum in οια et εια agens, καὶ ἡ ἀναιδεία δέ φησι (Αἴλιος Διονύσιος) καὶ ἡ προνοία, ὧν πάντων ἐκτείνεται μὲν ἡ τελευταία, ἡ δὲ πρὸ αὐτῆς ὀξύνεται. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν „ὦ προνοία καὶ ἀναιδεία." Patet his verbis non fuisse in alio quam anapaestis metro locum. In eo autem non potuit ὦ προνοία dici, et mira est providentiae cum impudentia coniunctio. Scribendum igitur

Ὦ παρανοία καὶ ἀναιδεία.

pariterque in grammatici verbis καὶ ἡ παρανοία. Memorabilem in hoc genere productionem nominis proprii, Ἰφιγενεία, Aeschylo nuper restituimus in Agamemnone v. 1524. Pors., in ceteris praeclaram secuti emendationem Hermanni,

ἀλλ' ἐμὸν ἐκ τοῦδ' ἔρνος ἀερθέν,
τὴν πολυκλαύτην Ἰφιγενείαν,
ἄξια δράσας, ἄξια πάσχων —.

Libri τὴν πολύκλαυτόν τ' Ἰφιγένειαν ἀνάξια δράσας.

XXX. 30

Harpocratio in ἀλίπεδον, Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσι διὰ ψιλοῦ „Ἐν ἀλιπέδῳ."

31 XXXI.

Grammaticus Bekkeri p. 427, 3. *Ἀποβροχθίσαι*: τὸ καταπιεῖν. ὡς ἡμεῖς, Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν ἐχρήσατο.

32 XXXII.

Pollux X, 172. Θυλακίσκον, ὡς ἐν Δαιταλεῦσιν Ἀριστοφάνης.

33 XXXIII.

Antiatticista Bekkeri p. 104, 28. *Κλινάρια*: οὐ μόνον κλινίδια. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν. κλινάριον ex hac fabula Pollux X, 32.

34 XXXIV.

Pollux VII, 153. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαιταλεῦσι καὶ λυρωνίαν πού λέγει.

35 XXXV.

Photius p. 291, 16. *Νεβλάρετοι*: περαίνει. ἄσημος φωνὴ ἐπὶ τοῦ περαίνειν. Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν. νεβλάρεται scripsit Alberti in annotatione ad Hesychii glossam *νεβλάραι*: περαίνειν.

36 XXXVI.

Photius p. 350, 10. *Ὄρτυγας*: συστέλλοντες οἱ Ἀττικοὶ λέγουσι τὸ υ. καὶ τὸν ὀρτυγοκόμον βραχέως. δηλοῖ Ἀριστοφάνης Δαιταλεῦσιν.

37 XXXVII.

Suidas, *Ῥαγδαίους*: — ἔστι τὸ ὄνομα — καὶ ἐν Δαιταλεῦσιν Ἀριστοφάνους.

38 XXXVIII.

Athenaeus IV. p. 183 e. Μνημονεύει δὲ τοῦ τριγώνου (instrumenti musici) τούτου — Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσι.

39 XXXIX.

Pollux VII, 168. Τῷ δὲ λοῦσθαι καὶ τὸ ψυχρολουτρεῖν ἂν προσήκοι, εἰρημένου τοῦ ἐψυχρολουτρήσαμεν ἐν Δαιταλεῦσιν Ἀριστοφάνους. Recte Wyttenbachius ad

Plutarchum vol. VI. p. 446. et Falckenburgius meliorem formam *ψυχρολουτεῖν* restituere videntur. De utraque dictum ab Lobeckio ad Phrynich. p. 594.

XL. 40

Scholiasta ad Acharn. v. 271. *ὡρικὴν ὑληφόρον: ἀντὶ τοῦ ὡραίαν καὶ ἀκμαίαν — ὡρικὸν δὲ μειράκιον καὶ κόρη, ὡς ἐν Δαιταλεῦσιν αὐτός.*

XLI. 41

Harpocratio, *Θῆτες: — ὅτι δὲ οὐκ ἐστρατεύοντο εἴρηκε καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Δαιταλεῦσιν.*

XLII. 42

Scholiasta ad Vespar. v. 819. *εἶχον δὲ καὶ οἱ ἥρωες πανοπλίαν. καὶ δῆλον ἐκ τῶν Δαιταλέων.*

ΒΑΒΥΛΩΝΙΟΙ.

Proxima Daetalensibus fuit aetate, sed indole multum diversa Babylonii fabula, quae multorum invidiam conflavit Aristophani. Animosior enim, ut videtur, quem Daetalenses experta erat populi favore factus, in Babyloniis non solum magistratus quosdam acriter exagitavit, sed etiam Cleonem, cuius tum summa fuit exstincto Pericle in civitate potentia, tanto impetu est aggressus ut litem illatam sibi viderit, quam non multum abfuit quin amitteret. De qua re disertum est ipsius testimonium in Acharnensibus v. 355. (377. Kust.)

αὐτός τ' ἐμαυτὸν ὑπὸ Κλέωνος ἅπαθον
ἐπίσταμαι διὰ τὴν πέρυσι κωμῳδίαν.
εἰσελκύσας γάρ μ' εἰς τὸ βουλευτήριον
διέβαλλε καὶ ψευδῆ κατεγλώττιζέ μου
κἀκυκλοβόρει κἄπλυνεν, ὥστ' ὀλίγου πάνυ
ἀπωλόμην μολυνοπραγμονούμενος.

Quibus si adhibeas versus 476—480., quod caput caussae fuerit cognosces,

ἐγὼ δὲ λέξω δεινὰ μὲν, δίκαια δέ·
οὐ γάρ με νῦν γε διαβαλεῖ Κλέων ὅτι
ξένων παρόντων τὴν πόλιν κακῶς λέγω.
αὐτοὶ γάρ ἐσμεν οὑπὶ Ληναίῳ τ' ἀγὼν,
κοὔπω ξένοι πάρεισιν.

Rem totam uberius exposuerunt scholiastae, *διὰ τὴν πέρυσι κωμῳδίαν*: τοὺς Βαβυλωνίους. τούτους γὰρ πρὸ τῶν Ἀχαρνέων Ἀριστοφάνης ἐδίδαξεν, ἐν οἷς πολλοὺς κακῶς εἶπεν. ἐκωμῴδησε γὰρ τάς τε κληρωτὰς καὶ χειροτονητὰς ἀρχὰς καὶ Κλέωνα παρόντων τῶν ξένων. εἶπε γὰρ δρᾶμα τοὺς Βαβυλωνίους τῇ τῶν

Διονυσίων ἑορτῇ, ἥτις ἐν τῷ ἔαρι ἐπιτελεῖται, ἐν ᾧ ἔφερον τοὺς φόρους οἱ σύμμαχοι. καὶ διὰ τοῦτο ὀργισθεὶς ὁ Κλέων ἐγράψατο αὐτὸν ἀδικίας εἰς τοὺς πολίτας, ὡς εἰς ὕβριν τοῦ δήμου ταῦτα πεποιηκότα. καὶ ξενίας δὲ αὐτὸν ἐγράψατο καὶ εἰς ἀγῶνα ἐνέβαλεν. et ad v. 502. *διὰ τὸ ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις πολλῶν παρόντων ξένων εἰρηκέναι κατὰ πολλῶν τὸν Ἀριστοφάνην — κατηγορήθη ὑπὸ τοῦ Κλέωνος.* De peregrinitatis accusatione, qua poetam ab Cleone petitum esse refert scholiasta, copiosior est apud vitae scriptorem narratio p. XVI, 10. *διήχθρευσε δὲ αὐτῷ (τῷ Κλέωνι) ὁ Ἀριστοφάνης, ἐπειδὴ ξενίας γραφὴν κατ᾽ αὐτοῦ ἔθετο, καὶ ὅτι ἐν δράματι αὐτοῦ Βαβυλωνίοις διέβαλε τῶν Ἀθηναίων τὰς κληρωτὰς ἀρχὰς παρόντων ξένων. ὡς ξένον δὲ αὐτὸν ἔλεγε παρόσον οἱ μὲν αὐτόν φασι Ῥόδιον ἀπὸ Λίνδου, οἱ δὲ Αἰγινήτην, στοχαζόμενοι ἐκ τοῦ πλεῖστον χρόνον τὰς διατριβὰς αὐτόθι ποιεῖσθαι· ἢ καὶ ὅτι ἐκέκτητο ἐκεῖσε. κατὰ τινὰς δέ, ὡς ὅτι ὁ πατὴρ αὐτοῦ Φίλιππος Αἰγινήτης. ἀπολυθῆναι δὲ αὐτὸν εἰπόντα ἀστείως ἐκ τοῦ Ὁμήρου* (Odyss. *α*, 215.) *ταῦτα,*

Μήτηρ μέν τ᾽ ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι, αὐτὰρ ἔγωγε
οὐκ οἶδ᾽· οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.

δεύτερον δὲ καὶ τρίτον συκοφαντηθεὶς ἀπέφυγε καὶ οὕτω φανερὸς καταστάθεὶς πολίτης κατεκράτησε τοῦ Κλέωνος· ὅθεν φησὶν „Αὐτὸς δ᾽ ἐμαυτὸν — ἐπίσταμαι δή“ καὶ τὰ ἑξῆς. Integra haec adscripsi, in quibus ficta veris admista esse arbitror. Nam si *ξενίας γραφὴν* Aristophani unquam intendit Cleo, haud paullo aliter quam grammatico visum depellenda fuit. Homeri enim dicto non ineptum in familiari sermone locum fuisse video; sed coram thesmothetis, quibus cognoscenda haec caussa fuit, non est poetarum versibus ludi solitum, sed argumentorum vi et documentis idoneis res disceptari debuit, nisi in summum discrimen reus se ipse vellet adducere. Quamobrem totum hoc in fabulis numero, quales plurimas invenerunt Graeci, quid in-

geniose aut facete excogitatum esset multo magis spectantes quam quid rerum veritati accommodatum. Cuiusmodi est quod Sophoclem, quum rem familiarem male administrare videretur, ab filio in iudicium vocatum, recitato Oedipo Coloneo iudicum sententiis liberatum esse narrarunt plurimi, sed uno omnes, opinor, auctore usi. Qui quisquis fuit bene perspectum habuit quid ad movendos animos comparatum esset, sed nec *γραφὴ παρανοίας* qualis fuerit cogitavit et indices finxit, si verum volumus fateri, stultissimos. Ceterum de Aristophanis patria, ut hoc addam, inter grammaticos certe adeo nihil constitit ut fuerit qui Naucratitam ex Aegypto oriundum faceret, Heliodorus Atheniensis in libris *περὶ ἀκροπόλεως* apud Athenaeum VI. p. 229 e.

Aliud et disertum de Babyloniorum tempore Photii testimonium est in lexico p. 499, 1. ex quo praeterea cognoscimus fabulam ab Callistrato actam esse, *τοὺς δὲ Βαβυλωνίους ἐδίδαξε διὰ Καλλιστράτου Ἀριστοφάνης ἔτεσι πρὸ τοῦ Εὐκλείδου κέ ἐπὶ Εὐκλέους.* Eadem Suidas in v. *Σαμίων ὁ δῆμος.* Communis utrique corruptela *καὶ* pro *κέ*, sublata ab Bouherio in dissertat. de Graec. et Latin. Liter. p. 573. Minus accurate *κδ'* corrigit Clintonus in Fastis p. 67. Vitium auxit Michael Apostolius Proverb. XVII, 25. p. 210. ubi scriptum *ἔτεσι πρὸ τοῦ Εὐκλείδου καὶ Ἐπικλέους κ'.*

Nomen fabulae ab choro inditum fuit, quem ex servis molitoribus compositum fuisse Hesychii loco edoceri videmur ad fragm. I. apposito, eodemque spectare videntur duo alii loci, alter Hesychii, *Βαβυλώνιοι: οἱ βάρβαροι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς,* alter Suidae, *Βαβυλώνια κάμινος καὶ Βαβυλώνιοι παῖδες.* Fragmenta autem huc referimus quinque.

43 I.

Plutarchus in vita Periclis cap. 26. p. 166 d. exposito quam varia fortuna bellum Samium gestum esset

ita pergit, οἱ δὲ Σάμιοι τοὺς αἰχμαλώτους τῶν Ἀθηναίων ἀνθυβρίζοντες ἔστιζον εἰς τὸ μέτωπον γλαῦκας· καὶ γὰρ ἐκείνους οἱ Ἀθηναῖοι σάμαιναν. — πρὸς ταῦτα τὰ στίγματα λέγουσι καὶ τὸ Ἀριστοφάνειον ᾐνίχθαι

Σαμίων ὁ δῆμός ἐστιν· ὡς πολυγράμματος.

Hesychius, Σαμίων ὁ δῆμος: φησί τι περὶ τῶν Ἀριστοφάνους (φησί τις παρὰ τῷ Ἀριστοφάνει Salmasius), τοὺς ἐκ τοῦ μύλωνος ἰδὼν Βαβυλωνίους „Σαμίων ὁ δῆμός ἐστιν ὡς πολυγράμματος," καταπληττόμενος τὴν ὄψιν αὐτῶν καὶ ἐπαπορῶν. Photius p. 498, 15. et Suidas in v. Σαμίων, Σαμίων ὁ δῆμος ὡς πολυγράμματος: (ἤτοι μαστιγίας ἐπὶ τῶν περιδείλων, addit Michael Apostolius l. l.) Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις, ἐπισκώπτων τοὺς ἐστιγμένους. οἱ γὰρ Σάμιοι καταπονηθέντες ὑπὸ τῶν τυράννων, σπάνει τῶν πολιτευομένων ἐπέγραψαν τοῖς δούλοις ἐκ πέντε στατήρων τὴν ἰσοπολιτείαν, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Σαμίων πολιτείᾳ. Addunt grammatici aliam versus interpretationem ab litterarum Ionicarum inventione petitam, sed satis ab ipsis refutatam.

II. 44

Hesychius, Ἰστριανά: Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις τὰ μέτωπα τῶν οἰκετῶν Ἰστριανά φησιν, ἐπεὶ ἐστιγμένοι εἰσίν. οἱ γὰρ παρὰ τῷ Ἴστρῳ οἰκοῦντες στίζονται καὶ ποικίλαις ἐσθήσεσι χρῶνται. Διονύσιος δέ φησιν, ἐπεὶ πρότερός τις Ἰστριανὸς λέγεται, ὁ λευκός, κατὰ ἀντίφρασιν εἰρῆσθαι ὡς καθαρὰ καὶ λευκὰ τὰ μέτωπα, τοὐναντίον δὲ νοεῖσθαι ἐστιγμένα.

III. 45

Photius p. 546, 5. Στοῖχος: στίχος. — Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις

Ἦ που κατὰ στοίχους κεκράξονταί τι βαρβαριστί.

Ad hunc locum pertinere videtur Hesychii glossa, κατὰ στίχους: κατὰ τάξεις. Frustra corrigunt κατὰ στίχας ex Homero. Scribe κατὰ στοίχους.

46 IV.

Photius p. 538, 20. *Στιγών: ὁ στιγματίας. Βαβυλωνίοις.* Hesychius *Στιγών: μαστιγίας.* Vera scriptura *στίγων* est. Photii codex accentum ab correctore habet. Eustathius p. 1542, 48. *οὕτω δὲ καὶ ὁ γράψας ὅτι στίγων καὶ πέδων δοῦλος ὁ στιγματίας καὶ πεδήτης παρὰ Ἀριστοφάνει.* Ab eodem p. 725, 32. memoratur *στίγων εἴτουν στιγματίας.*

47 V.

Scholiasta ad Lysistr. v. 282. *Ἀσπίδας: ὅτι τὰς τάξεις ἀσπίδας ἔλεγον. καὶ αὐτὸς πάλιν Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις*

Ἵστασθ᾽ ἐφεξῆς πάντες ἐπὶ τρεῖς ἀσπίδας.

Versum attulit Suidas in v. *ἀσπιδηφόροι*, sed nomen fabulae omisit.

48 VI.

Praecipuas quasdam Dionysi in hac fabula partes fuisse ex Athenaei loco colligimus XI. p. 494 d. *Κἂν τοῖς Βαβυλωνίοις οὖν τοῖς Ἀριστοφάνους ἀκουσόμεθα ποτήριον τὸ ὀξύβαφον, ὅταν ὁ Διόνυσος λέγῃ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν ὡς αὐτὸν ᾔτουν ἐπὶ τὴν δίκην ἀπελθόντα ὀξυβάφω δύο. οὐ γὰρ ἄλλο τι ἡγητέον εἶναι ἢ ὅτι ἐκπώματα ᾔτουν.*

49 VII.

Dionysi fortasse ex concione redeuntis verba sunt quae Athenaeus III. p. 86 f. servavit, *Τὰς δὲ κόγχας ἔστιν εὑρεῖν λεγομένας καὶ θηλυκῶς καὶ ἀρσενικῶς. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις*

Ἀνέχασκον εἷς ἕκαστος ἐμφερέστατα
ὀπτωμέναις κόγχαισιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων.

50 VIII.

Scholiasta Avium v. 1555. *Πείσανδρος: — καὶ δωροδοκῆσαί φησιν αὐτὸν Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις διὰ τούτων*

Ἧ δῶρ᾽ αἰτοῦντες ἀρχὴν πολέμου πορίσειεν
μετὰ Πεισάνδρου.

Ἡ Portus et Kusterus in *οἱ* mutarunt, *πορίσειεν* autem Berglerus ad Lysistratae v. 490. in *πορίσειαν*. Quorum neutrum verum: vitii enim sedes in *αἰτοῦντες* est, quod *αἰτῶν* scribendum. Videntur haec ex eiusmodi esse loco excerpta qualis est Ranarum v. 354. ed. nostrae. Ceterum huc spectat scholiasta Lysistr. v. 491. *Πείσανδρος*: — *κωμῳδοῦσι δὲ αὐτὸν καὶ ὡς δωροδόκον, ὡς ἐν Βαβυλωνίοις Ἀριστοφάνης*. De Pisandro comicorum locos collegit Meinekius Quaestion. scen. II. p. 21.

IX. 51

Harpocratio, *Ἐπιβάτης*: — *οὕτως ἐκάλουν τῶν ἐν ταῖς τριήρεσι στρατευομένων τοὺς μὴ κωπηλατοῦντας, ἀλλὰ μόνον πρὸς τὸ μάχεσθαι ἐπιτηδείους. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις*

Εὖ γ' ἐξεκολύμβησ' οὑπιβάτης, ὡς ἐξοίσων ἐπίγειον.

Legebatur *ἐξεκολύμβησεν ἐπιβάτης*. Correxit Porsonus in praefatione ad Hecub. p. LI. *ἐπίγειον* codices. Vulgo *ἐπίγυιον*. Hoc vocabulo etiam in Holcadibus usus est.

X. 52

Ammonius p. 149. *Χόλικες αἱ τῶν βοῶν κοιλίαι. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις*

Ἢ βοιδαρίων τις ἀπέκτεινε ζεῦγος χολίκων ἐπιθυμῶν.

ζεῦγος omittere Moschopulum ab Valckenario annotatum est. Omittit etiam grammaticus in appendice ad Etymolog. Gudian. p. 640, 44. ubi codex *βοϊδαρ́*. Fortasse *βοιδαρίοιν* scripsit.

XI. 53

Pollux X, 85. *Οἱ κότυλοι ὅτι καὶ ἀργυροῖ ἐγίγνοντο ἱκανὸς μηνῦσαι Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις εἰπὼν*

α. Δεῖ διακοσίων δραχμῶν.
β. πόθεν οὖν γένοιντ' ἄν; α. τὸν κότυλον τοῦτον φέρε.

Athenaeus XI. p. 478 c. *καὶ Πλάτων ἐν Διὶ κακουμένῳ „Τὸν κότυλον φέρει“ φησὶ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις.*

54 XII.

Pollux X, 173. *Ἀλλὰ μὴν τῷ στεγαστῆρι ὀρόφῳ προσήκοιεν ἂν καὶ οἱ στρωτῆρες καὶ τὰ καλυμμάτια. ἄμφω δὲ ἐν Ἀριστοφάνους Βαβυλωνίοις*

Πόσους ἔχει στρωτῆρας ἀνδρὼν (vulgo *ἀνδρῶν*) *οὑτοσί;*

καὶ αὖ πάλιν

Ὡς οὐ καλυμματίοις τὸν οἶκον ἤρεφε.

Harpocratio, *Στρωτήρ*: — *τὰ ἐπάνω τῶν δουροδόκων* (*δοκῶν* Suidas) *τιθέμενα στρωτῆρας ἔλεγον, ὥς φησι Δίδυμος. ἔστι τοὔνομα καὶ ἐν Βαβυλωνίοις Ἀριστοφάνους.* Plura de hoc vocabulo collegit Boeckhius in Inscript. vol. I. p. 281.

55 XIII.

Scholiasta ad Lysistrat. v. 288. et Suidas in v. *σιμός, τὸ σιμόν*: *ἀντὶ τοῦ πρόσαντες. καὶ ἐν Βαβυλωνίοις*

Μέσην ἔρειδε πρὸς τὸ σιμόν.

De hoc loco dictum supra p. 9. 10. Grammaticus in Bachmanni Anecdotis p. 364, 22. *Σιμόν*: *ἄναντες. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

56 XIV.

Etymolog. M. p. 311, 1. *Ἐγκινούμενος*: *Βαβυλωνίοις Ἀριστοφάνης*

Ἀνήρ τις ἡμῖν ἐστιν ἐγκινούμενος.

ῥητορικῇ. ταράττων καὶ ἐμποδίζων. Eadem praebet vetus lexicon apud Henr. Stephanum in Thesauro p. 4997. ed. Lond. Suevernius in commentatione de Avibus p. 29. Gorgiam Leontinum hoc versu designari opinatur et laudat Iacobsii coniecturam *ῥήτωρ εἰκῇ ταράττων*, quum antea ipse correxisset *ῥητορικῇ ταράττων.* Recte scriptum *ῥητορικῇ.* Nihil aliud dicit grammaticus quam quod de vocabulis plurimis in Etymologico

admonetur, *ἐγκινούμενος* esse *λέξιν ῥητορικήν.* Quod quum plerumque ita dicatur, *ἔστι δὲ ῥητορικὴ ἡ λέξις*, est etiam ubi solo *ῥητορική* indicetur. Ita, ne longius abeam, ante *Ἐγκινούμενος* proxime haec praecedunt, *Ἐγκιλικίζειν: τὸ πονηρεύεσθαι —. ῥητορική.* P. 313, 46. *ἐγχουσίζεται —. ἔστι καὶ ῥητορική.*

XV. 57

Photius p. 295, 8. *Νεολαίαν: τὴν νεότητα τετρασυλλάβως οἱ Ἀττικοί. Βαβυλωνίοις*

Ὦ Ζεῦ, τὸ χρῆμα τῆς νεολαίας ὡς καλόν.

Codex *νεολέαν* et *νεολέας.*

XVI. 58

Priscianus XVIII. p. 1181. Putsch. (vol. II. p. 202. ed. Krehl.) „Aristophanes in Babyloniis

Ἐννεύει με φεύγειν οἴκαδε.

Nos quoque similiter, *annuit me fugere domum.*"

XVII. 59

Pollux X, 38. *Εἴποις δ' ἂν οἶμαι καὶ χνοῦν — ἐπὶ τῶν μαλακῶν, Ἀριστοφάνους εἰπόντος μὲν ἐν Βαβυλωνίοις*

Εἰς ἄχυρα καὶ χνοῦν.

Grammaticus in Bachmanni Anecdotis I. p. 418, 24. *Χνοῦν: τὸ λεπτὸν τοῦ ἀχύρου. Ἀριστοφάνης. Εὐριπίδης δὲ θηλυκῶς τὴν χνοῦν.*

XVIII. 60

Photius p. 490, 19. *Ῥόθιον: τὸ μετὰ ψόφου κῦμα, ἢ ῥεῦμα. σημαίνει καὶ τὴν εἰρεσίαν. καὶ ῥοθιάζειν τὸ ἐρέσσειν εὐτόνως. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις*

Κατάγου ῥοθιάζων

φησί, καὶ πάλιν

Ναῦς ὅτ' ἂν ἐκ πιτύλων ῥοθιάζῃ σώφρονι κόσμῳ.

Affert haec verba Suidas in v. *ῥοθιάζουσιν*, ubi *ὅταν* et *ῥοθιάζει* scriptum.

XIX. 61

Hesychius, *Ἐς τὸν λιμένα: εἰς τὸν λιμένα. Ἀρι-*

στοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. παρὰ τὴν παροιμίαν, Ἀττικὸς (ἀττικῶς codex) ἐς λιμένα. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι συντόνως ἤλαυνον καταπλέοντες, διὰ τὸ θεωρεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἐκ τῆς γῆς. Photius p. 22, 7. Ἐς τὸν λιμένα: ὅτ' ἂν γὰρ ὁρῶνται ἀπὸ τῆς πόλεως, σφοδρότερον ἐρέσσουσιν. ὅθεν παροιμία κατὰ τὸ ἐλλιπές, Ἀττικὸς ἐς τὸν λιμένα. λείπει γὰρ ἰσχυρός. Similia tradiderunt paroemiographi, Zenobius II, 10. et Diogenianus I, 66.

62 XX.

Scholiasta Platonis p. 381. ed. Bekker. Τὴν αὑτοῦ σκιὰν δέδοικεν: ἐπὶ τῶν σφόδρα δειλοτάτων. μέμνηται ταύτης Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις. Memorat proverbium Apostolius XVIII, 53. ubi σφόδρα δειλῶν.

63 XXI.

Zenobius Proverb. II, 22. Ἀνθ' Ἑρμίωνος: εἴρηται ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν σωζόντων τοὺς ἱκέτας, ἐπειδὴ ἐν Ἑρμιόνῃ τῆς Πελοποννήσου ἱερὸν ἦν Κόρης καὶ Δήμητρος ἀσφάλειαν παρέχον τοῖς καταφεύγουσι. μέμνηται ταύτης Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις. Ubi vide Schotti annotationem.

64 XXII.

Aristoteles Rhetoric. III. 2, 15. Ἔστι δὲ ὁ ὑποκορισμός, ὃς ἔλαττον ποιεῖ καὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ ἀγαθόν, ὥσπερ καὶ Ἀριστοφάνης σκώπτει ἐν τοῖς Βαβυλωνίοις ἀντὶ μὲν χρυσίου χρυσιδάριον, ἀντὶ δ' ἱματίου ἱματιδάριον, ἀντὶ δὲ λοιδορίας λοιδορημάτιον, καὶ νοσημάτιον. εὐλαβεῖσθαι δὲ δεῖ καὶ παρατηρεῖν ἐν ἀμφοῖν τὸ μέτριον. Eiusdem generis est βιβλιδάριον, quod ex Aristophane attulit Pollux VII, 210.

65 XXIII.

Antiatticista Bekkeri p. 80, 14. Ἁλικόν: ἀντὶ τοῦ ἁλμυρόν. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις.

66 XXIV.

Pollux IV, 186. Τοὺς δὲ ἀεὶ ῥιγοῦντας οἱ παλαιοὶ ῥιγεσιβίους ἔλεγον, οὓς οἱ νῦν δυσρίγους. Ἀριστοφάνης

δὲ ἐν Βαβυλωνίοις δύσριγος εἴρηκε. δύσριγος in Menandro reprehendit Phrynichus p. 418.

XXV. 67

Moeris p. 190. Θωμὸν Ἀττικῶς, ὡς Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις. Vide Daetalensium fragm. XIX.

XXVI. 68

Stephanus Byzant. in Λακεδαίμων, — καὶ λακωνίζω καὶ λακωνιστής. λέγεται καὶ λακεδαιμονιάζω, ὡς Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις. Hac forma haud dubie in anapaestico vel dactylico versu poeta usus est.

XXVII. 69

Photius p. 288, 24. Ναυλοχεῖν: ναῦς λοχᾶν καὶ ἐνεδρεύειν. — καὶ ναυλόχιον ὁ τοιοῦτος τόπος, ᾧ λιμένες ἔνεισιν. „Ναυλόχιον ἐν τῷ μέσῳ" Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις. Pollux IX, 28. καὶ ὅρμος δὲ καὶ κρηπίς, νεώρια, νεώσοικοι, καὶ ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Βαβυλωνίοις, ναυλόχιον.

XXVIII. 70

Photius p. 347, 27. Ὁρκωμοτεῖν: τὸ ὀμνύναι. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις.

XXIX. 71

Pollux X, 152. Καὶ πόδα δὲ βαλαντίου ὁ αὐτὸς εἴρηκεν ἐν Βαβυλωνίοις.

XXX. 72

Antiatticista Bekkeri p. 116, 32. Ὠτοκάταξιν: τὸν συντετριμμένον τὸ οὖς. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις. Vide Hesychii interpretes.

XXXI. 73

Ex Babyloniis aliquid attulit Crates, cuius verba supra posui p. 12. Quod quale fuerit nescimus.

ΠΡΟΑΓΩΝ.

Proagonem fabulam quo consilio scripserit Aristophanes et quo anno ediderit satis probabiliter constituere posse videmur. De quibus rebus quae dicenda habeo cum alia sunt quaestione coniuncta, quae est de histrionibus primarum partium actoribus, quorum opera fabulas suas docere Aristophanes solitus est, nisi si quam ipse docuit, quod in Equitibus fecit, aut Araroti filio commisit. Eos fuisse duos, Callistratum et, qui ipse aliquot fabulas composuit, Philonidem, vulgaris est opinio, ab grammaticis quibusdam accepta et paucis quae innotuerunt didascaliis corroborata, quarum nulla est quin ab alterutro fabulam actam esse tradat. Neque hoc solum sciunt, sed etiam qua lege comoedias inter ambos distribuere consueverit poeta compertum habent ex grammatico in excerptis de comoedia p. X, 15. *ἐδίδαξε δὲ πρῶτον ἐπὶ ἄρχοντος Διοτίμου διὰ Καλλιστράτου* [a]. *τὰς μὲν γὰρ πολιτικὰς τούτῳ φασὶν αὐτὸν διδόναι, τὰ δὲ κατ' Εὐριπίδου καὶ Σωκράτους Φιλωνίδῃ.* cui contrarium dicit scriptor vitae Aristophanis p. XVIII, 22. *ὑποκριταὶ Ἀριστοφάνους Καλλίστρατος καὶ Φιλωνίδης, δι' ὧν ἐδίδασκε τὰ δράματα ἑαυτοῦ, διὰ μὲν Φιλωνίδου τὰ δημοτικά, διὰ δὲ Καλλιστράτου τὰ ἰδιωτικά*: siquidem *δημοτικὰ δράματα* nihil differunt ab *πολιτικοῖς*, et *ἰδιωτικὰ* aperte eadem sunt quibus designandis alter grammaticus Euripidis Socratisque exempla adhibet. Quem dissensum Clintonus in Fastis Hellenicis p. 67.

---

a *διὰ Καλλιστράτου*] Hoc falsum est, si vera dixerunt grammatici quorum verba p. 40. exhibuimus.

ita tollit ut apud vitae scriptorem Philonidis Callistratique nomina sedem mutare iubeat, emendatione, ut mihi videtur, valde verisimili, quum utrumque grammaticum ex eodem fonte doctrinam suam hausisse satis sit credibile. At est tamen quod etiam prioris grammatici sententiae adversetur. Etenim Vespas, *δρᾶμα* si quod aliud *πολιτικόν*, non quod exspectes per Callistratum, sed „*διὰ Φιλωνίδου*“ docuisse Aristophanem ex didascalia discimus. Id igitur Meinekius noster in Quaestionibus scenicis II. p. 39. correctione non lenissima in „*διὰ Καλλιστράτου*“ convertit. Repugnat huic Suevernius in commentatione de Avibus p. 59., qui etsi grammaticorum opinionem aliquid veri continere non negat, tamen alias potius rationes quam fictum illud fabularum discrimen Aristophanem secutum esse coniicit. De quo eo magis assentior viro praestantissimo quo graviore documento grammaticorum decretum convellere mihi licet. Tertium enim iam in medium producam histrionem, de quo nihil illi inaudiverunt magistri, qui admodum recentes esse et ex paucis quae ipsis ad manus essent didascaliis coniecturam fecisse videntur. Est is Apollodorus, cuius memoriam Pacis didascalia in codice Veneto custodivit, *ἐνίκησε δὲ τῷ δράματι ὁ ποιητὴς ἐπὶ ἄρχοντος Ἀλκαίου ἐν ἄστει. πρῶτος Εὔπολις Κόλαξι. δεύτερος Ἀριστοφάνης Εἰρήνῃ. τρίτος Λεύκων Φράτορσι. τὸ δὲ δρᾶμα ὑπεκρίνατο Ἀπολλόδωρος* —. Quo argumento etsi grammaticorum fidem magnopere deminuimus, non praetereundum tamen mihi est aliam insuper Meinekio, quum Vesparum didascaliam mutatum iret, corrigendi caussam fuisse, quae adeo non inepta est ut etiam gravissima possit videri. Quamobrem operae pretium erit didascaliam illam qualis sit considerare. Ea in editione Aldina hoc modo est perscripta, *ἐδιδάχθη ἐπὶ ἄρχοντος Ἀμυνίου διὰ Φιλωνίδου ἐν τῇ πόλει Ὀλυμπίων ἦν β' εἰς Λήναια. καὶ ἐνίκα πρῶτος*

Φιλωνίδης προάγιών[a] *Γλαύκων Πρέσβεσι τρίτος.* non multo melius Brunckius ex codice Parisino edidit *ἐδιδάχθη ἐπὶ ἄρχοντος Ἀμυνίου, διὰ Φιλωνίδου ἐν τῇ πόλει Ὀλυμπίων ἦν β'· εἰς Λήναια. καὶ ἐνίκα πρῶτος Φιλωνίδης ...... προάγων Γλευκεῖς Πρεσβεῖς τεῖς ......* longe emendatius in libro Ravennate, *ἐδιδάχθη ἐπὶ ἄρχοντος Ἀμυνίου διὰ Φιλωνίδου ἐν τῇ πόλει ὀλυμπιάδι β' ἦν εἰς Λήναια. καὶ ἐνίκα πρῶτος Φιλωνίδης Προαγῶνι. Λεύκων Πρέσβεσι γ'.* Manifestus tamen etiam in hac scriptura error est, Vespas *ἐν τῇ πόλει* actam esse. Quod, si linguam spectas, dictum est imperite; debuit enim *ἐν ἄστει*, qui constans est et inviolatus loquendi usus: si de sensu quaeris, plane absurdum esse patet. Nam quae *εἰς Λήναια* commissa esse dicitur fabula, hoc est mense Gamelione, non potest *ἐν ἄστει* acta esse, quo Dionysia urbana significari solent, quibus celebrandis Elaphebolio mensis constitutus fuit. Praeterea hoc modo olympiadis commemoratio sensu cassa est: ut satis appareat non de urbe, sed de numero olympiadis hic agi. Itaque praeclara iure habetur Kanngiesseri emendatio in libro de theatro Attico proposita p. 270. *ἐν τῇ πθ' ὀλυμπιάδι*, cui tamen ipse nonnihil laudis detraxit eo quod ex *β' ἦν* fecit *ἔτει β'*, correctione admodum infelici, quam nolim Boeckhii tulisse assensum. Quod enim per se satis est perspicuum, non aliud illo *β' ἦν* significari quam *δεύτερος ἦν*, hoc est Vespas secundo praemio dignam ab iudicibus esse habitam, id aliarum didascaliarum comparatio ita confirmat

---

a „Aristophaneae fabulae, quae *Προαγὼν*, mentio et apud Athenaeum, ut adnotavit Casaub. noster III. Athen. 6. et eius mentionem credo etiam fieri in fine ὑποθέσεως *Σφηκῶν*, ibique pro *προάγων* legendum *Προαγῶνι*. Certe locus corruptus videtur.“ Iungermann. ad Pollucis X, 44.

ut frustra laboret qui contra nitatur. Sic in Acharnensibus πρῶτος ἦν, in Ranis et Avibus δεύτερος ἦν, et quae alibi similia leguntur. Quamobrem haec unice vera habenda est Ravennatis scripturae correctio, ἐδιδάχθη ἐπὶ ἄρχοντος Ἀμεινίου διὰ Φιλωνίδου, ἐν τῇ πθῃ ὀλυμπιάδι. β ἦν. εἰς Λήναια. Neque enim ulla est anni addendi necessitas, qui archontis nomine satis clare est designatus. Ita Euripidis Medea in didascalia dicitur acta esse ἐπὶ Πυθοδώρου ἄρχοντος κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν ἑβδόμην ὀλυμπιάδα. Ceterum vix opus est moneri olympiadum notationem non ex monumentis publicis petitam, sed ab grammaticis demum in didascalias esse illatam.

Venio nunc ad Meinekii dubitationem, quae tota est in eo posita, quod non credibile videatur Philonidem in eadem commissione et histrionis et poetae partes suscepisse. De quo plane consentio cum viro amicissimo. Nam quid hoc aliud est quam Philonidem quodammodo secum ipsum decertasse? Quod apparet quam sit rationi parum consentaneum. Sed ex eo minime sequitur Philonidis histrionis partes in Callistratum esse contra librorum fidem transferendas. Neque hac mutatione alia tollitur dubitatio, quam Philonidis poetae Προαγὼν fabula habet. Nam tres tantum comoedias scripsisse Philonides ab Suida traditur, Ἀπήνην, Κοθόρνους, Φιλέταιρον: Proagonem neque hic nec quisquam grammaticorum novit. Quod argumentum ut non maximi momenti esse scio, ita non negligendum esse patet. Et cur tandem Callistratum opitulatum vocemus, ubi recta verborum interpretatione omnis difficultas ita evanescit ut non modo Callistrato sed ne littera quidem opus sit mutata? Hoc enim dicit didascaliae scriptor, primum fuisse Philonidem Proagone, secundum Philonidem Vespis, tertium Leuconem Legatis. Quo nihil aliud indicatur quam duabus fabulis, Proagone et

Vespis, quas Philonides egerit, prima praemia reportasse Aristophanem. Qui quod non ipse nominatur, sed primarum partium actor, ne cui mirum videatur. Solet enim in didascaliis protagonista perinde atque poeta haberi, veluti in Avibus, *ἐδιδάχθη ἐπὶ Χαβρίου διὰ Καλλιστράτου ἐν ἄστει, ὃς ἦν δεύτερος τοῖς Ὄρνισι. πρῶτος Ἀμειψίας Κωμασταῖς. τρίτος Φρύνιχος Μονοτρόπῳ.* et in Ranis, *ἐδιδάχθη ἐπὶ Καλλίου τοῦ μετὰ Ἀντιγένη διὰ Φιλωνίδου ἐπὶ Ληναίῳ. Φιλωνίδης ἐπεγράφη καὶ ἐνίκα. Φρύνιχος δεύτερος Μούσαις. Πλάτων τρίτος Κλεοφῶντι.* ubi alii libri sensu eodem *διὰ Φιλωνίδου εἰς Λήναια. πρῶτος ἦν.* Quae res hanc habet rationem quod tabulis publicis non poetae tantum, sed etiam primarum actoris nomen inscribi solitum est. Neque hoc peritiori cuiquam offensioni erit quod in Vesparum didascalia Philonides pro tot numeratur poetis quot vicit fabulis. Nam hoc quoque recte est factum et de more antiquo, cuius exemplum afferre mihi licet non chartarum dubia fide traditum, sed lapidi incisum, ex monumento didascalico Fourmonti, quod nuper Boeckhius edidit in Corp. Inscriptionum vol. I. p. 353. *Ἐπὶ Διοτίμου* (olymp. CVI, 3.) *Σιμύλος πρῶτος . . . σία. ὑπεκρίνετο Ἀριστόμαχος. Διόδωρος δεύτερος Νεκρῷ. ὑπεκρίνετο Ἀριστόμαχος. Διόδωρος τρίτος Μαινομένῳ. ὑπεκρίνετο Κηφίσιος.*

De argumento fabulae etsi exiguum est quod scimus, tamen ipsum quoque didascaliae interpretationi nostrae favet. Ab scholiasta enim Vesparum v. 61. Proagonem Euripidi exagitando scriptam fuisse traditur: quem quo consilio introduxerit poeta ex nomine fabulae non difficile est conjicere. Scribit autem scholiasta ita, *ἀνασελγαινόμενος: κατακωμῳδούμενος, ὑβριζόμενος. κατ' αὐτοῦ γὰρ καθῆκε τὰς Θεσμοφοριαζούσας. φησὶν οὖν, οὐ δεύτερον ταυτολογήσω περὶ αὐτοῦ, ὡς οἱ ἄλλοι. οὐ μόνον δὲ ἐν τούτῳ τῷ δράματι εἰσῆκται οὕτως Εὐριπίδης, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ Προαγῶνι καὶ ἐν*

Ἀχαρνεῦσι. Apparet hunc grammaticum quid contra Euripidem scripserit Aristophanes aliquanto melius cognitum habuisse quam quibus scripserit temporibus. Stultum quid enim est ad Thesmophoriazusas in Vespis respici, quae fabula duodecim ante illam annis edita est. Iam si in Proagone, quod suspicari licet, primae fuerunt partes Euripidis, non solum grammaticum, cuius verba supra attulimus p. 64., de Euripidis persona per Philonidem solita repraesentari vera dixisse, sed etiam didascaliam recte nos esse interpretatos intelligitur.

Nomen fabulae ab aliis *Προαγών*, ab aliis *Προάγων* scribitur: quae est in multis vocabulis synthesin inter et parathesin fluctuatio. Ego *Προαγὼν* antiquius habui habuitque Henricus Stephanus in Thesauro p. 1118. 1119. ed. Londin.

I. 74

Colorem tragicum habet fragmentum ab Photio servatum p. 534, 1. et Suida *Σταθερόν*: — *τινὲς καὶ ἐπὶ τοῦ στασίμου, ὡς Αἰσχύλος ἐν Ψυχαγωγοῖς „Σταθεροῦ χεύματος." καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι* (*Προάγωνι* Photius)

Σταθερὰ δὲ κάλυξ νεαρᾶς ἥβης.

σημαίνει καὶ τὸ μόνιμον.

II. 75

Athenaeus ubi de usu vocabulorum *χορδὴ* et *ῥύγχος* agit III. p. 95 d. *Ἀριστοφάνης Προαγῶνι*

Ἐγευσάμην χορδῆς ὁ δύστηνος τέκνων·
πῶς εἰσίδω ῥύγχος πέριξ κεκαυμένον;

τέκνων Musurus in *τέκνον* mutavit, in *κύων* Iacobsius Animadvers. p. 65. Pro *εἰσίδω* codex Venetus *ἐσίδω*. Idem *περικεκαυμένον*, quod *πέριξ κεκαυμένον* correxi. Videtur haec parodia loci Euripidei esse, quem vereor ut servatum habeamus, etsi in superstitibus tragoediis

Ἀχαρνεῦσι. Apparet hunc grammaticum quid contra Euripidem scripserit Aristophanes aliquanto melius cognitum habuisse quam quibus scripserit temporibus. Stultum quid enim est ad Thesmophoriazusas in Vespis respici, quae fabula duodecim ante illam annis edita est. Iam si in Proagone, quod suspicari licet, primae fuerunt partes Euripidis, non solum grammaticum, cuius verba supra attulimus p. 64., de Euripidis persona per Philonidem solita repraesentari vera dixisse, sed etiam didascaliam recte nos esse interpretatos intelligitur.

Nomen fabulae ab aliis *Προαγὼν*, ab aliis *Προάγων* scribitur: quae est in multis vocabulis synthesin inter et parathesin fluctuatio. Ego *Προαγὼν* antiquius habui habuitque Henricus Stephanus in Thesauro p. 1118. 1119. ed. Londin.

I. 74

Colorem tragicum habet fragmentum ab Photio servatum p. 534, 1. et Suida *Σταθερόν*: — *τινὲς καὶ ἐπὶ τοῦ στασίμου, ὡς Αἰσχύλος ἐν Ψυχαγωγοῖς „Σταθεροῦ χεύματος." καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι* (*Προάγωνι* Photius)

Σταθερὰ δὲ κάλυξ νεαρᾶς ἥβης.

σημαίνει καὶ τὸ μόνιμον.

II. 75

Athenaeus ubi de usu vocabulorum *χορδὴ* et *ῥύγχος* agit III. p. 95 d. *Ἀριστοφάνης Προαγῶνι*

Ἐγευσάμην χορδῆς ὁ δύστηνος τέκνων·
πῶς εἰσίδω ῥύγχος πέριξ κεκαυμένον;

τέκνων Musurus in *τέκνον* mutavit, in *κύων* Iacobsius Animadvers. p. 65. Pro *εἰσίδω* codex Venetus *ἐσίδω*. Idem *περικεκαυμένον*, quod *πέριξ κεκαυμένον* correxi. Videtur haec parodia loci Euripidei esse, quem vereor ut servatum habeamus, etsi in superstitibus tragoediis

plura sunt verborum *τέκνα* et *εἰσιδεῖν* coniunctorum exempla.

76 III.

Athenaeus III. p. 80 a. *Ἄλλοι δέ φασιν ὅτι μὴ δεῖ σῦκα προσφέρεσθαι μεσημβρίας· νοσώδη γὰρ εἶναι τότε, ὡς καὶ Φερεκράτης ἐν Κραπατάλοις εἴρηκεν. Ἀριστοφάνης δ' ἐν Προαγῶνι*

Κάμνοντα δ' αὐτὸν τοῦ θέρους ἰδών ποτε
ἔτρωγ', ἵνα κάμνοι, σῦκα τῆς μεσημβρίας.

77 IV.

Athenaeus IX. p. 380 d. *Παραφέρειν — Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι*

Τί οὐκ ἐκέλευσας παραφέρειν τὰ ποτήρια;

78 V.

Athenaeus X. p. 422 e. *Δεδειπνάναι — Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι*

Ὥρα βαδίζειν μοὐστὶ πρὸς τὸν δεσπότην·
ἤδη γὰρ αὐτοὺς οἴομαι δεδειπνάναι.

79 VI.

Athenaeus XI. p. 478 f. *Ἀθηναῖοι δὲ μέτρον τι καλοῦσι κοτύλην. — Ἀριστοφάνης Προαγῶνι*

Ὁ δ' ἀλφίτων γε πριάμενος τρεῖς χοίνικας
κοτύλης δεούσας εἴκοσ' ἀπολογίζεται.

γε addidit Schweighaeuserus. *εἴκοσ'* ex membranis quas dicit Italicis edidit Casaubonus. Codex Venetus *οἴκαδ'*. Ex epitome *ἀλφίτων χοίνικας τρεῖς κοτύλης δεούσας* attulit Eustathius p. 1282, 52.

80 VII.

Pollux X, 44. *Ὅτι δὲ οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου ἀποπάτου τὰ λάσανα ὀνομαστέον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ τιθεμένου καὶ ἀναιρουμένου, μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶνι εἰπὼν*

Οἴμοι τάλας, τί μου στρέφει τὴν γαστέρα;
βάλλ' ἐς κόρακας. πόθεν ἂν λάσανα γένοιτό μοι;

VIII. 81

Scholiasta Platonis p. 322. ed. Bekker. *Παροιμία, ἐν πίθῳ τὴν κεραμείαν ἐπὶ τῶν τὰς πρώτας μαθήσεις ὑπερβαινόντων, ἁπτομένων δὲ τῶν μειζόνων καὶ ἤδη τῶν τελειοτέρων· κέχρηται δὲ αὐτῇ Ἀριστοφάνης ἐν Προαγῶσι* (sic).

IX. 82

Grammaticus in Bekkeri Anecdotis p. 411, 17. *Ἀντλιαντλητῆρα: — Ἀριστοφάνης δὲ Προαγῶνι καὶ Ἐπίλυκος Κωραλίσκῳ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἀντλίον κεκλήκασιν.*

ΑΜΦΙΑΡΕΩΣ.

Acta haec fabula est archonte Chabria olymp. XCI, 2. Scriptor argumenti Avium, *ἐπὶ Χαβρίου τὸ δρᾶμα καθῆκεν εἰς ἄστυ διὰ Καλλιστράτου, εἰς δὲ Λήναια τὸν Ἀμφιάραον ἐδίδαξε διὰ Φιλωνίδου.*

Argumentum huic fabulae ex fragmentis colligitur praebuisse aegrotantis hominis cuiusdam *δεισιδαιμονίαν*. Qualem superstitionem quum in Nicia fuisse ex Thucydidis, Plutarchi aliorumque narrationibus sciamus, huic deridendo hanc comoediam scriptam fuisse suspicatus est Suevernius in commentatione de Avibus p. 58. 59., ingeniosa coniectura, quae tamen ex fragmentis quae supersunt confirmari non magis quam refutari potest. Neque enim quidquam in illis est quin ad alium superstitiosum et meticulosum quemvis eodem quo ad Niciam iure referri possit. Aliud sententiae suae praesidium Suevernius inde petit quod Amphiaraus eodem quo Aves tempore edita est. Quod argumentum rursus alia nititur Suevernii coniectura de Avibus fabula, quam hoc consilio scriptam esse opinatur, ut expeditionis Siculae, quae Niciae parum placuerat, perversitas ante oculos poneretur.

83 I.

Iasus partes quasdam in hac fabula fuisse ex annotatione scholiastae ad Pluti v. 701. apparet, *προσῆκε τῷ Ἀσκληπιῷ ἡ Ἰασὼ παρὰ τὴν ἴασιν ὠνομασμένη. ἀλλὰ καὶ θυγατέρα τοῦ Ἀμφιαράου αὐτὴν εἶπεν ἐν ἐκείνοις*

Ἀλλ' ὦ θύγατερ ἔλεξ' Ἰασοῖ πρευμενής.

Ita Seidlerus. Vulgo *ἔλεξά σοι. ἔλεξά τοί σοι* Hemsterhusius. Hesychius, *Ἰασώ: παρὰ τὸ ἰᾶσθαι. φησὶ δὲ*

Ἀριστοφάνης καὶ Ἀμφιαράου (ἀμφιαρώου codex) θυγατέρα εἶναι Ἰασώ.

II. 84

Herodianus περὶ μονήρους λέξεως p. 39, 15. Τύλη, ὅπερ σύνηθες Ἀττικοῖς κνέφαλλον καλεῖν, ὁμωνύμως τῷ περιεχομένῳ τὴν περιέχουσαν. Ἀριστοφάνης (codex ἀριστοφάνει) Ἀμφιάρεῳ

Καὶ νὴ Δί' ἐκ τοῦ δωματίου γε νῷν φέρε
κνέφαλλον ἅμα καὶ προσκεφάλαιον τῶν λινῶν.

Codex καινὴ διὲκ — γένῶν — προσκεφάλαιον ἐκ τῶν λινῶν. Pollux X, 40. ἐν δὲ Ἀμφιαράῳ (ἀμφιάρῳ codices: ergo Ἀμφιάρεῳ) Ἀριστοφάνους „Κνέφαλον ἅμα καὶ προσκεφάλαιον τῶν λινῶν" δηλονότι ὡς καὶ σκυτίνων καὶ ἐρεῶν γιγνομένων.

III. 85

Scholiasta Ranar. v. 246. Φλέω λοχμῶδες φυτόν. — μέμνηται αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ

Πόθεν ἂν λάβοιμι βύσμα τῷ πρωκτῷ φλέω;

Apud Suidam in v. φλέων est τῷ πρωκτῷ βύσμα. Idem versus initium Pacis 525. πόθεν ἂν λάβοιμι ῥῆμα μυριάμφορον. ubi Stobaeus LV, 8. vol. II. p. 405. πόθεν λάβοιμ' ἄν.

IV. 86

Scholiasta Nubium v. 663. Ἀλεκτρυόνα κατὰ ταυτόν: οὐκ ἂν ἄλλως λέγοιτο τοῦτο, εἰ μὴ ἐν ἔθει ἦν τότε καὶ τὴν θήλειαν ἀλεκτρυόνα λέγειν. σαφὲς δὲ γίνεται ἐν Ἀμφιαράῳ

α. Γύναι τί τὸ ψοφῆσάν ἐσθ'; β. ἀλεκτρυὼν
τὴν κύλικα καταβέβληκεν. α. οἰμώζουσά γε.

Vulgo ἐστιν; ἡ ἀλεκτρυών. Brunckius ἐσθ'; ἡ 'λεκτρυών. Idem οἰμώζουσά γε. Ceterum senis haec verba esse suspicor cum uxore colloquentis: vide ad fragm. XII.

V. 87

Athenaeus IV. p. 158 c. ubi de vocabulo φακῆ agit, Ἀριστοφάνης — ἐν Ἀμφιαράῳ

Ὅστις φακῆν ἥδιστον ὄψων λοιδορεῖς.

ὄψον codex Palatinus. Eustathius p. 1572, 51. ex epitome φακέα φακῆ τὸ κατά τινα παλαιὸν ἥδιστον ὄψον.

88 VI.

Pollux VII, 181. Ἐρείκειν — Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Ἀμφιαράῳ φησὶν

Ἔπειτ' ἐρεῖξιν ἐμβαλοῦσ' ὁμοῦ πίσους.

Vulgo πείσας. Codex Falckenburgianus πισοῖς. Emendatum ex VI, 60. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ πληθυντικῶς λέγει τοὺς πίσους.

89 VII.

Pollux X, 92. Καὶ σπυρίδα δὲ ὀψωναδόκον πλεκτὴν σχοῖνον ἐν Ἀμφιάρεῳ Ἀριστοφάνης ἔφη· ἐν δὲ Ἀχαρνεῦσι σπυρίδιον, ὃ καὶ πλέκος εἴρηκε παρατραγῳδῶν. Codices ὀψωναδόκων. Kuhnius ὀψωνιοδόκον. Hemsterhusius ὀψοδόκον.

90 VIII.

Photius (p. 596, 14.) et Suidas, Τοῦ: καὶ ἐπὶ θηλυκοῦ τάττεται ὥσπερ τὸ τινός. Ἀριστοφάνης Ἀμφιάρεῳ (Ἀμφιαράῳ Photius)

Ταυτὶ τὰ κρέ' αὐτῷ παρὰ γυναικός του φέρω.

91 IX.

Suidas, Ἀχηνία: ἀπορία, πενία. Ἀριστοφάνης Ἀμφιαράῳ

Νόσῳ βιασθεὶς ἢ φίλων ἀχηνίᾳ.

Grammaticus Bekkeri I. p. 474, 7. Ἀχηνία: ἀπορία, πενία. Ἀριστοφάνης οὕτως εἴρηκεν. Confer Hesychii interpretes ad v. ἀχηνία.

92 X.

Suidas, Φρυνώνδας: τῶν ἐπὶ πονηρίᾳ διαβεβοημένων, ὃς ξένος ὢν κατὰ τὰ Πελοποννησιακὰ διέτριβεν Ἀθήνησιν. Ἀριστοφάνης Ἀμφιάρεῳ

Ὦ μιαρὲ καὶ Φρυνῶνδα καὶ πονηρὲ σύ.

ἐκ τούτου τοὺς πονηροὺς Φρυνώνδας καλοῦσι. Scholiasta ad Aeschin. c. Ctesiphont. p. 766. ed. Reisk. (260. Bekker.), Φρυνώνδας: οὗτος ἐπὶ πονηρίᾳ διαβεβοη-

μένος ὑπῆρξεν. ὅθεν Ἀριστοφάνης πού φησιν „Ὦ μιαρὲ καὶ Φρυνώνδα καὶ πονηρέ.“

XI. 93

Harpocratio, Λαμπτρεῖς: — Λαμπτραὶ δῆμος τῆς Ἐρεχθηίδος —. δύο δέ εἰσι Λαμπτραὶ, αἱ μὲν παράλιαι, αἱ δὲ καθύπερθεν. Ἀριστοφάνης Ἀμφιάρεῳ

Λαμπτρεὺς ἔγωγε τῶν κάτω.

XII. 94

Aelianus de N. A. XII, 9. Κινεῖ δὲ (ὁ κίγκλος) καὶ τὰ οὐραῖα πτερὰ —. μέμνηται δὲ καὶ τοῦ ὄρνιθος τοῦδε Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Ἀμφιαράῳ λέγων

Ὀσφὺν δ᾽ ἐξ ἄκρων διακίγκλισον ἤΰτε κίγκλον
ἀνδρὸς πρεσβύτου· τελέει δ᾽ ἀγαθὴν ἐπαοιδήν.

Hesychius, Διακίγκλισον: διάσεισον. κίγκλος δὲ ὄρνεον ἢ σεισοπυγίς. Photius p. 163, 20. Κίγκλος: ὄρνεον τὴν ὀσφὺν πολλὰ κινοῦν, ὃ τινες σεισοπυγίδα καλοῦσιν. Videntur hi versus responsum esse ab Amphiarao mulieri redditum, quam alloquitur senex fragm. IV. Ceterum conf. Γῆρως fragm. XIV.

XIII. 95

Pollux X, 180. Κίσται — καὶ αἱ τῶν φαρμακοπωλῶν ἂν καλοῖντο, ὡς ἐν Ἀμφιάρεῳ (ἀμφιάρῳ codices: vulgo Ἀμφιαράῳ) Ἀριστοφάνης

Καὶ τοὺς μὲν ὄφεις οὓς ἐπιπέμπεις
ἐν κίστῃ που κατασήμηναι
καὶ παῦσαι φαρμακοπωλῶν.

„Capanei haec verba esse conicio, qui in dramate hoc satyrico Amphiaraum augurem ludificatur.“ Bentleius in epistola ad Hemsterhusium p. 110.

XIV. 96

Hephaestio de metro choriambico p. 53. ed. Gaisford. Παρὰ δὲ Ἀριστοφάνει ἐν Ἀμφιάρεῳ

Οἶδα μὲν ἀρχαῖόν τι δρῶν κοὐχὶ λέληθ᾽ ἐμαυτόν.

XV. 97

Ex eadem fabulae parte versus sumptus est duabus

ab initio syllabis defectus apud scholiastam Pacis v. 473. *Μορμόνος*: — *οὕτως δὲ ἔλεγον τὸ ἐκφόβητρον, καὶ τὰ προσωπεῖα τὰ αἰσχρὰ μορμολυκεῖα, ἀφ' οὗ τραγικὰ καὶ κωμικά. καὶ ἐν Ἀμφιαράῳ*

Ἀφ' οὗ κωμῳδικὸν μορμολυκεῖον ἔγνων.

Vulgo *μορμολύκεια* et *μορμολύκειον*. Vide ad *Γήρως* fragm. X.

98 XVI.

Antiatticista Bekkeri p. 81, 24. *Ἀκραιφνὲς ὕδωρ*: *Ἀριστοφάνης Ἀμφιαράῳ*. Phrynichus ibidem p. 23, 4. *Ἀκραιφνὲς ὕδωρ*: *τὸ ἀμιγὲς καὶ καθαρὸν ἑτέρας ἐπιῤῥοῆς*.

99 XVII.

Pollux II, 176. codicum ope emendatus, *Τὸ δὲ ἐπεγείρειν τὸ αἰδοῖον ταῖν χεροῖν καὶ ἀνακνᾶν ἀγαφλᾶν Ἀριστοφάνης ἐν Ἀμφιαράῳ λέγει*. Vulgo *ταῖν χεροῖν ἀναφλᾶν καὶ ἀνακλᾶν*. In Lysistrata v. 1099. est *αἴ κ' εἶδον — ἀναπεφλασμένως*. Verbo *ἀνακνᾶν* ad interpretandum *ἀναψαθάλλειν* utitur Phrynichus Bekkeri p. 9, 6. Etymolog. M. p. 100, 14. *Ἀναφλᾶν*: *χειροτριβεῖν τὸ αἰδοῖον. οἱ δὲ στυλῶσαι*. Ibid. p. 795, 36. *Φλᾶν*: *τύπτειν ἢ μαλάττειν. καὶ τὸ ἀναμαλάττειν ἀναφλᾶν Ἀριστοφάνης*. Eadem Photius p. 650, 17., ubi verbum *ἀναφλᾶν* excidit.

100 XVIII.

Antiatticista Bekkeri p. 82, 5. *Ἀνθρωπίζεται*: *Ἀριστοφάνης Ἀμφιαράῳ*. Pollux II, 5. *Ἀνθρωπίζεται φησὶν Ἀριστοφάνης*.

101 XIX.

Etymolog. M. p. 112, 52. *Τὸ δὲ παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ἀμφιαράῳ διὰ τοῦ ε ἠντεβόλησε δύο κλίσεις ὑπέστη*. *ἠντεβόλησε* recte codex Augustanus apud Tittmannum ad Zonaram I. p. CXXIV. Vulgo *ἀντεβόλησε*. Correxit etiam Sylburgius.

XX. 102

Erotianus in lexico Hippocratico p. 244. ed. Franz. *Λεβηρίδος*: ὑμενώδους ἀποσύρματος, ὅπερ ἐστὶ τὸ τῶν ὄφεων λεγόμενον γῆρας, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀμφιαράῳ καὶ Στράττις ἐν Φοινίσσαις. Hesychius, *Γυμνότερος λεβηρίδος*: Ἀριστοφάνης φησὶ, *τυφλότερος λεβηρίδος*. ἔστι δὲ λεβηρὶς τὸ τοῦ ὄφεως γῆρας διὰ τὸ λέπος (vulgo λεπτόν. Codex λέ^{π}. Conf. Photium p. 611, 23.) εἶναι. κενὸν δὲ τελέως ἐστὶ τοῦτο καὶ τυφλόν. τὰς γὰρ ὀπὰς μόνας ἔχει τῶν ὀφθαλμῶν. τάττουσι δὲ τὴν λέξιν ἐπὶ τέττιγος καὶ συνόλως ἐπὶ τῶν ἀποδυομένων τὸ γῆρας. τριχῆ δὲ ἀναγράφουσι τὴν παροιμίαν, καὶ οἱ μὲν, τυφλότερος λεβηρίδος, οἱ δὲ κενότερος, οἱ δὲ γυμνότερος. Similia tradunt Zenobius II, 95. p. 52. et Suidas in v. γυμνότερος.

XXI. 103

Harpocratio, *Ῥόπτρον*: — τὸν τῆς θύρας κρίκον — ὡς καὶ ἄλλοι, Ἀριστοφάνης Ἀμφιάρεῳ.

XXII. 104

Scholiasta Platonis ad Theagem p. 383. ed. Bekker. *Παροιμία ἱερὸν συμβουλή* ἐπὶ τῶν καθαρῶς καὶ ἀδόλως συμβουλευόντων. — ἄλλοι δέ φασιν ἔπαινον φέρειν τῆς συμβουλῆς τὴν παροιμίαν· εἶναι γὰρ αὐτὴν θείαν καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον. μέμνηται δ' αὐτῆς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀμφιαράῳ. De hoc proverbio vide Alberti annotationem ad Hesychium vol. II. p. 27.

ΠΛΟΥΤΟΣ Α.

De duplice Pluti editione optime expositum est ab Francisco Rittero in dissertatione Bonnae a. 1828. edita et nos nonnulla dicemus in Pluti alterius editione. Fuit autem haec fabula primum in scenam producta olympiadis XCII. anno quarto, archonte Diocle. Scholiasta Pluti v. 173. *ἐν δευτέρῳ* (*Πλούτῳ*) — *ὃς ἔσχατος ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ εἰκοστῷ ἔτει ὕστερον.* *Ἔσχατον* dicit quia postrema haec fabula fuit quam suo nomine inscriptam docuit poeta: vide grammaticorum locos infra indicatos p. 80.

105 I.

Scholiasta Ranarum v. 1125. *Οἱ Κεραμῆς: οἱ τὸν Κεραμεικὸν οἰκοῦντες. δῆμος δὲ Ἀθηναίων. ἐκεῖ γὰρ ὁ ἀγὼν ἤγετο. καὶ ἐν Πλούτῳ πρώτῳ*

Τῶν λαμπαδηφόρων τε πλείστων αἰτίαν πλατειῶν
τοῖς ὑστάτοις.

τοῦτο δέ φησιν Εὐφρόνιος, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ Κεραμεικῷ ἀγῶνος τῆς λαμπάδος καὶ τοὺς ὑστάτους τρέχοντας ἀπὸ τῶν ἀγοραίων τύπτεσθαι πλατείαις ὑπὸ τῶν νεανίσκων χερσί. καὶ λέγονται αἱ τοιαῦται Κεραμεικαὶ πληγαί. In verbis poetae legebatur *τοῖς ὑστάτοις πλατειῶν.* Aut transponenda haec sunt aut in dimetros digerenda. Non improbabilis Ritteri coniectura est p. 53. Chremyli haec verba fuisse Penia quot malorum caussa esset enumerantis.

106 II.

„Suidas, *Ἀναπηρίαν: οὕτως Ἀριστοφάνης Πλούτῳ.* — Sed Pollux II, 61. *Κρατῖνος δ' ἐν Πλούτῳ καὶ ἀναπηρίαν.*" Dobraeus ad Pluti v. 115. p. 12. „Sed

ecce Antiatt. Bekkeri p. 78. Ἀναπειρίαν: Ἀριστοφάνης Πλούτῳ. Phrynichus ibid. p. 9. Ἀναπηρία. διὰ τοῦ η τὴν τρίτην, οὐ διὰ τῆς ει διφθόγγου, ὡς οἱ ἀμαθεῖς. τὸ μὲν οὖν ἀνάπηρος καθωμίληται, τὸ δὲ ἀναπηρία σπάνιον. Quare non intercedam, quo minus cum Brunckio et Porsono Adv. p. 281. ad Aristophanem referamus, sive uterque poeta voce usus est, sive erravit in auctoris nomine Pollux, ut facit non raro. Etiam vocem ζυγοποιεῖν alibi idem ex Pluto Aristophanis citat; quod ad 513. referunt; neque ego repugno. Sed videndum ne revera habuerit Pollux e Pherecrate Athen. VI. p. 269 c. qui locus omnino comparandus." Idem in Addendis p. (99).

III. 107

„Suidas, Ἦν δ' ἐγώ: παρὰ Πλουτάρχῳ καὶ Ἀριστοφάνει. sed ms. C. C. C. apud Porsonum pro παρὰ Π. καὶ Ἀ. habet ἀριστ. πλούτῳ. Nusquam occurrit haec locutio in Pluto." Dobraeus in Addendis p. (97).

IV. 108

Antiatticista Bekkeri p. 113, 11. Ῥυφῆσαι: διὰ τοῦ υ. Ἀριστοφάνης Πλούτῳ. In Equitibus v. 912. editum ῥοφῆσαι.

ΑΙΟΛΟΣΙΚΩΝ.

Aeolosiconis duas extitisse editiones ex Athenaei loco infra allato fragm. XIV. intelligitur. De argumento et conformatione fabulae insignis est Platonii locus p. VI. qui de mediae comoediae indole agens ita scribit, — *ἐπέλιπον οἱ χορηγοί. οὐ γὰρ ἔτι προθυμίαν εἶχον οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς χορηγοὺς τοὺς τὰς δαπάνας τοῖς χορευταῖς παρέχοντας χειροτονεῖν. τὸν γοῦν Αἰολοσίκωνα Ἀριστοφάνης ἐδίδαξεν, ὃς οὐκ ἔχει τὰ χορικὰ μέλη. τῶν γὰρ χορηγῶν μὴ χειροτονουμένων καὶ τῶν χορευτῶν οὐκ ἐχόντων τὰς τροφὰς ὑπεξῃρέθη τῆς κωμῳδίας τὰ χορικὰ μέλη καὶ τῶν ὑποθέσεων ὁ τρόπος μετεβλήθη. σκοποῦ γὰρ ὄντος τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας τοῦ σκώπτειν δήμους καὶ δικαστὰς καὶ στρατηγούς, παρεὶς ὁ Ἀριστοφάνης τοῦ συνήθως ἀποσκῶψαι διὰ τὸν πολὺν φόβον, Αἴολον τὸ δρᾶμα τὸ γραφὲν τοῖς τραγῳδοῖς ὡς κακῶς ἔχον διασύρει. τοιοῦτος οὖν ἐστιν ὁ τῆς μέσης κωμῳδίας τύπος οἷός ἐστιν ὁ Αἰολοσίκων Ἀριστοφάνους καὶ οἱ Ὀδυσσεῖς Κρατίνου καὶ πλεῖστα τῶν παλαιῶν δραμάτων οὔτε χορικὰ οὔτε παραβάσεις ἔχοντα.* Araroti filio fabulam hanc docendam tradidisse dicitur Aristophanes in argumento Pluti quod apud Bekkerum quartum est, *τελευταίαν δὲ διδάξας τὴν κωμῳδίαν ταύτην* (Plutum alteram) *ἐπὶ τῷ ἰδίῳ ὀνόματι καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ συστῆσαι Ἀραρότα δι' αὐτῆς τοῖς θεαταῖς βουλόμενος τὰ ὑπόλοιπα δύο δι' ἐκείνου καθῆκε, Κώκαλον καὶ Αἰολοσίκωνα* [a]: unde scholiasta Platonis p. 331. Ararotem

---

[a] Recte Clintonus in Fastis p. 101. haec ita interpretatur, in Pluto Ararotem *ὑποκριτοῦ*, in Cocalo vero

dicit *ἰδίοις τε καὶ τοῦ πατρὸς δράμασι διηγωνισμένον*. Quod autem argumenti scriptor *Κώκαλον καὶ Αἰολοσίκωνα* scribit, si forte Cocalum Aeolosicone priorem habuit, in errore est versatus, ut videtur. Nam Aeolosiconem mediae comoediae fabulam fuisse ex Platonii verbis supra positis intelligitur: Cocalum autem ad novam comoediam pertinuisse infra ostendetur p. 87.

Ad hanc fabulam spectat Libanii locus epist. CCCCXX. p. 215. *φρονεῖ μὲν μεῖζον Ἀλκιβιάδου, ποιεῖ δὲ τὰ Σίκωνος. ὅ τι δὲ οὗτος ἔδρα τὸν Ἀριστοφάνην ἐροῦ.* Quod vidit Toupius ad Theocritum apud Warton. vol. II. p. 333. et in Emendat. I. p. 17. Siconis nomen notum est servile fuisse: vide exempla apud Athenaeum, Sotionis VIII. p. 336 e. et Eubuli I. p. 23 a. Primarium hoc nomine coquum memorat Sopater in *Καταψευδομένῳ* ibid. IX. p. 378 a. cuius primas in Aristophanea fabula partes fuisse coniecit Grauertus in commentatione de media Graecorum comoedia in Niebuhrii Museo a. 1828. p. 60. et 499. Idem compositi nominis formam *Αἰολοσίκων* similibus exemplis illustravit p. 61.

I. 109

Athenaeus III. p. 95 e. *Ἀκροκωλίων δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης Αἰολοσίκωνι*

Καὶ μὴν τὸ δεῖν', ἀκροκώλιά σοι τέτταρα
ἥψησα τακερά.

---

et Aeolosicone *διδασκάλου* partes suscepisse. Et de Pluto disertum est vitae scriptoris testimonium p. XVII, 29. *ἐν τούτῳ δὲ τῷ δράματι συνέστησε τῷ πλήθει τὸν υἱὸν Ἀραρότα καὶ οὕτω μετήλλαξε τὸν βίον παῖδας καταλιπὼν τρεῖς, Φίλιππον ὁμώνυμον τῷ πάππῳ καὶ Νικόστρατον καὶ Ἀραρότα, δι' οὗ καὶ ἐδίδαξε τὸν Πλοῦτον.*

Brunckius *ἀκροκώλιά γέ σοι.* Porsonus ad Euripidis Orest. 79. *ἀκροκώλι᾽ ἅ γε σοὶ*, recte improbante Elmsleio in Quarterly Review vol. VII. p. 462. Ad eandem fabulae partem fortasse referendum fragm. XIV.

110 II.

Suidas, *Ἀγοράσαι λέγουσι, τὸ δ᾽ ἀγορᾶν βάρβαρον. παραδειγμάτων δὲ μεστὰ πάντα, εἰλήφθω δ᾽ ὅμως Ἀριστοφάνους ἐξ Αἰολοσίκωνος*

Ἀλλ᾽ ἄνυσον· οὐ μέλλειν ἐχρῆν· ὡς ἀγοράσω
ἁπαξάπανθ᾽ ὅσ᾽ ἂν κελεύῃς, ὦ γύναι.

Eadem omisso fabulae indicio attulit grammaticus Bekkeri I. p. 331, 26. Commune utrique vitium est *ὅσα κελεύεις*, emendatum ab Bekkero. Toupius I. p. 14. correxerat *ὁπόσα κελεύεις.*

111 III.

Pollux IX, 63. *Ἔστι δὲ καὶ τὸ διώβολον ἐν Αἰολοσίκωνι Ἀριστοφάνους „Ὅπερ λοιπὸν μόνον ἦν ἐν τῇ γνάθῳ διώβολον γένηταί μοι.“* Post *μοι* margo Falckenburgii monstrosam vocem *ἰδικολλοικὸν*, non satis perspicue tamen scriptam, addere perhibetur. Quae lepidas provocavit criticorum coniecturas, veluti Adriani Heringae *ἐγέννησεν ἤδη κόλλυβον.* Mihi nihil aliud illis litteris videtur contineri quam nomen fabulae, quod libri scripti etiam alibi miris modis depravatum exhibent: Aristophanis autem haec opinor fuisse verba

Ὅπερ λοιπὸν μόνον
ἐν τῇ γνάθῳ διώβολον γεγένητ᾽ ἐμοί.

112 IV.

Pollux X, 104. *Τυροκνῆστις ἔστιν — ἐν Ἀριστοφάνους Αἰολοσίκωνι*

Δοίδυξ, θυεία, τυροκνῆστις, ἐσχάρα.

Vesparum v. 938. *δοίδυκα, τυροκνῆστιν, ἐσχάραν, χύτραν* comparavit Iungermannus.

V. 113

Pollux I, 79. — *κοιτών· εἰ γὰρ καὶ Μένανδρος αὐτὸ βαρβαρικὸν οἴεται, ἀλλ' Ἀριστοφάνης τὰ τοιαῦτα πιστότερος αὐτοῦ ἐν Αἰολοσίκωνι*

Κοιτὼν ἁπάσαις εἷς, πύελος δὲ μί' ἀρκέσει.

De vocabulo *κοιτών*, quod etiam Phrynichus reiecit, dictum ab Lobeckio p. 252. 253.

VI. 114

Pollux X, 116. ubi de vocabulo *λυχνοῦχος* agit, *ἐν δὲ τῷ Ἀριστοφάνους Αἰολοσίκωνι*

Καὶ διαστίλβονθ' ὁρῶμεν
ὥσπερ ἐν καινῷ λυχνούχῳ
πάντα τῆς ἐξωμίδος [b].

καινῷ Salmasius et alii: vulgo *κενῷ*. Athenaeus XV. p. 1561. ed. nostrae in codice Veneto, *ὅτι δὲ λυχνοῦχοι οἱ νῦν καλούμενοι φανοι ωνομαζοντο . . . . φανης ἐν . . . λοσι . . . . πα . . . . σιν* (*παρίστησιν* Schweigh.) *κα . . . στιλ . β θορω ὁμοίως περ ἐν κενω λυχνουχω παντ . . . σ ἐξωμιδος.*

VII. 115

Pollux X, 118. *Ὅταν δ' εἴπῃ ἐν τῷ Αἰολοσίκωνι Ἀριστοφάνης „δυοῖν λυχνιδίοιν," δῆλον ὅτι λυχνία εἴρηκεν, ἀλλ' οὐ λύχνους μικρούς.*

VIII. 116

Hephaestio de metris cap. 9. p. 51. ed. Gaisf. hoc apposuit dimetrorum choriambicorum exemplum *ἐξ Αἰολοσίκωνος Ἀριστοφάνους*

---

b „Nescierunt interpretes quid sit *διαστίλβειν τῆς ἐξωμίδος*. Quod miror. Graeca ita sunt vertenda: *Et video quidem* (*ὁρῶ μὲν*) *omnia per exomidem, ut in nova laterna, pellucentia.* Verba sunt nebulonis de muliercula, quae quod venale habebat lubenter ostendebat." Toup. Emend. I. p. 17.

Οὐκ ἐτὸς, ὦ γυναῖκες,
πᾶσι κακοῖσιν ἡμᾶς
φλῶσιν ἑκάστοθ' ἄνδρες·
δεινὰ γὰρ ἔργα δρῶσαι
λαμβανόμεσθ' ὑπ' αὐτῶν.

Vulgo *ἑκάστοτ' ἄνδρες*. Ad hanc fabulam fortasse referendi quos ex Aristophane versus attulit Athenaeus I. p. 48 c. exscriptos ab Eustathio p. 1570, 5.

Ὅστις ἐν ἡδυόσμοις
στρώμασι παννυχίζων
τὴν δέσποιναν ἐρείδεις.

117 IX.

Pollux X, 25. *Ἡ δὲ ὀπὴ εἴρηται ἐν Αἰολοσίκωνι Ἀριστοφάνους*

Καὶ δι' ὀπῆς κἀπὶ τέγους.

118 X.

Athenaeus VII. p. 276 c. *Τῶν δὲ παρόντων γραμματικῶν τις ἀποβλέψας εἰς τὴν τοῦ δείπνου παρασκευὴν ἔφη, Εἶτα πῶς δειπνήσομεν τοσαῦτα δεῖπνα; ἴσως διὰ νυκτός; ὡς ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι εἶπεν, οὕτως λέγων οἱονεὶ δι' ὅλης νυκτός.* Non potest demonstrari plura in his esse Aristophanis verba quam duo illa *διὰ νυκτός*.

119 XI.

Pollux IX, 89. *Ἐν — τῷ Αἰολοσίκωνι τὸ μὴ ἔχειν κέρματα ἀκερματίαν ὠνόμασεν.*

120 XII.

Pollux X, 24. *Παρὰ δὲ Ἀριστοφάνει ἐν Αἰολοσίκωνι καὶ κλειδίον.*

121 XIII.

Scholiasta Pacis v. 740. *Ἀριστοφάνης ὡς γαστρίμαργον τὸν Ἡρακλέα κωμῳδεῖ καὶ ἐν Ὄρνισι καὶ ἐν Αἰολοσίκωνι, καὶ ἐν τοῖς Σφηξὶ περὶ τούτων φησί, τοῦ τε Ἡρακλέους καὶ τοῦ δούλου.* Confer quae supra diximus ad Daetalenses p. 39. ubi grammatico, cuius ibi

verba apposuimus, quum „πρὸ τούτου“ scriberet, idem fortasse accidit quod alii scholiastae, cuius gravem errorem notavimus p. 69.

XIV. 122

Aeolosiconis editionem alteram memorat Athenaeus ubi de γηθύοις agit VIII. p. 372 a. Ἀριστοφάνης Αἰολοσίκωνι δευτέρῳ

Τῶν δὲ γηθύων
ῥίζας ἐχούσας σκοροδομίμητον φύσιν.

Libri σκοροδόμητον, correctum ab Toupio Emend. I. p. 15. qui male postmodum mutata sententia σκοροδότμητον τὴν φύσιν coniecit. De γηθύοις vide Schneideri annotationem ad Theophrastum vol. III. p. 574. Alterum versum apertum est ad tragici sermonis similitudinem esse expressum. In vicinia verborum fragm. I. haec lecta fuisse coniicit Grauertus in Niebuhrii Museo a. 1828. p. 500.

In Aeolosicone dubitatur an lecti fuerint versus

Ἥκω Θεαρίωνος ἀρτοπώλιον
λιπών, ἵν' ἐστὶ κριβάνων ἑδώλια,

de quibus dictum infra ad Gerytadae fragm. II.

Ad hanc fabulam fortasse referendus Herodiani locus corruptus περὶ μονήρους λέξεως p. 7, 11. ἀλλὰ καὶ ἡ νία νῆ εἰρημένον — παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν δινσίλλωνι καὶ ἐπιθυμήσειε νέος νῆς ἀμφιπόλοιο. Quae ita videntur esse corrigenda, — ἐν Αἰολοσίκωνι 123

Καί κ' ἐπιθυμήσειε νέος νῆς ἀμφιπόλοιο.

Quibus verbis in ficto aliquo oraculo, qualia in Equitibus aliisque fabulis prostant, locus esse potuit. De alia quae cui in mentem veniat coniectura, παρὰ Ξενοφάνει ἐν δ' σίλλων, dictum in annotatione ad scholia

Aristophanis p. 465. Sed retinendum videtur nomen Aristophanis, cuius hic est locus simillimus in Ecclesiazusis v. 1050.

ἔδοξε ταῖς γυναιξὶν, ἢν ἀνὴρ νέος
νέας ἐπιθυμῇ, μὴ σποδεῖν αὐτὴν, πρὶν ἂν
τὴν γραῦν προκρούσῃ πρῶτον· ἢν δὲ μὴ θέλῃ
πρότερον προκρούειν, ἀλλ' ἐπιθυμῇ τῆς νέας,
ταῖς πρεσβυτέραις γυναιξὶν ἔστω τὸν νέον
ἕλκειν ἀνατὶ λαβομένας τοῦ παττάλου.

Κ Ω Κ Α Λ Ο Σ.

Cocalo fabula novae comoediarum formae iacta esse fundamenta ab vitae scriptore traditum est p. XV, 20. πρῶτος δὲ καὶ τῆς νέας κωμῳδίας τὸν τρόπον ἐπέδειξεν ἐν τῷ Κωκάλῳ, ἐξ οὗ τὴν ἀρχὴν λαβόμενοι Μένανδρός τε καὶ Φιλήμων ἐδραματούργησαν. Consentit alius grammaticus p. XVII, 16. ἐγένετο δὲ καὶ αἴτιος ζήλου τοῖς νέοις κωμικοῖς, λέγω δὲ Φιλήμονι καὶ Μενάνδρῳ. ψηφίσματος γὰρ γενομένου χορηγοῦ (χορηγικοῦ Meinekius Quaest. scen. I. p. 35.) ὥστε μὴ ὀνομαστὶ κωμῳδεῖν τινα καὶ τῶν χορηγῶν οὐκ ἀντεχόντων πρὸς τὸ χορηγεῖν καὶ παντάπασιν ἐκλελοιπυίας τῆς ὕλης τῶν κωμῳδιῶν διὰ τούτων αὐτῶν, αἴτιον γὰρ κωμῳδίας τὸ σκώπτειν τινάς, ἔγραψε (adduntur vulgo κωμῳδίας τινάς, quae ex superioribus sunt repetita [a]) Κώκαλον, ἐν ᾧ εἰσάγει φθορὰν καὶ ἀναγνωρισμὸν καὶ τἄλλα πάντα ἃ ἐζήλωσε Μένανδρος. Ex quibus probabile fit postremam hanc fuisse poetae fabularum. Eam non suo, sed Ararotis nomine docuit: vide locum grammatici supra memoratum p. 80. Quo factum est ut Araroti tribueretur ab Clemente Alexandrino Stromat. VI. p. 752. τὸν μέντοι Κώκαλον τὸν ποιηθέντα Ἀραρότι τῷ Ἀριστοφάνους υἱεῖ Φιλήμων ὁ κωμικὸς ὑπαλλάξας ἐν Ὑποβολιμαίῳ ἐκωμῴδησεν. Ita enim Casaubonus ad Athenaeum III. 9. p. 168. vulgatam scripturam correxit ἀραρότως τῷ Ἀριστοφάνει ποιεῖ Φιλήμων.

De Cocalo, Siciliae rege, fabulosas veterum nar-

---

a In Bekkeri editione p. XV, 1. occultatum hoc vitium est posito κωμῳδίαν τινά.

rationes collegit Grauertus in Museo Rhenano a. 1828. p. 507.

124 I.

Erotianus p. 388. ed. Franz. *Φῷδες: ἔστι μὲν ἡ λέξις Δωρική, καλοῦσι δὲ φῷδας τὰ ἐκ τοῦ πυρὸς γινόμενα, μάλιστα δὲ ὅταν ἐκ ψύχους ἐν τῷ πυρὶ καθίσωσι, στρογγύλα ἐπιφλογίσματα. — καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ* (codex unus *κολάκῳ*) *φησὶ*

α. Παρίσο κατέτριβεν ἱμάτια. β. κἄπειτα πῶς
φῷδας τοσαύτας εἶχε τὸν χειμῶν' ὅλον;

παρίσο corruptum. Prope ad litteras accedit *πατρός*. *φῷδας* dicit *τὰς ἐκ βαλανείου*, de quibus vide scholiastae annotationem ad Pluti v. 535. Tum vulgo *χειμώναυλον*. Correxit Seidlerus in dissertatione p. 11. et prior Seidlero interpres Latinus, qui „*tota hyeme*" reddidit.

125 II.

Athenaeus IV. p. 156 b. *Καὶ ὁ καλὸς δ' Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ ἔφη*

Ἀλλ' ἐστίν, ὦ πάτερ, κομιδῇ μεσημβρία,
ἡνίκα γε τοὺς νεωτέρους δειπνεῖν χρεών.

Vulgo *ἡνίκα καὶ τούς*. Brunckius *ὁπηνίκα τούς*.

126 III.

Harpocratio, *Πώμαλα: ἀντὶ τοῦ οὐδαμῶς. — πολὺ δέ ἐστιν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ κωμῳδίᾳ. Ἀριστοφάνης*

α. Λοιδορία τις ἐγένεθ' ὑμῖν; β. πώμαλα·
οὐδ' εἶπον οὐδέν.

Suidas, *Πώμαλα: κεῖται — παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Κωκάλῳ. δεῖ δὲ ἀναγινώσκειν ὑφ' ἓν πώμαλα.* V. 1. Toupius in Emend. vol. II. p. 93. *ἡ λοιδορία* vel *διαλοιδορία* corrigit. Pro *ἐγένεθ'* codices Mediceus et Vratislaviensis *ἐγέννηθ'*. Vratislaviensis *ἡμῖν*. V. 2. Vulgo *οὐδὲν εἶπον οὐδενί. οὐδὲ εἶπον* codex uterque. *οὐδὲν* pro *οὐδενὶ* Vratislaviensis.

127 IV.

Photius p. 658, 14. *Ὧδε: οὐ μόνον τὸ οὕτως, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐνθάδε ὡς ἡμεῖς. — Ἀριστοφάνης Κωκάλῳ*

'Εκδότω δέ τις
καὶ ψηφολογεῖον ὧδε καὶ δίφρω δύο.

Eadem Suidas in v. ὧδε, ubi ψηφολόγον. Photii codex ψηφολογίον.

V. 128

Athenaeus XI. p. 478 d. Κοτύλη. 'Αριστοφάνης Κωκάλῳ

"Αλλαι
ὑποπρεσβύτεραι γρᾶες Θασίου μέλανος μεστὸν . .
κεραμευομέναις κοτύλαις μεγάλαις [ἔγχεον ἐς] σφέτερον δέμας οὐδένα κόσμον.
[ἔρωτι βιαζόμεναι μέλανος οἴνου ἀκράτου.]

V. 2. Indicavi lacunam. V. 3. Seclusi ἔγχεον ἐς. οὐδένα κόσμον Toupius Emend. vol. II. p. 94. Libri οὐδὲν ἄκοσμον. ἔρωτι — ἀκράτου delenda esse vidit Toupius.

VI. 129

Pollux VII, 162. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τέγος οὐ μόνον οἱ νῦν κέραμον ὀνομάζουσιν, ἀλλὰ καὶ 'Αριστοφάνης ἂν ἐοίκοι καλεῖν εἰπὼν ἐν Κωκάλῳ

Κοφίνους δὲ λίθων ἐκέλευες
ἡμᾶς ἐπὶ τὸν κέραμον.

Vulgo ἐκέλευον. Codex Kuhnii ἐοίκοι καλεῖν εἰπὼν ἐν κωλάκῳ κοφίνους δὲ κάλων ἐκέλευες ἡμᾶς ἐπὶ τῶν λίθων κεκέραμον. Eodem modo liber Iungermanni, nisi quod recte ἐν Κωκάλῳ praebet et divisim scriptum est κε κέραμον. In illo autem κάλων nihil aliud videtur latere quam postremae syllabae nominis Κωκάλῳ. Verbum explendae sententiae necessarium ambigo utrum ab Polluce an ab librariis omissum dicam.

VII. 130

Macrobius Saturnal. V, 18. „Apud quos (Graecos) *proprie in aquae significationem ponebatur Achelous. neque id frustra, nam caussa quoque eius rei cum cura relata est. Sed priusquam caussam proponam, illud antiquo poeta teste monstrabo, hunc morem loquendi per-*

vagatum fuisse ut Acheloum pro quavis aqua dicerent. Aristophanes vetus comicus in comoedia Cocalo sic ait, ἤμουν ἄγριον βάρος. ἤτειρεν γάρ τοί μ' οἶνος οὐ μιγεὶς πόμ' Ἀχελώῳ. gravabar, inquit, vino, cui aqua non fuisset admixta, id est mero.“ Versus videntur esse glyconei sic fortasse corrigendi

Ἤμουν ἄγριον βάρος·
κἄτειρε γὰρ οἶνος οὐ
μιγεὶς Ἀχελώῳ.

131 VIII.

Zenobius VI, 47. *Χρυσὸς ὁ Κολοφώνιος: μέμνηται ταύτης Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ. εἴρηται δὲ παρόσον οἱ Κολοφώνιοι τὸν κάλλιστον χρυσὸν ἐργάζεσθαι νομίζονται.*

132 IX.

Hesychius, *Ἰπνός* (vulgo *ἰπνὸς*): — *Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Κωκάλῳ καὶ τὸν κοπρῶνα οὕτως εἶπεν.* Codex *κολάκῳ καὶ τὸ κοπρόνα.* Pollux V, 91. *τὸν δὲ κοπρῶνα καὶ ἴπνον Ἀριστοφάνης καλεῖ.*

133 X.

Stephanus Byzant. in v. *Κόρινθος,* — *καὶ κορινθιάζομαι τὸ ἑταιρεῖν ἀπὸ τῶν ἐν Κορίνθῳ ἑταιρῶν. ἢ τὸ μαστροπεύειν. Ἀριστοφάνης ἐν Κωκάλῳ.*

134 XI.

Ad Cocalum Brunckius probabiliter retulit locum Gellii XIX, 13. „*νάνους enim Graeci vocaverunt brevi atque humili corpore homines, paulum supra terram exstantes, idque ita dixerunt adhibita quadam ratione etymologiae cum sententia vocabuli competente, et, si memoria, inquit* (Apollinaris), *mihi non labat, scriptum hoc est in comoedia Aristophanis, cui nomen est ἀκαλές.*“ Fluctuant libri inter *ἀκαλὲς, ἀκλαὴς, ἀκλαιὴς, ἀκλανές. νаννοφυεῖς* in Pace dixit v. 786.

ΑΝΑΓΥΡΟΣ.

Anagyro fabulae nomen non ab demo, qui *Ἀναγυροῦς* dictus fuit, sed ab heroe videtur esse impositum, de quo multa collecta sunt in Thesauro Stephani p. 487—490. Quod perspectum se habuisse ostendit Elmsleius annotatione ad Acharn. v. 177. nec fugit Hemsterhusium ad Polluc. IX, 72.

I. 135

Etymolog. M. p. 207, 53. in v. *βουκέφαλος* (Gudian. p. 113, 47.) *Ὅτι δὲ τῶν Θετταλικῶν ἵππων τινὲς ἐκαλοῦντο βουκέφαλοι δηλοῖ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ*

Μὴ κλᾶ'· ἐγώ σοι βουκέφαλον ὠνήσομαι.

καὶ πάλιν

Ψήχει ἠρέμα τὸν βουκέφαλον καὶ κοππατίαν.

Vulgo *κλαῖ'*. Altero versu apud poetam haud dubie *Ψήχει δ' ἠρέμα* fuit.

II. 136

Photius p. 346, 16. et Suidas in v. *ὀρθοπλήξ*, *Ὀρθοπλὴξ ἵππος: ὀρθὸς ἐπαιρόμενος καὶ πλήσσων. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρῳ*

Ὡς δ' ὀρθοπλήξ· πέφυκε γὰρ δυσγάργαλις.

Apud Photium *ὀρθόπληξ* bis. *ὀρθοπλὴξ πέφυκε καὶ δ.* Kusterus. De vocabulo *δυσγάργαλις* dictum ab Schneidero ad Xenoph. de re equestri p. 200. Phrynichus Bekkeri p. 37, 1. *Δυσγάργαλος ἵππος: ἐπὶ τῶν ψήχεσθαι δυσανασχετούντων τίθεται.* Quae ad Aristophanis locum refert Boissonadius p. 276.

III. 137

Pollux X, 74. *Καὶ τὸν πνιγέα ἐπὶ ἵππου Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ* (*ἀνάγμῳ* liber Falckenburgii) *λέγει.*

Aristophanis verba sine nomine auctoris apposita sunt in Etymolog. M. p. 677, 40. ubi *πνιγέα* per *φιμὸν* explicatur,

Περίθες σεαυτῷ τὸν πνιγέα.

Ex veteri lexico suo attulerat Henr. Stephanus in Thesauro p. 7767. ed. Londin.

138 IV.

Pollux X, 55. *Τὴν δὲ ψήκτραν — Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ εἴρηκεν.*

139 V.

Pollux X, 56. *Στόμια δὲ πριονωτὰ ἔφη ἐν Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνης.*

140 VI.

Athenaeus VIII. p. 385 f. *Τὸ δὲ ἐν Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνους*

Εἰ μὴ παραμυθεῖ μ' ὀψαρίοις ἑκάστοτε,

ἀντὶ τοῦ προσοψήμασιν ἀκούομεν. Vulgo *παραμύθημ'*. Correxerunt Brunckius et Porsonus. Phrynichus in Bekkeri Anecdotis p. 53, 5. *Ὀψάριον: τὸ ὄψον, οὐχὶ τοὺς ἰχθῦς. οἱ δὲ νῦν τοὺς ἰχθῦς λέγουσιν.*

141 VII.

Athenaeus XIV. p. 650 e. *Τῶν γὰρ ἀπυρήνων (ῥοῶν) Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς μνημονεύει. καὶ ἐν Ἀναγύρῳ „Πλὴν ἀλεύρου καὶ ῥόας." καὶ ἐν Γηρυτάδῃ.*

142 VIII.

Photius p. 311, 15. et Suidas, *Ξυννένοφε: ἐπινεφῆ καὶ συννεφῆ καὶ συννέφελά ἐστιν. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρῳ*

Καὶ ξυννένοφε καὶ χειμέρια βροντᾷ μάλ' εὖ.

Ad hunc locum fortasse spectavit grammaticus ex codice Parisino editus in appendice ad Orionem p. 181, 10. *Νείφω: νέφος γὰρ καὶ νένοφεν ὁ μέσος παρακείμενος παρὰ Ἀριστοφάνει:* unde corrige alium ibidem p. 187, 20. Photius p. 294, 10. *Νένοφεν: νενέφωται.*

143 IX.

Photius p. 315, 22. et Suidas, *Ὁδοῦ παρούσης*

τὴν ἀτραπὸν ζητεῖς: τὸ λεγόμενον. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρῳ

Ὅρμου παρόντος τὴν ἀτραπὸν κατερρύην.

X. 144

Pollux IX, 64. Ἐν δὲ τῷ Ἀναγύρῳ τὰ τρία ἡμιωβόλια τριημιωβόλιον εἴρηκεν

Ἐν τῷ στόματι τριημιωβόλιον ἔχων.

XI. 145

Pollux IX, 72. Σύμβολον βραχὺ νομισμάτιον —. διελέγχουσι (Aristophanes et Archippus) δὲ αὐτὸ σμικρόν τι δύνασθαι Ἀριστοφάνης μὲν ἐν Ἀναγύρῳ λέγων

α. Τοῦτ' αὐτὸ πράττω, δύ' ὀβολὼ καὶ σύμβολον
ὑπὸ τὠπικλίντρῳ. β. μῶν τις αὔτ' ἀνείλετο;

XII. 146

Athenaeus IV. p. 133 b. Ἤσθιον δὲ καὶ τέττιγας καὶ κερκώπας ἀναστομώσεως χάριν. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρῳ

Πρὸς θεῶν, ἔραμαι τέττιγα φαγεῖν
καὶ κερκώπην θηρευσαμένη
καλάμῳ λεπτῷ.

ἔραμαι] Libri ἐρᾷ, Musurus ἐρᾷς. Correxit Porsonus comparato Euripide Hippolyti v. 219.

Πρὸς θεῶν, ἔραμαι κυσὶ θωΰξαι
καὶ παρὰ χαίτην ξανθὴν ῥῖψαι —.

XIII. 147

Athenaeus VII. p. 301 a. Ἐψητὸς ἐπὶ τῶν λεπτῶν ἰχθυδίων. Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ

Οὐχ ἑψητῶν λοπάς ἐστιν.

XIV. 148

Scholiasta Avium v. 1292. Ὁ Πέρδιξ ὄνομα καπήλου. χωλὸς δὲ ἦν οὗτος. μνημονεύει δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν Ἀναγύρῳ

Καὶ μὴν χθές γ' ἦν Πέρδιξ χωλός.

χθές γ' Porsonus in Adversariis p. 279. Vulgo χθὲς γάρ.

149 XV.

Suidas in v. ἀπλήγιος et grammaticus Bekkeri p. 425, 20. *Ἀπληγίς: ἱματίδιον σύμμετρον. Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνης*

Ἐκ δὲ τῆς ἐμῆς χλανίδος τρεῖς ἀπληγίδας ποιῶν.

150 XVI.

Photius p. 387, 7. et Suidas, *Παραλοῦμαι: παροιμιακῶς· εἰώθεισαν γὰρ πρότερον ἐν τοῖς βαλανείοις οἱ πλούσιοι παραλούειν τοὺς πένητας. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρῳ*

Ἀλλὰ πάντας χρὴ παραλοῦσθαι καὶ τοὺς σπόγγους ἐᾶν.

οἷον συνεισιέναι τοῖς πλουσίοις, ὥστε μηδὲ σπόγγους φέρειν, ἀλλὰ τοῖς ἐκείνων χρῆσθαι. Ex Tagenistis *παραλοῦται* attulit Pollux VII, 168. *σπόγγους*] Eustathius p. 1604, 18. *Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν πάλαι χρηστῶν λεκτῶν παρέφθαρται, ὧν ἐστι καὶ τὸ ἰδιωτικῶς λεγόμενον σπαρτζίον, σπαρτίον ὀφεῖλον λέγεσθαι κατὰ τὴν ἀνέκαθεν χρείαν. εὑρέθη γάρ ποτε τοῖς λουομένοις ἀντὶ σπόγγων πλέγμα τι ἀπὸ σπάρτων ὡς εἰκός. καὶ λέγεται Ἀριστοφάνης παραδηλοῦν αὐτὸ ἐν δράματι καλουμένῳ Ἀναγύρῳ.*

151 XVII.

Suidas, *Ἀμφιανακτίζειν: ᾄδειν τὸν Τερπάνδρου νόμον τὸν καλούμενον ὄρθιον —. ἔστι δὲ καὶ ἐν Εὐναίᾳ καὶ ἐν Ἀναγύρῳ. Εὐναίᾳ* ex *Εὐνείδαις* [a] vel *Πυλαίᾳ*

---

[a] De *Εὐνείδαις* non cogitandum in scholio ad Aristophanis Thesmophor. v. 215. *Ταδί: τὰ γένεια. ταῦτα δὲ ἔλαβεν ἐκ τῶν Ἰδαίων Κρατίνου.* Neque enim dubium est quin eandem grammaticus dicat fabulam quam Clemens Alexandr. Stromat. VI. p. 751. ed. Potter. *Ἀριστοφάνης δὲ ὁ κωμικὸς ἐν ταῖς πρώταις Θεσμοφοριαζούσαις τὰ ἐκ τῶν Κρατίνου Ἐμπιπραμένων μετήνεγκεν ἔπη.*

Cratini corruptum videtur. *Ἀναγύρῳ* Kusterus ex libris Parisinis. Editio Mediolanensis *ἀργύρῳ*.

XVIII. 152

Pollux VII, 64. *Ἀναχύρωτον δὲ τὸν πηλὸν Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ λέγει.*

XIX. 153

Suidas, *Ἀργεῖοι φῶρες: ἐπὶ τῶν προδήλως πονηρῶν. οἱ γὰρ Ἀργεῖοι ἐπὶ κλοπῇ κωμῳδοῦνται. Ἀριστοφάνης Ἀναγύρῳ.*

XX. 154

Pollux X, 76. *Ἔξεστι δὲ αὐτὸ* (vasculum vomituris porrigendum) *καὶ λεβήτιον καλέσαι, καὶ σκάφην εἶπεν ἐν τῷ Ἀναγύρῳ Ἀριστοφάνης.* Addit codex Falckenburgianus *καὶ ἡμισκάφης δ' ὡς ἔν τι ἐνποδιλονίων ἐμοῦμεν.* Quae nemo emendavit. Initium et exitum tetrametri *καὶ μὴν σκάφη 'στ'* et *ἐμοῦμεν* agnoscere sibi videbatur Bentleius in epistola ad Hemsterhusium p. 87.

XXI. 155

Pollux X, 114. *Τὸ ὑπόδημα τοῦ ὅλμου ὑφόλμιον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ἀναγύρῳ λέγει.*

Γ Ε Ω Ρ Γ Ο Ι.

Γεωργοὺς fabulam ut consilio et argumento Paci simillimam fuisse ex fragmentis colligitur, ita tempore proximam fuisse credibile est: de quo ab Suevernio dictum in commentatione de *Γήρᾳ* p. 29.

156 I.

Plutarchus in vita Niciae c. 8. p. 528 a. exposita Pyli expugnatione, quam ab Nicia, qui praefectus Atheniensium copiis fuerat, desperatam perfecerat suffectus illi Cleo, ita pergit: *καὶ τοῦτο τῷ Νικίᾳ μεγάλην ἤνεγκεν ἀδοξίαν. οὐ γὰρ ἀσπίδος ῥῖψις, ἀλλ' αἴσχιόν τι καὶ χεῖρον ἐδόκει τὸ δειλίᾳ τὴν στρατηγίαν ἀποβαλεῖν ἑκουσίως καὶ προέσθαι τῷ ἐχθρῷ τηλικούτου κατορθώματος ἀφορμὰς αὑτὸν ἀποχειροτονήσαντα τῆς ἀρχῆς. σκώπτει δ' αὐτὸν εἰς ταῦτα πάλιν Ἀριστοφάνης ἐν μὲν Ὄρνισιν* (v. 638.) *οὕτω πως λέγων*

> *Καὶ μὴν μὰ τὸν Δί' οὐχὶ νυστάζειν γέ πω*
> *ὥρα 'στὶν ἡμῖν οὐδὲ μελλονικιᾶν.*

ἐν δὲ Γεωργοῖς ταῦτα γράφων

> *α. Ἐθέλω γεωργεῖν. β. εἶτα τίς σε κωλύει;*
> *α. ὑμεῖς· ἐπεὶ δίδωμι χιλίας δραχμάς,*
> *ἐάν με τῶν ἀρχῶν ἀφῆτε. β. δεχόμεθα·*
> *δισχίλιαι γάρ εἰσι σὺν ταῖς Νικίου.*

De Avium loco falli videtur Plutarchus. Quo enim tempore illa fabula acta est, de Sicula expeditione, quam dissuaserat Nicias, spectatores potius cogitare debuerunt quam de rebus diu ante ad Pylum gestis.

157 II.

Scholiasta Equitum v. 959. *Μολγὸν γενέσθαι*

δεῖ σε μέχρι τοῦ μυρρίνου: — *Σύμμαχος· ἔοικε χρησμός τις εἶναι. ἐν γὰρ τοῖς Γεωργοῖς οὕτως ἔχει*

Ὅτῳ δοκεῖ σοι δεῖν μάλιστα τῇ πόλει;
ἐμοὶ μὲν ἐπὶ τὸν μολγὸν εἶναι οὐκ ἀκήκοας;

V. 1. *ὅτου* — *πόλει;* Brunckius, quo recepto *σοι* fortasse in *μοι* mutandum. V. 2. „Lege *ἐμοὶ μὲν ἐπὶ τὸν μολγόν· οὐκ ἀκήκοας;* eiecto *εἶναι*, quod leviter corruptum est ex *ἰέναι*." Porson. Adversar. p. 279. Ad hanc fabulam Brunckius probabiliter retulit versum ab Polluce allatum X, 187. — *οὐδὲν κωλύει καὶ μολγὸν εἰπεῖν, ὅς ἐστι κατὰ τὴν τῶν Ταραντίνων γλῶτταν βόειος ἀσκός·* — *καὶ Ἀριστοφάνης δὲ χρησμόν τινα παίζει,*

Μή μοι Ἀθηναίους αἰνεῖν· μολγοὶ γὰρ ἔσονται·

τὸ ἄπληστον αὐτῶν ὑπαινιττόμενος. *αἰνεῖν*] Libri *αἰνεῖτε, ἀνεῖτε, ἀνεῖται, ἀνεῖτε οἱ.* Correxit Bernhardy in Eratosthen. p. 210. Idem *γὰρ* addidit.

III. 158

Athenaeus III. p. 111 b. *Ὁ δὲ ὀβελίας ἄρτος κέκληται ἤτοι ὅτι ὀβολοῦ πιπράσκεται, ὡς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἢ ὅτι ἐν ὀβελίσκοις ὠπτᾶτο. Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς*

Εἶτ' ἄρτον ὀπτῶν τυγχάνει τις ὀβελίαν.

Ex Pelargis *ὀβολίας ἄρτους, τοὺς ὀβολοῦ πωλουμένους* memorat Antiatticista Bekkeri p. 111, 7. Photius p. 313, 20. *Ὀβελίας ἄρτος: ὁ ἐπὶ ὀβελῶν ὀπτώμενος.* Idem p. 314, 1. *Ὀβελίας ἄρτος: περιπεπλασμένος μακρῷ ξύλῳ καὶ οὕτως ὀπτώμενος. γίνεται δὲ παραμήκης καὶ γαστρώδης.*

IV. 159

Athenaeus XI. p. 460 d. — *Τὸ κυλικεῖον τοδί· εἴρηται γὰρ οὕτως ἡ τῶν ποτηρίων σκευοθήκη παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Γεωργοῖς*

Ὥσπερ κυλικείου τοὐθόνιον προπέπταται.

V. 160

Etymolog. M. p. 234, 35. *Γλιχόμενος: καρτερῶν ἢ ἐπιθυμῶν. Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς*

Τί δῆτα τούτων τῶν κακῶν ὦ παῖ γλίχει;
Vulgo *γλίχῃ*.

161 VI.

Priscianus XVIII. vol. II. p. 269. ed. Krehl. (1212. Putsch.) *Φαίη λέγων*. Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς „*Εἴγε κιλικίας αἷμα ἐξολοίμην φαίη λέγων.*" *Inveniuntur et nostri abundantia utentes ut, loquere dicens et stude properans et similia.* Prisciani interpretatio *loquere dicens* veram esse ostendit Monacensis codicis scripturam *φαθὶ λέγων*, in quo locus corruptissimus ita exaratus esse perhibetur, *ΦΑΟΙ ΛΕΓωΝ ΑΡΕΤΟΦΑΝΝΣ ΓΕωρΙseirekia ΜΑΕΞΟΛΟΙΜΕΝ ΦΑΕΙΑΤΟΝ.* Alterum autem quod affert Priscianus *stude properans* ad locutionem Graecam spectat *σπεῦδε ταχέως*, quae fortasse ex Equitum versu 498. apposita fuerat.

162 VII.

Hephaestio de paeonicis tetrametris agens p. 73. *Ἐκ τῶν Ἀριστοφάνους Γεωργῶν*

Ὦ πόλι φίλη Κέκροπος, αὐτοφυὲς Ἀττική,
χαῖρε λιπαρὸν δάπεδον, οὖθαρ ἀγαθῆς χθονός.

et paullo post, *ἐν τοῖς Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης ἐποίησε τὸν τέταρτον παίωνα ἀντὶ τοῦ πρώτου*

Ἐν ἀγορᾷ δ' αὖ πλάτανον εὖ διαφυτεύσομεν.

Marcus Antoninus IV, 23. *Ἐκεῖνος μέν φησι, Πόλι φίλη Κέκροπος, σὺ δὲ οὐκ ἐρεῖς, Ὦ πόλι φίλη Διός;* Vide Hemsterhusium ad Pluti v. 772. p. 261.

163 VIII.

Stobaeus *περὶ εἰρήνης* LV, 2. vol. II. p. 401. ed. Gaisford. *Ἀριστοφάνους Γεωργῶν*

Εἰρήνη βαθύπλουτε καὶ ζευγάριον βοεικόν, εἰ
γάρ ποτ' ἐμοὶ παυσαμένῳ τοῦ πολέμου γένοιτο
σκάψαι κἀποκλάσαι τε καὶ λουσαμένῳ διελκύσαι
τῆς τρυγὸς ἄρτον λιπαρὸν καὶ ῥάφανον φέροντι.

Γεωργῶν] *Νήσων* Arsenius in Violario MS. Qui hoc fragmentum cum alio quod ex *Νήσοις* inferius attulit

Stobaeus, quanquam ab se omisso, commiscuisse videtur. Prima verba ad similitudinem loci Euripidei, quem ex Cresphonte ibidem apposuit Stobaeus, composita sunt,

Εἰρήνη βαθύπλουτε καὶ
καλλίστα μακάρων θεῶν.

βοικὸν dedi pro vulgato *βοϊκὸν*. V. 2. Addidi *ποτ'*. Ita in Pace v. 346.

εἰ γὰρ ἐκγένοιτ' ἰδεῖν ταύτην μέ ποτε τὴν ἡμέραν.

V. 3. *σκάψαι*] *σκάψαιτ'* codex Vossianus, Arsenius, Trincavellus. *σκάψαντ'* codex A, ut videtur. *κἀποκλάσαι*] Vulgo *ἀποκλάσαι*. *τε* addidit Brunckius. Ceterum non in quattuor sed in duos haec verba versus eram descripturus, si chartarum nostrarum forma permitteret. Idem de similibus dictum esto, veluti Sophoclis Philoctetae v. 689. 690. 704. 705. ed. nostrae.

IX. 164

Athenaeus III. p. 75 a. *Λακωνικοῦ δὲ σύκου μνημονεύει ἐν Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης ταδὶ λέγων*

Συκᾶς φυτεύω πάντα πλὴν Λακωνικῆς·
τοῦτο γὰρ τὸ σῦκον ἐχθρόν ἐστι καὶ τυραννικόν·
οὐ γὰρ ἦν ἂν μικρὸν, εἰ μὴ μισόδημον ἦν σφόδρα.

X. 165

Athenaeus XIV. p. 650 e. *Τῶν γὰρ ἀπυρήνων (ῥοῶν) Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς μνημονεύει.* Vide Anagyri fragm. VII. et Gerytadae fragm. XXXI.

XI. 166

Harpocratio, *Κωδία: τὴν τῆς μήκωνος κεφαλὴν οὕτω καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς*

Ἀγαθήν γε κωδίαν.

XII. 167

Etymolog. M. p. 326, 20. *Ἐλαΐζειν: τὰς ἐλαίας ἐργάζεσθαι. Γεωργοῖς Ἀριστοφάνης.*

XIII. 168

Etymolog. M. p. 635, 38. *Ὄρχατος: — καὶ Ἀριστοφάνης τὸ μεταξὺ τῶν φυτῶν μετόρχιον (μετόρχμιον*

scholiasta Theocriti I, 48.) ἐκάλεσεν ἐν τοῖς Γεωργοῖς. Vocabulo μετόρχιον utitur in Pace v. 572.

169 XIV.

Pollux IX, 69. Χαλκίον — ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Γεωργοῖς σαφῶς ἐπὶ λουτροῦ εἰρημένον

Ἐξ ἄστεως νῦν εἰς ἀγρὸν χωρῶμεν· ὡς πάλαι δεῖ
ἡμᾶς ἐκεῖ τῷ χαλκίῳ λελουμένους σχολάζειν.

Vulgo πάλαι δι' ἡμᾶς ἐκεῖ τῷ χαλκῷ ἐλλουσάμενον κολάζειν. Emendavit Porsonus in praefatione ad Hecubam p. XLI. Qui etiam ἄστεος scripsit.

170 XV.

Zenobius Proverb. II, 27. p. 34. Αὐτῷ μελητέον, ἀλλ' ἐπὶ τὸν οἶκον: μέμνηται αὐτῆς Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς καὶ Πλάτων ὁ κωμικός. ἦν δὲ οὗτος ὁ οἶκος μέγας εἰς ὑποδοχὴν μισθουμένων. In αὐτῷ μελητέον, quae ego non intelligo, alii viderint an αὐτομολητέον lateat, quod in fine trimetri opinor collocatum fuisse. Litterarum magnam similitudinem habet Μελιτέων οἶκος, ab Hesychio et Photio memoratus, Μελιτέων οἶκος: ἐν τῷ (τῶν Μελιτέων addit Hesychius) δήμῳ παμμεγέθης ἦν οἶκος, εἰς ὃν οἱ τραγῳδοὶ φοιτῶντες ἐμελέτων. Ei tamen hic non videtur locus esse.

171 XVI.

Plato in Euthydemo p. 294 d. Εἶεν, ἦν δ' ἐγώ, Εὐθύδημε· τὸ γὰρ λεγόμενον, καλὰ δὴ πάντα λέγεις. ad hunc locum scholiasta p. 97. ed. Ruhnk. (369. Bekker.) Καλὰ δὴ πάντ' ἄγεις: ἀντὶ τοῦ ἀγγέλλεις. ἐπὶ τῶν αἴσια ἀναγγελλόντων. πολλάκις δὲ λέγεται καὶ κατ' εἰρωνείαν. Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς καὶ Πλάτων Εὐθυδήμῳ. In lemmate Bekkerus posuit καλὰ δὴ πάντα λέγεις. Sed vera scriptura est καλὰ δὴ παταγεῖς. Ita enim hoc proverbium recte scriptum apud Hesychium, Photium, Suidam. Vide Hesychii interpretes vol. II. p. 117.

172 XVII.

Pollux VII, 201. Πορνεύτριαν ἐν τοῖς Γεωργοῖς

Ἀριστοφάνης ἔφη. Codex Iungermanni brevius *πορνεύτριαν ὡς ἀριστοφάνης.*

XVIII. 173

Harpocratio, *Σηράγγιον: Λυσίας ἐν τῷ κατ' Ἀνδροτίωνος. χωρίον τι τοῦ Πειραιῶς οὕτως ἐκαλεῖτο. μνημονεύει δ' αὐτοῦ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Γεωργοῖς. Σηράγγειον* scribitur apud Photium p. 509. 510. *Σηράγγειον: χωρίον τι τοῦ Πειραιῶς. Σηράγγειον: τόπος τοῦ Πειραιῶς, κτισθεὶς ὑπὸ Σηράγγου. καὶ ἡρῷον ἐν αὐτῷ.* Vide Hesychii interpretes vol. II. p. 1175.

XIX. 174

Photius p. 543, 7. *Στρέψα: πόλις τῆς Θρᾴκης. καὶ οἱ πολῖται Στρεψαῖοι. Στρεψαίους: Ἀριστοφάνης Γεωργοῖς.* Vide annotationes ad Hesychium vol. II. p. 1278.

XX. 175

Pollux X, 69. *Τραπεζοφόρον — εὗρον — ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Γεωργοῖς — ἐπὶ τοῦ τὴν τράπεζαν φέροντος ᾗ ἐπῆσαν τοῖς ἄρχουσιν αἱ μυρρίναι.*

XXI. 176

Scholiasta Platonis p. 330. Bekker. *Μέλητος φαῦλος τραγῳδίας ποιητής. — ἐν δὲ Γεωργοῖς (Ἀριστοφάνης) ὡς Καλλίαν περαίνοντος αὐτοῦ μέμνηται.* Calliam dicit Hipponici filium, Atheniensium opulentissimum, de quo post alios dictum ab Meinekio in Quaest. scen. I. p. 53. Conf. *Πελαργῶν* fragm. I.

XXII. 177

Scholiasta Avium v. 1698. in codicibus Ravennate et Leidensi, *Γοργίαι τε καὶ Φίλιπποι: ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Γοργίας οὗτοι ῥήτορες λάλοι εἰσίν. — τοῦ δὲ Φιλίππου καὶ ἐν Γεωργοῖς μνημονεύει Ἀριστοφάνης* (ita Leidensis: Ravennas *ἀριστοκλῆς*).

Γ Η Ρ Α Σ.

De huius fabulae argumento et dispositione eximiam commentationem Suevernius edidit Berolini a. 1827. Ex qua nos pro consilio nostro tantum afferemus quantum non in sola coniectura positum est, sed ex fragmentis, quae pauca supersunt, non fallaci ratione videtur colligi posse. Ac primo quidem illud verissime dixisse arbitror Suevernium, chorum ex senibus fuisse compositum, qui senectutem tanquam serpentes cutem, quae ipsa quoque *γῆρας* dici ab Graecis solet, abiecisse fingerentur, simili invento atque in Equitibus Demum recoctum, hoc est inveteratis malis suis liberatum, prodire videmus. Quo peracto senes multa edidisse videntur iuvenilis documenta petulantiae et lasciviae, cuius indicia quaedam in fragmentis supersunt. Ex quibus probabile fit idem fere huius fabulae atque Equitum consilium fuisse, ut non ostenderentur tantum populi Atheniensis vitia, sed etiam tollendorum eorum ratio lepido invento monstraretur. Nec tempore multum ab Equitibus remota fuisse videtur: ut revera fortasse nona poetae fabula fuerit, quod Suevernius statuit p. 24., quanquam eo usus documento quod elevavimus annotatione ad fragm. VIII.

178 I.

Athenaeus III. p. 109 f. *Κριβανίτην. τούτου μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Γήρᾳ· ποιεῖ δὲ λέγουσαν ἀρτόπωλιν διηρπασμένων αὐτῆς τῶν ἄρτων ὑπὸ τῶν τὸ γῆρας ἀποβαλόντων* (codices *ἀποβαλλόντων*)

α. Τουτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα; β. θερμοὺς ὦ τέκνον.
α. ἀλλ' ἦ παραφρονεῖς; β. κριβανίτας ὦ τέκνον.

Ita codex Venetus: alii libri *κριβανίτας πάνυ δὲ* (vel *δὲ πάνυ*) *λευκοὺς ὦ τέκνον.* Quae ex epitomae verbis interpolata videntur *κριβανίτας δὲ λευκοὺς ἄρτους Ἀριστοφάνης που φησί.*

II. 179

Athenaeus VII. p. 287 d. *Βεμβράδες. — Ἀριστοφάνης Γήρᾳ*

Ταῖς πολιόχρωσι βεμβράσιν τεθραμμένη.

III. 180

Pollux VI, 69. *Ὁ δ' Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γήρᾳ λέγει*

Ὀξωτά, σιλφιωτά, βολβός, τεύτλιον,
περίκομμα, θρῖον, ἐγκέφαλος, ὀρίγανον.

Codex Falckenburgii *ὑποτρίκομμα.* Hoc est *ὑπότριμμα.* Diogenes Laertius IV, 18. de Polemone, *ἦν οὖν ἀστεῖός τις καὶ γενναῖος, παρῃτημένος ἅ φησιν Ἀριστοφάνης περὶ Εὐριπίδου* (1), *ὀξωτὰ καὶ σιλφιωτά, ἅπερ, ὡς αὐτός φησι,*

Καταπυγοσύνη ταῦτ' ἐστὶ πρὸς κρέας μέγα.

Sensum obscenum verborum *κρέας μέγα* annotatione sua subindicavit Menagius. Idem ad *καταπυγοσύνη* Hesychii glossam attulit, *Καταπυγοσύνη: ἡδονὴ μεγάλη.*

IV. 181

Pollux IV, 180. *Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γήρᾳ φησὶν*

Ὀφθαλμιάσας πέρυσιν εἶτ' ἔσχον κακῶς,
ἔπειθ' ὑπαλειφόμενος παρ' ἰατρῷ.

εἶτ' ἔσχον] *ἐπίσχων* liber Falckenburgii.

V. 182

Pollux IX, 39. *Καὶ τὸ μὲν πλῆθος τῶν οἰκοδομημάτων οἰκίαι καὶ συνοικίαι καὶ οἰκίας περίδρομος, ὡς ἐν τῷ Γήρᾳ Ἀριστοφάνης*

Ἐπὶ τοῦ περιδρόμου στᾶσα τῆς συνοικίας.

Idem VII, 125. hunc locum propter vocabulum *περίδρομος* affert, ubi *ἐκ* pro *ἐπὶ* scriptum et in veteribus editionibus *οἰκίας*, quod ex codicibus correctum.

183 VI.

Pollux X, 74. Ἐν δὲ τῷ Γήρᾳ ἔφη

Ὑδρίαν δανείζειν πεντέχουν ἢ μείζονα.

ὥστε οὐ μόνον ὕδατος, ἀλλὰ καὶ οἴνου ἂν εἴη ἀγγεῖον ἡ ὑδρία. ἔφη Bentleii emendatio est in epistola ad Hemsterhusium p. 97. Vulgo ἔφ'.

184 VII.

Pollux X, 104. Ἀριστοφάνους γοῦν ἐν Ἱππεῦσιν ὁ μάγειρος λέγει „μαχαιρίδων τε πληγάς," ὥσπερ καὶ ἐν τῷ Γήρᾳ ὁ αὐτὸς ποιητὴς εἴρηκε

Κοπίδι τῶν μαγειρικῶν.

185 VIII.

Grammaticus Bekkeri I. p. 430, 15. Ἀπολογίσασθαι καὶ ἀπολογίζειν τὸ ἐπεξελθεῖν ἕκαστα. Ἀριστοφάνης [ἐν τῷ Θ̄] Γήρᾳ

Ἐγὼ δ' ἀπολογίζειν τε κᾆτ' ἐπ' ἀνθράκων.

Verba ἐν τῷ Θ̄ Suevernius p. 24. ex veteri didascalia addidisse grammaticum arbitratur, quo nonam hanc esse poetae fabulam indicaret. Permirum vero si tam inutilis illi in mentem venerit annotatio, qualem de millenis quos ex poetis scenicis grammatici attulerunt locis ne uni quidem adiectam invenimus. Mihi longe probabilius videtur omissis, ut plerumque solet, praepositione et articulo Ἀριστοφάνης Γήρᾳ grammaticum dixisse, illa vero ἐν τῷ Θ̄ ex margine perverse huc esse illata, quum ad aliud referenda essent vocabulum, quod apud antiquiorem grammaticum vel praecederet vel sequeretur, veluti ἀποσκυθίσαι, de quo exponitur infra p. 435, 19.: fuerunt enim qui σκυτίζειν scriberent. Cuiusmodi erroris suspicio ne cui temeraria videatur duobus similibus de eodem grammatico exemplis cavebo. P. 394, 8. haec leguntur, Ἀνδρακάς: τὸ κατὰ ἄνδρα χωρῆσαι ὁ Κρατῖνος ἐν Βουκόλοις. Θουκυδίδης δὲ ἀντὶ τοῦ ἴσον καὶ ἀντικείμενον. Quorum postrema de Thucydide ad inter-

pretationem vocabuli ἀντίπαλος pertinent p. 408, 22. traditam: vide Blomfildum ad Aeschyli Agamemnon. p. 309. Non minus manifestus error est p. 352, 23. Ἀθήναζε: Πλάτων ἐν Ὀδυσσείᾳ Παρμενίδῃ. Platonis locus in Parmenidis principio est, illa vero ἐν Ὀδυσσείᾳ de explicatione vocis alicuius Homericae temere sunt intrusa. Atque haec quidem una est removendi istius ἐν τῷ ϑ via. Sed patet etiam altera, ut ϑ deleatur, quod de vitiosa scriptura ϑήρα, ab alio in γήρα mutata, remanere potuit. Aliquanto gravior de ipsis poetae verbis dubitatio est, quae aut defecta sint necesse est aut corrupta. Qui enim per totum librum suum diligenter cavit grammaticus ne quam imperfectam ullius scriptoris sententiam afferret, eumne credibile est tam inepto modo hunc Aristophanis locum decurtasse? Cuius etsi leniter corrigendi rationem video, ἐγὼ δ' (vel ἐγᾦδ') ἀπολογίζειν τε (vel γε) καὶ τἀπ' ἀνθράκων, tamen credibilius duco alterum quo oratio continuaretur versum excidisse. Praeterea valde memorabilis est activae formae usus ἀπολογίζειν, cuius praeter hunc locum non credo antiquius exstare exemplum quam Antiphanis apud Athenaeum III. p. 120 a.

Ἐλθών τε πρὸς τὸν τεμαχοπώλην περίμενε,
παρ' οὗ φέρειν εἴωθα, κἂν οὕτω τύχῃ
Εὔθυνος . . . ἀπολογίζων αὐτόθι
χρηστόν τι περίμενον, κέλευσον μὴ τεμεῖν.

Apud inferioris Graecitatis auctores non infrequens activi λογίζειν usus est.

IX. 186

Grammaticus Bekkeri I. p. 449, 14. Ἀρχηγέται: ἡγεμόνες οἱ ἐπώνυμοι τῶν φυλῶν. Ἀριστοφάνης Γήρᾳ

Ὁ δὲ μεθύων ἧκει παρὰ τοὺς ἀρχηγέτας.

Codex ἡμεῖς. Correxit Bekkerus.

X. 187

Phrynichus p. 367. ed. Lobeck. Διονύσιον (immo

Διονυσεῖον): *ἀπαίδευτον οὕτω λέγειν, δέον βραχύνειν τὴν σει συλλαβήν· οἱ γὰρ ἐκτείνοντες παρὰ τὴν τῶν Ἀττικῶν διάλεκτον λέγουσι. χρὴ οὖν Ἀριστοφάνει ἀκολουθοῦντας λέγειν. ἐν γὰρ τῷ Γήρᾳ φησὶ*

α. Τίς ἂν φράσειε ποῦ 'στι τὸ Διονύσιον;
β. ὅπου τὰ μορμολυκεῖα προσκρεμάννυται.

V. 1. *Διονύσιον*] Aliud exemplum praebet Gerytadae fragm. XIX. V. 2. Etymolog. M. p. 590, 52. *Μορμολυκεῖον προπερισπᾶται. ἔστι προσωπεῖον ἐπίφοβον. Ἀριστοφάνης Γήρᾳ.* De his versibus dictum ab Suevernio p. 19.

188 XI.

Priscianus XVIII. vol. II. p. 226. ed. Krehl. (1191. Putsch.) *Attici ὀλίγας ἡμέρας pro ἐν ὀλίγαις ἡμέραις. Similiter nos. Aristophanes Γήρᾳ „Σὺ δ' οὐχ ἡγῇ μ' οὖν δὴ ὀλίγας ἡμέρας.“* Codex Tegerns. *ΓΕΡΑΥϹΥΔΟΥϹ*
Ε
ΗΜΕΡΑϹ. Codex Monac. *ΓΗΡΑΥϹΥ ΔΟΥΧ ΗΓΗΙ ΜΟΥ ΗΔΗ ΟΔΙΓΑΣ ΕΜΕΡΑϹ.* Postrema trimetri verba fuisse *νὴ Δί' ὀλίγας ἡμέρας* Meinekius et Suevernius p. 9. viderunt: sed de praecedentibus syllabis nulla dum allata est tolerabilis coniectura.

189 XII.

Scholiasta Equitum v. 577. *Στλεγγὶς γὰρ ἡ ξύστρα, καὶ στλεγγιζόμενος, ἀποξυόμενος. καὶ ἀλλαχοῦ Γήρᾳ*

Εἰ παιδαρίοις ἀκολουθεῖν δεῖ σφαῖραν καὶ στλεγγίδ' ἔχοντα.

Eadem habent scholiasta Platonis p. 334. ed. Bekker. Photius p. 537, 14. et Suidas in v. *στλεγγίς*.

190 XIII.

Athenaeus IV. p. 133 a. *Ἐχρῶντο γὰρ οἱ παλαιοὶ καὶ τοῖς εἰς ἀναστόμωσιν βρώμασιν, ὥσπερ ταῖς ἁλμάσιν ἐλάαις, ἃς κολυμβάδας καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Γήρᾳ φησὶν*

Ὦ πρεσβῦτα πότερα φιλεῖς τὰς δρυπετεῖς ἑταίρας,
ἢ καὶ τὰς ὑποπαρθένους ἀλμάδας ὡς ἐλάας
στιφράς;

V. 2. addidi *καὶ*. Verba explicuit Suevernius p. 16.

XIV. 191

Aelianus de N. A. XII, 9. *Κίγκλος —. μέμνηται δὲ τοῦ ὄρνιθος τοῦδε Ἀριστοφάνης — ἐν τῷ Γήρᾳ*

Λόρδου κιγκλοβάταν ῥυθμόν.

Libri *κιγκλιοβάταν*, emendatum ab Conrado Gesnero. Conf. Amphiarai fragm. XII.

XV. 192

Scholiasta Nicandri Theriacor. v. 295. *Βαιὸν δὲ πλόον νῦν τὴν ὁδὸν τὴν πεζὴν, τὴν πορείαν. — καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γήρᾳ γυναῖκα ποιήσας ἐπὶ ζεύγους ὄνων ὀχουμένην παράγει τινὰ ἐρῶντα αὐτῆς, ἢ καὶ ἐρεθίζουσά φησι πρὸς αὐτὸν,*

Ἀποπλευστέον ἐπὶ τὸν νυμφίον, ᾧ γαμοῦμαι
τήμερον.

Vulgo *ἀπέπλεις τεὸν*, correctum ab Toupio Emend. vol. II. p. 83. qui haec in trimetros de more coegit, fraude et sibi et aliis facta. Numeri sunt glyconei, quorum in initio *ἀλλ'* aut similem voculam omisit scholiasta. *τήμερον* Brunckius pro *σήμερον*.

XVI. 193

Photius p. 256, 7. *Μελιτέα* (codex *μελιτέας*) *κάπρον: Ἀριστοφάνης ἐν Γήρᾳ λέγει ἀντὶ τοῦ Εὐκράτης, ἐπεὶ δασύς ἐστι. καὶ γὰρ ἄρκτον αὐτὸν ἔλεγον· ἢ ὅτι μυλῶνας* (codex *μυλῶνα*) *εἶχεν, ἐν οἷς ἐτρέφοντο σῦς.* Hesychius, *Μελιτεὺς κάπρος: τῶν γὰρ δήμων* (ita codex: temere Musurus *τὸν γὰρ δῆμον*) *Μελιτεύς ἐστι. καὶ σῦν αὐτὸν* (*σὺν αὐτῷ* codex) *ἄντικρυς ἐκάλουν, ἴσως μὲν διὰ δασύτητα, ἐπεὶ καὶ ἄρκτον αὐτόν φασι πολλαχοῦ, ἴσως δὲ καὶ ὅτι μύλωνας ἐκέκτητο, ἐν οἷς σῦς ἔτρεφεν.* De Eucrate ab Sueverno dictum p. 12.

194 XVII.

Pollux X, 61. Κληρωτήριον· εἰ γὰρ καὶ ἐπὶ τοῦ τόπου ἔοικεν εἰρῆσθαι τοὔνομα ἐν τῷ Γήρᾳ Ἀριστοφάνους, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγγείου ἂν ἐναρμόσειεν.

195 XVIII.

Harpocratio, Σκαφίον: — ὅτι δὲ τὸ σκαφίον εἶδος κουρᾶς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Γήρᾳ.

196 XIX.

Harpocratio, Τῆτες: ἀντὶ τοῦ τούτῳ τῷ ἔτει. — Ἀριστοφάνης Γήρᾳ.

197 XX.

Antiatticista Bekkeri p. 102, 15. Καταλαλεῖν: Ἀριστοφάνης Γήρᾳ. καταλαλεῖν ex Aristophane sine nomine fabulae attulit Pollux II, 125. καταλαλῶν est in Ranis v. 760. Videndum igitur ne grammaticus Γῆρας pro Ranis nominaverit: de quo supra dixi p. 19. Manifestior in hoc genere Pollucis error videtur esse X, 173. qui ex Γήρᾳ attulit verba πτωχικοῦ βακτηρίου, quae in Acharnensibus leguntur v. 423. Denique Suevernius p. 12. 13. ad hanc fabulam retulit versum de Cleone bis ab Plutarcho (in vita Niciae c. 2. et Moral. p. 807 a.) sine poetae indicio allatum, γεροντταγωγῶν κἀναμισθαρνεῖν διδούς. In quo nihil est quod eum Aristophani potius quam Eupolidi aut alii eiusdem aetatis poetae tribui iubeat. Recte vero Suevernius reprehendit Kusterum aliosque qui verba illa ex Equitum versu 1104. γεροντταγωγεῖν κἀναπαιδεύειν πάλιν ab Plutarcho detorta esse crediderunt.

ΓΗΡΥΤΑΔΗΣ.

Gerytadem fabulam totam in deridendis aequalibus poetis versatam esse et aliquam cum Ranis, quibus haud dubie tempore posterior fuit, similitudinem habuisse probabile est. Nomen ab *γηρύειν* factum, quemadmodum *Χαιρητάδης* ab *χαίρειν*.

I. 198

Athenaeus XII. p. 551 a. *Καὶ Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Γηρυτάδῃ λεπτοὺς τούσδε καταλέγει, οὓς καὶ πρέσβεις ὑπὸ τῶν ποιητῶν φησιν εἰς Ἅιδου πέμπεσθαι πρὸς τοὺς ἐκεῖ ποιητάς, λέγων οὑτωσί*

α. Καὶ τίς νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας
ἔτλη κατελθεῖν; β. ἕν' ἀφ' ἑκάστης τῆς τέχνης
εἱλόμεθα κοινῇ, γενομένης ἐκκλησίας,
οὓς ᾖσμεν ὄντας ᾀδοφοίτας καὶ θαμὰ
ἐκεῖσε φιλοχωροῦντας. α. εἰσὶ γάρ τινες
ἄνδρες παρ' ὑμῖν ᾀδοφοῖται; β. νὴ Δία
μάλιστά γ', ὥσπερ Θρᾳκοφοῖται. πάντ' ἔχεις.
α. καὶ τίνες ἂν εἶεν; β. πρῶτα μὲν Σαννυρίων
ἀπὸ τῶν τρυγῳδῶν, ἀπὸ δὲ τῶν τραγικῶν χορῶν
Μέλητος, ἀπὸ δὲ τῶν κυκλίων Κινησίας.

εἶθ' ἑξῆς φησιν

Ὡς σφόδρ' ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὠχεῖσθ' ἄρα·
τούτους γάρ, ἢν πολλῷ ξυνέλθῃ, ξυλλαβὼν
ὁ τῆς διαρροίας ποταμὸς οἰχήσεται.

V. 1. Parodia exordii Hecubae. V. 2. *ἕν' ἀφ'*] Libri *ἕνα δ' ἀφ'*. *τῆς* addidit Toupius Emend. vol. II. p. 346. V. 4. *οὓς ᾖσμεν ὄντας* Tyrwhittus ad Toupium vol. IV. p. 424. Libri *οὐσημένοντας*. V. 8. 10. De Sannyrione et Cinesia dictum ab Meinekio Quaest.

scen. II. p. 63. 64. Ab Sannyrione vicissim irrisum esse Aristophanem ex scholiasta Platonis constat p. 331. ed. Bekker. V. 9. τρυγῳδῶν Bentleius de Phalarid. p. 319. ed. Lips. Libri τραγῳδῶν. V. 10. κυκλίων Bentleius. Codices κυλίκων. Musurus et margo codicis Palatini κυκλικῶν. V. 11. ᾤχεσθ᾽ codices. Vide Porson. ad Euripidis Orest. v. 68. In epitome est καὶ Ἀριστοφάνης δὲ λεπτοὺς καταλέγει Σαννυρίωνα τραγῳδὸν καὶ Μέλιτον καὶ Κινησίαν. καὶ ἀϊδοφοίτας τούτους καλεῖ, οὕς φησι καὶ ἐπὶ λεπτῶν ἐλπίδων ὀχεῖσθαι. V. 12. πολλῷ] πολλῶν Musurus. V. 13. οἰχήσεται Dawesius Miscell. p. 568. ed. Kidd. Libri ἐξοιχήσεται. Boissonadius ἐξοίσεται.

199 H.

Athenaeus III. p. 112 e. Θεαρίων ὁ ἀρτοποιός, οὗ μνημονεύει Πλάτων ἐν Γοργίᾳ — καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ καὶ Αἰολοσίκωνι διὰ τούτων

Ἥκω Θεαρίωνος ἀρτοπώλιον
λιπών, ἵν᾽ ἐστὶ κριβάνων ἑδώλια.

Θεαρίωνος Toupius Emend. vol. I. p. 15. Vulgo Θεαρίων ὅς. ἑδώλια Casaubonus. Libri ἑδωδία. Athenaei autem verba ita sunt comparata ut in utraque fabula hos versus lectos dicere videatur. Quod quum parum verisimile sit, Grauertus in Museo Rhenano a. 1828. p. 500. ἐν Γηρυτάδῃ ἢ Αἰολοσίκωνι corrigit et ad Aeolosiconem refert. Mihi credibilius videtur in utraque comoedia Thearionis factam esse mentionem, sed versus illos Gerytadae potius quam Aeolosiconi tribuerim, nisi superioris fragmenti comparatio fallat, quod ipsum quoque ad primorum Hecubae Euripideae verborum, quae hic alia ex parte perstringit, similitudinem compositum est. De quo si recte coniecimus, verba καὶ (malim καὶ ἐν vel κἀν) Αἰολοσίκωνι post versus ex Gerytade transponenda erunt. Ita Athenaeus XIV. p. 650 e. locum ex Anagyro

affert, eique subiungit „*καὶ ἐν Γηρυτάδῃ*“ non additis poetae verbis, similiterque alibi.

III. 200

Athenaeus III. p. 95 f. *Ἀκροκωλίων δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης — ἐν Γηρυτάδῃ*

Ἀκροκώλι', ἄρτοι, κάραβοι.

In Etymolog. M. p. 53, 14. sine scriptoris nomine haec leguntur, *Ἀκροκώλια, ἄρτοι, βολβοί, φακή.* Quae si Aristophanis verba sunt, integrum trimetrum restituere licebit,

Ἀκροκώλι', ἄρτοι, κάραβοι, βολβοὶ, φακῆ.

IV. 201

Athenaeus IV. p. 158 c. de vocabulo *φακῆ* agens, *Ὁ χαρίεις τε Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ ἔφη*

Πτισάνην διδάσκεις αὐτὸν ἕψειν ἢ φακῆν.

πτισάνην ην codex Venetus. Tum vulgo *ἑψεῖν.*

V. 202

Athenaeus III. p. 99 f. *Χορτασθῆναι — Ἀριστοφάνης δ' ἐν Γηρυτάδῃ*

Θεράπευε καὶ χόρταζε τῶν μονῳδιῶν.

VI. 203

Athenaeus VII. p. 307 e. *Ὅτι δὲ εἶδος κεστρέων οἱ νήστεις — Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ*

Ἆρ' ἔνδον ἀνδρῶν κεστρέων ἀποικία;
ὡς μὲν γάρ εἰσι νήστιδες γιγνώσκετε.

γιγνώσκεται codex Palatinus et Musurus. Hesychius, *Κεστρεῖς* (*νήστεις* addit Photius p. 158, 22.): *τοὺς κεχηνότας καὶ πεινῶντας κεστρεῖς λέγουσι. καὶ τοὺς Ἀθηναίους οὕτως ἔλεγον καὶ προσηγόρευον· τὸ γὰρ ζῷον αὐτὸ λαίμαργόν τέ ἐστι καὶ ἄπληστον.* ubi alia indicavit Schrevelius.

VII. 204

Athenaeus VIII. p. 365 b. *Σύνδειπνον εἴρηκεν ἐπὶ συμποσίου — καὶ Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ*

Ἐν τοῖσι συνδείπνοις ἐπαινῶν Αἰσχύλον.

205 VIII.

Scholiasta Vesparum v. 1303. *Σθένελος δὲ ὁ τραγικὸς ὑποκριτής, ὃς διὰ πενίαν τὴν τραγικὴν σκευὴν ἀπέδοτο κακῶς πράττων. οὗτος ἐλαύνων περὶ τοῖς τείχεσιν ἐνδεικνύμενος διεχλεύαζε. περὶ τούτου γέγραπται ἐν Γηρυτάδῃ*

α. Καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥήματα;
β. εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος ἢ λεπτοὺς ἅλας.

λεπτοὺς] Legebatur *ξηρούς*. Pollux VI, 65. *Λεπτοὶ ἅλες, εἰς οὓς τις ἐμβάπτει, ὡς Ἀριστοφάνης „Εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος ἢ λεπτοὺς ἅλας.“* In *λευκοὺς* corruptum est apud Athenaeum IX. p. 367 b. *Ἀλῶν δὲ καὶ ὄξους μέμνηται ὁ καλὸς Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς περὶ Σθενέλου τοῦ τραγικοῦ λέγων „Καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥῆμα; εἰς ὄξος ἐμβαπτόμενος ἢ λευκοὺς ἅλας.“* De Sthenelo dictum ab Tyrwhitto ad Aristotelis Poet. c. 37. p. 180.

206 IX.

Pollux X, 59. *Κρατῖνος — μάλθην ἔφη. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν τῷ Γηρυτάδῃ*

Τὴν μάλθαν ἐκ τῶν γραμματείων ἤσθιον.

207 X.

Pollux VI, 111. *Οὐ μὴν εἴποι ἄν τις τὸ κοτταβίζειν ἐφ' οὗ νῦν, ἀλλὰ ἐμεῖν, ἢ ἀποβλύζειν, πλὴν εἴ τις παίζων βούλοιτο οὕτως ὑποπτεύειν τὸ ἐν τῷ Γηρυτάδῃ ὑπ' Ἀριστοφάνους εἰρημένον „Τότε μέν σου κατεκοττάβιζον, νυνὶ δὲ κατεμοῦσι, τάχα δ' εὖ οἶδ' ὅτι καὶ καταχέσονται.“* Quae ita digerenda videntur

Τότε μέν γε σοῦ κατεκοττάβιζον * *
νυνὶ δὲ καὶ κατεμοῦσι, τάχα δ' εὖ οἶδ' ὅτι
καὶ καταχέσονται.

V. 1. *γε* Boissonadius addidit p. 195.

208 XI.

Pollux X, 91. *Κανίσκια — Ἀριστοφάνης — ἐν Γηρυτάδῃ „Ἄλλος δ' εἰσέφερε πλεκτῷ κανισκίῳ ἄρτων*

περίλοιπα θρύμματα." Idem VII, 176. *Καὶ τὸ κανοῦν δὲ πλέγμα τι καὶ τὸ κανίσκιον. ἐν γὰρ τῷ Γηρυτάδῃ φησὶν Ἀριστοφάνης „Πλεκτῷ κανισκίῳ.*"

XII. 209

Athenaeus XI, p. 485 a. *ΛΕΠΑΣΤΗ. οἱ μὲν ὀξύνουσι τὴν τελευταίαν, ὡς καλὴ, οἱ δὲ παροξύνουσιν, ὡς μεγάλη. τοῦτο δὲ τὸ ποτήριον ὠνομάσθη ἀπὸ τῶν εἰς τὰς μέθας καὶ τὰς ἀσωτίας πολλὰ ἀναλισκόντων, οὓς λαφύκτας καλοῦμεν. κύλικες δ' ἦσαν μεγάλαι. Ἀριστοφάνης — ἐν Γηρυτάδῃ*

Ἦν δὲ
τὸ πρᾶγμ' ἑορτή. περιέφερε δ' ἡμῖν κύκλῳ λεπαστὴν
ταχὺ προσφέρων παῖς ἐνέχεέν τε σφόδρα κυανοβενθῆ.

τὸ βάθος παρίστησιν ὁ κωμικὸς τοῦ ποτηρίου.

V. 2. Legebatur *δ' ἐν κύκλῳ λεπαστὴν ἡμῖν.* V. 3. Vulgo *ἐνέχει.* *κυανοβενθῆ* hinc excerptum attulit Eustathius p. 1246, 34. Id secunda syllaba producta dixit poeta, ut videtur.

Partem huius loci attulit Pollux X, 75. *Ὅτι δὲ ἡ λεπαστὴ οὐκ ἔκπωμα μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ οἰνοχόη σαφὲς Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ ποιεῖ „Περίφερε δὴ κύκλῳ λεπαστήν.*" Codex Iungermanni *περιφέρει δὲ κύκλῳ λεπάστην ἡμῖν ταχὺ προσφέρων παῖς ἐνέχει.* Liber Falckenburgianus *περίφερε δὴ κύκλῳ λεπαστὴν ταχὺ ἡμῖν προσφέρων παισὶν ἔχειν.*

XIII. 210

Pollux IX, 46. *Τὸ δὲ καλούμενον ὡρολόγιον ἤπου πόλον ἄν τις εἴποι φήσαντος Ἀριστοφάνους ἐν Γηρυτάδῃ*

Πόλος τόδ' ἐστίν· εἶτα πόστην ἥλιος τέτραπται;

Vulgo *πόλος τοῦτ' ἔστιν ἑκασταποστήν.* Correxit Porsonus in praefatione ad Hecubam p. XLI.

XIV. 211

Erotianus p. 148. ed. Franz. *Ἐκλαπήσεται: ἀντὶ*

τοῦ ἐκγλυφήσεται καὶ ἐκγεννηθήσεται. ὡς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ φησὶ

Φήμαις οὖν ἐγὼ βροτῶν ἅπαντας ἐκλαπῆναι.

Si *φήμαις* recte habet, fortasse *Φήμαις μὲν οὖν* scribendum. De verbo *ἐκλαπῆναι* disseruit Barkerus in annotationibus ad Etymolog. M. p. 1094.

212 XV.

Harpocratio, *Βωμολοχεύεσθαι*: — *Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ*

Χαριεντίζει καὶ καταπαίζεις ἡμῶν καὶ βωμολοχεύει.

Propter verbum *χαριεντίζει* hunc versum omisso fabulae nomine attulerunt Etymol. M., Suidas et quem vix nominari operae pretium est Zonaras in v. *χαριεντιζόμενοι*, scholiasta Platonis p. 403. ed. Bekker., grammaticus Nanianus p. 497. Apud Harpocrationem est *χαριεντίζῃ*. Ceteri *χαριεντίζεις*.

213 XVI.

Athenaeus VI. p. 261 f. *Ψωμοκόλακος δὲ μνημονεύει Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ οὕτως*

Ψίθυρός τε καλοῦ καὶ ψωμοκόλαξ.

Ἀριστοφάνης Casaubonus. Libri, in quibus etiam epitome, *Ἀντιφάνης*. *τ' ἐκαλοῦ* Schweighaeuserus. *ψωμοκόλαξ* ex epitome restitutum. Vulgo *κόλαξ*.

214 XVII.

Hesychius, *Αὐτοὶ θύομεν*: *ἀντὶ τοῦ αὐτοὶ πίνομεν, ἐνηλλαγμένως, παρόσον οἱ καλούμενοι εἰς ἑστίασιν λέγουσι, καὶ αὐτοὶ θύομεν. ἐπὶ γὰρ τῶν καλουμένων ὑπό τινων λέγεται. Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ* (codex *γαρυτά*).

215 XVIII.

Sophocles Electra v. 28. *Ὦ δύσθεον μίσημα, σοὶ μόνῃ πατὴρ | τέθνηκεν;* Ad hunc locum scholiasta, *Καὶ ταῦτα Ἀριστοφάνης παρῴδηκεν ἐν Γηρυτάδῃ.*

216 XIX.

Etymolog. M. p. 420, 1. *Ἤειν, ἤεις, ἤει. ζήτει εἰς*

τὸ ἀπῄειν. ἐκ τοῦ εἶα μέσου παρακειμένου Ἀττικῇ ἐκτάσει ᾖα ᾔειν ᾔεις ᾔει, καὶ πληθυντικῶς ᾖμεν. Ἀριστοφάνης — ἐν Γηρυτάδῃ

Ἤισαν εὐθὺ τοῦ Διονυσίου.

ἀντὶ τοῦ ἐπορεύοντο.

XX. 217

Pollux X, 160. Ἀσκοθύλακος, ὡς ἐν τῷ Ἀριστοφάνους Γηρυτάδῃ.

XXI. 218

Erotianus p. 114. 116. Γαργαλισμοῦ: γάργαλος καὶ γαργάλη λέγεται ἐρεθισμὸς, ἀπὸ τῶν πασχητιουσῶν γυναικῶν εἰλημμένης τῆς λέξεως, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ καὶ Δίφιλος ἐν Δαναΐσι.

XXII. 219

Harpocratio, Ἑρμάν: ὕφαλος πέτρα. Ἀντιφῶν ἐν τῇ πρὸς Καλλίου ἔνδειξιν ἀπολογίᾳ. ἔστι τοὔνομα καὶ παρὰ Ἀνακρέοντι καὶ ἐν Γηρυτάδῃ Ἀριστοφάνους. ἑρμὰν ex codice Mediceo et, qui ἑρμᾶν praebet, Vratislaviensi restitui, commendatum etiam ab Gronovio in annotatione p. 70. Consentit Photius p. 15, 1. Ἑρμάν: ὕφαλος πέτρα. Ἀντιφῶν καὶ Ἀνακρέων καὶ Ἀριστοφάνης. ἕρμα corrigi volebat Valesius, quod vix dubium videtur Wyttenbachio ad Plutarchum vol. VII. p. 100. Et in Anacreontis certe versu, quo utitur Hesychius in v. ἕρμα, est ἑρμάτων.

XXIII. 220

Pollux VII, 149. Τὰ δὲ καρπαῖα ἐν τῷ Γηρυτάδῃ Ἀριστοφάνης εἶπε.

XXIV. 221

Pollux IV, 181. instrumenta medicorum enumerans, Εἴποις δ' ἂν καὶ δεσμὰ καὶ κατάπλασμα ἐν Γηρυτάδῃ.

XXV. 222

Antiatticista Bekkeri p. 107, 32. Μέτοχος: Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ.

223 XXVI.

Pollux VII, 117. *Οἰκοδόμος.* *Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Γηρυτάδῃ εἴρηκε τοὺς οἰκοδόμους.*

224 XXVII.

Pollux X, 170. *Ἀριστοφάνης ἐν Γηρυτάδῃ περίθετον.* Brunckius *κεφαλὴ περίθετος* comparat ex Thesmoph. v. 258.

225 XXVIII.

Athenaeus VII. p. 321 a. *Σκόμβρος.* *Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ.*

226 XXIX.

Pollux VII, 7. *Καὶ ὁμότεχνοι δὲ καὶ σύντεχνοι.* *Ἀριστοφάνης γὰρ ἐν Γηρυτάδῃ τούτῳ κέχρηται.*

227 XXX.

Pollux X, 169. *Ἐν δὲ τῷ Γηρυτάδῃ ὁ Ἀριστοφάνης λέγει φορμῷ σχοινίνῳ.* Eadem verba sine fabulae nomine posuit VII, 175.

228 XXXI.

Athenaeus XIV. p. 650 e. *Τῶν γὰρ ἀπυρήνων (ῥοῶν) Ἀριστοφάνης — μνημονεύει — καὶ ἐν Γηρυτάδῃ.* Conf. *Γεωργῶν* fragm. X.

229 XXXII.

Scholiasta Platonis Clarkianus apud Gaisfordum in Lection, Platon. p. 173. (373. ed. Bekker.) ubi de Agathone agitur

τραγωιδ
ἐπὶ μαλακιαι
ταδηι ἦν δ᾽ οὗτος
παῖς ἀθηναῖος . . .

Recte Gaisfordum *Γηρυτάδῃ* restituere opinor. Grammatici verba haec fere fuisse credibile est, *ποιητὴς τραγῳδίας, ὃς διεβάλλετο ἐπὶ μαλακίᾳ, ὡς Ἀριστοφάνης Γηρυτάδῃ.*

XXXIII. 230

Athenaeus XIII. p. 592 c. *Μνημονεύει αὐτῆς* (*τῆς Ναΐδος*) *καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Γηρυτάδῃ. μήποτε δὲ κἀν τῷ Πλούτῳ* (v. 179.), *ἐν ᾧ λέγει „Ἐρᾷ δὲ Λαῒς οὐ διὰ σὲ Φιλωνίδου;" γραπτέον Ναῒς καὶ οὐ Λαΐς.*

Ad hanc fabulam fortasse pertinent versus duo ab 231 Dione Prusaeo LII. p. 553. ed. Morel. (vol. II. p. 273. Reisk.) servati, qui de Sophoclis Philocteta disputans ita scribit, *Τά τε μέλη οὐκ ἔχει πολὺ τὸ γνωμικὸν οὐδὲ τὴν πρὸς ἀρετὴν παράκλησιν, ὥσπερ τὰ τοῦ Εὐριπίδου, ἡδονὴν δὲ θαυμαστὴν καὶ μεγαλοπρέπειαν, ὥστε μὴ εἰκῆ τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ τὸν Ἀριστοφάνην εἰρηκέναι*

Ὁ δ' αὖ Σοφοκλέους τοῦ μέλιτι κεχρισμένου
ὥσπερ καδίσκου περιέλειχε τὸ στόμα,

Hinc explicari possunt quae in Vita Sophoclis obscurius traduntur p. XII. ed. Brunck. *Ἔστι δὲ τοῦτο μέγιστον ἐν τῇ ποιητικῇ, δηλοῦν ἦθος ἢ πάθος. φησὶν οὖν Ἀριστοφάνης ὅτι κηρὸς ἐπεκαθέζετο τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ. ἄλλοι δὲ Σοφοκλέους τοῦ μέλιτι τὸ στόμα κεχρισμένου.* Priora verba non sunt Aristophanis, sed parodia nescio ab quo facta notissimi versus Eupolidis *πειθώ τις ἐπεκάθιζεν ἐπὶ τοῖς χείλεσι*, quo Pericleae vis eloquentiae descripta fuit. Sophoclem autem satis notum est *μέλιτταν* ab veteribus dictum fuisse, quod multis modis posteriorum temporum declamatores exornarunt.

Coniecturam valde incertam de loco corrupto scholiastae Pluti v. 550., cui Gerytadae nomen restituit, protulit Hemsterhusius in annotatione p. 166. 167. Quod satis habemus verbo tetigisse.

ΔΑΙΔΑΛΟΣ.

Clemens Alexandr. Stromat. VI. p. 752. ed. Potter. *Πλάτων δὲ ὁ κωμικὸς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Δαιδάλῳ τὰ ἀλλήλων ὑφαιροῦνται.*

232 I.

Hesychius, *Δαιδάλεια*: *Ἀριστοφάνης τὸν ἀπὸ Δαιδάλου κατασκευασθέντα ἀνδριάντα, ὡς διὰ τὸ ἀποδιδράσκειν δεδεμένον.* Ubi vide interpretum annotationes.

233 II.

Suidas, *Εὐρύβατος*: *πονηρός — καὶ Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ ὑποθέμενος τὸν Δία εἰς πολλὰ ἑαυτὸν μεταβάλλοντα καὶ πλουτοῦντα καὶ πανουργοῦντα,*

Εἰ δή τις ὑμῶν εἶδεν Εὐρύβατον Δία.

234 III.

Erotianus p. 50. *Ἀνεκάς*: *ἀντὶ τοῦ ἀνωτάτω. σύγκειται γὰρ ἐκ τοῦ ἄνω καὶ τοῦ ἑκάς, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Δαιδάλῳ φησὶν*

Ὁ μηχανοποιός, ὁπότε βούλει τὸν τροχὸν
ἐᾶν ἀνεκάς, λέγε, χαῖρε φέγγος ἡλίου.

V. 1. Similiter *μηχανοποιὸν* invocat Trygaeus in Pace v. 174. V. 2. *ἀνεκὰς* Brunckius. Vulgo *κἀνεκάς*.

235 IV.

Athenaeus VII. p. 316 b. *Τὸ δὲ πώλυπον λέγειν Αἰολικόν· Ἀττικοὶ γὰρ πουλύπουν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ*

Καὶ ταῦτ' ἔχοντα πουλύπους καὶ σηπίας.

καὶ πάλιν „Τὸν πουλύπουν μοι ἔθηκε" καὶ πάλιν

Πληγαὶ λέγονται πουλύπου πιλουμένου.

V. 1. *Καὶ ταῦτ' ἔχοντα*] Vulgo *ταῦθ' ἑκόντα*, omisso

καὶ. Emendatum ex p. 323. c. ubi haec ex Danaidibus afferuntur, Σηπία. Ἀριστοφάνης Δαναΐσι

Καὶ ταῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πουλύπους.

Ex Athenaei epitome sua petiit grammaticus Hermanni p. 322. 323. Σηπιδίων mentio fit in Danaidum fragm. I.

V. 236

Athenaeus IX. p. 367 d. et p. 368 c. ubi de vocabulo παροψὶς agit, Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ

Πάσαις γυναιξὶν ἐξ ἑνός γέ του τρόπου
ὥσπερ παροψὶς μοιχὸς ἐσκευασμένος.

τρόπου utrubique omittunt libri scripti: ut Musurus de coniectura addidisse videatur.

VI. 237

Athenaeus IX. p. 374 e. Καὶ Θεόπομπος δ' — ἐπὶ τῆς θηλείας ἔταξε τὸν ἀλεκτρυόνα — καὶ Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ

Ὠιὸν μέγιστον τέτοκεν, ὡς ἀλεκτρυών.

καὶ πάλιν

Πολλαὶ τῶν ἀλεκτρυόνων βίᾳ
ὑπηνέμια τίκτουσιν ᾠὰ πολλάκις.

ἐν δὲ Νεφέλαις (v. 665.) — φησὶ „Νῦν — ἀλέκτορα."

V. 2. Πολλαὶ] Hoc fragmentum ex Platonis Daedalo attulit scholiasta Aristophanis Nub. v. 663. ubi ἐνίοτε πολλαὶ scriptum. Unde iisdem utrumque poetam verbis usum esse coniecit Ernesti in annotatione ad scholia, Clementis Alexandrini loco confisus, quem supra apposui. Sed scholiastae fidem elevant Photius et Suidas in ὑπηνέμια, qui Aristophanis nomen posuerunt et Platonis philosophi locum quendam adiunxerunt. Et apud Suidam quidem ἐνίοτε πολλοὶ scriptum, apud Photium ἐνιότε (sic) πολλαὶ, ubi Porsonus correxit Ἔν ἴστε πολλαὶ —. Sine auctoris nomine Eustathius p. 1479, 28. attulit πολλαὶ τῶν ἀλεκτρυόνων ὑπηνέμια τίκτουσι. Quodsi ἐνίοτε πολλαὶ recte habet, comparari potest Acharnensium v. 295. πόλλ' ἂν ἀποφήναιμ' ἐκείνους ἔσθ' ἃ

κἀδικουμένους. βίᾳ ὑπηνέμια Suidas. ὑπηνέμια βίᾳ vulgo, καὶ ὑπήνεμα scholiasta Aristophanis.

238 VII.

Photius p. 338, 15. Ὄνου σκιά: — Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ

α. Περὶ τοῦ γὰρ ὑμῖν ὁ πόλεμος
νῦν ἐστι; β. περὶ ὄνου σκιᾶς.

Male apud Suidam νῦν ὑμῖν ἐστι.

239 VIII.

Hesychius, Δορυφόνον: τὸν δολοφονοῦντα. Ἀριστοφάνης Δαιδάλῳ.

240 IX.

Pollux VII, 100. Κογχυλίας λίθος ἐν Ἀριστοφάνους Δαιδάλῳ.

241 X.

Pollux VII, 117. Ἀρχιτέκτων εἴρηται παρὰ Πλάτωνι. βιαία γὰρ ἡ ἐν τῷ Σοφοκλέους Δαιδάλῳ τεκτόναρχος Μοῦσα. τὸ δὲ ἀρχιτεκτονεῖν Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Δαιδάλῳ. Verbo ἀρχιτεκτονεῖν utitur in Pace v. 305. Quamobrem videndum ne Pollux Δαιδάλῳ pro Εἰρήνῃ scripserit, quum Sophoclis locus ante oculos versaretur. Alio modo peccatum videtur apud Phrynichum p. 427. Κάκκαβον: διὰ τοῦ η̄ κακκάβην λέγε. τὸ γὰρ διὰ τοῦ ο̄ ἀμαθές. καὶ γὰρ Ἀριστοφάνης ἐν Δαιδάλῳ χρῆται διὰ τοῦ η̄. Quae ad Daetalensium fragmentum XXVI. recte referri videntur ab Iungermanno ad Pollucem X, 106.

ΔΑΝΑΙΔΕΣ.

I. 242

Pollux II, 76. *Καὶ ὀσμύλια ἰχθύων τι γένος, ἡ ὑπὸ πολλῶν ὄζαινα καλουμένη. πολύποδος δέ ἐστιν εἶδος ἔχον μεταξὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν πλεκτανῶν αὐλὸν δυσῶδες πνεῦμα ἀφιέντα.*

Τραπόμενον εἰς τοὔψον λαβεῖν
ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια,

ὡς φησὶν Ἀριστοφάνης. Versum alterum propter *σηπίδια* ex Danaidibus attulit Athenaeus VII. p. 324 b. unde *ὀσμύλια* pro *ὀσμυλίδια* correctum. Photius p. 352, 25. *Ὀσμύλια· ἰχθύδια εὐτελῆ. Ὀσμύλια καὶ μαινίδια καὶ σηπίδια, φησὶν Ἀριστοφάνης.* De verbis *Καὶ ταῦτ' ἔχοντα σηπίας καὶ πουλύπους,* quae Athenaeus alio in loco ex Daedalo, in alio ex Danaidibus attulit, dictum ad Daedali fragm. IV.

II. 243

Athenaeus X. p. 422 e. *Δεδειπνάναι — Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσιν*

Ἤδη παροινεῖς εἰς με πρὶν δεδειπνάναι.

Vulgo *ἐμέ*, omisso *εἰς*. Brunckius *εἰς ἐμέ.*

III. 244

Pollux X, 130. *Τάχα δὲ καὶ σώρακος, εἰ καὶ παρὰ τοῖς κωμῳδοποιοῖς οὕτως ὠνομάσθη τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ τὰ σκεύη τῶν ὑποκριτῶν. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Δαναΐσιν ἔφη*

Κακῶν τοσούτων ξυνελέγη μοι σώρακος.

IV. 245

Scholiasta Pacis v. 922. Pluti v. 1199. et Suidas in v. *χύτραις, Ὁπότε μέλλοιεν βωμοὺς καθιδρύειν ἢ ἀγάλ-*

ματα θεῶν, ἕψοντες ὄσπρια ἀπήρχοντο τούτων τοῖς ἀφιδρυμένοις χαριστήρια ἀπονέμοντες τῆς πρώτης διαίτης, ὡς οὗτος εἶπεν ἐν Δαναΐσι

Μαρτύρομαι δὲ Ζηνὸς ἑρκείου χύτρας,
μεθ' ὧν ὁ βωμὸς οὗτος ἱδρύθη ποτέ.

καθιδρύειν] ἀφιδρύειν schol. Pluti. ἐγκαθιδρύειν Suidas. ἀγάλματα] ἄγαλμα schol. Pluti. θεῶν] θεοῦ schol. Pacis et Suidas. τούτων] τούτοις schol. Pacis. χαριστήρια] εὐχαριστήρια schol. Pluti. V. 1. ἑρκείου] ἑρκίου schol. Pluti. V. 2. μεθ' ὧν] παρ' αἷς schol. Pluti. ἱδρύθη] ἱδρύνθη schol. Pacis. ἱδρύσθη Suidas.

246 V.

Photius p. 596, 14. et Suidas, Τοῦ — ἐπὶ οὐδετέρου Ἀριστοφάνης Δαναΐσιν

Ἀλλ' εἴσιθ', ὡς τὸ πρᾶγμα λέξαι βούλομαι·
τουτί· προσόζειν γάρ κακοῦ τού μοι δοκεῖ.

κακοῦ] κάκ Suidas. τού μοι] τοῦ μὴ Photii codex.

247 VI.

Scholiasta Venetus Homeri Iliad. ξ, 200. p. 392 b, 20. Ἀριστοφάνης Δαναΐσι „δακτύλιον χαλκοῦν φέρων ἀπείρονα“ ἔφη. ἔστι δὲ ὁ ἀπείρων δακτύλιος καὶ ὁ ἀσυγκόλλητος καὶ πέρας μὴ δεικνὺς ἀρχήν τε καὶ τέλος. οἱ γὰρ σφενδόνας ἔχοντες, εἰς ἃς οἱ λίθοι ἐντίθενται ἢ σφραγῖδες, οὐκ εἰσὶν ἀπείρονες. οὐ γάρ ἐστιν ὁμοιομερής. Eadem fere habet schol. Ambrosianus Odyss. α, 98. (ubi vide Buttmanni annotationem p. 19.) qui in Aristophanis verbis φέρειν praebet. Grammaticus Bekkeri p. 420, 18. Ἀπείρονα δακτύλιον: τὸν μὴ συνάπτοντα αὐτὸν αὑτῷ. ἐλέγετο δὲ ἀπείρων καὶ ἄπειρος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ τὸ περιφερὲς ἁπλῶς σχῆμα.

248 VII.

Athenaeus IX. p. 400 a. Τρύφων δέ φησι, τὸν λαγὼν ἐπ' αἰτιατικῆς ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης ὀξυτόνως καὶ μετὰ τοῦ ν λέγει.

Λύσας ἴσως ἂν τὸν λαγὼν ξυναρπάσειεν ἡμῶν.
ὑμῶν codices Laurentianus, Parisinus, Palatinus.

VIII. *249

Athenaeus II. p. 57 a. *Καλλίας δ' ἐπὶ τῆς ῥαφανῖδος εἴρηκε τὸν ῥάφανον. περὶ γοῦν τῆς ἀρχαιότητος τῆς κωμῳδίας διεξιὼν φησιν*

Ἔτνος, πῦρ, γογγυλίδες, ῥάφανοι, δρυπεπεῖς, ἐλατῆρες.

ὅτι δ' οὕτω τὰς ῥαφανῖδας εἴρηκε δῆλον Ἀριστοφάνης ποιεῖ περὶ τῆς τοιαύτης ἀρχαιότητος ἐν Δαναΐσι γράφων καὶ αὐτὸς καὶ λέγων

Ὁ χορὸς δ' ὠρχεῖτ' ἂν ἐναψάμενος δάπιδας καὶ στρωματόδεσμα,
διαμασχαλίσας αὑτὸν σχελίσιν καὶ φύσκαις καὶ ῥαφανῖσιν.

IX. *250

Suidas in *ἀταλαίπωρον* et grammaticus Bekkeri p. 457, 29. *Ἀταλαιπώρως: ῥαθύμως, ὀλιγώρως. Ἀριστοφάνης Δαναΐσιν*

Οὕτως αὐτοῖς ἀταλαιπώρως ἡ ποίησις διέκειτο.

Affertur etiam ab Etymol. M. p. 162, 40. (Gudian. p. 88, 31.) ubi *διάκειται* scriptum. Ego ut *διέκειτο* praeferam superioris fragmenti comparatione moveor. Videntur enim haec omnia ad priscae comoediae simplicitatem describendam pertinere. Quo in loco si forte etiam de tragoedia sermo fuit, non sine magna veri specie huc referri poterunt quae tanquam Aeschyli apud Aristophanem verba attulit Athenaeus I. p. 21 e., de quibus supra dixi p. 24. 25. Ad versum ex Danaidibus pertinet, ni fallor, Hesychii glossa, *Ἀταλαιπώρως: ἄνευ κόπου, ἀκοπιάστως.* Similiter Thucydides I, 20. *οὕτως ἀταλαίπωρος τοῖς πολλοῖς ἡ ζήτησις τῆς ἀληθείας καὶ ἐπὶ τὰ ἑτοῖμα μᾶλλον τρέπονται.*

X. 251

Suidas, *Αὔλειος: ἡ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ πρώτη θύρα τῆς οἰκίας — Ἀριστοφάνης Δαναΐσι*

Πρὸς τὸν στροφέα τῆς αὐλείας ἐχίνου κεφαλὴν κατορύττειν.

κεφαλὴν Kusterus. Vulgo *κεφαλῆς*. Valde mirabile autem *ἐχίνου* media syllaba correpta. Draco Stratonic. p. 55, 9. et totidem fere verbis Etymol. M. p. 488, 3. *Κάμινος: τὸ ι ἐκτείνεται. τὰ γὰρ διὰ τοῦ ινος πρὸ μιᾶς τὸν τόνον ἔχοντα ἐκτείνουσι τὸ ι, πλὴν τοῦ ἐχίνος, καρκίνος, πρὸ δύο δὲ τὸν τόνον ἔχοντα συστέλλει, πλὴν τοῦ κάμινος.* Perverse haec ex antiquioris grammatici, fortasse Herodiani, loco excerpta videntur, qui haud dubie *ἐχίνος* tanquam novum et memorabile alicunde attulerat. De veritate scripturae quominus dubitetur impedit Harpocratio, quanquam ipse quoque erroris, ut videtur, non immunis, *Ἐχῖνος: ἔστι μὲν ἄγγος τι εἰς ὃ τὰ γραμματεῖα τὰ πρὸς τὰς δίκας ἐτίθεντο. Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Τιμόθεον μνημονεύει τοῦ ἄγγους τούτου καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ καὶ Ἀριστοφάνης Δαναΐσιν* (*Δαναΐσιν* omittit codex Vratislaviensis). *ἦν δὲ καὶ πόλις Ἐχῖνος, ἧς μνημονεύει Δημοσθένης ἐν πέμπτῳ Φιλιππικῶν.* Vasculi *ἐχίνου* dicti in Vespis mentionem fecit Aristophanes v. 1436.: in Danaidum vero versu, quem haud dubie in mente habuit Harpocratio, *ἐχίνον* dixit ea significatione quae huic vocabulo propria est et primitiva, erinacei. Quamobrem Harpocrationem ita aut scripsisse aut debuisse scribere arbitror — *Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ καὶ Ἀριστοφάνης Σφηξίν. ἔστι δέ τι καὶ ζῶον χερσαῖον καὶ θαλάττιον ὄστρεον, ὡς Ἀριστοφάνης Δαναΐσιν. ἦν δὲ καὶ* —. Ita enim scholiasta Vesparum v. 1427. *κατέαξ' ἐχῖνον: — τοῦ δ' ἄγγους τούτου καὶ Δημοσθένης μνημονεύουσι καὶ Ἀριστοτέλης. ἔστι δέ τι — ὄστρεον. καὶ μὲν δὴ καὶ ἡ γαστὴρ τοῦ βοός.*

252 XI.

Athenaeus XIV. p. 645 e. *Ἐγκρίδες: πεμμάτιον ἑψόμενον ἐν ἐλαίῳ καὶ μετὰ τοῦτο μελιτούμενον. — Ἀριστοφάνης δ' ἐν Δαναΐσι καὶ ποιητήν* (*πωλητὴν* Schweig-

haeusorus) *φησιν αὐτῶν* (ita codex Venetus: alii *αὐτὸν* vel *αὐτὸν*) *εἶναι ἐν τούτοις* „*Μήτ' ἄρα μ' εἶναι | ἐγκριδοπώλην.*" Codex Venetus *μήτ' ἄρμα εἶναι.* Vulgo *μήθ' ἄρμα εἶναι.* Recepi Iacobsii correctionem p. 342. propositam. Porsonus in Miscellan. p. 247. *μήθ' ἁρμονιῶν.* Pollux VII, 199. de verbis cum *πωλεῖν* compositis exempla afferens, *ἐν δ' Ἀριστοφάνους Δαναΐσι συρμαιοπῶλαι καὶ ἐγκριδοπῶλαι.* Etiam *συρμαιοπώλην* facile credam in Danaidibus esse commemoratum, quum *συρμαία* propria sit Aegyptiis. Eorum etiam panis genus quoddam proximo fragmento nominatur.

XII. 253

Athenaeus III. p. 114 c. *Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποξίζοντα ἄρτον κυλλάστιν καλοῦσι. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι*

Καὶ τὸν κυλλάστιν φθέγγου καὶ τὸν Πετόσιριν.

XIII. 254

Pollux X, 39. *Εἴποις δ' ἂν οἶμαι καὶ χνοῦν καὶ μνοῦν ἐπὶ τῶν μαλακῶν, Ἀριστοφάνους εἰπόντος μὲν ἐν Βαβυλωνίοις* „*Εἰς ἄχυρα καὶ χνοῦν,*" *ἐν δὲ Δαναΐσι* „*Τῶν χειρῶν ἔργα μνοῦς ἐστιν.*" Bentleius in epistola ad Hemsterhusium p. 93. „Sunt verba Pollucis, non comici, et sic corrigenda, *ἐν δὲ Δαναΐσι τῶν χηνῶν πτερὰ μνοῦς ἐστι. in Danaidibus μνοῦς anserum plumam significat.*" Quod comici illa esse verba negat, mihi in aperto errore versari videtur.

XIV. 255

Suidas in *ἀργύρειος* et grammaticus Bekkeri p. 442, 11. *Ἀργύριον καὶ το λεπτὸν νόμισμα καλοῦσιν, ὡς Ἀριστοφάνης Δαναΐσιν.*

XV. 256

Pollux X, 127. *Προσωπὶς καί, ὡς ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης, προσωπίδιον.*

XVI. 257

Scholiasta Lysistratae v. 1239. *Κλειταγόρα ποιήτρια*

ἣν Λακωνικὴ, ἧς μέμνηται καὶ ἐν Δαναΐσιν Ἀριστοφάνης. Eadem Suidas in Κλειταγόρᾳ.

258 XVII.

Scholiasta Pluti v. 210. *Ὀξύτερον τοῦ Λυγκέως*: Λυγκεὺς, ὡς αὐτὸς ἐν Δαναίσι φησὶν, υἱὸς Αἰγύπτου. ἐροῦμεν δ' ἐκεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ [a], ἐπεὶ δοκεῖ παρ' ἱστορίαν λέγειν. τοσοῦτον δὲ ὀξυωπέστατος ἦν cet. „παρ' ἱστορίαν] Haec quorsum pertineant aegre perspici potest, nisi in Danaidibus Aristophanem statuas, comica forte iocandi libertate, utrosque Lynceos, hunc Aegypti, illum Apharei filium confudisse, alterique, quod alterius erat, acumen visus incredibile tribuisse. Suidas, *Λυγκέως ὀξυωπέστερον βλέπεις*: οὗτος ἐγένετο ἀδελφὸς Ἴδα, ὡς δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσιν, υἱὸς Αἰγύπτου." HEMSTERH.

259 XVIII.

Pollux X, 26. *Καὶ μὴν καὶ βαλανῶσαι τὴν θύραν ἐκεῖνοι* (οἱ κωμῳδοὶ) λέγουσι, καὶ „Οὐδεὶς βεβαλάνωκε τὴν θύραν" ἐν ταῖς Δαναΐσιν ἔφη Ἀριστοφάνης. Tantam haec habent cum Ecclesiazusarum v. 382. similitudinem, νῦν μὲν γὰρ οὗτος βεβαλάνωκε τὴν θύραν, ut dubitare liceat an Pollux alteram pro altera fabulam nominaverit.

---

a Scripta igitur scholia in Danaides fuerunt.

Δ Ρ Α Μ Α Τ Α.

Duplex huius fabulae editio extitit, altera *Δράματα ἢ Κένταυρος*, altera *Δράματα ἢ Νίοβος* inscripta: de quibus supra disputatum est p. 13—15. Fragmenta igitur ita disposuimus ut primum exhiberemus quae ex Centauro et ex Niobo ab grammaticis essent allata, postrema autem faceremus quae ex *Δράμασιν* altero nomine fabulae non addito citata invenissemus. Ad nomen autem huius fabulae fortasse spectat locus Etymolog. M. p. 286, 19. *Δρᾶμα: ποίημα, πρᾶγμα. παρὰ τὸ δρῶ τὸ ἐνεργῶ, ἀφ' οὗ καὶ δρᾶσαι τὸ πρᾶξαι, ὁ παθητικὸς παρακείμενος δέδραμαι, ἐξ αὐτοῦ δρᾶμα. λέγεται δὲ δράματα καὶ τὰ ὑπὸ τῶν θεατρικῶν μιμηλῶς γινόμενα ὡς ἐν ὑποκρίσει, ὥς φησιν Ἀριστοφάνης [ἐπειδὴ ἐν ἱερῷ Ἡρακλέους δειπνοῦντες ἐγίνοντο χορός]. καὶ τὰ ἐκ συσκευῆς δὲ καὶ κακουργίας δρώμενα κατά τινος ὑπό τινων δράματα.* ubi quae seclusi huc male sunt illata de explicatione vocis *δαιταλεῖς*, quam supra p. 39. ex Orione attuli, cuius in verbis *χορὸς* corrigendum. Priorem Etymologi verborum partem usque ad *ὡς ἐν ὑποκρίσει* repetiit Suidas in v. *δρᾶμα.*

ΔΡΑΜΑΤΑ Η ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ.

I. 260

Photius p. 451, 13. *Πρόδικον δίκην: τὴν ἐπὶ φίλων καὶ διαιτητῶν. Ἀριστοφάνης Κενταύρῳ*

Ἐγὼ γάρ, εἴ τι σ' ἠδίκηκ', ἐθέλω δίκην
δοῦναι πρόδικον ἐν τῶν φίλων τῶν σῶν ἑνί.

Ita Porsonus. Codex *εἴ τις ἢ δίκη θέλω* — *ἐν τῶν* (vel *τῷ*) *φίλων* — *ἐνι.* Suidas, *Πρόδικον: δικαστὴν ἐπὶ φίλων καὶ διαιτητήν. Ἀριστοφάνης Κενταύρῳ, ἐγὼ*

γὰρ εἴ τις ἠδίκηκε θέλω δίκην δοῦναι πρόδικον ἑνὶ τῶν φίλων τῶν σῶν. De *δίκῃ προδίκῳ* dictum ab Hudtwalckero p. 158.

261 II.

Pollux III, 74. in codice Falckenburgiano, *Ἀριστοφάνης μέντοι κατὰ τὴν πολλῶν συνήθειαν τὸν δεσπότην αὐτὸν κέκληκεν εἰπὼν ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ*

Ἀνοιγέτω τις δώματ'· αὐτὸς ἔρχεται.

262 III.

Pollux X, 185. *Τοῖς δὲ σκεύεσιν εἰ βούλοιτό τις προσαριθμεῖν καὶ κάδον πίττινον, ἔξεστιν, Ἀριστοφάνους ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ εἰπόντος*

Ἀλλ' εἰς κάδον λαβὼν τιν' οὖρει πίττινον.

263 IV.

Pollux X, 79. *Τὸν δὲ πυθμένα καὶ πύνδακα —. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ „Ἐκκρουσαμένους τοὺς πύνδακας" εἴρηκε. ἐκκρουσάμενος* Casaubonus ad Athen. VII. p. 301 b.

264 V.

Pollux IX, 53. *Ἡ μὲν γὰρ Ἀντιφῶντος ταλάντωσις τὸ βάρος δηλοῖ· καὶ ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ „Λίθος δεκατάλαντος."*

265 VI.

Pollux IX, 36. *Κωμήτας τοὺς γείτονας καὶ κωμήτιδας ὠνόμαζον. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν μὲν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ ἔφη „Ἐν κωμήτισι (κωμήτισιν?) καπήλοις (τ' addit Salmasius) ἐπίχαρτον."*

266 VII.

Hesychius, *Οὐ γὰρ ἄκανθαι: παροιμία. Ἀριστοφάνης Σκηνὰς καταλαμβανούσαις „Οὐδ' ἴσως ἀντέλεγες τούτῳ τῷ δειπνίῳ· οὐ γὰρ ἄκανθαι." καὶ ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ*

Χωρεῖ δ' ἄκλητος ἀεὶ δειπνήσων· οὐ γὰρ ἄκανθαι.

Post *χωρεῖ δ'* aliquid omissum. In fine versus *οὐ γὰρ*

ἄκανθαι, quibus verbis caret codex, addiderunt critici. Iidem aliorum grammaticorum de hoc proverbio locos indicarunt.

VIII. 267

Pollux VII, 24. *Τῶν δὲ περὶ ἀρτοπωλίαν ἀθρόα ἐν Ἀριστοφάνους Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ* (vulgo *Κενταύροις*)

Πτίττω, βράττω, μάττω, δεύω, πέττω, καταλῶ.

Πτίττω] Legebatur *πίττω*, vitiosius etiam *πιττῶ* scriptum in codice Iungermanni. Brunckius *πτίσσω*.

IX. 268

Hesychius, *Κύλλου πήρα*: *ζητοῦσι διὰ τί τὸ πορνεῖον Κύλλου πήραν Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ*

Τὸ δὲ πορνεῖον Κύλλου πήρα.

ἔστι γὰρ χωρίον Ἀθήνησιν ἐπηρεφὲς καὶ κρήνη. ἀντὶ δὲ τοῦ πέραν πήραν ἔφη. Photius p. 185, 21. *Κυλλοῦ πήραν: ἡ Πήρα χωρίον πρὸς τῷ Ὑμηττῷ, ἐν ᾧ ἱερὸν Ἀφροδίτης. καὶ κρήνη, ἐξ ἧς αἱ πιοῦσαι εὐτοκοῦσι καὶ αἱ ἄγονοι γόνιμοι γίνονται. Κρατῖνος δὲ ἐν Μαλθακοῖς καλιὰν* (*καλλίαν* Suidas) *αὐτήν φησιν* (*καλιὰν — φησιν* codex ab correctore habet), *οἱ δὲ κολλοπήραν* (*κυλλοπήραν* Suidas. Post *κολλοπήραν* in codice Photii deest dimidiatus versus). *τάττεται δὲ ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν τὴν φύσιν βιαζομένων ἐξ ἐπιτεχνήσεως.* Hesychius, *Κίλλεια: εἶδός τι λαχάνου. ἢ ἄκανθαι τῶν ἐχίνων. ἢ πηγὴ ἢ κρήνη. ἢ ὄρος τῆς Ἀττικῆς, χωρίον δασὺ, ὅπερ διαφόρως προσαγορεύουσιν, οἱ μὲν Κάλλιον, οἱ δὲ Κυλίαν, ἄλλοι Κυλύπεραν.* Proverbior. Append. Vatic. II, 38. p. 287. *Κυλλοῦ πήραν: κυλλοὺς Ἀττικοὶ καὶ ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ ἐπὶ τῶν χειρῶν ὁμοίως λέγουσιν. οἱ δὲ Κύλλου φασὶ βαρυτόνως ἐπὶ τῶν τὴν φύσιν βιαζομένων ἐξ ἐπιτεχνήσεως. ἔτι δὲ τόπος ἐν Ἀττικῇ Κύλλου πήρα, ἐν ᾗ καὶ κρήνη. πίνουσι δὲ ἐξ αὐτῆς αἱ στερίφαι καὶ συλλαμβάνουσιν.* Herodianus *περὶ μονήρους λέξεως* p. 11, 16. *Κάλλος: τὰ εἰς ος λήγοντα δισύλλαβα βαρύτονα*

ἔχοντα διϭϭὸν τὸ λ οὐ θέλει εἶναι οὐδέτερα. ὕλλος (corrige Κύλλος) τὸ κύριον, οὗ μέμνηται καὶ Ἀριστοφάνης καὶ Κρατῖνος ἐν Μαλθακοῖς.

269 X.

Athenaeus XIV. p. 629 c. Τὴν δ' ἀπόκινον καλουμένην ὄρχησιν, ἧς μνημονεύει Κρατῖνος ἐν Νεμέσει καὶ Κηφισόδωρος ἐν Ἀμαζόσιν Ἀριστοφάνης τ' ἐν Κενταύρῳ καὶ ἄλλοι πλείονες, ὕστερον μακτρισμὸν ὠνόμασαν.

270 XI.

Pollux X, 171. Σκεῦος δὲ καὶ ἡ κλῖμαξ, καὶ οἱ ἀναβασμοὶ τῆς κλίμακος κλιμακτῆρες, ὡς ἐν Ἀριστοφάνους Δράμασιν ἢ Κενταύρῳ.

ΔΡΑΜΑΤΑ Η ΝΙΟΒΟΣ.

Hanc fabulam spuriam iudicasse veteres criticos ex grammatici testimonio cognoscitur quod p. 3. apposuimus, correcta vitiosa scriptura *Νίοβις*, quae nihilo verior est quam quod et librarii plus uno in loco posuerunt et critici multi probarunt, *Νιόβη*.

271 *Νιόβου* nomen ab *Νιόβη* finxit poeta, quemadmodum ab *Ἀφροδίτη* deducto *Ἀφρόδιτος* usus est. De quo ita scribit Macrobius Saturnal. III, 8. „*Apud Calvum Acterianus affirmat legendum*

Pollentemque deum Venerem,

non deam. Signum etiam eius est Cypri barbatum, corpore et (vulgo *sed) veste muliebri cum sceptro ac statura virili, et putant eandem marem ac feminam esse. Aristophanes eam Ἀφρόδιτον appellat.*" Servius ad Virgil. Aeneid. II, 632. *Est etiam in Cypro simulacrum barbatae Veneris, corpore et veste muliebri, cum sceptro et natura virili, quod Ἀφρόδιτον vocatur.*" Hesychius, *Ἀφρόδιτος*: Θεόφραστος μὲν τὸν Ἑρμαφρόδιτόν φησιν, ὁ δὲ τὰ περὶ Ἀμαθοῦντα γεγραφὼς Παίων εἰ;

(vulgo Παιάνισον. Kusterus Παίων ὡς, Valesius Παίων ἴσον) ἄνδρα τὴν θεὸν ἐσχηματίσθαι ἐν Κύπρῳ λέγει. Grammaticus Bekkeri p. 472, 24. Ἀφρόδιτος: ὁ Ἑρμαφρόδιτος. παραπλήσιοι δὲ τούτῳ ἄλλοι δαίμονες, Ὀρθάνης, Πρίαπος.

Niobae liberorum mentionem in hac fabula iniectam 272
esse intelligitur ex scholiastae annotatione ad Euripidis Phoeniss. v. 159. p. 46. ed. Matth. Περὶ δὲ τοῦ πλήθους τῶν Νιοβιδῶν αὐτὸς Εὐριπίδης ἐν Κρεσφόντῃ φησὶ

Καὶ δὶς ἑπτ' αὐτῆς τέκνα
Νιόβης θανόντα Λοξίου τοξεύμασιν.

ὁμοίως καὶ Αἰσχύλος ἐν Νιόβῃ καὶ Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Δράμασιν ἢ Νιόβῳ ὁμοίως ζ' αὐτὰς λέγουσιν, εἶναι δὲ ἑπτὰ καὶ τοὺς ἄρρενας. Legebatur δράματι Νιόβης, quod correxit Porsonus in Adversariis p. 280., nisi quod Νιόβῃ dedit.

XII. 273

Athenaeus VII. p. 304 b. Πληθυντικῶς δὲ λέγουσιν ἑψητοὺς κατὰ τὸ πλεῖστον. Ἀριστοφάνης Δράμασιν ἢ Νιόβῳ

Οὐδὲν μὰ Δί' ἐρῶ λοπάδος ἑψητῶν.

XIII. 274

Athenaeus XV. p. 1561. ed. nostrae, ex codice Veneto, Ὅτι δὲ λυχνοῦχοι οἱ νῦν καλούμενοι φανοὶ ὠνομάζοντο Ἀριστοφάνης ἐν Αἰολοσίκωνι (fragm. VI.) παρίστησι —. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ νιουω (ἐν δὲ τῷ Νιόβῳ correxi supra p. 14.) προειπὼν λυχνοῦχον οιμοι κακοδαίμων φησὶν λυχνουχος ἡμῖν οἴχεται. εἶτ' ἐπιφέρει καὶ πως επιρρασας τὸν λυχνοῦχον οἴχεται εἶτ' ἐπιφέρει καὶ ἔλαθες. ἐν δὲ τοῖς . ρ . ησ (corrige ἐν δὲ τοῖς ἐφεξῆς) καὶ λυχνίδιον αὐτὸν καλεῖ διὰ τούτων ἀλλ' ὥσπερ ὁ λύχνος ὁμοιότατα καθεύδετ' ἐπὶ τοῦ λυχνιδίου. Priora nunc mihi intacta reliquenda sunt: cum postremis autem Pollucis locus componendus X, 119. Ὅταν δ' εἴπῃ ἐν τῷ Αἰολοσίκωνι (fragm. VII.) Ἀριστοφάνης „Δυοῖν λυχνι-

δίοιν," δῆλον ὅτι λυχνία εἴρηκεν, ἀλλ' οὐ μικροὺς λύχνους. — σαφέστερον δὲ ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Δράμασιν ἢ Νιόβῳ

'Αλλ' ὥσπερ λύχνος
ὁμοιότατα καθεύδετ' ἐπὶ τοῦ λυχνιδίου.

Vulgatum κάθευδ' correxi ex Athenaeo.

275 XIV.

Pollux X, 185. Οὐ μέντοι οἱ κεραμεῖς τὰς πλίνθους ἔπλαττον πλινθεῖον καλεῖ τόπον ἐν Δράμασιν ἢ Νιόβῳ Ἀριστοφάνης, περὶ τοῦ Κυκλοβόρου τοῦ ποταμοῦ λέγων

Ὁ δ' εἰς τὸ πλινθεῖον γενόμενος ἐξέτρεψε.

Vulgo ὁ δὲ ἐς. Ante aut post γενόμενος aliquid omissum. ἐξέτρεψε pro vulgato ἐξέστρεψε praebet codex Salmasii. Fortasse ex hac fabula est fragm. incert. LIII.

276 XV.

Pollux X, 166. Καττὺς δερμάτιον ἐντιθέμενον τῇ σμινύῃ, ὅταν ὁ στέλεχος ἀραιὸς ᾖ. καὶ ἔστι τοὔνομα ἐν τοῖς Ἀριστοφάνους Δράμασιν ἢ Νιόβῳ. Vide Hesychium vol. II. p. 208.

ΔΡΑΜΑΤΑ.

277 XVI.

Scholiasta Ranarum v. 810. Μειαγωγήσουσι τὴν τραγῳδίαν: μεῖον λέγουσι τοὺς ὑπὲρ τῶν υἱῶν εἰς τὰ Ἀπατούρια οἷς ὑπὸ τῶν πατέρων εἰσφερομένους διὰ τὸ ἐπιφωνεῖν τοὺς φράτορας ἐπὶ τοῦ σταθμοῦ τοῦ ἱερείου μεῖον μεῖον. ὅτι δὲ ἵσταντο Ἀριστοφάνης ἐν Δράμασι (vulgo δράματι, cuius correctionem Kusterus monstravit) δεδήλωκε. τοῦτο δὲ κέκληται κουρεῖον ἀπὸ τῶν κούρων ὑπὲρ ὧν ἐθύετο, μεῖον δὲ διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν. καὶ ἐπιζήμιόν τι τοῖς ἧττον εἰσάγουσιν ἀπεδέδοτο (vulgo ἀπεδέδοκτο), καθάπερ αὐτός φησιν Ἀριστοφάνης

'Αλλ' εὔχομαι 'γωγ' ἑλκύσαι σε τὸν σταθμόν,
ἵνα μή με προσπράττωσι γραῦν οἱ φράτορες.

τὸν σταθμὸν Brunckius. Vulgo τὸν σφυγμόν.

XVII. 278

Photius p. 534, 11. *Σταθμούς*: *'Αριστοφάνης Δράμασιν*

Αὐτοῖς σταθμοῖς ἐξέβαλε τὰς σιαγόνας·

οἷον τοῖς φλιοῖς (corr. *ταῖς φλιαῖς*). Ita enim Porsonus emendavit codicis scripturam *σταθμοῖς ἐξέβαλε τὰς σιαγόνας οἷον τοῖς φλιοῖς σταθμοὺς ἀριστοφάνης δράμασιν αὐτοῖς.*

XVIII. 279

Athenaeus XI. p. 496 a. *Πέταχνον. ποτήριον ἐκπέταλον.* — *μνημονεύει αὐτοῦ καὶ 'Αριστοφάνης ἐν Δράμασι λέγων*

Πάντες δ' ἔνδον πεταχνοῦνται.

Vulgo *πεταχνεῦται*. Epitome *πεταχνευταί*. Recte Casaubonus *πεταχνοῦνται*. Photius p. 426, 10. *Πεταχνοῦνται*: *ἐξυπτιοῦνται, τρυφῶσιν.* Confer Hesychii glossas vol. II. p. 897. 904.

XIX. 280

Hesychius, *Βύρσαν*: *τὴν πόλιν 'Αθηνῶν 'Αριστοφάνης ἐν Δράμασι παίζων ἔφη.*

XX. 281

Antiatticista Bekkeri p. 105, 21. *Κιχορία*: *τὸ ἄγριον λάχανον. 'Αριστοφάνης Δράμασιν.* Eadem, omisso *Δράμασιν*, Photius p. 166, 22. ubi codex a pr. manu *κιχορία*, ab correctore *κιχόρεια*, quae vera scriptura. Vide Schneider. ad Theophrast. vol. V. p. 414.

XXI. 282

Scholiasta Platonis p. 331. Bekker. *Χαιρεφῶντα* — *'Αριστοφάνης ἐν Δράμασι κλέπτην* (*λέγει*).

Η Ρ Ω Ε Σ.

Heroibus fabulae ab choro nomen factum ad eumque referendum videtur versus trochaici initium ab Choerobosco servatum in Bekkeri Anecdotis p. 1197. *Φησὶν Ἡρωδιανὸς ἐν τῇ καθόλου ἐν τῇ περὶ τῆς εὐθείας τῶν πληθυντικῶν διδασκαλίᾳ ὡς ἡ οἱ ἥρωες εὐθεῖα τῶν πληθυντικῶν εὕρηται κατὰ κρᾶσιν παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Ὄρνισιν, οἷον*

283 (I.) *Οἱ γὰρ ἥρως ἐγγύς εἰσιν,*

ἀντὶ τοῦ οἱ ἥρωες. Ita in Equitibus v. 244. Demosthenes, ubi equites appropinquare videt, *ἄνδρες ἐγγύς*, inquit. Quod autem ex *Ὄρνισιν* illa afferuntur, aut memoriae lapsui debetur ex Avium versuum 1472. et 1477. recordatione orto, *ἔνθα τοῖς ἥρωσιν ἄνθρωποι ξυναριστῶσι* et *εἰ γάρ ἐντύχοι τις ἥρῳ τῶν βροτῶν νύκτωρ Ὀρέστῃ*, aut vetus est librarii error, repetitus etiam ab Lascari Gramm. III, 2. *Οἱ ἥρωες καὶ κράσει ἥρως, ὡς παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Ὄρνισι, οἱ γὰρ ἥρως ἐγγύς εἰσιν. τῷ δὲ ἅπαξ ῥηθέντι διὰ τὸ μέτρον οὐ χρηστέον.* Brevius Phrynichus p. 158. ed. Lobeck. *Οἱ ἥρως οὐ λέγουσιν, ἀλλ' οἱ ἥρωες τρισυλλάβως, ἐπὶ δὲ τῆς αἰτιατικῆς δισυλλάβως τοὺς ἥρως. ἅπαξ βιασθεὶς Ἀριστοφάνης ὑπὸ τοῦ μέτρου οἱ ἥρως εἶπε. τῷ δ' ἠναγκασμένῳ οὐ χρηστέον.* Quae hinc sumpsit Thomas M. p. 424. 425. Accusativi *ἥρων* exemplum, fortasse ipsum quoque ex hac fabula, attulit scholiasta Homeri Iliad. *ν*, 428. *ἥρων τινὲς Ἀττικῶς· „ἀλλ' εἰς ἥρων τι παρήμαρτον" Ἀριστοφάνης.*

284 II.

Stephanus Byz. v. *Ἄργος, Λέγεται καὶ Ἀργόλας. Ἀριστοφάνης Ἥρωσιν*

Οὐκ ἠγόρευον; οὗτός ἐστ᾽ οὐκ Ἀργόλας
μὰ Δί᾽ οὐδέ γ᾽ Ἕλλην, ὅσον ἔμοιγε φαίνεται.

V. 1. *ἐστ᾽ οὐκ* Brunckius. Vulgo *ἐστί γ᾽ οὐκ*. V. 2. *οὐδέ γ᾽* Seidlerus p. 11. Vulgo *οὐδ᾽*.

III. 285

Suidas, *Ἀμφορεαφόρους: τοὺς μισθίους, τοὺς τὰ κεράμια φέροντας. καὶ ἀμφορεαφόρος ὁ κεράμια μισθοῦ φέρων. — Ἀριστοφάνης Ἥρωσι*

Τρέχ᾽ εἰς τὸν οἶνον ἀμφορέα κενὸν λαβὼν
τῶν ἔνδοθεν καὶ βύσμα καὶ γευστήριον,
κἄπειτα μίσθου σαυτὸν ἀμφορεαφορεῖν.

V. 2. Legebatur *τὸν ἔνδοθεν καὶ γεῦμα*. Correctum ex Polluce X, 75. *καὶ τὸ παρ᾽ Ἀριστοφάνει γευστήριον „τρέχ᾽ ἐς τὸν οἶνον ἀμφορέα κοινὸν* (*καινὸν* coniicit Hemsterhusius) *λαβὼν τῶν ἔνδοθεν καὶ βύσμα καὶ γευστήριον.“* Idem X, 172. *Καὶ βύσμα δ᾽ ἂν εἴη τῶν χρησίμων, τοῦ Ἀριστοφάνους εἰπόντος „Βύσμα καὶ γευστήριον.“* et VI, 99. *Καὶ γευστηρίου μὲν Ἀριστοφάνης μέμνηται.*

IV. 286

Pollux X, 112. *Καὶ πανσικάπη, ἣν καὶ καρδοπεῖον ὠνόμαζον, ὡς ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης*

Ἢ καρδοπείῳ περιπαγῇ τὸν αὐχένα.

V. 287

Scholiasta Pacis v. 14. in codicibus Venetis 474. et 475. *Εἰώθασι γὰρ ἅμα τῷ μάττειν ἐσθίειν, ἀφ᾽ οὗ καὶ τὴν πανσικάπην* (codd. *πασικάπην*) *ἐπενόησαν, τροχοειδές* (*τριχοειδές* codex 474.) *τι, δι᾽ οὗ τὸν τράχηλον εἶρον* (*ἦρον* 475.) *πρὸς τὸ μὴ δύνασθαι τὴν χεῖρα προσάγειν. μέμνηται δὲ ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης*

Παύσειν ἔοιχ᾽ ἡ πανσικάπη κάπτοντά σε.

Παύσειν dedi pro *παίσειν*. *πανσικάη* 474. *πασικάη* 475.

288 VI.

Pollux X, 173. *Ἀριστοφάνης ἐν Ἥρωσιν*

Ἴθι δὴ λαβὼν τὸν ῥόμβον ἀνακωδώνισον.

289 VII.

Scholiasta Thesmophoriaz. v. 21. in codice Ravennate, *Οἷόν τέ πού 'στιν αἱ σοφαὶ ξυνουσίαι: διὰ τούτου φαίνεται ὑπονοῶν Εὐριπίδου εἶναι τὸ „Σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ." ἔστι δὲ Σοφοκλέους ἐξ Αἴαντος Λοκροῦ. ἐνταῦθα μέντοι ὑπονοεῖ μόνον, ἐν δὲ τοῖς Ἥρωσιν ἄντικρυς ἀποφαίνεται. καὶ Ἀντισθένης καὶ Πλάτων* (in Theage p. 125 d. de republ. VIII. p. 568 a.) *Εὐριπίδου αὐτὸ εἶναι ἡγοῦνται, οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὅ τι παθόντες. ἔοικε δὲ ἤτοι πεπλανημένος ἢ συνεξαπατῆσαι τοὺς ἄλλους, ὥσπερ ὑπονοοῦσί τινες συμπτώσεις τῷ τε Σοφοκλεῖ καὶ τῷ Εὐριπίδῃ, ὥσπερ καὶ ἐπὶ ἄλλων τινῶν. τὸ μέντοι δρᾶμα ἐν ᾧ Εὐριπίδης ταῦτα εἶπεν οὐ σώζεται.* Aristides II. p. 288, 2. *Οὐδέ γε Εὐριπίδου φήσομεν οἶμαι τὸ ἰαμβεῖον εἶναι τὸ „Σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ," οὐδ' εἴ τις οὕτω τῶν σοφῶν εἴρηκεν· ἔστι γὰρ ἐξ Αἴαντος Σοφοκλέους, Αἴαντος τοῦ Λοκροῦ.* Vide Brunckium ad Aiacis Locr. fr. II.

290 VIII.

Pollux VII, 167. *Καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ λουτροῦ λούτριον, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ἥρωσι*

Μήτε ποδάνιπτρον θύραζ' ἐκχεῖτε μήτε λούτριον.

Μήτε ποδάνιπτρον Seidlerus p. 12. comparato Polluce X, 78. *Καλεῖται μέντοι καὶ ποδανιπτὴρ — τὸ δὲ ἀπ' αὐτοῦ ὕδωρ νίπτρον, ἢ λούτριον, ἢ ποδάνιπτρον, ὡς ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης λέγει.* Elmsleius ad Acharn. v. 616. *μήποτ' ἀπόνιπτρον* correxerat. *ἐκχεῖτε* Elmsleius et Seidlerus. Scribebatur *ἐκχεῖται.* *μήτε*] Vulgo *μηδέ.*

291 IX.

Diogenes Laert. VIII, 34. de praeceptis Pythagoricis agens, *Τὰ δὲ πεσόντα μὴ ἀναιρεῖσθαι, ὑπὲρ τοῦ*

ἐθίζεσθαι μὴ ἀκολάστως ἐσθίειν, ἢ ὅτι ἐπὶ τελευτῇ τινός. Ἀριστοφάνης δὲ τῶν ἡρώων φησὶν εἶναι τὰ πίπτοντα, λέγων ἐν τοῖς Ἥρωσι „Μὴ γεύεσθ' ἅττ' ἂν καταπέσῃ τῆς τραπέζης ἐντός.“ ἀλεκτρυόνος μὴ ἅπτεσθαι λευκοῦ. Suidas in *Πυθαγόρου τὰ σύμβολα* vol. III. p. 245. *Τὰ πίπτοντα ἀπὸ τῆς τραπέζης μὴ ἀναιρεῖσθαι παρεκελεύετο Πυθαγόρας, ἢ διὰ τὸ μὴ ἐθίζεσθαι ἀκολάστως ἐσθίειν, ἢ ὅτι ἐπὶ τελετῇ τινός. Ἀριστοφάνης γὰρ τῶν ἡρώων εἶναί φησι τὰ πίπτοντα, μήτε δὲ τὰ ἐντὸς τῆς τραπέζης πίπτοντα ἀναιρεῖσθαι μήτε λευκὸν ἀλεκτρυόνα ἐσθίειν.* Ex his Seidlerus p. 11. tetrametrum eruit

Μηδὲ γεύεσθ' ἅττ' ἂν ἐντὸς τῆς τραπέζης καταπέσῃ.

Aliud praeceptum Pythagoricum ex Aristophane attulit Suidas in v. *δεξιὸν, Δεξιὸν εἰς ὑπόδημα, ἀριστερὸν εἰς ποδονίπτραν: Ἀριστοφάνης. ἐπὶ τῶν ἁρμοδίως τοῖς πράγμασι κεχρημένων.* Qui tamen vereor ne grammaticum Aristophanem in mente habuerit: Unam quod vocabulo *ποδάνιπτρον* in superiore fragmento VII. utitur, ei ego nihil tribuo. Ex Polemone affert Helladius apud Photium p. 533 b, 17. ed. Bekker. *ὅτι παροιμίαν εἶναί φησι τὸν δεξιὸν ὑποδεῖσθαι πόδα, τὸν δ' ἀριστερὸν νίζειν· φησὶ γὰρ ὁ Πολέμων, ὡς μαρτυρεῖ Δίδυμος, δεξιὸν εἰς ὑπόδημα* (scribe *ὑπόδημα τ'*), *ἀριστερὸν εἰς ποδάνιπτρα.* Tetigit etiam Iamblichus de Pythag. Vita p. 178. ubi alia indicavit Kusterus.

X. 292

Scholiasta Avium v. 799. *Διιτρέφης: — ὅτι δὲ ἦν νεόπλουτος οὗτος ἐνεφαίνετο καὶ ἐν τοῖς Ἥρωσι*

Κἀπὸ τῆς Διιτρέφους τραπέζης·

εἰ μὴ ἐν εἰρωνείᾳ. Vulgo *καὶ ἀπὸ τῆς Διιτρεφοῦς.* Vide Elmsleium ad Medeam p. 139.

XI. 293

Pollux VII, 133. *Ἀριστοφάνης δ' ἐν τοῖς Ἥρωσι δοκεῖ τὸ κόμιστρον κατὰ τὸ νῦν ἔθος εἰρηκέναι φοράν, ὅταν εἴπῃ „Ὀβολῶν δ' ἴσως τεττάρων καὶ τῆς φορᾶς.“*

294 XII.

Draco Straton. p. 73, 14. et Etymol. M. p. 673, 1. *Τὸ δὲ πίω ἐκτείνει* — *Ἀριστοφάνης ἐν Ἥρωσι* „*Πῶς πίομαι;*“

295 XIII.

Pollux VII, 15. *Ἐμπόλων Διοσκούρω* (vel *Διοσκόρω*) *ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης.*

Pollux VII, 16. *Εἶπε δὲ καὶ ἀνδραποδώνης ἐν τοῖς Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης.*

Pollux VII, 21. *Ἐν δὲ Ἀριστοφάνους Ἥρωσιν ἀρτοποιΐα.*

296 XIV.

Pollux X, 61. *Τὸν γὰρ ἧλον καὶ ἡλίσκον ἐν Ἥρωσιν Ἀριστοφάνης κέκληκε.* Photius p. 67, 4. *Ἡλίσκον: τὸν μικρὸν ἧλον. Ἀριστοφάνης.*

297 XV.

Harpocratio, *Πυελίδα: τὸ ὑφ' ἡμῶν λεγόμενον σφραγιδοφυλάκιον. Λυσίας ἐν τῷ κατ' Εὐφήμου καὶ Ἀριστοφάνης Ἥρωσιν.* Eadem Photius p. 472, 18. qui simpliciter *Λυσίας καὶ Ἀριστοφάνης.*

298 XVI.

Athenaeus IX. p. 409 c. *Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἥρωσι χερνίβιον εἴρηκεν.*

299 XVII.

Scholiasta Sophoclis Oedip. Col. v. 793. *Δοκεῖ γὰρ ὁ Ἀπόλλων παρὰ Διὸς λαμβάνειν τοὺς χρησμούς, ὡς καὶ ἐν Ἰφικλείᾳ φησί, καὶ Αἰσχύλος ἐν Ἱερείαις — καὶ Ἀριστοφάνης Ἥρωσιν.*

ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑΙ.

I. 300

Scholiasta Ravennas Thesmophor. v. 299. *Καλλιγένεια:* *δαίμων περὶ τὴν Δήμητραν, ἣν προλογίζουσαν ἐν ταῖς ἑτέραις Θεσμοφοριαζούσαις ἐποίησεν.* Photius p. 127, 9. *Καλλιγένειαν: Ἀπολλόδωρος μὲν τὴν γῆν, οἱ δὲ Διὸς καὶ Δήμητρος θυγατέρα· Ἀριστοφάνης δὲ ὁ κωμικὸς τροφόν.* Compara Hesychium vol. II. p. 124.

II. 301

Athenaei epitome I. p. 29 a. *Ὅτι Ἀριστοφάνους τὰς δευτέρας Θεσμοφοριαζούσας Δημήτριος ὁ Τροιζήνιος Θεσμοφοριασάσας ἐπιγράφει. ἐν ταύτῃ ὁ κωμικὸς μέμνηται Πεπαρηθίου οἴνου*

Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω Πράμνιον,
οὐ Χῖον, οὐχὶ Θάσιον, οὐ Πεπαρήθιον,
οὐδ᾽ ἄλλον ὅστις ἐπεγερεῖ τὸν ἔμβολον.

V. 2. *οὐχὶ*] Vulgo *οὐ.* V. 3. *ἐπεγερεῖ* Brunckius. Vulgo *ἐπεγείρει.* *ἔμβολον*] Hesychius, *Ἔμβολον: Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις τὸ αἰδοῖον.* Etiam *ἀνθοσμίου* mentio facta fuit in hac fabula. Erotianus p. 284. ed. Franz. *Οἶνος ἀνθοσμίας: ὁ εὐώδης καὶ ἡδύς· ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Βατράχοις* (v. 1161.) *καὶ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις.*

III. 302

Athenaeus III. p. 104 e. *Περισπούδαστος δὲ ἦν πολλοῖς ἡ τοῦ καράβου βρῶσις, ὡς ἔστι δεῖξαι διὰ πολλῶν τῆς κωμῳδίας μερῶν. ἀρκέσει δὲ τὰ νῦν Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις οὕτως λέγων*

α. Ἰχθῦς ἐώνηταί τις ἢ σηπίδιον
ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων ἢ πουλύπους,
ἢ νῆστις ὀπτᾶτ', ἢ γαλεὸς, ἢ τευθίδες;
β. μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ'. α. οὐδὲ βατίς; β. οὔ
φημ' ἐγώ.
α. οὐ χόριον οὐδὲ πῦος, οὐδ' ἧπαρ κάπρου,
οὐδὲ σχαδόνες, οὐδ' ἠτριαῖον δέλφακος,
οὐδ' ἐγχέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν
γυναιξὶ κοπιώσαισιν ἐπικουρήσατε;

V. 1. *ἐώνηταί τις*] Vulgo *τις ἐώνηται.* Correctum ex VII. p. 324 b. ubi hic versus propter *σηπίδιον* affertur. V. 2. Codices *πολύπους.* V. 4. *βατίς*] Libri *βάτις.* Vide VII. p. 286 b. *οὔ φήμ' ἐγώ. οὐ χόριον* Porsonus. Libri *οὐδὲ φήμ' ἐγώ. οὐδὲ χόριον.* V. 5. *πυὸς* editio Casauboni. *πυύνος* Aldina. *πυυὸς* codex Palatinus. Qui fortasse *πῦον* voluerunt, quo pacto etiam *σχαδόνας* scribendum erit. V. 6. *οὐδὲ σχαδόνες* Brunckius. Vulgo *οὐ δὴ σχαδόνες. ἠτριαῖον*] Etymolog. M. p. 439, 42. *Ἀριστοφάνης ἠτριαῖον λέγει ἐν Θεσμοφοριαζούσαις.* V. 7. *μέγα* codex Venetus. V. 8. Libri *κοπιώσαις.*

303 IV.

Athenaeus XV. p. 690 d. *Παρὰ πολλοῖς τῶν κωμῳδιοποιῶν ὀνομάζεταί τι μύρον βάκκαρις. — Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις*

Ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', οἷον ἐνέπνευσ' ὁ μιαρὸς
φάσκωλος εὐθὺς λυόμενός μοι τοῦ μύρου
καὶ βακκάριδος.

V. 1. *ἐνέπνευσ'* Dobraeus in Addendis ad Aristophan. p. (105). Libri *ἔπνευσ'.* V. 2. *φάσκωλος*] Pollux X, 137. *Ἵνα δὲ ἀποτίθενται αἱ ἐσθῆτες — καὶ φάσκωλοι, ὡς ἐν Θεσμοφοριαζούσαις.* Harpocratio, *Φασκώλιον: ἱματίων φορεῖον. φάσκωλον δὲ πήρα τις οὕτως ἐκαλεῖτο παρ' αὐτοῖς. — Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις. λυόμενος* Dalecampius. Vulgo *λουόμενος.* V. 3. *βακκάριδος*] Erotianus p. 106. *Βάκ-*

καρις: *εἶδος βοτάνης καὶ μύρου, οὗ καὶ Ἀριστοφάνης μέμνηται.*

V. 304

Pollux IX, 36. *Ἄμφοδα ἔστιν εὑρεῖν κεκλημένα παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Θεσμοφοριαζούσαις*

Ἄμφοδον ἐχρῆν αὐτῷ τεθεῖσθαι τοὔνομα.

Etymolog. M. p. 92, 27. *Λέγει δὲ Εὐριπίδης ὁ τραγικὸς ἐτυμολόγος* (*ἐτυμολογῶν* Valckenarius in Diatribe p. 62.) *τὸ Ἀμφίων ὅτι Ἀμφίων ἐκλήθη* (*παρὰ τὸ* addit codex apud Valckenarium) *παρὰ τὴν ἄμφοδον, ἤγουν παρὰ τὴν ὁδὸν, γεννηθῆναι. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης κωμικευόμενος λέγει ὅτι οὐκοῦν Ἄμφοδος ὤφειλε κληθῆναι.*

VI. 305

Pollux X, 152. — *καὶ σακίον, ὅταν φῇ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις*

Σακίον, ἐν οἷσπερ τἀργύριον ταμιεύεται.

De constructione verborum *σακίον, ἐν οἷσπερ* dixit Porsonus ad Eurip. Orest. v. 910.

VII. 306

Scholiasta Nubium v. 623. *Ἱερομνήμονας ἔπεμπον εἰς Πυλαίαν καὶ Πυλαγόρας. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις*

Ἀγαθὰ μεγάλα τῇ πόλει
ἥκειν φέροντάς φασι τοὺς Πυλαγόρας
καὶ τὸν ἱερομνήμονα.

Harpocratio in *Πύλαι*, — *Πυλαγόραι. μνημονεύουσι δὲ καὶ τούτων πολλοὶ, ὥσπερ καὶ* — *Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς δευτέραις Θεσμοφοριαζούσαις.*

VIII. 307

Scholiasta Ranarum v. 3. *Νὴ τὸν Δί' ὅ τι βούλει γε πλὴν πιέζομαι:* *ἴδιον αὐτοῦ τὸ εἰς ταῦτα ὀλισθαίνειν, ὡς καὶ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις θεράπων φησὶν*

α. Ἰχθῦς ἐώνηταί τις ἢ σηπίδιον
ἢ τῶν πλατειῶν καρίδων ἢ πουλύπους,
ἢ νῆστις ὀπτᾶτ', ἢ γαλεὸς, ἢ τευθίδες;
β. μὰ τὸν Δί' οὐ δῆτ'. α. οὐδὲ βατίς; β. οὔ φημ' ἐγώ.
α. οὐ χόριον οὐδὲ πῦος, οὐδ' ἧπαρ κάπρου,
οὐδὲ σχαδόνες, οὐδ' ἠτριαῖον δέλφακος,
οὐδ' ἐγχέλειον, οὐδὲ κάραβον μέγαν
γυναιξὶ κοπιώσαισιν ἐπεκουρήσατε;

V. 1. ἐώνηταί τις] Vulgo τις ἐώνηται. Correctum ex VII. p. 324 b. ubi hic versus propter σηπίδιον affertur. V. 2. Codices πολύπους. V. 4. βατίς] Libri βάτις. Vide VII. p. 286 b. οὔ φήμ' ἐγώ. οὐ χόριον Porsonus. Libri οὐδὲ φήμ' ἐγώ. οὐδὲ χόριον. V. 5. πυός editio Casauboni. πνύνος Aldina. πνυός codex Palatinus. Qui fortasse πῦον voluerunt, quo pacto etiam σχαδόνας scribendum erit. V. 6. οὐδὲ σχαδόνες Brunckius. Vulgo οὐ δὴ σχαδόνες. ἠτριαῖον] Etymolog. M. p. 439, 42. Ἀριστοφάνης ἠτριαῖον λέγει ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. V. 7. μέγα codex Venetus. V. 8. Libri κοπιώσαις.

303 IV.

Athenaeus XV. p. 690 d. Παρὰ πολλοῖς τῶν κωμῳδιοποιῶν ὀνομάζεταί τι μύρον βάκκαρις. — Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις

Ὦ Ζεῦ πολυτίμηθ', οἷον ἐνέπνευσ' ὁ μιαρὸς
φάσκωλος εὐθὺς λυόμενός μοι τοῦ μύρου
καὶ βακκάριδος.

V. 1. ἐνέπνευσ' Dobraeus in Addendis ad Aristophan. p. (105). Libri ἔπνευσ'. V. 2. φάσκωλος] Pollux X, 137. Ἵνα δὲ ἀποτίθενται αἱ ἐσθῆτες — καὶ φάσκωλοι, ὡς ἐν Θεσμοφοριαζούσαις. Harpocratio, Φασκώλιον: ἱματίων φορεῖον. φάσκωλον δὲ πήρα τις οὕτως ἐκαλεῖτο παρ' αὐτοῖς. — Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις. λυόμενος Dalecampius. Vulgo λουόμενος. V. 3. βακκάριδος] Erotianus p. 106. Βακ-

χαρις: εἶδος βοτάνης καὶ μύρου, οὗ καὶ Ἀριστοφάνης μέμνηται.

V. 304

Pollux IX, 36. Ἄμφοδα ἔστιν εὑρεῖν κεκλημένα παρ' Ἀριστοφάνει ἐν Θεσμοφοριαζούσαις

Ἄμφοδον ἐχρῆν αὐτῷ τεθεῖσθαι τοὔνομα.

Etymolog. M. p. 92, 27. Λέγει δὲ Εὐριπίδης ὁ τραγικὸς ἐτυμολόγος (ἐτυμολογῶν Valckenarius in Diatribe p. 62.) τὸ Ἀμφίων ὅτι Ἀμφίων ἐκλήθη (παρὰ τὸ addit codex apud Valckenarium) παρὰ τὴν ἄμφοδον, ἤγουν παρὰ τὴν ὁδὸν, γεννηθῆναι. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης κωμικευόμενος λέγει ὅτι οὐκοῦν Ἄμφοδος ὤφειλε κληθῆναι.

VI. 305

Pollux X, 152. — καὶ σακίον, ὅταν φῇ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις

Σακίον, ἐν οἷσπερ τἀργύριον ταμιεύεται.

De constructione verborum σακίον, ἐν οἷσπερ dixit Porsonus ad Eurip. Orest. v. 910.

VII. 306

Scholiasta Nubium v. 623. Ἱερομνήμονας ἔπεμπον εἰς Πυλαίαν καὶ Πυλαγόρας. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις

Ἀγαθὰ μεγάλα τῇ πόλει
ἥκειν φέροντάς φασι τοὺς Πυλαγόρας
καὶ τὸν ἱερομνήμονα.

Harpocratio in Πύλαι, — Πυλαγόραι. μνημονεύουσι δὲ καὶ τούτων πολλοὶ, ὥσπερ καὶ — Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς δευτέραις Θεσμοφοριαζούσαις.

VIII. 307

Scholiasta Ranarum v. 3. *Νὴ τὸν Δί' ὅ τι βούλει γε πλὴν πιέζομαι:* ἴδιον αὐτοῦ τὸ εἰς ταῦτα ὀλισθαίνειν, ὡς καὶ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις θεράπων φησὶν

Ὡς διά γε τοῦτο τοὔπος οὐ δύναμαι φέρειν
σκεύη τοσαῦτα καὶ τὸν ὦμον θλίβομαι.

φέρειν σκεύη Seidlerus p. 11. Legebatur *σκεύη φέρειν.*

308 IX.

Suidas et grammaticus Bekkeri p. 382, 8. *Ἀλφάνει: εὑρίσκει. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις*

Οἴμοι κακοδαίμων τῆς τόθ' ἡμέρας, ὅτε
εἶπέν μ' ὁ κῆρυξ, οὗτος ἀλφάνει.

309 X.

Pollux VII, 95. *Οὐδ' ἂν εἴη φαῦλον τούτοις ὑποθεῖναι λέξιν ἐκ Θεσμοφοριαζουσῶν Ἀριστοφάνους, ἐπεὶ πολλὰ εἴδη ἐν αὐτῇ περιέχει γυναικείων φορημάτων, ἃ καὶ τοῖς περικόσμοις ἂν ἁρμόσειε, ταῦτα.*

α. Ξυρὸν, κάτοπτρον, ψαλίδα, κηρωτὴν, λίτρον,
προκόμιον, ὀχθοίβους, μίτρας, ἀναδήματα,
ἔγχουσαν, ὄλεθρον τὸν βαθὺν, ψιμύθιον,
μύρον, κίσηριν, στρόφον, ὀπισθοσφενδόνην,

V. 1. Vulgo *νίτρον.* Correctum ex Pollucis codicibus. Photius p. 227, 23. *Λίτρον: οὐ νίτρον Ἀττικοί. οὕτως Ἀριστοφάνης.* V. 2. Pollux V, 101. *Καὶ ἄλλους δέ τινας κόσμους ὀνομάζουσιν οἱ κωμῳδοδιδάσκαλοι, λῆρον, ὀχθοίβους, ὄλεθρον, ἑλλέβορον, πομφόλυγας, βάραθρον, περιστέρια, σαμάκια, σισύμβριον, σισάριον. ὧν οὐ ῥᾴδιον τὰς ἰδέας συννοῆσαι διὰ τὸ μηδὲ πρόχειρον εἶναί τινα κατιδεῖν εἴτε παίζοντες χρῶνται τοῖς ὀνόμασιν. ἴσως δ' ἂν τοῖς κόσμοις προσήκοι καὶ τὸ ἔντριμμα, ψιμύθιον, ἔγχουσα, φῦκος, καὶ τὰ ὑπογράμματα —.* V. 3. *ἔγχουσαν*] Vulgo *ἄγχουσα.* Brunckius *ἄγχουσαν*, cui formam Atticam suffeci ex Polluce V, 101. *ὄλεθρον*] Hesychius, *Ὄλεθρος βαθύς: ἔνιοι ἐπὶ κόσμου γυναικείου. ἀπώλεια.* V. 4. *στρόφον* ex Pollucis codicibus correxi. Vulgo *στρόφιον* et hic et apud Clementem.

κάλυμμα, φῦκος, περιδέραι', ὑπογράμματα,
τρυφοκαλάσιριν, ἐλλέβορον, κεκρύφαλον,
ζῶμ', ἀμπέχονον, τρύφημα, παρυφὲς, ξυστίδα,
χιτῶνα, βάραθρον, ἔγκυκλον, κομμώτριον·
τὰ μέγιστα δ' οὐκ εἴρηκα τούτων. β. εἶτα τί;
α. διόπας, διάλιθον, πλάστρα, μαλάκιον, βότρυν,
χλιδῶνα, περόνας, ἀμφιδέας, ὅρμους, πέδας,
σφραγῖδας, ἀλύσεις, δακτυλίους, καταπλάσματα,

V. 6. Hesychius, *Τρυφοκαλάσιρις* (codex *τρύφος καλασιρίς*): *ἔνδυμα γυναικεῖον.* Idem, *Καλάσιρις: χιτὼν πλατύσημος ἢ ἡνιοχικὸς καὶ ἱππικὸς χιτών. ἔνιοι δὲ λινοῦν καὶ ποδήρη χιτῶνα ἰσχνόν. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις.* V. 7. *ζῶμα* ex Clemente dedi. Apud Pollucem est *ζῶσμα.* *ἀμπέχονον* Pollucis codices. Vulgo *ἀμπεχόνη.* Apud Clementem *ἀμπεχόνιον.* *τρύφημα*] *πόρπημα* Salmasius Exerc. Plin. p. 808. V. 8. *χιτῶνα*] *κιθῶνα* Clemens. *κομμώτριον* Iungermannus. Apud Pollucem *κομμωτρίδιον:* apud Clementem *χιτώνιον.* V. 9. Horum loco apud Pollucem haec leguntur *ἕτερά τε ὅσα οὐδεὶς ἂν μνημονεύσειέ ποτε λέγων.* V. 10. Ante *πλάστρα* Pollucis libri *τίγαστρα* vel *τρίγαστρα* inferunt, quo caret Clemens. *μαλάκιον*] *μολόχιον* Clemens.

βότρυν] Hesychius, *Βοτροειδέα* (*Βοτρύδια*): *ἐνωταρίων εἶδος. οἱ δὲ βότρυς. ἡ Θεσμοφοριάζουσιν* (*Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις*). V. 11. Harpocratio, *Ἀμφιδέαι: εἰσὶ περισκελίδες τινές. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις.* V. 12. Pollux X, 167, *Ἡ δὲ ἄλυσις οὐ μόνον ἐπὶ τοῦ δεσμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ γυναικείου κόσμου ὠνόμασται παρὰ Ἀριστοφάνει „Σφραγῖδας, ἀλύσεις.“* *καταπλάσματα*] *καταπετάσματα* Pollux.

πομφόλυγας, ἀποδέσμους, ὀλίσβους, σάρδια,
ὑποδερίδας, ἑλικτῆρας.

Attulit hunc locum etiam Clemens Alexandr. Paedag. p. 245. ed. Potter. Πάνυ γοῦν ἐπιψόγως πάντα τὸν γυναικεῖον καταλεγόμενος κόσμον Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις ὑποδείκνυσι. παραθήσομαι δὲ αὐτὰς τοῦ κωμικοῦ τὰς λέξεις, διελεγχούσας ἀκριβῶς τὸ φορτικὸν ὑμῶν τῆς ἀπειραγαθίας, Μίτρας, ἀναδήματα, νίτρον καὶ σιδήριον, κίσηριν —.

310 XI.

Scholiasta Pluti v. 159. Περιπέττουσι: διὰ τὸ τῷ προσθέτῳ κοσμεῖσθαι κόσμῳ. ὁ αὐτὸς Θεσμοφόροις

Ὅσ' ἦν περίεργ' αὐταῖσι τῶν φορημάτων
ὅσαις τε περιπέττουσιν αὐτὰς προσθέτοις.

Ὅσ' ἦν περίεργ' Toupius Emend. vol. II. p. 55. et Hemsterhusius apud Dobraeum ad Plutum p. 17. Vulgo ὃς ἦν περίεργος. ὅσαις τε Porsonus apud Dobraeum. Vulgo ὅσαι ἔτι. Toupius κόμαισι. αὐτὰς Toupius. Vulgo ἑαυτάς.

311 XII.

Aspasius ad Aristotelis Ethic. p. 58 a. ed. Aldin. — βαυκίδων, ὅ ἐστιν εἶδος ὑποδημάτων Ἰωνικῶν, αἷς αἱ Ἰάδες χρῶνται, οὗ καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις μέμνηται.

V. 13. Moeris p. 301. Πομφόλυγας: τὰ δερμάτια ἃ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αἱ γυναῖκες ἔχουσιν. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις. V. 14. ὑποδερίδας] ὑποδέρεις Pollux. Post ἑλικτῆρας apud Pollucem vulgo adduntur ἄλλ' ἀφ' ὧν οὐδ' ἂν λέγων λέξαις, quae ab codicibus Kuhnii et Iungermanni absunt nec apud Clementem leguntur.

XIII. 312

Pollux VII, 66. *Ἄντικρυς δὲ τὸ νῦν καλούμενον ὑπὸ τῶν γυναικῶν στηθόδεσμον ἀπόδεσμον ἐκάλουν. εὕροις δ' ἂν ὀνομαζόμενον ἀπόδεσμον ἐν Θεσμοφοριαζούσαις Ἀριστοφάνους*

Τὴν πτέρυγα παραλύσασα τοῦ χιτωνίου
καὶ τῶν ἀποδέσμων, οἷς ἐνῆν τὰ τιτθία.

Vulgo *παραλύσασαν* et *ἐνῆν τιτθίδια*. Emendavit Brunckius.

XIV. 313

Athenaeus III. p. 117 c. *Παρέλιπεν ὁ τένθης Ἀρχέστρατος συγκαταλέξαι ἡμῖν καὶ τὸ παρὰ Κράτητι τῷ κωμῳδιοποιῷ ἐν Σαμίοις λεγόμενον ἐλεφάντινον τάριχος —. ὅτι δὲ διαβόητον ἦν τὸ τοῦ Κράτητος ἐλεφάντινον τάριχος μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις διὰ τούτων*

Ἠ μέγα τι βρῶμ' ἐστὶν ἡ τρυγῳδοποιομουσική,
ἡνίκα Κράτητί τε τάριχος ἐλεφάντινον
λαμπρὸν ἐκόμιζεν ἀπόνως παραβεβλημένον,
ἄλλα τε τοιαῦθ' ἕτερα μυρί' ἐκιχλίζετο.

Versum primum paeonicum fecerunt Elmsleius ad Acharnens. 499. p. 125. et Porsonus in Miscellaneis p. 236., ille *ἦν μέγα τι χρῆμ' ἔτι τρυγῳδοποιομουσική*, hic *ἦ μέγα τι βρῶμ' ἐνὶ τρυγῳδοποιομουσικῇ* corrigens. V. 2. *ἡνίκα* Porsonus et Elmsleius. *ἡνὶ* codex Venetus. Vulgo *ἦν*. V. 3. *ἐκόμιζεν* Casaubonus. Vulgo *ἐνόμιζεν*.

XV. 314

Hephaestio cap. 13. de metro paeonico p. 73. Gaisf. — *ἐν δὲ ταῖς δευτέραις* (libri *προτέραις*) *Θεσμοφοριαζούσαις καὶ κρητικοὺς πολλάκις ἐν μέσοις τοῖς τετραμέτροις παρέλαβε*

Μήτε Μούσας ἀνακαλεῖν ἑλικοβοστρύχους

μήτε Χάριτας βοᾶν εἰς χορὸν Ὀλυμπίας·
ἐνθάδε γάρ εἰσιν, ὥς φησιν ὁ διδάσκαλος.

315 XVI.

Scholiasta Vesparum v. 1033. Ἠπίαλος τὸ τοῦ πυρετοῦ κρύος. Ἀριστοφάνης Νεφέλαις καὶ Θεσμοφοριαζούσαις

Ἅμα δ' ἠπίαλος πυρετοῦ πρόδρομος.

316 XVII.

Pollux IX, 69. Ἐγὼ δὲ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις Ἀριστοφάνους εἰρημένον „Τὸ χαλκίον θερμαίνεται" οὕτω πως ἤκουον, ὡς εἰς πότον εὐτρεπιζομένων τῶν γυναικῶν. ταυτὸν δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς Εὐπόλιδος Δήμοις ἐστὶν εἰρημένον. Eupolidis verba servavit Athenaeus III. p. 123 a.

Τὸ χαλκίον
θέρμαινέ θ' ἡμῖν καὶ θύη πέττειν τινὰ
κέλευ', ἵνα σπλάγχνοισι συγγινώμεθα.

317 XVIII.

Zonaras vol. I. p. 196. Τὸ δ' ἀναβὰς τὸν ἵππον οὐ (οὐ delet Piersonus) πάνυ δόκιμον. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις „Ἀναβῆναι τὴν γυναῖκα βούλομαι." Ex Ruhnkenii apographo haec ediderat Piersonus ad Moeridem p. 4. Moeris p. 3. Ἀναβῆναι τὴν γυναῖκα βούλομαι, Ἀττικῶς. ἀναβῆναι ἐπὶ τὴν γυναῖκα βούλομαι, Ἑλληνικῶς.

318 XIX.

Scholiasta Platonis p. 370. ed. Bekker. Ἀγὼν πρόφασιν οὐ δέχεται, ἐπὶ τῶν φύσει ῥᾳθύμων καὶ ἀμελῶν, ἤτοι ἐπὶ τῶν μὴ προσιεμένων τοὺς λόγους τῶν προφασιζομένων. μέμνηται δὲ αὐτῆς — — καὶ Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις β΄. ubi β΄ omittit codex Clarkianus apud Gaisfordum in Lectionibus p. 171.

XX. 319

Photius p. 235, 6. et Suidas, *Λύκος ἔχανεν:* παροιμία. λέγουσι δὲ τὸν Λύκον, ἐπειδὰν ἁρπάσαι τι βούληται, κεχηνότα παραγίνεσθαι ἐπ' αὐτό. ὅταν οὖν μὴ λάβῃ ὃ προαιρεῖται, κατὰ κενοῦ αὐτὸν χανεῖν φασιν. ἐπὶ (οὖν addit Suidas) τῶν συνελπιζόντων χρηματιεῖσθαι, διαμαρτανόντων δὲ λέγουσιν. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις β'.

XXI. 320

Hesychius, *Βαρβός:* μύστρον. ἐν Θεσμοφοριαζούσαις.

XXII. 321

Antiatticista Bekkeri p. 88, 28. *Διαλέξασθαι:* Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις. Idem p. 96, 25. *Ἐπανορθώσασθαι:* Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις: quod ex Lysistratae v. 528. sumptum esse suspicatus sum supra p. 19. Alio modo erratum est ab Polluce IV, 100. qui saltationum genera enumerans ita scribit, *Καὶ κνισμὸς καὶ ὄκλασμα. οὕτω γὰρ ἐν Θεσμοφοριαζούσαις ὀνομάζεται τὸ ὄρχημα τὸ Περσικὸν καὶ σύντονον.* Qua auctoritate ὄκλασμα inter fragmenta editionis alterius relatum est. Sed recte Meursius in orchestra (apud Gronovium vol. VIII. p. 1275.) animadvertit contrarium dixisse Pollucem eius quod debuit. Neque enim ὄκλασμα in Thesmophoriazusis dixit poeta, sed *Περσικόν*, versu 1175. *σὺ δ' ὦ Τερηδὼν ἐπαναφύσα Περσικόν.* ubi scholiasta Ravennas, *Βαρβαρικὸν καὶ Περσικὸν τὸ κλάσμα* (corrige ὄκλασμα) *καλεῖται καὶ Περσικὸν ὄρχημα, περὶ οὗ Ἰόβας μακρὸν πεποίηται λόγον ἐν τοῖς περὶ τῆς ἰατρικῆς* (corrige θεατρικῆς) *ἱστορίας, ὥστε λελύσθαι τὴν Σελεύκου πρότασιν. προτείνει γὰρ ἐν τῷ πρὸς Ζήνωνα προτατικῷ τὸ Περσικὸν ὄρχημα.*

322 XXIII.

Photius p. 204, 10. et Suidas, *Λακωνίζειν: παιδικοῖς χρῆσθαι. Ἀριστοφάνης Θεσμοφοριαζούσαις β΄.*

323 XXIV.

Athenaeus XIV. p. 619 a. *Καὶ τῶν πτισσουσῶν ἄλλη τις (ᾠδή), ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Θεσμοφοριαζούσαις καὶ Νικοχάρης ἐν Ἡρακλεῖ χορηγῷ.*

ΛΗΜΝΙΑΙ.

Lemnias fortasse Hypsipylae Euripidis exagitandae scripsit Aristophanes.

I. 324

Ammonius p. 138. Valcken. *Τύραννον οἱ ἀρχαῖοι ἐπὶ βασιλέως ἔτασσον. — Ἀριστοφάνης ἐν Λημνίαις*

Ἐνταῦθ᾽ ἐτυράννευέν ποθ᾽ Ὑψιπύλης πατὴρ
Θόας, βράδιστος τῶν ἐν ἀνθρώποις δραμεῖν.

ποθ᾽ addidit Brunckius, et *βράδιστος* correxit pro *βραδύτερος*, quod alii in *βραδύτατος* mutabunt. Euripidis versus Iphig. Taur. 31. comparavit Boissonadius

Οὗ γῆς ἀνάσσει βαρβάροισι βάρβαρος
Θόας, ὃς ὠκὺν πόδα τιθεὶς ἴσον πτεροῖς
ἐς τοὔνομ᾽ ἦλθε τῆς ποδωκείας χάριν.

II. 325

Athenaeus VIII. p. 366 c. *Πρὸς ταῦτα ἀπαντήσας ὁ Ζωΐλος ἔφη, Ἀριστοφάνης, ὦ οὗτος, ἐν Λημνίαις τὸ ταχερὸν ἔταξεν ἐπὶ τοῦ τρυφεροῦ λέγων οὕτως*

Λῆμνος κυάμους τρέφουσα ταχεροὺς καὶ καλούς.

III. 326

Pollux VII, 166. *Εἰκότως δ᾽ ἂν βαλανείῳ προσάγοιτο καὶ τὸ ἐν ταῖς Λημνίαις ὑπ᾽ αὐτοῦ εἰρημένον*

Ἀλλ᾽ ἀρτίως κατέλιπον αὐτὴν σμωμένην
ἐν τῇ πυέλῳ.

IV. 327

Scholiasta Aristophanis Acharn. v. 3. et Suidas in

ψαμμοκοσιογάργαρα, Καὶ τὰ γάργαρα δὲ ἐπὶ πλήθους ἐτίθετο, ὡς ἐν Λημνίαις

'Ανδρῶν ἐπακτῶν πᾶσ' ἐγάργαιρ' ἑστία.

Λημνίαις Kusterus. Λήμναις Suidas. Λίμναις scholiasta. πᾶσ' ἐγάργαιρ' Toupius Emend. vol. III. p. 200. Vulgo πᾶσα γάργαιρ'.

328 V.

Suidas et grammaticus Bekkeri p. 423, 32. Ἀπεχρήσαντο: διεχρήσαντο, ἀπέκτειναν. Λημνίαις Ἀριστοφάνης

Τοὺς ἄνδρας ἀπεχρήσαντο τοὺς παιδοσπόρους.

Omisso nomine fabulae versum attulit Etymolog. M. p. 124, 27. et verba τοὺς ἄνδρας ἀπεχρήσαντο Pollux IX, 153.

329 VI.

Suidas in v. χρή, Λέγουσι δέ ποτε καὶ χρῆσθαι ἀντὶ τοῦ δεῖ. Φερεκράτης Λήροις

Τὸ δ' ὄνομά μοι κάτειπε τί σε χρῆσθαι καλεῖν.

'Αριστοφάνης Λημνίαις

Ἡ καρδία τε τίς; ἀλλὰ πῶς χρῆσθαι ποιεῖν;

Apud Sophoclem Oedip. Col. v. 504. τὸν τόπον δ' ἵνα | χρῆσταί μ' ἐφευρεῖν, τοῦτο βούλομαι μαθεῖν. ubi scholiasta, χρῆσταί μ' ἐφευρεῖν: χρείη ἔσται, κατὰ συναλιφὴν, χρῆσται, ἀντὶ τοῦ χρείη ἔσται. δηλοῦται δὲ ταυτὸν τὸ δεήσει. καὶ ἐν Τριπτολέμῳ

Χρῆσται δέ σ' ἐνθένδ' αὖτις —.

Quaeritur igitur an ex scholiasta Suidae scriptura χρῆσθαι sit corrigenda, quod fecit Hermannus in annotatione ad locum Sophoclis p. 113.

330 VII.

Photius p. 290, 16. Νεαλής: ἐκτείνεται τὸ α. Ἀριστοφάνης Λημνίαις

Ἕως νεαλής ἐστιν αὐτὴν τὴν ἀκμήν.

Μένανδρος. unde suppleri potest Phrynichus Bekkeri p. 52, 19. Νεαλές: παρὰ τὸ ἁλὲς, ὃ σημαίνει τὸ

ἀθρόον, τὸ νεωστὶ γεγενημένον καὶ συνενηνεγμένον. τὸ γὰρ συνελθεῖν καὶ συναλισθῆναι ταυτόν. Ἀριστοφάνης τὸ νεαλὲς • • . Conf. Lobeck. ad Phrynich. p. 375.

VIII. 331

Pollux X, 25. *Ἀπὸ τῶν μοχλῶν τὸ „Μόχλωσον τὴν θύραν" ἐν Λημνίαις Ἀριστοφάνους.*

IX. 332

Suidas, *Ὦ* (*ᾧ* Iunius Adag. IV, 13.) *νῦν θερμοὶ βωμοί: ἐπὶ τῶν διὰ χρόνου σπουδῆς τυγχανόντων. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Λημνίαις*

Τὴν κρατίστην δαίμον', ἧς νῦν θερμὸς ἐσθ' ὁ βωμός.

δηλοῖ δὲ ὅτι ἀεί τινες παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ξένοι θεοὶ ἐτιμῶντο. Phrynichus Bekkeri p. 29, 33. *Βωμὸς θερμός: λέγεται μὲν ἐπὶ τῶν θερμῶς εὐδοκιμούντων ἔν τινι, μετείληπται δὲ ἀπὸ τῶν ἱερῶν, ὧν διὰ τὸ θρησκεύεσθαι περιττῶς θερμοί εἰσιν οἱ βωμοί.* Eunapium p. 6. *τούτου Πλωτίνου θερμοὶ βωμοὶ νῦν* comparavit Boissonadius. In initio versus *καὶ* probabiliter supplet Porsonus in praefatione ad Hecubam p. XLII. *Δαίμονα* autem dicit Bendin, hoc est Dianam. Photius p. 251, 7. *Μεγάλην θεόν: Ἀριστοφάνης ἐν Λημνίαις. ἴσως τελβαιναιν· Θρᾴκιος γάρ.* quae emendate scripta praebet Hesychius, *Μεγάλη θεός: Ἀριστοφάνης ἔφη τὴν Βένδιν* (*βένδην* codex). *Θρᾳκία γὰρ ἡ θεός.* Quibus Lobeckius in dissertatione de morte Bacchi II. p. 10. (conf. Orphica p. 628.) Stephani Byzantini locum adiungit, *Λῆμνος: νῆσος πρὸς τῇ Θρᾴκῃ — ἀπὸ τῆς μεγάλης λεγομένης θεοῦ, ἣν Λῆμνόν φασι.*

X. 333

Athenaeus VII. p. 302 d. *Ἐπαινεῖται δὲ τοῦ θύννου τὰ ὑπογάστρια —. Ἀριστοφάνης Λημνίαις*

Οὐκ ἔγχελυν Βοιωτίαν, οὐ γλαῦκον, οὐχὶ θύννου ὑπογάστριον.

Verba *ἔγχελυν Βοιωτίαν* attulit p. 299 b.

334 XI.

Athenaeus VII. p. 311 d. Καὶ Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ἱππεῦσι (v. 360.) μνημονεύει ὡς διαφόρων γινομένων τῶν περὶ τὴν Μίλητον λαβράκων, ὅταν οὕτως λέγῃ „Ἀλλ' οὐ λάβρακας καταφαγὼν Μιλησίους κλονήσεις." ἐν δὲ Λημνίαις

Οὐ κρανίον λάβρακος, οὐχὶ κάραβον πρίασθαι·

ὡς διαφόρου ὄντος τοῦ τῶν λαβράκων ἐγκεφάλου, καθάπερ καὶ τοῦ τῶν γλαύκων. Pro Λημνίαις codices Venetus et Laurentianus λήμναις. Iidem et Palatinus κρανεῖον.

335 XII.

Pollux IX, 126. Τὸ δὲ ῥῆμα τὸ πεντελιθίζειν ἐστὶν ἐν τοῖς Ἑρμίππου Θεοῖς· τὸ δὲ ὄνομα πεντέλιθα ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Λημνίαις

Πεντελίθοισί θ' ὁμοῦ λεκάνης παραθραύμασι.

γυναικῶν δὲ μᾶλλόν ἐστιν ἡ παιδιά. Iungermannus παραθραύσμασι.

336 XIII.

Etymolog. M. p. 283, 45. (Gudian. p. 159, 49.) Δορίαλλος: λέγεται καὶ δόριλλος. Ἀριστοφάνης

Αἱ (Αἱ δὲ Bentleius) γυναῖκες τὸν δορίαλλον φράγνυνται.

ἔστι δὲ τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, ἐφ' ὕβρει τραγῳδοποιοῦ Δορίλλου. ἢ παρὰ τὸ δείρειν τὸ τυπτόμενον, ἢ τὸ τιλλόμενον τὰς τρίχας καὶ οἱονεὶ ἐκδερόμενον. οὕτω γὰρ πάλαι ἐψίλουν, ὡς δηλοῖ Ἀριστοφάνης (Ranar. v. 516.) „Ἡβυλλιῶσαι κἄρτι παρατετιλμέναι." Gudianum, Δορύαλος: τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. Ἀριστοφάνης, αἱ γυναῖκες τὸν δορύαλον φράγονται, παρὰ τὸ δέρειν —. Hesychius, Δορυαλλός: τὸ τῶν γυναικῶν μόριον. ἀπὸ τοῦ δέρειν, ἢ ἐφ' ὕβρει τοῦ τραγῳδοποιοῦ Δορύλλου, οὗ μέμνηται ἐν Λημνίαις. Scholiasta Ranar. v. 519. Δορίαλος τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, ὡς παρὰ τῷ αὐτῷ ποιητῇ „Αἱ γυναῖκες τὸν δορίαλον φράγνυνται."

Suidas, *Δόριλλος:* τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον. ἐφ' ὕβρει τραγῳδοποιοῦ Δορίλλου.

XIV. 337

Harpocratio, *Ἀρκτεῦσαι:* — ὅτι δὲ αἱ ἀρκτευόμεναι παρθένοι ἄρκτοι καλοῦνται Εὐριπίδης ἐν Ὑψιπύλῃ, Ἀριστοφάνης Λημνίαις καὶ Λυσιστράτῃ (v. 645.)

XV. 338

Harpocratio, *Μέκαυλος:* — ἔστιν ἡ ῥυπαρὰ λεγομένη αὐλὴ, οὗ ὄρνιθες ἦσαν. Ἀριστοφάνης Λημνίαις καὶ Μένανδρος Θαΐδι.

XVI. 339

Pollux VII, 139. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Λημνίαις εἴρηκε καὶ *ναυφύλαξ*.

XVII. 340

Pollux VII, 152. Καὶ ὁ μὲν πρὸ ὥρας πεπαινόμενος καρπὸς *πρῷμος* ἐν Λημνίαις Ἀριστοφάνους. καὶ *πρῷα* δὲ *καρπία* ὁ αὐτὸς (Vesp. 264.) εἴρηκε. σῦκα δὲ τῶν διφόρων ἐν Κραπατάλοις Φερεκράτης. τὰ δὲ φυτευτήρια τῶν σύκων *συκίδας* Ἀριστοφάνης ἐν ταῖς Λημνίαις. Vulgo πρωΐμος et πρωΐα. φῖτυ πρῷον dixit in Pace v. 1164. μοσχίδια συκίδων in Acharnensibus v. 964.

XVIII. 341

Scholiasta Lysistratae v. 308. *Τὸν φανόν:* φανὸν μὲν πᾶν τὸ φαινόμενον ἐκάλουν. ἐκ δὲ τῶν ἀμπελίνων τὰς λαμπάδας κατεσκεύαζον εἰς ἔξαψιν, ὡς καὶ ἐν Λημνίαις φησί.

ΝΑΥΑΓΟΣ.

342 Spuria haec fabula iudicata fuit ab criticis veteribus: vide locum grammatici p. 3. allatum. *Δὶς ναυαγὸς* dici videtur apud Pollucem X, 33. *Καλεῖται δὲ τὸ κλινίδιον καὶ κλιντήριον, ὡς ἐν Διοναυάγῳ Ἀριστοφάνης ἔφη „Τί με ὦ πονηρὲ ἐξορίζεις ὥσπερ κλιντήριον.“* Codex Vossianus *δὶς ναυάγῳ*.

ΝΗΣΟΙ.

De huius quoque fabulae auctore ab veteribus criticis dubitatum fuit: vide locum grammatici modo memoratum et Pollucem, cuius verba ad fragm. VIII. attulimus. Nomen autem huic comoediae ab choro impositum esse suspicor, quemadmodum Eupolis in *Πόλεσιν* urbes personatas introduxit.

343 I.

Scholiasta Avium v. 297. *Εἴσοδος δὲ λέγεται ᾗ ὁ χορὸς εἴσεισιν ἐν τῇ σκηνῇ. καὶ ἐν ταῖς Νήσοις*

α. Εἰσὶν δὲ ποῦ;
β. αἱδὶ κατ' αὐτὴν ἣν βλέπεις τὴν εἴσοδον.

344 II.

Stobaeus LV, 7. vol. II. p. 405. *Ἀριστοφάνους Νήσων*

Ὦ μῶρε μῶρε ταῦτα πάντ' ἐν τῇδ' ἔνι,
οἰκεῖν μὲν ἐν ἀγρῷ τοῦτον ἐν τῷ γηδίῳ
ἀπαλλαγέντα τῶν κατ' ἀγορὰν πραγμάτων,
κεκτημένον ζευγάριον οἰκεῖον βοοῖν,

ἔπειτ' ἀκούειν προβατίων βληχωμένων,
τρυγός τε φωνὴν εἰς λεκάνην ὠθουμένης,
ὄψῳ δὲ χρῆσθαι σπινιδίοις τε καὶ κίχλαις,
καὶ μὴ περιμένειν ἐξ ἀγορᾶς ἰχθύδια
τριταῖα πολυτίμητα βεβασανισμένα
ἐπ' ἰχθυοπώλου χειρὶ παρανομωτάτῃ.

Νήσων] Codex Parisinus optimus *νησσῶν*: ut dubitari possit utrum *Νήσων* an *Φοινισσῶν* corrigi oporteat.

V. 5. *προβατίων* Grotius. Vulgo *προβάτων*.

V. 6. *τρυγὸς* codices. *αἰγὸς* Trincavellus. V. 7. *ὄψῳ* Salmasius Exerc. Plin. p. 316. Vulgo *ὄψων*.

δὲ Gaisfordi editio haud dubie ex codicibus. Priores *τε*. *σπινιδίοις* Salmasius. Libri *πηνιδίοις*. V. 10. *ὑπ'* Gaisfordus. *ἐν* Boissonadius.

III. 345

Pollux VI, 45. *Καὶ θλαστὰς δὲ ἐλαίας ἐν Νήσοις ἂν εὕροις Ἀριστοφάνους.* Athenaei epitome II. p. 56 b. *Μνημονεύει τῶν θλαστῶν ἐλαῶν Ἀριστοφάνης „Θλαστὰς ποιεῖν ἐλάας.“ πάλιν*

Οὐ ταυτόν ἐστιν ἁλμάδες καὶ στέμφυλα.

καὶ μετ' ὀλίγα

Θλαστὰς γὰρ εἶναι κρεῖττόν ἐστιν ἁλμάδος.

Libri *ἐλαιῶν* et *ἐλαίας*, et *κρεῖσσον* pro *κρεῖττον*. In postremo versu *ἁλμάδος* in *ἁλμάδας* mutavit H. Stephanus in Thesauro vol. I. p. 374 e. ubi editio Londinensis p. 1896. *ἁλμάδος* dedit.

IV. 346

Suidas, *Ἔξεχ' ὦ φίλ' ἥλιε*: *κωλάριόν τι παροιμιῶδες ὑπὸ τῶν παιδίων λεγόμενον, ὅταν ἐπινέφῃ ψύχους ὄντος. Ἀριστοφάνης Νήσοις*

Λέξεις ἄρα
ὥσπερ τὰ παιδί' ἔξεχ' ὦ φίλ' ἥλιε.

Eustathius p. 881, 42. *Κωλάριον οὖν τι παροιμιῶδες Αἴλιος Διονύσιός φησιν ὑπὸ παίδων λέγεσθαι, δηλοῦν ἐξέχειν, ὅ ἐστιν ἐπιτεταλκέναι, τὸν ἥλιον. Ἀριστοφάνης,*

Λέξεις — *ἦλιε. ἤγουν ἀνάτειλον.* Aliud exemplum ex Strattidis Phoenissis protulit Pollux IX, 124.

347 V.

Scholiasta Avium v. 439. *Ἔοικε δὲ Παναίτιον κωμῳδεῖν, ὃν καὶ ἐν Νήσοις*

Καταλιπὼν Παναίτιον
πίθηκον.

ἔνθα καὶ μαγείρου πατρὸς αὐτὸν λέγει. πίθηκον δὲ αὐτὸν εἶπε διὰ τὸ πανοῦργον. Iisdem fere verbis utitur Suidas in *διαθήκην διαθώμεθα.*

348 VI.

Etymolog. M. p. 338, 52. *Ἔνδημος: ὁ μὴ ἀποδημῶν· ἐπίδημος δὲ ὁ ἐπιδημῶν ξένος. καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει ἐν Νήσοις*

Ἀλλ' οὐ τυγχάνει
ἐπίδημος ὤν.

λέγεται δὲ περὶ τοῦ Ποσειδῶνος ὅτι οὐκ ἐπιδημεῖ Ἰσθμοῖ, κυρίως εἰρημένον. οὐχ οὕτω γὰρ Ἴσθμιος ὁ θεὸς ὡς διὰ παντὸς ἐκεῖ διατρίβειν.

349 VII.

Photius p. 311, 15. et Suidas, *Ξυννένοφε: ἐπινεφῆ καὶ συννεφῆ καὶ συννέφελά ἐστιν. Ἀριστοφάνης — ἐν Νήσοις*

Ὡς ἐς τὴν γῆν κύψασα κάτω καὶ ξυννενοφυῖα
βαδίζει.

ἀντὶ τοῦ σκυθρωπάζουσα. Hesychius, *Ξυννενοφυῖαν: σκυθρωπήν.* Conf. Anagyri fragm. VIII.

350 VIII.

Pollux IX, 89. *Ὡς δ' ἐπὶ τῶν κερμάτων οἱ ἀρχαῖοι Ἀττικοὶ ἥκιστα τῷ ἑνικῷ ἐχρῶντο, οὕτως δ' ἐπὶ τῷ ἀργυρίῳ τῷ πληθυντικῷ. τἀργύρια γὰρ ἐπὶ τοῦ ἀργυρίου σπανίως ἄν τις εὕροι παρ' αὐτοῖς· ἐγὼ δ'*

εὗρον ἐν ταῖς Νήσοις Ἀριστοφάνους; εἰ μὴ ὑποπτεύεται τὸ δρᾶμα ὡς Ἀριστοφάνους οὐ γνήσιον. Idem VII, 104. Εἴρηται δὲ καὶ ἀργύρια ἐν Ἀριστοφάνους Νήσοις.

IX. 351

Etymolog. M. p. 333, 33. Ἔλυμος: σπέρμα τι ὃ ἕψοντες (vulgo ἑψῶντες) οἱ Λάκωνες ἤσθιον. Ἀριστοφάνης Νήσοις. παρὰ τὸ ἕλος ἔλυμος. χαίρει γὰρ ἐν ὑγροῖς τόποις καὶ ἐν ἕλεσι φύεσθαι.

X. 352

Pollux X, 47. Θρᾶνοι, θρανία, θρανίδια ἐν Νήσοις Ἀριστοφάνους.

XI. 353

Hesychius, Θύρσος: αὐλητὴς ἦν, γυναῖκα ἔχων ἑταίραν. Θύρσου κυνῆ (θυρσουκύνη codex): Ἀριστοφάνης ἐν Νήσοις (νήσ . . codex), οὐ τοῦ αὐλητοῦ μνημονεύων, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ φύλλα εἰπεῖν καὶ κλάδους. Θύρσοι: κλάδοι, λαμπάδες, λύχνα.

Ο Λ Κ Α Δ Ε Σ.

Holcades ex antiquioribus poetae fabulis fuit. Scriptor argumenti Pacis in codice Veneto, *Τὸ δὲ κεφάλαιον τῆς κωμῳδίας ἐστὶ τοῦτο· συμβουλεύει Ἀθηναίοις σπείσασθαι πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας. οὐ τοῦτο δὲ μόνον ὑπὲρ εἰρήνης Ἀριστοφάνης τὸ δρᾶμα τέθεικεν (καθεῖκεν?), ἀλλὰ καὶ τοὺς Ἀχαρνεῖς καὶ τοὺς Ἱππέας καὶ Ὁλκάδας, καὶ πανταχοῦ τοῦτο ἐσπούδακε, τὸν δὲ Κλέωνα κωμῳδῶν τὸν ἀντιλέγοντα καὶ Λάμαχον τὸν φιλοπόλεμον ἀεὶ διαβάλλων.* Scholia in Holcades memorantur ab scholiasta Avium et Lysistratae: vide fr. XIX. XX.

354 I.

Scholiasta Nubium v. 699. *Τήμερα:* ὡς ἐν Ὁλκάσιν

Ἰὼ Λακεδαῖμον, τί ἄρα πείσει τήμερα;

Vulgo *πείσῃ*. Suidas, *Τήμερος:* ὁ σημερινός, καὶ ἔστι τεταγμένον ἐπὶ σώματος. τὸ δὲ τήμερον ἐπὶ χρόνου λέγεται καὶ ἐν Εἰρήνῃ „ἰὼ Λακεδαίμων, τί ἄρα ποιήσει τήμερα." ἀντὶ τοῦ σημερινή. Quod *Εἰρήνην* nominat, fortasse in mente habuit illius fabulae v. 243. *ὡς ἀπολεῖσθε τήμερον.* Recte *Ὁλκάδας* nominat etiam scholiasta Homeri Iliad. γ, 132. *Τὰ μέντοι παρὰ τὸ φρὴν συντιθέμενα ἐφύλαξε τὸν τόνον, Λυκόφρον, δαΐφρον. ὅθεν σημειῶδες ἐκεῖνο κατὰ κλητικὴν „ἰὼ Λακεδαῖμον" Ἀριστοφάνης Ὁλκάσιν.* quibus simillima sunt Ioannis Alexandrini verba p. 14, 14. et Choerobosci apud Bekkerum p. 1245. qui *ὦ Λακεδαῖμον* sine auctoris nomine attulerunt. Unde corrigendus

Photius p. 202, 18. *Λακεδαιμῶν: τὴν κλητικὴν περισπῶσιν· οὕτως Ἀριστοφάνης.*

II. 355

Photius p. 11, 22. *Ἐρανίσας: Δημοσθένης· ἀντὶ τοῦ ἔρανον αἰτήσας. ἐρανιστὴς μέντοι κυρίως ἐστὶν ὁ τοῦ ἐράνου μετέχων· καὶ τὴν φορὰν, ἣν ἑκάστου μηνὸς ἔδει καταβάλλειν, εἰσφέρων. ἐρανιστάς: ὡς ἡμεῖς καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης Ὀλκάσιν* (*ὀλκάσιν* codex)

Πρώην ἐρανιστὰς ἑστιῶν ἥψησ' ἔτνος.

Quae transscripsit Zonaras I. p. 862. ex quo ediderat Larcherus apud Brunckium in Addendis vol. III. p. 167.

III. 356

Photius p. 57, 8. *Ἦια: δισυλλάβως, τὸ ἐπορευόμην, σὺν τῷ ι γράφεται. — Ἀριστοφάνης Ὀλκάσιν*

Ἐπεὶ δ' ἐγενόμην οἷπερ ᾔ' ἐπὶ ξύλα.

Eadem Suidas in *ᾖα* et grammaticus Coislinianus apud Montefalc. p. 234.

IV. 357

Pollux X, 144. *Ἀριστοφάνης ἔφη ἐν Ὀλκάσι*

Λόγχαι δ' ἐκαυλίζοντο καὶ ξυστὴ κάμαξ.

V. 358

Eustathius p. 1423, 4. *Ἐκ δὲ τοῦ οἴκου καὶ οἰκίσκος παρὰ Ἀριστοφάνει, περδικοτροφεῖον, οἷον*

Τί δὲ τὸν ὀρνίθειον οἰκίσκον φέρεις;

δὲ fortasse in *δὴ* vel, quod Brunckius proposuit, *δαὶ* mutandum. Ex Holcadibus haec esse sumpta ab Polluce edocemur X, 159. *Καὶ οἰκίσκον δὲ ὀρνίθιον* (scr. *ὀρνίθειον*) *καὶ οἰκίσκον περδικικὸν Ἀριστοφάνης ἐν Ὀλκάσιν ἔφη. Οἰκίσκος* ex Pelargis attulerunt Harpocratio et Photius.

VI. 359

Athenaeus III. p. 91 c. *Ἀριστοτέλης δέ φησι τῶν ἐχίνων πλείω γένη εἶναι, ἓν μὲν τὸ ἐσθιόμενον, ἐν ᾧ τὰ καλούμενά ἐστιν ᾠὰ, ἄλλα δὲ δύο, τό τε τῶν σπα-*

τάγγων καὶ τὸ τῶν καλουμένων βρυσῶν. μνημονεύει δὲ καὶ τῶν σπατάγγων ὁ Σώφρων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσιν οὕτως

Δάπτοντα, μιστύλλοντα, διαλείχοντά μου
τὸν κάτω σπατάγγην.

V. 1. δάπτοντα Porsonus. Libri δαρδάπτοντα. V. 2. Photius p. 529, 23. *Σπατάγγαι:* ἰχθύες τινές· οἱ δὲ τοὺς μεγάλους ἐχίνους. οὕτως Ἀριστοφάνης.

360 VII.

Grammaticus Bekkeri p. 474, 31. *Ἀχῶρα:* τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενείῳ πίτυρα. Ἀριστοφάνης Ὁλκάσιν „Ἀδαχεῖ γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀχῶρα ἐκλέγεται ἐκ τοῦ γενείου τὰς πολιὰς τοῦ Διός." ἀρσενικῶς δὲ λέγεται ὁ ἀχώρ. „*Lego* τουδί, *sc.* τοῦ Δήμου. *Vide Eq.* 904. αὐτοῦ, *nempe* ἐν τῇ Πυκνί." Dobraeus ad Pluti v. 361. p. 44. ἐκλέγεται in ἐκλέγει τ' ἀεὶ mutandum ex aliis grammaticorum locis. Photius p. 8, 1. *Ἀδαξῆσαι:* τὸ κνῆσαι, οὐκ ἐν τῷ ō ὀδαξῆσαι, καὶ ἀδαχεῖν τὸ κνήθειν „Ἀδαχεῖ γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀ^θχῶρα ἐκλέγει τ' ἀεί" Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσιν. Eadem grammaticus Bekkeri tradit p. 340, 28. et Suidas, nisi quod hic ἐν ταῖς Ὁλκάσιν omittit et apud utrumque ἀχῶρα scriptum est. Etymolog. M. p. 182, 17. *Ἀχῶρα:* ἀρσενικῶς, τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενείῳ πίτυρα. Ἀριστοφάνης „Ἀδεχῆ γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀχῶρ' ἐκλέγετ' ἀεὶ ἐκ τοῦ γενείου."

Ex simili aliquo loco sumptus versus est qui sine fabulae nomine ab Suida affertur et grammatico Bekkeri p. 468, 19. *Ἀφαιρεῖν κροκύδας:* ἐπὶ τῶν πάντα ποιούντων ἕνεκεν κολακείας. ἄλλοι τε χρῶνται καὶ Ἀριστοφάνης

Εἴ τίς σε κολακεύει παρὼν καὶ τὰς κροκύδας ἀφαιρῶν.

Apud Suidam bis κροκίδας. σε addidit Porsonus in praefat. ad Hecubam p. XLI. Phrynichus Bekkeri

p. 4, 27. *Ἀφαιρεῖν κροκύδας: λίαν ἠττίκισται, καὶ τίθεται ἐπὶ τῶν πάντα ποιούντων διὰ κολακείαν, ὥστε καὶ παρεπομένους ἀφαιρεῖν κροκύδας τῆς ἐσθῆτος ἢ κάρφος τι τῆς κεφαλῆς ἢ τοῦ γενείου. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης ἀφαίρει (ἀφαιρεῖν?) τρίχας φησὶν ἐπί τινος κολακεύειν ἐπιχειροῦντος.*

VIII. 361

Scholiasta Acharnens. v. 122. *Στράτων: καὶ οὗτος κωμῳδεῖται ὡς λωβώμενος τὸ γένειον καὶ λειαίνων τὸ σῶμα, ὡς Κλεισθένης, ὥς φησιν αὐτὸς Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσι „Παῖδες ἀγένειοι, Στράτων."* Exagitatur etiam in Equitibus v. 1370.

ΔΗΜΟΣ.

οὐδ' ἀγοράσει γ' ἀγένειος οὐδεὶς ἐν ἀγορᾷ;

ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ.

ποῦ δῆτα Κλεισθένης ἀγοράσει καὶ Στράτων;

IX. 362

Scholiasta Acharnens. v. 710. exscriptus ab Suida, *Εὐάθλους δέκα: οὗτος ὁ Εὔαθλος ῥήτωρ πονηρός. Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσιν*

Ἔστι τις πονηρὸς ἡμῖν τοξότης συνήγορος
* * *ὥσπερ Εὔαθλος παρ' ὑμῖν τοῖς νέοις.*

ἦν δὲ καὶ εὐρύπρωκτος καὶ λάλος. εἴη δ' ἂν καὶ ἀγεννής. διὸ καὶ τοξότην αὐτὸν καλεῖ, οἷον ὑπηρέτην. Indicavi lacunam, quam Elmsleius ad Acharn. v. 703. addito *τοῖς παλαιοῖς* explevit. *Εὔαθλος* vulgo omissum servavit Suidas et scholiasta Vesparum v. 590. ita scribens, *Εὔαθλος ῥήτωρ καὶ συκοφάντης, οὗ μνημονεύει καὶ ἐν Ἀχαρνεῦσι καὶ Ὁλκάσιν „οὗτός ἐστιν ὑμῖν πονηρὸς τοξότης συνήγορος, ὥσπερ Εὔαθλος." παρ' ὑμῖν* Elmsleius. Vulgo *παρ' ἡμῖν.*

X. 363

Athenaeus III. p. 111 a. *Τῆς δὲ κολλύρας καλουμένου ἄρτου (μνημονεύει) Ἀριστοφάνης — ἐν Ὁλκάσι*

Καὶ κολλύραν τοῖσι περῶσιν διὰ τοὺν Μαραθῶνι τροπαῖον.

τοῦ Μαραθῶνι τροπαίου Elmsleius ad Acharn. v. 343.

364 XI.

Galenus *περὶ τροφῶν δυνάμεως* vol. IV. p. 316. ed. Basil. VI. p. 329. ed. Charter. *Περὶ ἀράκων. τὴν ὑστάτην συλλαβὴν τοῦ τῶν ἀράκων ὀνόματος διὰ τοῦ κ γεγραμμένην εὑρίσκομεν ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Ὁλκάσιν, ἔνθα φησὶν*

Ἀράκους, πυροὺς, πτισάνην, χόνδρον, ζειὰς, αἴρας, σεμίδαλιν.

παραπλήσιον δ' ἐστὶ τὸ σπέρμα τῷ τῶν λαθύρων, καὶ τινές γ' οὐχ ἕτερον εἶναι γένος ἐκείνων νομίζουσιν αὐτό. De *ἀράκῳ* et *ἀράχῳ* vide Schneideri annotationem ad Theophrastum vol. III. p. 687.

365 XII.

Athenaeus III. p. 118 d. *Μνημονεύει δὲ τῶν μύλλων καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσι*

Σκόμβροι, κολίαι, λέβιοι, μύλλοι, σαπέρδαι, θυννίδες.

λέβιοι] Immo *λεβίαι*.

366 XIII.

Athenaeus VII. p. 329 b. *Ἀριστοφάνης δ' ἐν Ὁλκάσιν*

Ὦ κακοδαίμων ὅστις ἐν ἅλμῃ πρῶτον τριχίδων ἀπεβάφθη.

τοὺς γὰρ εἰς τὸ ἀπανθρακίζειν ἐπιτηδείους ἰχθῦς εἰς ἅλμην ἀπέβαπτον, ἣν καὶ Θασίαν ἐκάλουν ἅλμην, ὡς καὶ ἐν Σφηξὶν ὁ αὐτός φησι ποιητής

Καὶ γὰρ πρότερον δὶς ἀνθρακίδων ἅλμην πιών.

In versu ex Holcadibus *κακοδαίμων* correxit Brunckius. Vulgo *κακόδαιμον*. In Vespis autem v. 1127. legitur *καὶ γὰρ πρότερον ἐπανθρακίδων ἐμπλήμενος.* Abs qua scriptura quum discedat Athenaeus, videndum est ne Holcadum locum quendam in mente habuerit, de quo

Antiatticista Bekkeri p. 82, 23. *Ἀλμαία:* Ἀριστοφάνης Ὁλκάσιν „ἀλμαίαν πιών.“ Phrynichus ibidem p. 22, 28. *Ἀλμαίαν:* τὴν ἅλμην, ὡς Ἀθηνᾶ Ἀθηναία, πύλη πυλαία, ὥρα ὡραία.

XIV. 367

Photius p. 517, 13. *Σκαφίδας:* οὐ σκάφας, τὰ σκεύη

Σκαφίδας, μάκτρας, Μοσσυνικὰ μαζονομεῖα.

Ἀριστοφάνης. Pro μάκτρας codex μίξας. Correctum ex Polluce X, 102. Καὶ σκαφίδα δὲ τὴν σκάφην ταύτην ἐν ταῖς Ὁλκάσι λέγει συντάξας οὕτω „σκαφίδας, μάκτρας.“ Idem μαζονομεῖα memorat X, 84. τὰ μαζονομεῖα Ἀριστοφάνους εἰπόντος ἐν Ὁλκάσι. De quo plura collegerunt Hesychii interpretes vol. II. p. 523. Ex eodem versu fortasse sunt verba ὕρχας οἴνου apud Pollucem X, 73. Ἐν δὲ τοῖς ἀγγείοις τάττοιτο ἂν καὶ ἃς εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσιν „ὕρχας οἴνου.“ Idem VI, 14. Εἰ δὲ καὶ Ἀριστοφάνης ὠνόμασεν ὕρχας οἴνου, δηλοῖ τὸ προσεοικὸς τῷ βίκῳ κεράμιον. ἔστι δὲ Αἰολικὸν τοὔνομα. In Vespis v. 676. nunc legitur ὕρχας, οἶνον.

XV. 368

Eustathius p. 1534, 47. Κώρυκον δὲ τὸν θύλακον λέγει. — οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ κωρυκίδα τὸ τοιοῦτον σκεῦος καλοῦσι, παράγοντες καὶ Ἀριστοφάνους χρῆσιν ταύτην

Σπυρὶς οὐ μικρὰ καὶ κωρυκὶς, ἢ καὶ τοὺς μάττοντας ἐγείρει.

Ex Holcadibus haec esse petita ex Pollucis verbis colligitur X, 172. Εἴποις ἂν — καὶ κωρυκίδα, ὡς ἐν ταῖς Ὁλκάσιν Ἀριστοφάνους.

XVI. 369

Hesychius, *Ἀπεσφακέλισεν:* ἰσάπη. Ἀριστοφάνης Ὁλκάσιν. οἱ δὲ ἰατροὶ τὴν ἐκ σήψεως (codex ὄψεως) μελανίαν. ἢ ἀντὶ τοῦ προσεσπάσθη. ἢ αἰφνι-

δίως ἀπέθανεν. Suidas, Ἀπεσφακέλισεν: οἱ μὲν γραμματικοὶ ἐσάπη, ἀπεσφενδόνησε. σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἀπεκάκισεν. ἔτι τὸ ἐξαίφνης ἀπέθανεν. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης ἀντὶ τοῦ ἀπεσπάσθη. Grammaticus Bekkeri p. 422, 25. Ἀπεσφακέλισεν: οἱ μὲν ἰατροὶ ἐσάπη. λέγεται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπεσφενδόνησεν. ἔτι τὸ ἐξαίφνης ἀπέθανεν. ὁ δὲ Ἀριστοφάνης καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπεσπάσθη. Zonaras vol. I. p. 270. Ἀπεσφακέλισεν: αἰφνίδιον ἀπέθανεν. οἱ μὲν γραμματικοὶ ἐσάπη φασίν. Ἀριστοφάνης ἀντὶ τοῦ ὤκλασεν. οἱ δὲ ἰατροὶ τὴν ἐκ σήψεως μελανίαν λέγουσιν. Etymolog. M. p. 120, 13. interpretatur προεσπάσθη, ἢ αἰφνιδίως ἀπέθανεν. οἱ δὲ ἰατροὶ ἀντὶ τοῦ ἐσάπη. „Ex his grammaticis inter se collatis intelligitur in Suida pro γραμματικοὶ scribendum esse ἰατροὶ, in eodem Suida [et grammatico Bekkeri] pro ἀπεσπάσθη ex Timaeo ἐπεσπάσθη, in Etymologo denique pro προεσπάσθη ex Hesychio προσεσπάσθη.“ Ruhnken. ad Timaeum p. 123.

370 XVII.

Pollux IX, 60. Καὶ τὸ δραχμῆς ἄξιον δραχμιαῖον, ὡς ἐν Ἀριστοφάνους Ὁλκάσιν.

371 XVIII.

Harpocratio, Ἐπίγειον: — τὰ πρυμνήσια ἐπίγεια ἔλεγον. κέχρηνται τῷ ὀνόματι καὶ οἱ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιηταί. Ἀριστοφάνης Ὁλκάσι. Formam ἐπίγειον praebuerunt codices Mediceus et Vratislaviensis. Vulgo ἐπίγυον. Conf. Babylon. fragm. IX.

372 XIX.

Pollux X, 173. Φαίης δ' ἂν κατ' Ἀριστοφάνην λέγοντα ἐν Ὁλκάσι καὶ παττάλους ἐκκρούειν καὶ σκύταλον ὑποσίδηρον καὶ σμινύδας καὶ ἀγκαλίδας. σκύταλον fortasse in σκυτάλιον mutandum. Scholiasta Avium v. 1283. Τοῦ δὲ σκυτάλιον τὸ α ἐκτείνεται, ὡς ἐν Ὁλκάσιν, ἔνθα καὶ τὸ Νικοφῶντος ἐξ Ἀφροδίτης Γονῶν παρετέθη „Οὐκ ἐς κόρακας τὼ χεῖρ' ἀποίσεις ἐκ-

ποδῶν | ἀπὸ τοῦ σκυταλίου (fortasse *τε* addendum) *καὶ τῆς διφθέρας.*" *οὕτω Σύμμαχος.*

XX. 373

Scholiasta Lysistratae v. 723. *Τροχιλία δέ ἐστιν ὁ τροχὸς τοῦ ξύλου τοῦ φρέατος, δι' οὗ ἱμῶσι. δεδήλωται δὲ περὶ τούτου καὶ ἐν Ὁλκάσι.*

XXI. 374

Stephanus Byzant. *Φᾶσις: πόλις τῆς Αἴας.* — *τὸ ἐθνικὸν Φασιάτης καὶ Φασιατικὸς καὶ Φασιανός, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ὁλκάσι.*

XXII. 375

Pollux I, 83. *Λέγοιτο δ' ἂν ταχεῖα ναῦς καὶ ταχυναυτοῦσα καὶ δρομάδες ὁλκάδες, ὡς Ἀριστοφάνης.*

ΠΕΛΑΡΓΟΙ.

Πελαργῶν fabulae argumentum Suevernius in commentatione de Avibus p. 83. probabiliter coniecit cum narrationibus veterum de ciconiarum in parentes pietate coniunctum fuisse: de quibus vide scholiastae annotationem ad Avium v. 1354.

376 I.

Scholiasta Platonis Clarkianus apud Bekkerum p. 330. *Μέλητος δὲ τραγῳδίας φαῦλος ποιητής, Θρᾴξ γένος, ὡς Ἀριστοφάνης Βατράχοις* (v. 1309.), *Πελαργοῖς Λαΐου υἱὸν αὐτὸν λέγων, ἐπεὶ ᾧ ἔτει οἱ Πελαργοὶ ἐδιδάσκοντο, καὶ ὁ Μέλητος Οἰδιπόδειαν ἔθηκεν* (*καθῆκεν* Meinekius), *ὡς Ἀριστοτέλης Διδασκαλίαις. ἐν δὲ Γεωργοῖς ὡς Καλλίαν περαίνοντος αὐτοῦ μέμνηται.* Laii filium cur dixerit Aristophanes explicuit Meinekius Quaest. scen. II. p. 18. comparato Athenaei loco XIII. p. 602 f. *Ἄλλοι δέ φασι τῶν τοιούτων ἐρώτων* (*παιδικῶν*) *κατάρξασθαι Λάϊον ξενωθέντα παρὰ Πέλοπι καὶ ἐρασθέντα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Χρυσίππου.*

377 II.

Scholiasta Vesparum v. 1231. *Ἀδμήτου λόγον: καὶ τοῦτο ἀρχὴ σκολίου. ἑξῆς δέ ἐστι „τῶν δειλῶν ἀπέχου γνοὺς ὅτι δειλῶν ὀλίγη χάρις.“ καὶ ἐν Πελαργοῖς*

Ὁ μὲν ᾖδεν Ἀδμήτου λόγον πρὸς μυρρίνην,
ὁ δ' αὐτὸν ἠνάγκαζεν Ἁρμοδίου μέλος.

378 III.

Herodianus Piersoni p. 462. exscriptus ab Thoma Mag. p. 791. *Σημεῖον λέγοντες, σημειοῦσθαι οὐ λέ-*

γομεν, ἀλλ' ἀποσημαίνεσθαι, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Πελαργοῖς

Ἀπεσημηνάμην
τὰς τῶν κακούργων οἰκίας.

IV. 379

Athenaeus IX. p. 387 f. Ἀτταγᾶς. Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς

Ἀτταγᾶς ἥδιστον ἕψειν ἐν ἐπινικίοις κρέας.

V. 380

Athenaeus IX. p. 368 e. Κωλῆν — Ἀριστοφάνης — ἐν Πελαργοῖς

Κεφαλάς τ' ἀρνῶν, κωλᾶς ἐρίφων.

VI. 381

Pollux X, 174. Καὶ χαλκώματα ἐν μέρει τῶν σκευῶν — εἰπόντος — Ἀριστοφάνους ἐν Πελαργοῖς „Χαλκώματα, προσκεφάλαια." Idem VII, 105. Χαλκώματα δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Πελαργοῖς καὶ Σφηξὶν (v. 1214.) εἴρηκε.

VII. 382

Athenaeus VI. p. 247 a. Ἐπισίτιοι καλοῦνται οἱ ἐπὶ τροφαῖς ὑπουργοῦντες. — Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς

Ἢν γὰρ ἕν' ἄνδρ' ἄδικον σὺ διώκῃς,
ἀντιμαρτυροῦσι
δώδεκα τοῖς ἑτέροις ἐπισίτιοι.

V. 1. σὺ διώκῃς Porsonus. Vulgo συνδιώκῃς. V. 3. Fortasse praestat ἐπίσιτοι scribi.

VIII. 383

Moeris p. 92. Βαλανεὺς παρὰ Πλάτωνι καὶ Ἀριστοφάνει ἐν Πελαργοῖς. Huius vocabuli tum in superstitibus fabulis plura sunt exempla tum in perditae fragmento apud Pollucem X, 63. Ἀρύταινα — Ἀριστοφάνους εἰπόντος

Βαλανεὺς δ' ὠθεῖ ταῖς ἀρυταίναις.

384 IX.

Antiatticista Bekkeri p. 111, 7. *Ὀβολίας ἄρτους:* τοὺς ὀβολοῦ πωλουμένους. Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς. Conf. *Γεωργῶν* fragm. III.

385 X.

Harpocratio, *Οἰκίσκῳ:* — ἐκάλουν δὲ οἱ Ἀττικοὶ τὸ ὑφ' ἡμῶν λεγόμενον ὀρνιθοτροφεῖον οἰκίσκον. Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς, Μεταγένης Αὔραις. Photius p. 319, 4. *Οἰκίσκος:* περδικοτροφεῖον. Ἀριστοφάνης Πελαργοῖς. et paullo post *Οἰκίσκῳ:* — ἐκάλουν δὲ — οἰκίσκον, omittens quae his subiungit Harpocratio. Vocabulum οἰκίσκος est in Holcadum fr. V.

386 XI.

Scholiasta Pluti v. 84. *Πατροκλέους:* εἰς ἦν τῶν τὸν Λακωνικὸν βίον ζηλούντων Ἀθηναίων, πλούσιος μὲν σφόδρα, ἄλλως δὲ κακόβιός τις καὶ φιλοχρήματος καὶ σκνιφὸς κωμῳδεῖται, ὡς ἐν Πελαργοῖς εἴρηται περὶ τούτου, ὅστις ἕνεκεν τῆς φειδωλίας οὐδένα προσίεσθαι εἴα φυλακῆς ἕνεκα τῶν χρημάτων καὶ γλίσχρου βίου. Similiter Suidas, *Πατροκλῆς:* ὄνομα κύριον. καὶ παροιμία, ἐκ Πατροκλέους, ἐπὶ τῶν ῥυπώντων καὶ αὐχμηρῶν. Πατροκλῆς γὰρ ἐγένετο Ἀθηναῖος πλούσιος σφόδρα, ἄλλως — σκνιπὸς, ὅστις ἕνεκεν — οὐδένα οἱ εἴα προσίεσθαι φυλακῆς — βίου.

387 XII.

Scholiasta Pluti v. 665. *Νεοκλείδης* — εἴρηται δὲ καὶ ἐν Πελαργοῖς περὶ αὐτοῦ ὅτι ῥήτωρ καὶ συκοφάντης.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Ποίησις in fabulis spuriis ab quibusdam Archippo tri-
butis numeratur ab grammatico supra memorato p. 3.
Ex Antiphanis *Ποιήσει* longum fragmentum attulit Athe-
naeus VI. p. 222 a., ubi Casaubonus Aristophanis no-
men restituebat. Aristophanis *Ποίησιν* citat Priscia- 388
nus XVIII. p. 1198. Putsch. (vol. II. p. 202. ed. Krehl.)
„*Attici παρὰ σὲ pro παρὰ σοὶ, quomodo et nos* apud
te. Aristophanes Ποιηχει (*Ποιήσει* Brunckius) *Γυναῖκα
δὲ ζητοῦντες ἕνα δ' οἶκον νυνὶ ἐᾷς ἵνα εἶ παρά σε.*“
Quae in codice Monacensi ita scripta sunt *ΓΥΝΑΙΚΑ
ΔΕ Ζ ΗΤΟΙΝΤΕC ΕΝΑ ΔΕΘΙΚΟΜΝΝΗΝ ΕΑCΙΝ
ΕΙΝΑΙ ΠΑΡΑ CΕ.* Quae qui emendabit, ita, opi-
nor, digeret ut *γυναῖκα δὲ* in fine primi, *εἶναι παρὰ
σέ* autem in initio tertii trimetri collocetur.

Π Ο Λ Υ Ι Δ Ο Σ.

Etymolog. MS. Parisinum apud Valckenarium Diatr. Eurip. p. 200. *Πολύϊδος. οὕτω καὶ Ἀπολλώνιος ὁ τοῦ Ἀρχιβίου, καί ἐστι, φησὶ, πολυΐδμων μάντις ὤν. οὕτω δὲ καὶ τὸ δρᾶμα ἐπιγράφεται παρὰ Ἀριστοφάνει. μαρτυρεῖ δὲ Φιλόξενος. καὶ Σοφοκλῆς δὲ Μάντεσι συνέστειλεν „Ὁρῶ πρὸ χειρῶν Πολυΐδου τοῦ μάντεως.“*

389 I.

Stobaeus LXVIII, 17. vol. III. p. 25. *Ἀριστοφάνης ἐν Πολυΐδῳ*

Ἰδοὺ δίδωμι τήνδ' ἐγὼ γυναῖκά σοι
Φαίδραν· ἐπὶ πῦρ δὲ πῦρ ἔοιχ' ἥξειν ἄγων.

„Proverbium est *πῦρ ἐπὶ πῦρ:* vide Not. ad Nicet. Eugen. p. 451. Boeckh. ad Min. p. 145. Clemens Alex. *Quis dives* p. 5. *τὸ δὴ τοῦ λόγου πῦρ ἐπὶ πῦρ μετοχετεύοντες τύφῳ τῦφον ἐπαντλοῦντες.* ubi Segaar. Ovidius Am. III. 2, 34. *In flammam flammas, in mare fundis aquas.* Florus IV, 6. *Quum solus gravis paci, gravis reipublicae esset Antonius, quasi ignis incendio Lepidus accessit.*“ Boissonadius p. 287.

390 II.

Stobaeus CXVIII, 16. vol. III. p. 451. *Ἀριστοφάνους Πολυΐδου*

Τὸ γὰρ φοβεῖσθαι τὸν θάνατον λῆρος πολύς·
πᾶσιν γὰρ ἡμῖν τοῦτ' ὀφείλεται παθεῖν.

Alterum versum, nisi quid apud Stobaeum turbatum est, sumpsit ab Sophocle, cuius ea sunt verba in Electra v. 1173. Simillimas sententias Euripidis collegit Wyttenbachius ad Plutarchum vol. VI. p. 726.

391 III.

Suidas, *Ἀνάριστος, μᾶλλον δὲ ἀναρίστητος. Ἀριστοφάνης Πολυΐδῳ*

Τρέχω διὰ τῆς ἀγορᾶς ἀναρίστητος ὤν.

Legebatur διὰ τῆς ἀγορᾶς τρέχω. Transposuit Porsonus Adversar. p. 281.

IV. 392

Pollux IX, 31. Ἀριστοφάνης ἐν Πολυείδῳ Ἑλλιμενίζεις ἢ δεκατεύεις.

V. 393

Photius p. 13, 19. Suidas, Etymolog. M. p. 373, 19. et Michael Apostolius IX, 9. p. 105. *Ἔρημον ἐμβλέπειν*: ἀκίνητον καὶ νωθρόν. οἷον ὅταν εἰς ἐρημίαν ἢ πέλαγος μέγα καὶ ἀχανὲς βλέπωμεν (ἐμβλέπωμεν Suidas). Ἀριστοφάνης Πολυΐδῳ (Πολυείδῳ Suidas et Etymolog.). Parum probabilia de his verbis scripsit Valckenarius ad Theocriti Adoniaz. p. 233.

VI. 394

Etymolog. M. p. 451, 51. *Θησειότριψ*: ὁ ἐν τῷ Θησείῳ διατρίψας. Ἀριστοφάνης Πολυΐδῳ. καὶ *θησομύζειν* δὲ ἐν τῷ αὐτῷ λέγεται. Ita enim ex codice Dorvilliano haec correxit Gaisfordus ad Hesiodum p. 112. Legebatur δὲ τὸ ἐν αὐτῷ λέγειν. De Θησείῳ, in quod servi confugere solebant alium dominum nacturi, dixit Ullrichius in appendice ad Platonicos dialogos p. 232. Conf. Ὡρῶν fragm. II.

VII. 395

Moeris p. 286. *Οὐκ ἀπήρκει*: ἀντὶ τοῦ οὐκ ἀπέχρη. Ἀριστοφάνης Πολυείδῳ.

VIII. 396

Pollux IX, 130. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Πολυείδῳ καὶ *προσεμφερὴς* εἶπε.

Ex Polyido Pollux X, 45. memoriae errore attulit Thesmophoriazusarum versum 633. Σκάφιον Ξένυλλ' ᾔτησεν· οὐ γὰρ ἦν ἀμίς. Fortasse aliud vocabuli σκάφιον exemplum in Polyido inventum fuit.

ΣΚΗΝΑΣ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΥΣΑΙ.

Mulieres σκηνὰς καταλαμβανούσας quas dixisse comicus videatur Casaubonus explicare studuit in Animadv. ad Athenaeum IV, 20. p. 301. „Σκηνὰς καταλαμβάνουσαι (inquit) *dicuntur quae in foro et viis publicis locum occupant ubi sua umbracula destituant. Ita soliti facere mercatores, quoties celebrabatur aliqua panegyris. Vetus Theocriti interpres* [XV, 16.]: ἐν ταῖς πανηγύρεσι σκηνὰς ἐποίουν οἱ πωλοῦντες. *Sic autem loquitur idem poeta in Pace* [v. 880.] εἰς Ἴσθμια | σκηνὴν ἐμαυτοῦ τῷ πέει καταλαμβάνω. *Videtur Aristophanes descripsisse eo dramate mulierum tentoria sua commodis locis figere cupientium iurgia et* ἀκροχειρισμούς." Casaubono assentiri videtur Valckenarius ad Adoniazusas p. 309. Diversa est Kuhnii ad Pollucem VII, 157. et Hemsterhusii ad X, 106. sententia, qui de occupatis theatri sedibus cogitarunt. Nec diffitendum est plura esse in fragmentis quae de theatro potius quam de foro actum esse probabile reddant. Fortasse ad hanc fabulam spectat scholion Thesmophor. v. 658. in codice Ravennate, τὴν πύκνα πᾶσαν καὶ τὰς σκηνὰς καὶ τὰς διόδους: τὰς σκηνὰς διὰ μέσου εἴρηκε. καὶ γὰρ πρὸς τῇ σκηνῇ πυκναὶ ἦσαν, ὡς καὶ αὐτὸς Ἀριστοφάνης μέμνηται τούτου. Conf. Pacis v. 731.

397 I.

Scholiasta Platonis Clarkianus p. 330. ed. Bekker. Ἀριστοφάνης — ἐκωμῳδεῖτο ἐπὶ τῷ σκώπτειν μὲν Εὐριπίδην, μιμεῖσθαι δ' αὐτόν. Κρατῖνος

Τίς δὲ σύ; κομψός τις ἔροιτο θεατής·
ὑπολεπτόλογος, γνωμιδιώκτης, εὐριπιδαριστοφανίζων.

καὶ αὐτὸς δ' ἐξομολογεῖται Σκηνὰς καταλαμβανούσαις

Χρῶμαι γὰρ αὐτοῦ (φησὶ) τοῦ στόματος τῷ
στρογγύλῳ,
τοὺς νοῦς δ' ἀγοραίους ἧττον ἢ 'κεῖνος ποιῶ.

Edidit hoc scholion Kiddius in Porsoni Miscellaneis p. 268. ubi de Cratini verbis Porsoni commemoratur coniectura τίς δὲ σὺ κομψός; πᾶς ἄν τις ἔροιτο θεατής, nec dubitari potest quin post κομψός aliquid exciderit. In altero eiusdem versu γνωμιδιώκτης ex alio codice, quem Seidlerus memorat in dissertatione p. 23., restitui: Clarkianus γνωμιδιώτης. Priora Aristophanis verba attulit Plutarchus Moral. p. 30 d. — ὁ μὲν ἀπανθίζεται τὴν ἱστορίαν, ὁ δὲ ἐμφύεται τῷ κάλλει καὶ τῇ κατασκευῇ τῶν ὀνομάτων, καθάπερ ὁ Ἀριστοφάνης περὶ τοῦ Εὐριπίδου φησὶ „Χρῶμαι γὰρ αὐτοῦ τοῦ στόματος τῷ στρογγύλῳ."

II. 398

Photius p. 340, 22. Ὀξυρεγμεῖν: ὅταν μεθ' ἡμέραν ἐποξίσῃ ἡ τροφή. Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις τὴν ὀξυθυμίαν οὕτως ἔφη

Καὶ μὴν ἄκουσον, ὦ γύναι, θυμοῦ δίχα
καὶ κρῖνον αὐτὴ μὴ μετ' ὀξυρεγμίας.

Dobraeus in Addendis ad Aristophan. p. (116) ὀξιρυγμίας. Fallitur.

III. 399

Pollux X, 67. Προσθετέον δὲ — καὶ τὴν ἐν Ἀριστοφάνους Σκηνὰς καταλαμβανούσαις

Λήκυθον
τὴν ἑπτακότυλον, τὴν χυτραίαν, τὴν καλήν,
ἣν ἐφερόμην, ἵν' ἔχοιμι συνθεάτριαν.

εἴρηται γὰρ νῦν ἐπὶ ἐκπώματος. V. 2. χυτραίαν Iungermannus. Vulgo χυτρίαν. Lobeckius ad Phrynich. p. 147. τὴν χυτρεᾶν, τὴν ἀγκύλην. V. 3. συνθεάτριαν ex Aristophane affert Pollux IV, 121. Idem VI, 158. Συνθεάτριαν δὲ καὶ συλλήστριαν καὶ σύγκοιτον Ἀριστοφάνης εἶπεν. et II, 56. Καὶ θεάτρια καὶ συνθεάτρια ἡ παλαιὰ κωμῳδία. Quibus addimus cognata

ex IV, 106. *Πρόσχορον* δὲ Ἀριστοφάνης τὴν χορεύουσαν κέκληκε, τὴν δ' αὐτὴν καὶ *συγχορεύτριαν*.

400 IV.

Athenaeus VII. p. 287 a. Σπεύσιππος δὲ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀττικοὶ βόακας. Ἀριστοφάνης Σκηνὰς καταλαμβανούσαις

Ἀλλ' ἔχουσα γαστέρα
μεστὴν βοάκων ἀπιβάδιζον οἴκαδε.

Sine nomine fabulae attulit Etymolog. M. p. 218, 30. et partim Zonaras vol. I. p. 413.

401 V.

Pollux VII, 157. ubi de armorum generibus exponit, Ἀριστοφάνης δ' ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις ἔφη

Καὶ τῶν πλατυλόγχων διβολίαν ἀκοντίων.

Idem X, 144. propter vocabulum πλατυλόγχων hunc versum afferens diversam praebet scripturam

Καὶ τῶν πλατυλόγχων, ὡς ὁρᾷς, ἀκοντίων.

402 VI.

Pollux VII, 202. Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις

Τὴν πόρδαλιν καλοῦσι τὴν κασαλβάδα

ἔφη.

403 VII.

Athenaeus IV. p. 169 c. Τὴν χύτραν δ' Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις κακκάβην εἴρηκεν οὕτως

Τὴν κακκάβην γὰρ κᾶε τοῦ διδασκάλου.

Codex Venetus κάστου, Musurus cum deterioribus apographis καρύστου. Correctum ex Polluce X, 106. Καὶ κακκάβην τὴν λοπάδα ἐρεῖς εἰπόντος Ἀριστοφάνους ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις „Τὴν κακκάβην γὰρ καετοῦ διδασκάλου." Ubi Iungermannus κάε τοῦ. Vocabulo κακκάβη utitur Δαιταλέων fragm. XXVI. Daedali fragm. X.

VIII. 404

Pollux X, 114. Ὁ δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις ἔφη „Ὥσπερ κόσκινον αἰρόπινον τέτρηται.“ Cribrum αἰρόπινον dicit quo frumentum ab lolio purgatur. Vide Stephani Thesaur. p. 1624. ed. Lond.

IX. 405

Pollux X, 147. — τάχα δὲ καὶ μοχλίον, εἰ καὶ τοῖς τοιχωρύχοις τοῦτο προστιθέασιν οἱ κωμῳδοποιοί. καὶ μοχλίσκον δὲ τὸ τοιοῦτον Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις ὠνόμασεν εἰπὼν „Τοῖχον μοχλίσκῳ καταβαλεῖν.“ Vulgo καλαύειν. Codex Antverpiensis καλύνειν. Ego de duabus Salmasii coniecturis, καταβαλεῖν et σαλεύειν, priorem praetuli. Praeterea codex Iungermanni μοχλίσκον.

X. 406

Scholiasta Equitum v. 422. Κοχώνη τόπος ὑπὸ τὸ αἰδοῖον, καὶ τῶν μηρῶν καὶ τῆς κοτύλης καὶ τῶν ἰσχίων. μέμνηται δὲ τῆς κοχώνης καὶ ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις „Ἀλλὰ συσπᾶσθαι δεῖ τὰς κοχώνας.“ Nisi τὰ κοχώνα dixit, cui etiam in Equitibus v. 426. 487. alterum illud ab librariis suffectum fuit.

XI. 407

Hesychius, Οὐ γὰρ ἄκανθαι: παροιμία. Ἀριστοφάνης Σκηνὰς καταλαμβανούσαις

Οὐδ' ἴσως ἀντέλεγες τούτῳ τῷ δειπνίῳ· οὐ γὰρ ἄκανθαι.

In initio versus fortasse οὐδ' ἂν ἴσως corrigendum. δειπνίῳ Heinsius. Vulgo δειπνείῳ. De proverbio vide Δραμάτων fragm. VII.

XII. 408

Pollux X, 28. Τὸ κόρημα· καλεῖται δὲ οὕτω καὶ τὸ σκεῦος καὶ τὸ κάθαρμα τὸ κορούμενον. τὸ δὲ ῥῆμα κορεῖν ἂν λέγοις. καὶ τὸ μὲν σκεῦος καὶ ῥῆμα ὑπὸ Εὐπόλιδος εἴρηται ἐν τοῖς Κόλαξι „Τουτὶ λαβὼν τὸ κόρημα τὴν αὐλὴν κόρει.“ τὸ δὲ κορούμενον ἐν Σκη-

νὰς καταλαμβανούσαις Ἀριστοφάνους, *ὥσπερ ἐν Καλλιππίδῃ* (*Στράττιδος* addit Meinekius Quaest. scen. II. p. 66.) „*Ἐπὶ τοῦ κορήματος καθέζομαι χαμαί.*“

409 XIII.

Photius p. 404, 20. *Πεζίδα: τὴν ὤαν τοῦ ἱματίου. Ἀριστοφάνης Σκηνὰς καταλαμβανούσαις.*

410 XIV.

Pollux X, 172. *Τὴν δὲ πήραν πηρίδιον εἴποις ἄν, ὡς ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις Ἀριστοφάνης.*

411 XV.

Hesychius, *Τριτοστάτης: Ἀριστοφάνης ἐν Σκηναῖς.* Corrige *Τριτοστάτις.* Pollux IV, 106. *Καὶ τὴν γυναῖκα δὲ τριτοστάτιν Ἀριστοφάνης καλεῖ.*

412 XVI.

Harpocratio, *Δήμαρχος: — ὅτι δὲ ἠνεχυρίαζον οἱ δήμαρχοι δηλοῖ Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις.*

ΤΑΓΗΝΙΣΤΑΙ.

De Tagenistarum argumento perquam verisimilis est Suevernii coniectura in commentatione de Avibus p. 42. prolata, qui Calliam Hipponici filium eiusque parasitos, ex quibus chorum constitisse credibile est, hac fabula exagitatos esse suspicatur. Eodem consilio Eupolis *Κόλακας* comoediam celebratissimam scripsit, cum Aristophanis Pace et Leuconis Phratoribus olympiadis undenonagesimae anno tertio in certamen commissam, de qua optime disputatum est ab Meinekio in Quaest. scen. I. p. 55. Cum nomine autem *ταγηνιστῶν* apte ab Suevernio comparati sunt *οἱ περὶ τάγηνον καὶ μετ' ἄριστον φίλοι*, quos dixit Eupolis apud Plutarchum Moral. p. 54 b.

I. 413

Athenaeus X. p. 418 d. *Ἔλεγον δὲ καὶ Θετταλικὴν ἔνθεσιν τὴν μεγάλην. Ἕρμιππος Μοίραις*

Ὁ Ζεὺς δὲ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος
μύων ξυνέπλαττε Θετταλικὴν τὴν ἔνθεσιν.

ταῦτα δὲ καπανικὰ εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς

Τί πρὸς τὰ Λυδῶν δεῖπνα καὶ τὰ Θετταλῶν;
τὰ Θετταλικὰ μὲν πολὺ καπανικώτερα.

οἷον τὰ ἁμαξιαῖα. Θετταλοὶ γὰρ τὰς ἀπήνας καπάνας ἔλεγον. Versu altero legebatur *καὶ τὰ Θετταλικῶν*, unde Brunckius *καὶ* Athenaeo tribuit et duo fragmenta constituit. *καὶ* omisit Stephanus in Thesauro p. CCCXV. ed. Londin. *Θετταλικὰ* legit epitomes auctor, qui ita scribit, *Ἀριστοφάνης δὲ τὰ Λυδῶν δεῖπνά φησι καὶ τὰ Θετταλῶν, καὶ τὰ Θετταλικὰ μὲν πολὺ καπανικώτερα. οἷον — ἔλεγον.* Consentit Eustathius p. 857, 28. *Θετταλοὶ γὰρ, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου φέρεται, τὰς ἀπήνας*

καπάνας ἔλεγον, ὅθεν καὶ καπανικὰ παρ' αὐτοῖς τὰ ἁμαξιαῖα, ὡς δηλοῖ, φησὶν, Ἀριστοφάνης ἐν τῷ Λυδῶν δεῖπνα καὶ Θετταλῶν, ὧν τὰ Θετταλικὰ πολὺ καπανικώτερα. Hesychius, *Καπανικώτερα:* ἀπὸ τῆς φάτνης, χορταστικώτερα. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ μείζονα (μείζονος codex). καπάνας γὰρ ἀπήνας λέγουσιν.

414 II.

Athenaeus XV. p. 677 b. Ἰσθμιακόν. οὕτως τοῦτον καλούμενον στέφανον Ἀριστοφάνης μνήμης ἠξίωσεν ἐν Ταγηνισταῖς λέγων οὕτως

Τί οὖν ποιῶμεν; χλανίδ' ἐχρῆν λευκὴν λαβεῖν·
εἶτ' ἰσθμιακὰ λαβόντες ὥσπερ οἱ χοροὶ
ᾄδωμεν εἰς τὸν δεσπότην ἐγκώμιον.

δεσπότην Suevernius Calliam dici suspicatur.

415 III.

Photius p. 13, 2. *Ἐρείδειν:* τὸ ἐσθίειν σφοδρῶς· ἢ ἄλλο τι ἐνεργεῖν συντόνως. Ταγηνισταῖς

Ἐρείδετον, κἀγὼ κατόπιν σφῷν ἕψομαι.

416 IV.

Suidas, *Ἀπασκαρίζειν:* Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς

Ἀπασκαρίζειν ὡσπερεὶ πέρκην χαμαί.

417 V.

Suidas et grammaticus Bekkeri p. 439, 22. *Ἀποχρώντως:* αὐτάρκως, ἱκανῶς. Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς

Ἀλλὰ στεφάνωσαι· καὶ γὰρ ἡλικίαν ἔχεις
ἀποχρῶσαν ἤδη.

418 VI.

Scholiasta Nubium v. 360. et Suidas in Πρόδικος, *Προδίκῳ:* — μνημονεύει δ' αὐτοῦ — καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς

Τὸν ἄνδρα τόνδ' ἢ βιβλίον διέφθορεν,
ἢ Πρόδικος ἢ τῶν ἀδολεσχῶν εἷς γέ τις.

V. 1. Vulgo τοῦτον ἢ. Brunckius ἢ delevit. διέφθορεν Kusterus. Vulgo διέφθειρεν. V. 2. ἀδολέσχων Suidas. εἷς γέ τις] εἴσφρησις scholiasta.

VII. 419

Harpocratio Ἀπολαχεῖν: ἀντὶ ἁπλοῦ τοῦ λαχεῖν. — Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς

Οὐ μὴν ὅ γε σὸς ἀδελφὸς οὐ ἀπελάγχανεν.

Grammaticus Bekkeri p. 430, 9. Ἀπολαχεῖν: ἀντὶ τοῦ λαχεῖν. οὕτω Λυσίας καὶ Ἀριστοφάνης καὶ Ἀντιφῶν.

VIII. 420

Athenaeus III. p. 110 f. Κολλάβους δ' ἄρτους ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς

Λαμβάνετε κόλλαβον ἕκαστος.

καὶ πάλιν „ἢ δέλφακος — κολλάβων χλιερῶν (fr. IX.)."

IX. 421

Athenaeus III. p. 96 c. Γλώσσης δὲ μέμνηται Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς διὰ τούτων

Ἅλις ἀφύης μοι. παρατέταμαι γὰρ τὰ λιπαρὰ κάπτων.
ἀλλὰ φέρεθ' ἡπάτιον, ἢ καπριδίου νέου
κόλλοπά τιν'· εἰ δὲ μή, πλευρὸν, ἢ γλῶτταν, ἢ
σπληνὸς, ἢ νῆστιν, ἢ δέλφακος ὀπωρινῆς
ἠτριαίαν φέρετε δεῦρο μετὰ κολλάβων χλιαρῶν.

Partes huius loci afferuntur ab Athenaeo III. p. 107 f. 110 f. IX. p. 374 f. scholiasta Equitum v. 642. Acharn. v. 640. Suida in ἅλις, ἀφύα, θωπεύει et παρατέταμαι, Etymolog. M. p. 439, 44. Photio in νῆστις, Eustathio p. 1752, 16. V. 1. μοι omisit Suidas in ἅλις et παρατέταμαι. κάπτων] ἐσθίων scholiasta Acharn. et Suidas l. l. et in θωπεύει, omissis τὰ λιπαρά. V. 2. Legebatur φέρετ' ἀπόβασιν ἡπάτιον. Illud ἀπόβασιν nihil aliud esse videtur quam depravata vocis ἡπάτιον scriptura. Seidlerus φέρετ' ὀπτὰ, βάτιν. Quod ὀπτὰ, βατίδ' scribendum erat. V. 4. σπληνὸς] Photius p. 299, 5. Νῆστιν: τὸ ἔντερον ἢ σπλῆνα ἢ γλῶτταν. Ἀριστοφάνης. Unde Hermannus σπλῆνά

γ', Seidlerus σπλῆνας. ὀπωρινῆς] Vulgo ἢ ῥίνης. Correctum ex Athenaeo p. 110. 374. V. 5. Vulgo ἢ τριέα. Sed ἠτριαίαν p. 110. ἠτριαῖον p. 374. ἠτριαία, θηλυκόν, ex Tagenistis memoratur ab Etymolog. M.
V. 6. χλιερῶν p. 110.

422 X.

Athenaeus VII. p. 285 e. Ἀφύδια δ' Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς

Μηδὲ τὰ Φαληρικὰ τὰ μικρὰ τάδ' ἀφύδια.

Legebatur τὰ μικρὰ τὰ Φαληρικά. Transposuit Porsonus apud Gaisfordum ad Hephaestionem p. 331.

423 XI.

Pollux X, 88. Καὶ κυλίχνας δὲ ἀγγεῖον ὀψοφόρον ἐν Ταγηνισταῖς δόξειεν ἂν Ἀριστοφάνης λέγειν εἰπὼν

Τὸ δ' ἔτνος ἐν ταῖς κυλίχναις τουτὶ θερμὸν καὶ
τοῦτο παφλάζον.

Bentleius τὸ δ' ἔτνους. Fortasse δὲ transponendum aut τοὐν scribendum.

424 XII.

Athenaeus IV. p. 171 b. Ὀψώνην δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς διὰ τούτων

Ὡς οὐψώνης διατρίβειν
ἡμῶν τὸ ἄριστον ἔοικε.

τὸ delendum videtur. ὁπότ' ἄριστον παραθήσει dixit in Vespis v. 613.

425 XIII.

Pollux X, 151. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ δὲ (τοῦ βαλαντίου) κύστιν ὑείαν ἐν Ταγηνισταῖς

Ὁ δὲ λύων κύστιν ὑείαν
κἆτ' ἐξαιρῶν τοὺς Δαρεικούς.

κἆτ' ἐξαιρῶν Bentleius in epistola ad Hemsterhusium p. 107. Vulgo κἀξαίρων.

426 XIV.

Scholiasta Ranarum v. 295. Ἔνιοι δὲ (τὴν ἔμπουσαν) τὴν αὐτὴν τῇ Ἑκάτῃ, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς

Χθονία θ' Ἑκάτη
σπείρας ὀφέων ἑλελιζομένη.

εἶτα ἐπιφέρει „τί καλεῖς τὴν ἔμπουσαν;" Vulgo *Χθονίας Ἑκάτης πεῖρα σοφῶν.* Correxit Porsonus apud Dobraeum p. 61. Eodem modo Seidlerus, nisi quod non *θ'*, sed *σ'* scripsit, verbum quod omiserit scholiasta invocandi sensum habuisse opinatus. *σπείρας* etiam Hemsterhusius, teste Dobraeo in Addendis p. (123).

ἑλελιζομένη Seidlerus. Vulgo *ἐξελιξομένη*. Porsonus *εἰλιξαμένη*. „Hesychius, *Ἐλελιζομένη: σειομένη.* Fidem his emendationibus faciat fragmentum Sophocleum e *Ῥιζοτόμοις* apud schol. Apollonii Rhod. III, 1213. in quo *Ἑκάτη* per coelum et terram ferri perhibetur *στεφανωσαμένη δρυσὶ καὶ πλεκτοῖς ὠμῶν σπείρησι δρακόντων.* Conf. Valckenar. qui de hoc fragmento disputat in Diatribe p. 167. et interpretes ad Orphei Argon. v. 980. seqq. cum Suida v. *Ἑκάτην.*" Seidler.

XV. 427

Athenaeus IX. p. 410 b. *Χειρόμακτρον δὲ καλεῖται ᾧ τὰς χεῖρας ἀπεμάττοντο ὠμολίνῳ.* — *Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς*

Φέρε παῖ ταχέως κατὰ χειρὸς ὕδωρ
παράπεμπε τὸ χειρόμακτρον.

XVI. 428

Athenaeus X. p. 422 f. *Καὶ ἠρίσταμεν δ' εἴρηκεν Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς*

*Ὑποπεπώκαμεν *, ὦνδρες, καὶ καλῶς ἠρίσταμεν.*

Versum explevit Erfurdtius addito *μὲν*, Porsonus *γάρ*. Librorum scripturam *ὑποπεπτώκαμεν* emendavit Schweighaeuserus.

XVII. 429

Pollux X, 173. *Καὶ ἐν Ταγηνισταῖς „Νεβρίδα καὶ λίθους πωρίνους καὶ κηρύκιον."*

XVIII. 430

Herodianus *περὶ μονήρους λέξεως* p. 8, 33. *Τισα-*

μενός, Διξαμενός, Ἀκεσαμενός, Κλαυσαμενός· καλεῖται δὲ ἐν Μαλακοῖς· Ἀγχομενὸς „γενναία βοιώτιος ἐν Ἀγχομενοῦ“ Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς. Anchomenum alibi non vidi memoratum. Verba poetae corrupta.

431 XIX.

Herodianus Piersoni p. 465. *Ἀπέδραν* ἐγὼ τὸ πρῶτον πρόσωπον, οὐχὶ ἀπέδρων. καὶ ἀπέδραμεν ἡμεῖς τὸ πληθυντικόν. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Ταγηνισταῖς „Δεῦρο δ' ἂν οὐκ ἀπέδραμεν.“ Ex codice Vaticano 1410. haec edidit Bekkerus in Anecdotis p. 1066. De ἀπέδραμεν dixit etiam Phrynichus Bekkeri p. 11, 1.

432 XX.

Galenus in commentario ad Hippocratis aphorismos vol. V. p. 322. ed. Basil. vol. IX. parte II. p. 315. ed. Charter. Ἀμφιδέξιον Εὐριπίδης εἴρηκε σίδηρον τὸν ἑκατέρωθεν μὲν τέμνοντα, περιδέξιον δὲ τὸν Ἀστεροπαῖον Ὅμηρος τὸν ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ὁμοίως χρώμενον, ὡς εἰ καὶ ἀμφοτεροδέξιον εἰρήκει. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον *ἀμφαρίστερον* Ἀριστοφάνης εἶπεν ἐν Ταγηνισταῖς ἄνθρωπον ἀμφοτέρωθεν ἀριστερόν.

433 XXI.

Pollux X, 47. *Βάθρα, βαθράδια, ὡς ἐν Ταγηνισταῖς.*

434 XXII.

Proverbio *Διὸς Κόρινθος* in Tagenistis usum esse Aristophanem tradit scholiasta Platonis p. 368.

435 XXIII.

Pollux X, 101. *Καὶ μὴν ἐσχάραν εἴποις ἂν τὸ ἀνθράκιον τοῦτο καὶ ἐσχάριον, Ἀριστοφάνους ἐν Ταγηνισταῖς εἰπόντος ἐσχάρια, καί που καὶ ἐσχαρίδα.*

436 XXIV.

Pollux VII, 149. *Τὸ δὲ εὐκαρπεῖν ἐν Ταγηνισταῖς καρπεύειν.*

Idem VII, 168. *Καὶ παραλοῦται δ' Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς.* Ita Brunckius. Vulgo *Ἀγωνισταῖς.*

XXV. 437

Scholiasta Platonis p. 383. *Ἐκιρνῶντο ἐν ταῖς συνουσίαις κρατῆρες τρεῖς, καὶ τὸν μὲν πρῶτον Διὸς Ὀλυμπίου καὶ θεῶν Ὀλυμπίων ἔλεγον, τὸν δὲ δεύτερον ἡρώων, τὸν δὲ τρίτον σωτῆρος, — ἔλεγον δὲ αὐτὸν καὶ τέλειον, ὡς Εὐριπίδης Ἀνδρομέδᾳ καὶ Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς.*

XXVI. 438

Harpocratio, *Κύπασσις: — οἱ γλωσσογράφοι χιτῶνος εἶδός φασιν αὐτὸν εἶναι τὸν κύπασσιν, οἱ μὲν γυναικείου, οἱ δὲ ἀνδρείου. μέμνηται δ' αὐτοῦ — καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς Ταγηνισταῖς.*

XXVII. 439

Etymolog. M. p. 551, 23. (Gudian. 358, 22. ubi *κωνίσαι*) *Κωνῆσαι: κυρίως τὸ κέραμον πισσῶσαι. κωνᾶν γὰρ τὸ στρέφειν. καὶ τοὺς βέμβικας κώνους λέγουσι. καὶ Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Ταγηνισταῖς τὸ περιενεγκεῖν κωνῆσαι λέγει.* In Vespis v. 600. est *περικωνεῖ*. Aliorum grammaticorum locos de verbo *κωνεῖν* diligenter collegit Barkerus in annotat. ad Etymolog. M. p. 1110. 1111.

XXVIII. 440

Pollux X, 93. *Ἐν δὲ Ταγηνισταῖς ὠνόμασταί τι καὶ μελιτήριον ἄγγος.*

XXIX. 441

Pollux X, 119. *Ὅτι μὲν καὶ μυρίδιον εἴρηκε τὸ μύρον Ἀριστοφάνης ἐν Ταγηνισταῖς ἰστέον.*

XXX. 442

Photius p. 383, 21. et Suidas, *Παραιξορουσοῖ* (sic sine accentu Photii codex, Suidas *παραιξοροῦσιν*): *Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς. ἀπέδωκαν δὲ οἱ μὲν παιδιᾶς εἶδός τι, Εὐφρόνιος δὲ παροιμιωδῶς λέγεσθαι ἐπὶ τῶν παρακελευομένων ταχέως ἥκειν ἢ ἀπαλλάττεσθαι.* Corruptiora haec praebet Apostolius Proverb. XV, 60. p. 198. qui praemissis *Πάντα θεῖν ἐλαύνεται:*

ἐπὶ τῶν εὐπόρων (corrige *Πάντα θεῖ καλαύνεται* ex Photio p. 378, 12.) ita pergit, *παραξοροῦσιν Ἀριστοφάνης — εἶδός τι· ἀφρόνιος δὲ παροιμιῶδες — ἀπαλλάττεσθαι.* Illi autem *παραιξορουσον* nescio an ex Iliad. γ, 325. lux sit petenda, *Πάριος δὲ θοῶς ἐκ κλῆρος ὄρουσεν.* Fortasse igitur dici solitum est *Πάρι ἐξόρουσον*, favetque huic coniecturae quod Euphronius dicit *ταχέως*, respondens Homerico *θοῶς*.

443 XXXI.

Photius, *Σπινός: διὰ τοῦ ἑνὸς ν λέγουσιν. Ἀριστοφάνης Ταγηνισταῖς.* Vera scriptura *σπίνος* est: vide Herodianum *περὶ μονήρους λέξεως* p. 39, 34. In codicibus passim scribitur *σπίννος*, de quo dixit Brunckius ad Aristoph. Avium v. 1079.

444 XXXII.

Athenaeus VI. p. 269 e. ubi priscae vitae descriptiones ex aliis comicis attulit, ita pergit, *Τί δεῖ πρὸς τούτοις ἔτι παρατίθεσθαι τὰ ἐκ Ταγηνιστῶν τοῦ χαρίεντος Ἀριστοφάνους;*

445 XXXIII.

Stobaeus in capite *περὶ συγκρίσεως ζωῆς καὶ θανάτου*, CXXI, 18. vol. III. p. 477. *Ἀριστοφάνους Ταγηνισταῖς*

Καὶ μὴν πόθεν Πλούτων γ' ἂν ὠνομάζετο,
εἰ μὴ τὰ βέλτιστ' ἔλαχεν; ἐν δέ σοι φράσω,
ὅσῳ τὰ κάτω κρείττω 'στὶν ὧν ὁ Ζεὺς ἔχει.
ὅταν γὰρ ἱστῇς, τοῦ ταλάντου τὸ ῥέπον
κάτω βαδίζει, τὸ δὲ κενὸν πρὸς τὸν Δία.

Lemma omittit Trincavellus, totum locum optimus codex Parisinus A. Pro *Ταγηνισταῖς* in codice Vossiano est
τ
ταγηνι. Hoc est *ταγηνίταις*, quemadmodum in loco grammatici Bekkeriani ad fragm. V. indicato in codice scriptum est et apud Galenum fragm. XX. Verba autem fortasse eiusdem sunt personae cuius est fragmentum quintum. Post versum ultimum apud Stobaeum de-

cem alii versus adduntur, qui cum praecedentibus nec cohaerent ullo modo neque Aristophanis sunt, sed novae comoediae poetae. Sunt autem illi versus, quos critici multis coniecturis tentarunt, ita legendi

Οὐ γὰρ ἄν ποτε
*οὕτω * * * ἐστεφανωμένοι*
*προὐκείμεθ' οὐδ' ἂν κατακεχριμένοι * *,*
εἰ μὴ καταβάντας εὐθέως πίνειν ἔδει.
διὰ ταῦτα γάρ τοι καὶ καλοῦνται μακάριοι·
πᾶς γὰρ λέγει τις, ὁ μακαρίτης οἴχεται,
κατέδαρθεν εὐδαίμων, ὅτ' οὐκ ἀνιάσεται.
καὶ θύομέν γ' αὐτοῖσι τοῖς ἐναγίσμασιν
ὥσπερ θεοῖσι καὶ χοάς γε χεόμενοι
αἰτούμεθ' αὐτοὺς τὰ καλὰ δεῦρ' ἀνιέναι.

Versus 1. et 2. in unum coaluerant et scribebatur *οὕτω*. Indicavi lacunam. Codex Vossianus *οὕτω στεφανωμένοι*. V. 3. Fortasse *μύροις* excidit. V. 9. *χεόμενοι* Seidleri emendatio est p. 26. Vulgo *χέομεν*.

ΤΕΛΜΗΣΗΣ.

Telmesenses, gens Cariae, prodigiorum somniorumque interpretationibus clarissimi multis celebrati sunt veterum scriptorum locis, quos diligenter collegerunt Iungermannus ad Pollucem X, 72. et Davisius ad Ciceronem de divinatione I, 41. Antiqua nominis scriptura *Τελμησῆς* est vel *Τελμησσῆς*, ab librariis in *Τελμισεῖς* vel *Τελμισσεῖς* corrumpi solita. Apud scriptores Romanos plerumque *Telmessenses* scribitur: vide Tzschuckium ad Pomponium Melam II, 1. p. 481. III, 1. p. 454.

446 I.

Aristides vol. I. p. 277, 6. Iebb. *Ἡ κωμῳδία γε τὸ λοιπόν ἐστιν, ἔλεγον δὲ ἀναφέρων εἰς τοὺς Τελμισσέας* (*τελμισέας* antiquus codex Laurentianus) *τοῦ Ἀριστοφάνους ὡς ἐκεῖ λόγῳ τις ἠγωνίζετο, ἔργῳ δὲ οὔ.* Quae nihilo clariora redduntur versibus ab scholiasta Platonis servatis p. 335. *Ἐν δὲ τοῖς Ἀριστοφάνους Τελμισσεῦσι τὸ τέως ἀντὶ τοῦ πρότερον κεῖται*

Οὐ γὰρ τίθεμεν τὸν ἀγῶνα τόνδε τὸν τρόπον
ὥσπερ τέως ἦν, ἀλλὰ καινῶν πραγμάτων.

447 II.

Athenaei epitome II. p. 49 c. *Ἀριστοφάνης*

α. Τράπεζαν ἡμῖν φέρε
τρεῖς πόδας ἔχουσαν, τέτταρας δὲ μὴ 'χέτω.
β. καὶ πόθεν ἐγὼ τρίπουν τράπεζαν λήψομαι;

Ex Athenaeo attulit Eustathius p. 1398, 17. Idem p. 867, 25. *πέπαικται τὸ Οἴμοι πῶς ἂν εὕροιμι τρίπουν τράπεζαν;* V. 1. *εἴσφερε* Porsonus: recte, nisi epitomes auctor post *τράπεζαν* aliquid omisit. V. 2.

τέτταρας Eustathius. Vulgo τέσσαρας. Versum tertium ex Τελμησεῦσιν affert Pollux X, 80. Idem VI, 83. *Καὶ τρίποδες —. καὶ ἔστι τοὔνομα — καὶ ἐν Τελμισεῦσιν Ἀριστοφάνους.*

III. 448

Pollux X, 72. *Ἀριστοφάνης ἐν Τελμησεῦσι* (alii libri *τελμισσεῦσι*) *λέγει*

Οἴνου τε Χίου στάμνον ἥκειν καὶ μύρον.

IV. 449

Pollux X, 82. *Ἀριστοφάνης δ' ἔοικε διαιρεῖν τινας ἀπύρους καὶ ἐμπύρους πινακίσκους, ὡς ὅταν φῇ ἐν Τελμησεῦσι* (codices aliquot *τελμισσεῦσι*)

Πινακίσκον ἄπυρον ἰχθυηρόν.

In Plato v. 814. est *τοὺς πινακίσκους τοὺς σαπροὺς τοὺς ἰχθυηρούς.*

V. 450

Stephanus Byzant. *Τελμισσός: πόλις Καρίας, ὡς δὲ Φίλων καὶ Στράβων, Λυκίας. ἔστι γὰρ ἀμφοτέρων ὅριον μετὰ Δαίδαλα. ὁ πολίτης Τελμισσεύς. καὶ δρᾶμα Ἀριστοφάνους Τελμισσεῖς. λέγεται καὶ τετρασυλλάβως Τελεμισσεῖς, ὡς αὐτὸς ἐν αὐτῷ*

Ὡς ἄν τις ἂν οὖν ἤ τι ποιήσας ὡς Τελεμισσεῖς.

καὶ πάλιν

Φέρε δὴ τοίνυν ταῦθ' ὅταν ἔλθῃ, τί ποιεῖν χρή
μ' ὦ Τελεμισσεῖς;

ἔστι δὲ τὸ μέτρον ἀναπαιστικὸν τετράμετρον καταληκτικόν, οὗ πρὸ τῆς τελευταίας συλλαβῆς ἀνάπαιστος τάττεται, σπανιαίτατα δὲ σπονδεῖος. Prior versus aperte corruptus. *ἤτι* codex Vratislaviensis, *ἤτι* Vossianus. Vulgo *ὅτι*. Ceterum Aristophanes scripserat *Τελμησῆς*.

VI. 451

Hesychius, *Μετάλλειον μύρον: Ἀριστοφάνης*

Μεταπέμπου νῦν ταῦτα σπουδῇ καὶ μύρον, εὕρημα Μετάλλου.

Μέταλλος γάρ τις Σικελιώτης τὴν τοῦ Μεταλλείου μύρου κατασκευὴν εὗρε. μνημονεύει δὲ καὶ Φερεκράτης ἐν τῇ Πετάλῃ. Ab aliis *Μέγαλλος* vocatur, de quo dicetur ad locum Athenaei XV. p. 690 f. *Τὸ Μεγάλλιον· ὠνομάσθη γὰρ καὶ τοῦτο ἀπὸ Μεγάλλου τοῦ Σικελιώτου. οἱ δ' Ἀθηναῖόν φασιν εἶναι τὸν Μέγαλλον. μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Τελμισσεῦσι καὶ Φερεκράτης ἐν Πετάλῃ.* In Aristophanis versu eam scripturam diserte testatur Etymolog. M. p. 587, 7. *Μετάλλειον: οὕτω μύρον ἐλέγετο ἀπό τινος Μετάλλου Σικελιώτου, εὑρόντος αὐτοῦ τὴν κατασκευήν· ὃ καὶ διὰ τοῦ γ γράφει Ἀριστοφάνης Τελμισεῦσιν. Ὧρος.*

452 VII.

Athenaeus VII. p. 308 f. ubi de *κορακίνοις* agit, ex *Τελμισσεῦσιν* affert verba *Μελανοπτερύγων κορακίνων.*

453 VIII.

Grammaticus Bekkeri p. 386, 6. *Ἀλφιτόχρωτος κεφαλῆς: τῆς πολιᾶς. Τελμισσεῦσιν Ἀριστοφάνης.* Codex *ταλμισσεῦσιν.* Hesychius, *Ἀλφιτόχρως: λευκή, πολιά.* Eustathius p. 868, 37. *Ἀλφιτόχρως κεφαλὴ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ πολιά.* Idem p. 976, 53. *Οἱ κωμικοὶ ἀστεϊζόμενοι ἀλφιτόχρωτας καὶ τοιαῦτά τινα σκώπτουσι τοὺς πολιούς.*

454 IX.

Hesychius, *Πύλαι: Ἀριστοφάνης Τελμισσεῦσιν* (codex *τελμινσεῦσιν*, Musurus *Τελμησεῦσιν*) *ἀπὸ* (*ἐπὶ* Heinsius) *τῶν θυτῶν λέγει. ἐκεῖνοι γὰρ ἐπισκέπτονται τὰς ἐκτροπὰς τοῦ ἥπατος καὶ τὰς φλέβας.*

455 X.

Harpocratio, *Σιπύα: — σιτηρὸν ἀγγεῖόν ἐστιν ἡ σιπύα. ἔστι δὲ πολλάκις παρὰ τοῖς ἀρχαίοις κωμικοῖς. Εὔπολις Χρυσῷ γένει, Ἀριστοφάνης Τελμισεῦσιν. Σιπύη* est in Equit. v. 1301. in Pluto v. 806.

XI. 456

Etymolog. M. p. 142. 143. *Ἀρίστυλλος· ὄνομα παρ' Ἀριστοφάνει. εἴρηται δὲ ὑποκοριστικῶς ὁ Ἀριστοκλῆς. ὡς γὰρ παρὰ τὸ Ἡρακλῆς Ἥρυλλος καὶ παρὰ τὸ Θρασυκλῆς Θράσυλλος καὶ παρὰ τὸ Βαθυκλῆς Βάθυλλος ὄνομα κύριον, ὁ ἐρώμενος Ἀνακρέοντος, οὕτω καὶ παρὰ τὸ Ἀριστοκλῆς Ἀρίστυλλος. οὕτως Ἡρωδιανὸς εἰς τὴν Ἀπολλωνίου εἰσαγωγὴν ἢ περὶ παθῶν. Διογένης* (*διογενιανὸς* codex Augustanus) *ἀντὶ τοῦ ἄριστος. καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Τελμισοῖς.* Codex Augustanus apud Tittmanum ad Zonaram I. p. CXXVI. post *παρ' Ἀριστοφάνει* addere dicitur *ἐν τελμησοῖς.* Quod si ita est, suspicor eum postrema *καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Τελμισοῖς* omittere. Aristylli nomen legitur in Ecclesiaz. v. 674. in Pluto v. 314.

XII. 457

Scholiasta Platonis Clarkianus p. 331. *Ἀριστοφάνης δ' ἐν Τελμισσεῦσιν εἰς συκοφάντην ἀποσκώπτει τὸν Χαιρεφῶντα.*

ΤΡΙΦΑΛΗΣ.

De Triphalete ingeniosissima est Suevernii disputatio in commentatione de Nubibus p. 62—65. proposita et additamentis quibusdam aucta in appendice ad commentationem de *Γήρᾳ* p. 44. Triphaletis nomine Suevernius Alcibiadem indicari suspicatus est, Hesychii potissimum loco confisus, *Ἐπὶ Φαληνίου* (codex *ἐπιφαλινίου*): *τὸν Ἀλκιβιάδην φησὶν ὁ Ἀρίσταρχος ἐπὶ Φαληνίου* (codex *φαλινίου*) *γεγενῆσθαι, σκώπτων παρὰ* (*περὶ* codex) *τὸν Φάλητα* (*σφάλητα* codex). *ἐπ' ἀναισχυντίᾳ γὰρ ὁ Φάλης* (*φαλῆς* codex). Probat in his Suevernius Reiskii emendationem *φησὶν ὁ Ἀριστοφάνης* corrigentis, probaverantque, quamvis de Triphalete nihil suspicati, Toupius in Addendis ad Theocritum p. 409. et Brunckius vol. III. p. 172. Ea tamen priusquam suscipiatur, amplius quaeri velim de Aristarcho cuius mentio fit in fragm. X. Contra non intactum debebat relinqui quod temeraria mutatione posuit Musurus *ἐπαναισχυντία:* recte codex apud Schowium *ἐπασχητία*, unde consequens est ut *ὁ Φάλης* aut in *ὁ Ἀλκιβιάδης* mutetur aut, quod multo verisimilius duco, deleatur. Quod autem Suevernius inventi sui laudem cum Toupio communicat, et sibi facit iniuriam et Toupio, qui cum de Phalete exposuisset, ita pergit, „*Atque hinc titulus comoediae Aristophanis Τριφάλης, quae vox dici videtur de eo qui aequo membrosior est sive, ut ille ait, pulchre pensilibus peculiatus. Haud nescio quidem Suidam*[a] *vocem Τριφάλητα de proprio*

---

a *Τριφάλης, Τριφάλητος: ὄνομα κύριον παρὰ Ἀριστοφάνει.*

viri nomine accepisse. Sed hominem istum, qui mihi probe perspectus est, non moror." Hominem istum non Triphaletem dicit Toupius, sed Suidam, quem probe perspectum sibi esse gloriatur, quod amplis annotationum voluminibus eius lexicon illustravit.

Paullo diversa est quam Suevernium non tetigisse video I. G. Schneideri sententia, qui in annotationibus ad Aristotelis Politica vol. II. p. 510. *Τριφάλητα* daemonem fuisse arbitratur, quales sunt *Κονίσαλος* et *Ὀρθάνης*, ab eoque etiam Varronem satirae cuidam nomen fecisse Triphallo *περὶ ἀρρενότητος:* in quam rem plura collegerunt editores Britanni Thesauri Stephaniani p. CCXCI. quorum verba infra posui [b].

Tempus fabulae Suevernius p. 65. probabiliter constituit olympiadem nonagesimam mediam: cui optime congruit Theramenis commemoratio fragm. IX. qui quadringentorum virorum imperii eo tempore particeps fuit.

I. 458

Scholiasta Platonis p. 380. *Ὁμοῦ σημαίνει τὸ ἐγγύς.* — *Ἀριστοφάνης Τριφάλητι· ἡ γὰρ τὸν Τριφάλητα τίκτουσά φησι*

Λάβεσθε· καὶ γὰρ ἐσθ' ὁμοῦ.

---

b „Varro ab ipso fortasse Aristophane titulum accipiens, unam e suis satyris Menippeis inscripsit, Triphallus *περὶ ἀρρενότητος*, e qua fragmentum recitat Nonius c. II. n. 484. (p. 558. ed. Gothofred. in Stephani fragm. vet. poet. Latin. p. 356.) et Charisius I. p. 61. Putsch. Cf. Priap. Carm. 82. v. 9. et A. Gell. II, 19. Ad Aristophanis fabulam respexisse videtur Lucianus Fugit. c. 32. (vol. III. p. 383.) *Ὑποδ. Ἔστι τι ὠγαθὲ Τρικάρανος βιβλίον. Ἑρμ. Οὐδὲν ἄτοπον, ἐπεὶ καὶ Τριφάλης τῶν κωμικῶν εἷς*, scil. *λόγος*, aut pro *εἷς* lege *ἐστὶ* cum Solano."

Ad hanc Triphaletis matrem Suevernius in commentatione de *Γήρᾳ* p. 44. magna cum veri specie refert versum ab Polluce sine fabulae indicio allatum II, 6. *Τὸ δὲ κύημα καὶ κύος Ἀριστοφάνης κέκληκεν*

Ἥτις κύουσ' ἐφάνη κύος τοσουτονί.

459 II.

Hesychius, *Ἰλάων: ἥρως, Ποσειδῶνος υἱὸς, ἀφ' οὗ Ἀριστοφάνης ἐν Τριφάλητι Ἰλάονας ἔφη τοὺς Φάλητας, μεταφέρων ὡς ὑπερβάλλοντας τῷ μεγέθει, ὡς εἰ ἔλεγε Τιτυοὺς, ἤ τινας τοιούτους. ἄλλοι δὲ θεὸν πριαπώδη φασίν.*

460 III.

Athenaeus XII. p. 525 a. — *καὶ Ἀριστοφάνης Τριφάλητι παρακωμῳδῶν πολλοὺς τῶν Ἰώνων*

Ἔπειθ' ὅσοι παρῆσαν ἐπίσημοι ξένοι
ἐπηκολούθουν κἠντιβόλουν προσκείμενοι
ὄκως ἔχων τὸν παῖδα πωλήσει 'ς Χίον,
ἕτερος δ' ὄκως ἐς Κλαζομενὰς, ἕτερος δ' ὄκως
ἐς Ἔφεσον, οἱ δ' ἐς Ἄβυδον. ἦν δὲ πάνθ' ὁδῷ ἐκεῖνα.

V. 3. Libri scripti *ὅπως*. *ἔχων*] *ἄγων* Toupius in Addendis in Theocritum p. 409. *τὸν παῖδα* Suevernius p. 65. intelligit Alcibiadem, qui diu in iis quas nominat poeta regionibus versatus erat, praecipue Abydi. *πωλήσει 'ς* Casaubonus. Vulgo *πωλήσεις*. Brunckius *πωλήσοι 'ς*. Quidni *πωλήσαι 'ς?* V. 5. Libri bis *εἰς*. *δὲ πάνθ' ὁδῷ | ἐκεῖνα* Toupius. Vulgo *δ' ἐκεῖνα πάνθ' ὁδῷ.*

461 IV.

Scholiasta Vesparum v. 1339. in codice Veneto, *Φιαλεῖς: τῷ ἔργῳ ἐπιβαλεῖς. Ὅμηρος „Αὐτὸς γὰρ ἐπίηλε τάδε ἔργα." — ἐν δὲ Τριφάλησιν Ἀριστοφάνης „Κοὐδὲν ἄνδρα εἰς ἄτοπον οὐδ' ἀνεπιήλαι μέν."* Quae non expedio.

V. 462

Pollux IX, 90. Ἐν δὲ τῷ Τριφάλητι Ἀριστοφάνης καὶ ἀργυρίδιον εἴρηκεν

Ἤιτουν τι τὰς γυναῖκας ἀργυρίδιον.

VI. 463

Pollux X, 121. Οὗ δὲ ἔγκεινται αἱ ἀλάβαστοι, ταῦτα τὰ σκεύη ἀλαβαστοθήκας τῶν ἄλλων λεγόντων Ἀριστοφάνης ἐν Τριφάλητι ἀλαβαστροθήκας ἔφη

Ἀλαβαστροθήκας τρεῖς ἔχουσαν ἐκ μιᾶς.

VII. 464

Pollux X, 151. Καὶ μιξάμενοι δ' ἂν εἴποιμεν σκεύη, βαλάντια, καὶ βαλαντίδια — καὶ θυλάκιον δὲ καὶ θυλακίσκον. Ἀριστοφάνης γοῦν ἐν Τριφάλητι τοῦτο ὑποδηλοῖ ὅταν φῇ

Ἔπειτ' ἐπὶ τοὖψον ἧκε τὴν σπυρίδα λαβὼν
καὶ θυλακίσκον καὶ τὸ μέγα βαλάντιον.

VIII. 465

Pollux X, 162. Ἡ δὲ καυσία πῖλος Μακεδονικὸς παρὰ Μενάνδρῳ, ὡς τιάρα Περσικός. καὶ κυρβασίαν δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Τριφάλητι εἴρηκε

Καὶ τὴν κυνῆν ἔχειν με κυρβασίαν ἐρεῖς.

κυνῆν Salmasius. Libri κοινήν.

IX. 466

Photius p. 613, 4. et Suidas, Τῶν τριῶν κακῶν ἕν: Λεγόμενόν τι ἐστί. — ταῦτα δὲ εἶναι λέγουσιν ἃ Θηραμένης ὥρισε προστιμήματα. Πολύζηλος Δημοτυνδάρεῳ „Τριῶν κακῶν γοῦν ἦν ἑλέσθ' αὐτῷ τι πᾶσ' ἀνάγκη, | ἢ ξύλον ἐφέλκειν, ἢ πιεῖν κώνειον, ἢ προδόντα | τὴν ναῦν ὅπως τάχιστα τῶν κακῶν ἀπαλλαγῆναι. | ταῦτ' ἐστὶ τρία Θηραμένους, ἃ σοὶ φυλακτέ' ἐστίν." Ἀριστοφάνης Τριφάλητι

Ἐγὼ γὰρ ἀπὸ Θηραμένους δέδοικα τὰ τρία ταυτί.

Hesychius, Τῶν τριῶν ἕν: Θηραμένης ἐψηφίσατο τρεῖς τιμωρίας κατὰ τῶν παράνομόν τι δρώντων.

467 X.

Stephanus Byzant. in v. Ἰβηρία δύο in particula operis integri, quam servavit Constantinus Porphyrog. de administrando imperio cap. XXIII. p. 77. ed. Bandur. Τὸ ἔθνος Ἴβηρες, ὡς Πίερες, Βύζηρες. Διονύσιος (v. 282.)

Ἀγχοῦ στηλάων μεγαθύμων ἔθνος Ἰβήρων.

καὶ Ἀριστοφάνης Τριφάλητι

Μανθάνοντες τοὺς Ἴβηρας τοὺς Ἀριστάρχου πάλαι·

καὶ

Τοὺς Ἴβηρας οὓς χορηγεῖς μοι βοηθῆσαι δρόμῳ.

468 XI.

Hesychius, Ἑρμῆς τρικέφαλος: Ἀριστοφάνης ἐν Τριφάλητι τοῦτο ἔφη, παίζων κωμικῶς παρόσον τετρακέφαλος Ἑρμῆς ἐν τῇ τριόδῳ (παρὰ addit Alberti: τοῦ Κεραμεικοῦ corrigit Kusterus) τῷ Κεραμεικῷ ἵδρυτο. De hoc dixit Suevernius p. 64.

469 XII.

Harpocratio, Διὰ μέσου τείχος: — τριῶν ὄντων τειχῶν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης φησὶν ἐν Τριφάλητι, τοῦ τε βορείου καὶ τοῦ νοτίου καὶ τοῦ Φαληρικοῦ, διὰ μέσου τούτων ἐλέγετο τὸ νότιον, οὗ μνημονεύει καὶ Πλάτων ἐν Γοργίᾳ (p. 456 a.).

ΦΟΙΝΙΣΣΑΙ.

Phoenissas probabile est non alio esse consilio ab Aristophane scriptas quam ut Euripideum hoc nomine drama deridendum spectatoribus propinaret. Cuius rei duo de sex quae nostram aetatem attigerunt fragmentis indicia praebent. Par Stratfidis Phoenissarum ratio fuit. De utroque ante nos monuit Valckenarius in praefatione ad Phoenissas p. VI.

I. 470

Pollux X, 119. Ἀριστοφάνους δ' ἐν ταῖς Φοινίσσαις εἰπόντος

Στίλβη θ', ἣ κατὰ νύκτα μοι
φλόγ' ἀνασειράζεις ἐπὶ τῷ
λυχνείῳ·

οὐκ ἀφανὲς ὅτι καὶ ἡ στίλβη λύχνου τι εἶδος. V. 2. Legebatur φλογάνας ἠράζεις. Emendatum in Excerptis Vossianis. V. 3. Correxi librorum scripturam λυχνίῳ. Ridet autem his versibus parodi Euripideae locum v. 236.

Οἶνα θ', ἃ καθαμέριον
στάζεις τὸν πολύκαρπον οἰ-
νάνθας ἱεῖσα βότρυν.

II. 471

Athenaeus IV. p. 154 e. Ὅτι δὲ ἀρχαῖον ἦν τὸ περὶ τοὺς μονομάχους Ἀριστοφάνης εἴρηκεν ἐν Φοινίσσαις οὕτως

Ἐς Οἰδίπου δὲ παῖδε, διπτύχω κόρω,
Ἄρης κατέσκηψ' ἔς τε μονομάχου πάλης
ἀγῶνα νῦν ἑστᾶσιν.

V. 1. δὲ παῖδε Heringa apud Valckenar. ad Phoeniss. v. 1370. p. 461. Libri δέτται δέ. V. 2. κατέσκηψ' ἔς τε Porsonus. Legebatur κατέσκηψέ τε. Euripidis versus 1378 — 1381. comparavit Valckenarius

ἐπεὶ δὲ χαλκοῖς σῶμ' ἐκοσμήσανθ' ὅπλοις
οἱ τοῦ γέροντος Οἰδίπου νεανίαι,
ἔστησαν ἐλθόντ' εἰς μέσον μεταίχμιον
ὡς εἰς ἀγῶνα μονομάχου τ' ἀλκὴν δορός.

472 III.

Pollux X, 17. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνάφορον κατὰ τὴν τῶν πολλῶν χρῆσιν εἴη ἂν ταυτὸν τοῦτο (τὸ σκευοφόριον) εἰρημένον ἐν Ἀριστοφάνους Φοινίσσαις

Καὶ τὸν ἱμᾶντά μου
ἔχουσι καὶ τἀνάφορον.

473 IV.

Suidas et grammaticus Bekkeri p. 370, 2. (apud Bachmannum I. p. 60.) Ἀκαλήφη: ἡ κνίδη καὶ ἡ χερσαία καὶ ἡ θαλαττία, ἥτις ἐστὶ κογχυλίδιόν τι. Ἀριστοφάνης Φοινίσσαις

Εἰκὸς δήπου πρῶτον ἁπάντων
ἴφυα φῦναι
καὶ τὰς κραναὰς ἀκαλήφας.

ἁπάντων omisit grammaticus Bekkeri. Apud utrumque scriptum φυαφῦναι vel φύα φύναι. Correctum ex Athenaeo III. p. 90 a. Τὰς δὲ κνίδας ὁ Εὔπολις ἐν Αὐτολύκῳ ἀκαλήφας ὀνομάζει, ἔτι δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις οὕτως „ἔχε τὸν πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι εἶθ' ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας." Eiusdem epitome II. p. 62 d. Ἀκαλήφη. λέγεται παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς οὕτως καὶ τὸ βοτανῶδες καὶ κνησμοῦ αἴτιον. Ἀριστοφάνης Φοινίσσαις „πρῶτον πάντων ἴφυα φῦναι εἶθ' ἑξῆς τὰς κραναὰς ἀκαλήφας." Illud καὶ ἑξῆς fortasse ex εἰκὸς δήπου efformatum, aut ipsius Athenaei aut alius errori debetur. De ἰφύοις dictum ab Schneidero

ad Theophrastum vol. III. p. 520. *Ἀκαλῆφαι* ex hoc loco memorantur in scholio Vesparum v. 879. *τὴν ἀκαλήφην: τὴν λεγομένην κνίδην, ἣν προσφέροντες τῷ σώματι κνηστιᾶν αὐτὸ ποιοῦμεν. ἄλλως. μεταφορικῶς τὸ τραχὺ καὶ δηκτικὸν, ἣν καὶ ἀκαλήφην λέγεσθαί φησι Κράτης Φοινίσσαις. ἔστι δὲ καὶ θαλάττιος ἰχθὺς οὕτω λεγόμενος ἀκαλήφη.*

V. 474

Pollux X, 155. *Γαλεάγρα —. Ἀριστοφάνης δὲ ἐν Φοινίσσαις κέχρηται τῷ ὀνόματι.*

VI. 475

Pollux VII, 199. *Ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Φοινίσσαις θεατροπώλης ὁ θέαν ἀπομισθῶν.*

Athenaeus XV. p. 1560. ed. nostrae ex codice Veneto, *Μνημονεύει δὲ γραβίων κο . . . . ἐν Φοινίσσαις.* Dubitatur utrum Aristophanis an Strattidis nomen supplendum sit.

ΩΡΑΙ.

476

I.

Athenaeus IX. p. 372 b. Χειμῶνος δὲ ὥρᾳ ποτὲ κολοκυντῶν ἡμῖν περιενεχθεισῶν πάντες ἐθαύμαζον (ἐθαυμάζομεν?) νεαρὰς εἶναι νομίζοντες, καὶ ὑπεμιμνησκόμεθα ὧν ἐν Ὥραις ὁ χαρίεις Ἀριστοφάνης εἶπεν ἐπαινῶν τὰς καλὰς Ἀθήνας ἐν τούτοις

α. Ὄψει δὲ χειμῶνος μέσου σικυοὺς, βότρυς, ὀπώραν,
στεφάνους ἴων * * * κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα.
αὐτὸς δ' ἀνὴρ πωλεῖ κίχλας, ἀπίους, σχαδόνας, ἐλάας,
πῦον, χόρια, χελιδόνια, τέττιγας, ἐμβρύεια.
ὑρισοὺς δ' ἴδοις ἂν νιφομένους σύκων ὁμοῦ τε μύρτων·
ἔπειτα κολοκύντας ὁμοῦ ταῖς γογγυλίσιν ἀροῦσιν,
ὥστ' οὐκ ἔτ' οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκ' ἐστὶ τοὐνιαυτοῦ.
β. μέγιστον ἀγαθὸν εἶπες, εἴπερ ἔστι δι' ἐνιαυτοῦ
ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν. α. κακὸν μὲν οὖν μέγιστον.
εἰ μὴ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν οὐδ' ἂν ἐδαπανῶντο.
ἐγὼ δὲ τοῦτ' ὀλίγον χρόνον φήσας ἀφειλόμην ἄν.
β. κἄγωγε ταῖς ἄλλαις πόλεσι δρῶ ταῦτα πλὴν Ἀθηνῶν·
τούτοις δ' ὑπάρχει ταῦτ', ἐπειδὴ τοὺς θεοὺς σέβουσιν.
α. ἀπέλαυσαν ἄρα σέβοντες ὑμᾶς, ὡς σὺ φῄς. β. τιὴ τί;
α. Αἴγυπτον αὐτῶν τὴν πόλιν πεποίηκας ἀντ' Ἀθηνῶν.

V. 1. 2. attulit Eustathius p. 955, 3. ex epitome. V. 1. σικυοὺς] σικύους Eustathius. V. 2. Indicavi lacunam ab aliis aliter expletam. V. 3. αὐτὸς] ωυτος codex Venetus: ceteri libri ὠυτός. V. 4. πῦον] Scribebatur πύον. χελιδόνια Porsonus in Adversariis p. 109. Libri χελιδόνα. χελιδόνας Schweigh. et Porsonus in Miscellan. Kiddianis p. 195. τέττιγας] Id Herodianus τέττικας scripturus erat. Choeroboscus Bekkeri p. 1422. τὰ εἰς ιξ — διὰ τοῦ κ κλίνονται — πλὴν τοῦ τέττιξ τέττιγος. — καὶ λέγει ὁ Ἡρωδιανὸς ὅτι τὸ κεχρωσμένον ἀνεπλήρωσαν οἱ Δωριεῖς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦ κ κλίνοντες αὐτὸ, οἷον τέττικος. ταῦτα δέ ἐστι τῆς δόξης ὅτι παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει διὰ τοῦ κ κλίνεται. ἡ δὲ παράδοσις τῶν ἀντιγράφων οὐκ ἔχει οὕτως, ἀλλὰ διὰ τοῦ γ. Simillimum est de vocabulo ὄρτυξ decretum Philemonis. Choeroboscus ibidem p. 1406. τινὲς μὲν ὀρτυγός φασι διὰ τοῦ γ, Φιλήμων δὲ διὰ τοῦ κ φησὶν ὄρτυκος. V. 5. Vulgo ὑρισσοὺς. Codex Venetus ὑρισοὺς altero σ eraso. Omissa hac voce epitome ἴδοις δ' ἂν νιφόμενα σῦκα ὁμοῦ τε μύρτα. Porsonus ὑριχούς. V. 7. οἶδε πηνίκ' epitome et Eustathius p. 955, 4. V. 8. εἶπες om. libri et Eustathius. Addidit Porsonus. V. 11. τοῦτ' Brunckius. Vulgo τοῦτον. φήσας] φθάσας Elmsleius in Edinburgh Review vol. XIX. p. 89. χρήσας Porsonus.

V. 12. δρῶ Casaubonus. Libri δρῶν. Ἀθηνῶν Brunckius. Legebatur Ἀθηναίων. V. 13. Addidi δ' ex codice Laurentiano. ἐπειδὴ τοὺς θεοὺς σέβουσιν] Vide Valckenarii schol. in N. T. vol. I. p. 551. V. 15. πεποίηκας] πεποιήκασ' epitome, quae post versum decimum sic pergit, εἶτ' ἐπάγει ὅτι σέβοντες τοὺς θεοὺς Αἴγυπτον αὐτῶν τὴν πόλιν πεποιήκασ' ἀντ' Ἀθηνῶν.

Ad hunc locum spectant Athenaei verba XIV. p. 653 f. Ὅτι δὲ ἐν ταῖς Ἀθήναις διηνεκεῖς ἦσαν αἱ

ὀπῶραι πᾶσαι μαρτυρεῖ Ἀριστοφάνης ἐν Ὥραις. ubi epitome ἐν Εἰρήνῃ, quem errorem repetiit Eustathius notatus ab me supra p. 12.

477 II.

Pollux VII, 13. Ὃ δὲ οἱ νῦν φασι τοὺς οἰκέτας πρᾶσιν αἰτεῖν ἔστιν εὑρεῖν ἐν ταῖς Ἀριστοφάνους Ὥραις

Ἐμοὶ
κράτιστόν ἐστιν εἰς τὸ Θησεῖον δραμεῖν,
ἐκεῖ δ' ἕως ἂν πρᾶσιν εὕρωμεν μένειν.

Ἐμοὶ Toupius Emend. vol. IV. p. 370. Vulgo εἴ μοι. Idem transposuit quod legebatur εὕρωμεν πρᾶσιν. Ceterum non improbabilis est Toupii coniectura in duo versus haec verba redigentis deleto ἐστιν, quod saepe adiecerunt librarii [a]. Idem Porsono visum, qui in annotatione ad Hecubam v. 1238. ἡμῖν κράτιστον εἰς — scribebat. De Θησείῳ dictum ad Polyidi fragm. VI.

478 III.

Scholiasta Avium v. 874. Φρυγίλῳ Σαβαζίῳ: ἐπεὶ Φρυγῶν ὁ θεός. καὶ ἐν Ὥραις

Τὸν Φρύγα, τὸν αὐλητῆρα, τὸν Σαβάζιον.

---

a Ita ab librariis et criticis bis peccatum in Epicharmi versibus apud Diogenem Laert. III, 16. qui nostrorum librorum ope ita sunt emendandi

Θαυμαστὸν ὢν οὐδέν με ταῦθ' οὕτω λέγειν,
καὶ ἁνδάνειν αὐτοῖσιν αὐτοὺς καὶ δοκεῖν
καλῶς πεφύκην· καὶ γὰρ ἁ κύων κυνὶ
κάλλιστον ἦμεν φαίνεται καὶ βοῦς βοΐ,
ὄνος δ' ὄνῳ κάλλιστον, ὗς δὲ θὴν ὑΐ.

V. 1. Vulgo θαυμαστὸν οὐδέν ἐστί με ταῦθ', interpolatione indocta. ἐστί omittunt antiqui codices nostri: ergo ὢν addendum fuit. V. 2. ἁνδάνειν cum digammo dixit. Versum quintum ex iisdem libris explevi. Aberat θήν. Male Scaliger κάλλιστόν ἐστιν, ὗς δ' ὑΐ.

Cicero de legibus II, 15. „*Novos vero deos et in his colendis nocturnas pervigilationes sic Aristophanes, facetissimus poeta veteris comoediae, vexat ut apud eum Sabazius et quidam alii dii peregrini iudicati e civitate eiiciantur.*“ Dixit de his diis Lobeckius in Orphicis p. 627. 628. Eiusmodi est Ὕης, de quo Photius p. 616, 14. et Etymolog. M. p. 775, 5. Ἀριστοφάνης δὲ συγκαταλέγει ξενικοῖς θεοῖς τὸν Ὕην, ubi tamen valde probabilis Meinekii correctio est in Quaest. scen. II. p. 73. Apollophanis nomen restituentis, comparato Hesychio in θεοὶ ξενικοί, — οὓς καταλέγει Ἀπολλοφάνης Κρησί.

IV. 479

Ammonius p. 41. Διέφθορε: — Ἀριστοφάνης Ὥραις

Διέφθορας τὸν ὅρκον ἡμῶν.

Ὥραις Ceddaei correctio est. Legebatur Κόραις. Nomen fabulae omisit Eustathius, qui haec verba attulit p. 191, 28.

Idem Ammonius in v. ὑπάγειν p. 140. — οἱ δὲ βοηθοῦντες τῇ λέξει φασὶν ὅτι ὑπάγειν λέγομεν ἀντὶ τοῦ προάγειν — ὥς φησι καὶ Ἀριστοφάνης

Ἐγὼ δ' ὑπερῶ τὸν ὅρκον.

ἀντὶ τοῦ προσερῶ. Haec quoque ad Horas refert Burmannus in praefatione p. 26.

V. 480

Grammaticus Bekkeri p. 425, 3. Ἀπιχθύς: τοὺς οὐκ ἐσθιομένους ἰχθῦς. Ἀριστοφάνης Ὥραις. ἀπίχθυς ex Aristophane afferunt Pollux et Eustathius, de quibus supra dixi p. 7. 8.

VI. 481

Hesychius, Ἀρᾶς ἱερόν: ἱερὸν Ἀρᾶς Ἀθήνησιν. Ἀριστοφάνης Ὥραις. ἔνιοι δὲ τὴν βλάβην λέγειν αὐτὸν ἐνόμισαν.

482 VII.

Pollux X, 160. *Ἀσκοπήρα*, ὡς ἐν ταῖς Ὥραις Ἀριστοφάνους.

483 VIII.

Hesychius, *Δικαστικόν*: Ἀριστοφάνης ἐν Ὥραις τριώβολόν φησιν εἶναι. οὐ μέντοι ἕστηκεν, ἀλλ' ἄλλοτε ἄλλως ἐδίδετο (ἐδίδοτο Musurus). Ubi vide interpretum annotationes.

484 IX.

Hesychius, *Ζεῦγος τριπάρθενον*: Εὐριπίδης Ἐρεχθεῖ. καὶ Σοφοκλῆς Σισύφῳ „Χαρίτων τριζύγων." Ἀριστοφάνης Ὥραις καταχρηστικῶς ἐπὶ τῶν τριῶν τὸ ζεῦγος ἔθηκε „Ζεῦγος τριδούλων (τρίδουλον Salmasius)." παραδέδοται δὲ ὅτι καὶ τριζύγοις ἅρμασί τινες ἐχρήσαντο καὶ ὅτι τάσσουσι τὸ ζεῦγος ἐπὶ γ' καὶ δ'.

485 X.

Pollux VII, 187. *Χοιροπῶλαι*, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ὥραις.

486 XI.

Scholiasta Platonis Clarkianus p. 331. Χαιρεφῶντα Ἀριστοφάνης ἐν Ὥραις νυκτὸς παῖδα καλεῖ.

FRAGMENTA

INCERTARUM FABULARUM.

I. 487

Scriptor vitae Aristophanis p. XVII. — (*Ἀριστοφάνης*) *μετήλλαξε τὸν βίον παῖδας καταλιπὼν τρεῖς, Φίλιππον ὁμώνυμον τῷ πάππῳ καὶ Νικόστρατον καὶ Ἀραρότα. — τινὲς δὲ δύο φασὶ, Φίλιππον καὶ Ἀραρότα, ὧν καὶ αὐτὸς ἐμνήσθη*

Τὴν γυναῖκα δὲ
αἰσχύνομαι τώ τ᾽ οὐ φρονοῦντε παιδίω.

ἴσως αὐτοὺς λέγων.

II. 488

Athenaei epitome II. p. 53 a. *Ἀμυγδαλὰς Ἀρίσταρχος καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον ὁμοίως προφέρεται κατ᾽ ὀξεῖαν τάσιν. Φιλόξενος δ᾽ ἀμφότερον περισπᾷ. — Ἀριστοφάνης*

Ἄγε νυν τὰς ἀμυγδαλᾶς λαβὼν
τασδὶ κάταξον τῇ κεφαλῇ σαυτοῦ λίθῳ.

V. 1. Vulgo *νῦν.* V. 2. *τῇ κεφαλῇ* Dobraeus ad Aristoph. Pluti v. 314. p. 38. Legebatur *τὴν κεφαλήν.*

III. 489

Athenaeus VII. p. 310 f. *Λέγεται δὲ ὅτι καὶ συνέσει τῶν ἄλλων ἰχθύων διαφέρει (ὁ λάβραξ), ἐπινοητικὸς ὢν τοῦ διασώζειν ἑαυτόν. διὸ καὶ ὁ κωμῳδιοποιὸς Ἀριστοφάνης ἔφη*

Λάβραξ ὁ πάντων ἰχθύων σοφώτατος.

490 IV.

Athenaeus X. p. 444 d. *Καλῶς ἄρα καὶ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη εἰπών*

Ἡδύς γε πίνειν οἶνος Ἀφροδίτης γάλα.

γε Porsonus. Vulgo *τε*.

491 V.

Athenaeus X. p. 446 d. *Πίομαι δὲ ἄνευ τοῦ υ λεκτέον, ἐκτείνοντας δὲ τὸ ι. — Ἀριστοφάνης Ἱππεῦσι* (v. 1289.) „*Κοὔποτ' ἐκ ταὐτοῦ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου.*“ *καὶ ἐν ἄλλοις*

Πικρότατον οἶνον τήμερον πίει τάχα.

[*ὡς ἀπὸ τοῦ πιοῦμαι.*] Codex Venetus *πίεῖ* (sic), alii *πιεῖ*, Musurus *πίῃ*. Epitome omisso ex Equitibus versu, *εὕρηται δὲ καὶ τὸ πιοῦμαι, ὡς Ἀριστοφάνης, πικρότατον οἶνον τήμερον πιῇ*, quae repetunt Eustathius p. 1253, 50. et grammaticus Hermanni p. 321.

τάχα, quod Athenaei esse credebatur, ad Aristophanis versum retuli, verbis *ὡς ἀπὸ τοῦ πιοῦμαι* ut spuriis notatis. Debentur ea librario prava scriptura *πιεῖ* decepto: qui error epitomes auctore et Eustathio antiquior est.

492 VI.

Athenaeus XI. p. 485 a. *Ἀφ' ἧς (λεπαστῆς) ἐστι λάψαι, τουτέστιν ἀθρόως πιεῖν. — φησὶ γάρ που ὁ αὐτὸς (Ἀριστοφάνης)*

Τὸ δ' αἷμα λέλαφας τοὐμὸν ὦναξ δέσποτα.

οἷον ἄθρουν μ' ἐξέπιες. *δ' αἷμα*] „*δέμας Eustathius et membranae*“ inquit Casaubonus, eamque scripturam ex epitomes codice Parisino affert Schweighaeuserus. Sed apud Eustathium p. 1246, 36. non *δέμας* scriptum, sed *δέπας*. Hesychius, *Λέλαφας: πέπωκας.*

493 VII.

Athenaeus XIV. p. 652 f. *Ὄντως γὰρ κατὰ τὸν Ἀριστοφάνην*

Οὐδὲν γὰρ ὄντως γλυκύτερον τῶν ἰσχάδων.

VIII. 494

Athenaeus XV. p. 701 b. *Ἵνα κἀγὼ κατὰ τὸν καλὸν Ἀγάθωνα ἀναφωνήσω τάδε τὰ τοῦ ἡδίστου Ἀριστοφάνους*

Ἐκφέρετε πεύκας κατ' Ἀγάθωνα φωσφόρους.

IX. 495

Choeroboscus apud Bekkerum p. 1247. *Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ εὐθεῖα τῶν δυϊκῶν τὼ πρέσβη παρὰ τοῖς ῥήτορσι βαρυτόνως ἀναγινώσκεται ὡς ἀπὸ τοῦ πρέσβυς πρέσβεος πρέσβει πρέσβη, παρὰ δὲ Ἀριστοφάνει περισπωμένως „Ἥκετον πρεσβῆ δύο," ὡς ἀπὸ εὐθείας ὀξυτόνου, οἷον ὡς ἀπὸ τοῦ ὁ πρεσβεὺς τοῦ πρεσβέος τὼ πρεσβέε τὼ πρεσβῆ.* Versum integrum servavit, sed omisso poetae nomine Ioannes Alexandrinus p. 14, 24. *Τὰ δύο εε εἰς η συναιροῦσιν Ἀθηναῖοι —*

Καὶ πρός γε τούτοις ἥκετον πρέσβη δύο.

X. 496

Choeroboscus apud Bekkerum p. 1399. *Μύκης: — σημαίνει δὲ καὶ τοὺς ἀμανίτας τοὺς περὶ τὰ δένδρα γινομένους, ὡς παρὰ Ἀριστοφάνει*

Ὀπτοὺς μύκητας πρινίνους.

Legebatur *ὀπτὰς μύκητας πρίνιν δύο.* Correxi ope codicis Barocciani 169. apud Gaisfordum ad Archilochum p. 319. in quo scriptum *ὡς παρὰ ἀντιμάχῳ φάγῃ δ' ὀπτοὺς μύκητας πρινίνους.*

XI. 497

Clemens Alexandrinus Stromat. VI. p. 745. *Εὕροις δ' ἂν καὶ Θεόγνιδος* (v. 457.) *εἰπόντος*

Οὔτοι χρήσιμόν ἐστι νέα γυνὴ ἀνδρὶ γέροντι·
οὐ γὰρ πηδαλίῳ πείθεται ὡς ἄκατος,

Ἀριστοφάνη τὸν κωμικὸν γράφοντα

Αἰσχρὸν νέᾳ γυναικὶ πρεσβύτης ἀνήρ.

Simillima his sunt verba Euripidis ex Phoenice allata ab Stobaeo LXXI, 8. vol. III. p. 47.

Πικρὸν νέᾳ γυναικὶ πρεσβύτης ἀνήρ.

Quamobrem nisi Aristophanem pro Euripide nominavit Clemens, hunc ille versum potius quam Theognidea expressit, quemadmodum alium ex eadem fabula versum *δέσποινα γὰρ γέροντι νυμφίῳ γυνή* in Thesmophoriazusis memoravit v. 413. Eadem sententia in Danae usus est Euripides (apud Stobaeum LXXI, 7.) *γυναικί τ' ἐχθρὸν χρῆμα πρεσβύτης γυνή.* Cum Theognideis Theophili potius versus ab Athenaeo servatos XIII. p. 560 a. comparari debuisse ab Valckenario animadversum est in Diatribe p. 273 a.

498 XII.

Clemens Alexandrinus Stromat. VI. p. 751. *Ἀριστοφάνους γράφοντος*

Βέβαιον ἕξεις τὸν βίον δίκαιος ὢν
χωρίς τε θορύβου καὶ φόβου ζήσεις καλῶς,

ὁ Ἐπίκουρος λέγει „Δικαιοσύνης καρπὸς μέγιστος ἀταραξία."

499 XIII.

Scholiasta Platonis p. 371. *Ἄττα: τοῦτο ψιλούμενον μὲν τινά σημαίνει, δασυνόμενον δὲ ἅτινα. — ἐνίοτε δὲ ἐκ τοῦ περιττοῦ προστίθεται. — Ἀριστοφάνης Νεφέλαις* (v. 630.) *„Ὅστις σκαλαθυρμάτι' ἄττα μικρὰ μανθάνων." Ἐρατοσθένης δὲ χρονικῶς αὐτό φησι παραλαμβάνεσθαι*

Πυθοῦ χελιδὼν πηνίκ' ἄττα φαίνεται·

καὶ πάλιν

Ὁπηνίκ' ἄτθ' ὑμεῖς κοπιᾶτ' ὀρχούμενοι.

In priore versu apud Siebenkeesium p. 23. et apud Ruhnkenium p. 35. est *πύθου χελιδὼν κάποθ' ἄττα.* Et *πύθου* ceteri quoque grammatici praebent. *πυθοῦ χελιδώ* Dobraeus in appendice ad Kiddii Miscellanea Porsoniana p. 383. Comparandum autem Thesmophoriazusarum initium, *Ὦ Ζεῦ χελιδὼν ἆρά ποτε φανήσεται;* Alterius versus scripturam vulgatam *Ὁπηνίκα ἄττ'*

ὑμεῖς ὀρχούμενοι κοπιᾶτε emendavit Bekkerus. Harpocratio, Ἄττα: — Ἀριστοφάνης δὲ ἐπὶ χρόνου „Πύθου χελιδὼν πηνίκ' ἄττα φαίνεται." Corrupte Philemo ab Burneio editus in ἄττα p. 16. ἐνιαχοῦ δὲ παρέλκει τὸ ἄττα, ὡς τὸ χιονιππου πύθου χελιδὼν πηνίκ' ἄττα φαίνεται. ubi χιονιππου ex πύθου χελιδὼν vel etiam ἐνιαχοῦ conflatum est. De Chionidis nomine restituendo mirabiliter cogitavit Sturzius in annotatione ad Etymolog. M. p. 772. Cum Harpocratione plane consentit Eustathius p. 148. extr. Corrupte Etymolog. M. p. 167, 46. — ὁ κωμικὸς δὲ χρονικὸν αὐτὸ παραλαμβάνει, Πήθου χελιδὼν τηνίκ' ἄττα γίνεται: λέγει ὁπότε χελιδὼν γίνεται. Breviter Suidas in ἄττα annotavit comicum quendam ἄττα ἐπὶ χρόνου dixisse. Mira vero sunt quae Photius tradit p. 473, 12. repetita ab Suida, Πύθον χελιδόνος: παροιμία ἀπό τινος Χελιδόνος θεολόγου ἀνδρὸς καὶ τερατοσκόπου καὶ περὶ τελετῶν διειλεγμένου, ὡς Μνασέας ὁ Πατρεὺς (Παταρεὺς Suidas) ἐν τῷ Περίπλῳ. οἱ δὲ ὅτι θρηνητικὸν τὸ ζῶον, οἱ δὲ ὅτι τὸ ἔαρ σημαίνει. Similiter Hesychius, Πύθου χελιδόνος: παροιμιῶδες, διότι ὀδυρτικὸν τὸ ζῶον. (Haec etiam Proverb. App. Vatic. III, 41. p. 304.) θρηνεῖ γὰρ ἡ χελιδὼν καὶ ἀηδών. τὸ δὲ ἀληθὲς ἀπὸ Χελιδόνος τινὸς θεολόγου ἢ τερατοσκόπου. Chelidonem χρησμολόγον veterem memorat Suidas in χελιδόνας.

XIV. 500

Pollux II, 18. Ἀριστοφάνης δὲ κυαμίζειν τὰς ἀκμαζούσας (παρθένους) ἔφη

Ἄλλαι δὲ κυαμίζουσιν αὐτῶν * *
πρὸς ἄνδρας εἰσὶν ἐκπειρήσιμοι σχεδόν.

Post αὐτῶν vulgo legitur ἤγουν, quo caret codex Iungermanni.

XV. 501

Pollux II, 34. Ἀριστοφάνης

Λούσησθε καὶ κτενίσησθε πρὸς τὸν ἥλιον.

502 XVI.

Pollux II, 39. Παρὰ δὲ Ἀριστοφάνει (ἡ κεφαλὴ) σκάφιον

Ἵνα μὴ καταγῇς τὸ σκάφιον πληγεὶς ξύλῳ.

τὸ addidit Toupius Emend. vol. IV. p. 363.

503 XVII.

Pollux II, 189. Ἡ μέντοι κωμῳδία ἢ τὴν ἀλετρίδα μυλακρίδα καλεῖ ἢ ζῶόν τι ἐν τῷ μύλωνι

Ἵνα ξυνῶσιν ᾧπερ ἥδεσθον βίῳ,
σκώληκας ἐσθίοντε καὶ μυλακρίδας.

Hanc vocis significationem denuo memorat VII, 19.

504 XVIII.

Pollux II, 233. Ἀριστοφάνης δὲ εἴρηκεν

Ὡς οὐχ ἕτερον ἄνδρα σάρκινον.

Verba ὡς οὐχ ἕτερον omittit codex Iungermanni.

505 XIX.

Pollux VI, 24. Ἔστι δὲ τὸ ἀκρατίσασθαι καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ παρὰ Ἀριστοφάνει

Τί τὸ κακόν; ἀλλ' ἢ κοκκύμηλ' ἠκρατίσω;

Phrynichus Bekkeri p. 23, 15. Ἀκρατίσασθαι: τὸ μικρὸν ἐμφαγεῖν πρὸ τοῦ ἀρίστου. Ἀριστοφάνης „Ἀκρατιοῦμαι μικρόν."

506 XX.

Pollux VI, 80. Εἴποις δ' ἂν καὶ κοκκίσαι ῥοιὰν κατὰ Ἀριστοφάνην

Ὀξυγλύκειάν τἄρα κοκκιεῖς ῥόαν.

τουτὶ δὲ τὸ ἰαμβεῖον Ἀριστοφάνης οὐκ ἴδιον ὂν εἴρηκεν, ἀλλ' ὡς Αἰσχύλου.

507 XXI.

Pollux VII, 26. — καὶ ζωμεῦσαι. καὶ Ἀριστοφάνης

Τὴν χύτραν,
ἐν ᾗ τὰ κρεάδι' ἧψες ἐζωμευμένα.

ἧψες Dobraeus ad Pluti v. 227. p. 27. Vulgo ἕψεις.

XXII. 508

Pollux VII, 64. *Καὶ κροκὺς δὲ μέρος ἐσθῆτος. — Ἀριστοφάνης δὲ*

Ἀνήσεις κροκύδα μαστιγουμένην.

Vulgo *ἂν ἔσω*. Correctum ex codice Falckenburgiano. *ἀνήσω* Brunckius p. 282. „Corrigo *ἀνήσω κροκύδα μαστιγουμένη* de serva interpretatus, quae virgis caesa dicitur ridicule floccos emittere, veluti lana caesa virgis mollitur et floccos explicat.“ Schneider. in indice in scriptores R. R. p. 362.

XXIII. 509

Pollux VII, 67. *Τὸ γυναικεῖον ζώνιον — στρόφιον ὠνόμαζον, ὡς Ἀριστοφάνης*

Ἀλλὰ τὸ στρόφιον λυθὲν
τὰ κάρυά μοὐξέπιπτεν.

XXIV. 510

Pollux VII, 108. *Πρὸ δὲ τῶν καμίνων τοῖς χαλκεῦσιν ἔθος ἦν γελοῖά τινα καταρτᾶν ἢ ἐπιπλάττειν ἐπὶ φθόνου ἀποτροπῇ. ἐκαλεῖτο δὲ βασκάνια, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης ἔφη*

Πλὴν εἴ τις πρίαιτο δεόμενος
βασκάνιον ἐπὶ κάμινον ἀνδρὸς χαλκέως.

V. 2. Vulgo *βασκανίου*. Correctum ex libro Falckenburgii.

XXV. 511

Pollux VII, 162. *Λεπρὰν | κεράμιον ὀξηρὸν ἀντὶ τοῦ μυδᾶν Ἀριστοφάνης λέγει.* Idem VII, 161. *κεράμιον ὀξηρὸν* ex Aristophane memorat.

XXVI. 512

Pollux VIII, 17. *Ἔνιοι δὲ οἴονται καὶ ἀνάγκην σκεῦος εἶναι δικαστικὸν εἰπόντος Ἀριστοφάνους*

Οὐκ εἶ λαβὼν θύραζε τὰ ψηφίσματα
καὶ τὴν ἀνάγκην ἐς κόρακας ἐντευθενί;

Vulgo *οὐκ ἴῃ*, correctum ab Porsono in Adversariis p. 282. Versu altero *ἐντευθενί* Iungermannus. Vulgo *ἐντεῦθεν*.

513 XXVII.

Pollux X, 32. *Παραπέτασμα — πολύχρουν, ἐφ' οὗ Ἀριστοφάνης ἂν εἴποι*

Τὸ παραπέτασμα τὸ Κύπριον τὸ ποικίλον.

514 XXVIII.

Suidas, *Αὐαίνεται:* ξηραίνεται. — ἡ πρώτη δασύνεται. καὶ Ἀριστοφάνης

Ἐνταῦθα δὴ παιδάριον ἐξαυαίνεται.

καὶ ἑτέρωθι

Ὥστ' ἔγωγ' ηὑαινόμην
θεώμενος.

515 XXIX.

Photius p. 266, 16. et Suidas, *Μηλῶσαι:* τὸ καθεῖναί τι εἰς βάθος. καὶ τὴν φάρυγγα μηλῶσαι τὸ διαχρῖσαι (διαχρῆσαι Photius) τῷ δακτύλῳ. Ἀριστοφάνης

Τὴν φάρυγα μηλῶν δύο δραχμὰς ἕξει μόνας.

In poetae verbis τὴν Photius, τὸν Suidas, uterque autem φάρυγγα μηλῶσαι, quod in φάρυγα μηλῶν cum Porsono mutavi.

516 XXX.

Photius p. 460, 3. et Suidas, *Πρόσισχε:* τὸ πρόσεχε. — οὕτως δὲ καὶ ὑπίσχομαι τὸ ὑπισχνοῦμαι οἵ τε τραγικοὶ καὶ Ἀριστοφάνης

Τὸ πρᾶγμα τοῦτο συλλαβεῖν ὑπίσχομαι.

517 XXXI.

Suidas, *Σχέδιον:* ἐκ τοῦ ἑτοίμου. καὶ Ἀριστοφάνης „*Ταῦτα δὲ | σχεδίοις ἔοικε.*“ τουτέστιν ἐκ τοῦ παρατυχόντος εἴρηται.

518 XXXII.

Phrynichus Bekkeri p. 57, 14. *Οὐκοῦν:* — παροξυνόμενον — ποτὲ δὲ καθ' ὑπέρθεσιν, *οὔκουν ἐάσεις*, οὐκ ἐάσεις οὖν. καὶ παρ' Ἀριστοφάνει

Οὔκουν μ' ἐάσεις ἀναμετρήσασθαι τάδε;

ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐάσεις οὖν με.

XXXIII. 519

Grammaticus Bekkeri p. 400, 9. et Favorinus in Aldi Hortis Adonidis p. 16 a. *Ἀνέχειν:* — *λέγεται ἀνέχειν καὶ τὸ κωλύειν.* — *καὶ Ἀριστοφάνης*

Σὺ δ' οὐκ ἀνεῖχες αὐτὸν ὥσπερ εἰκὸς ἦν.

XXXIV. 520

Grammaticus Bekkeri p. 434, 5. *Ἀπόῤῥητα πάντα τὰ ἀπειρημένα καὶ ἀπηγορευμένα ἐν τοῖς νόμοις λέγουσιν. Ἀριστοφάνης*

Οὕτως τι τἀπόῤῥητα δρᾶν ἐστι μέλει.

Fortasse *ἐστιν μέλον.* Aliam coniecturam, *ἐτημέλει*, in diario nescio quo propositam vidi. Apud Suidam in *ἀπόῤῥητα* scriptum in editione Mediolanensi *οὕτό, τ' εἰπόῤῥητα δρᾶν ἔτι μέλλει.*

XXXV. 521

Etymolog. M. p. 61, 17. *Ἄλεισον: λέγεται ἀρσενικῶς, οἷον*

Γίγνωσκε τὸν ἄλεισόν τε καὶ τὰ γράμματα,

Ἀριστοφάνης. ἔστι δὲ εἶδος ποτηρίου. Vulgo *γίνωσκε τὸν ἄλεισον καί.* Correxit Porsonus in Adversar. p. 282.

XXXVI. 522

Etymolog. M. p. 270, 45. *Διασαυλούμενος: ἁβρυνόμενος καὶ διαθρυπτόμενος, παρὰ τὸν σαῦλον τὸν τρυφερὸν καὶ γαῦρον.* —

Ὁρῶ γὰρ ὡς ὄμφακα διασαυλούμενον,

Ἀριστοφάνης. Sine Aristophanis nomine versum attulit Zonaras vol. I. p. 539. ubi *σαυλούμενον* scriptum. Hesychius, *Διασαυλούμενον: διακινούμενον καὶ ἐναβρυνόμενον ἢ διασειόμενον.* Ceterum *ὄμφακα* media syllaba producta dixit: de quo olim dubitabat Gaisfordus ad Hephaestion. p. 70.

XXXVII. 523

Etymolog. M. p. 280, 28. *Διώκετον: ὅτι οἱ Ἀττικοὶ καὶ ἐν τοῖς τρισὶ προσώποις τῶν δυϊκῶν τοῖς δυϊκοῖς χρῶνται, ὡς Ἀριστοφάνης*

Καταντιβολεῖτον αὐτὸν ὑποπεπτωκότες,
ἐκβαίνετον τὸν πατέρα τοῖς ὀρχήμασι.

Similis locus in Vespis est v. 975. *Ἴθ' ἀντιβολῶ σ' οἰκτείρατ' αὐτὸν ὦ πάτερ | καὶ μὴ διαφθείρητε. ποῦ τὰ παιδία; | ἀναβαίνετ' ὦ πόνηρα καὶ κνυζούμενα, | αἰτεῖτε κἀντιβολεῖτε καὶ δακρύετε.* *Ὑποπεπτωκότες* fortasse in *ὑποπεπτωκότε* mutandum.

524 XXXVIII.

Etymolog. M. p. 298, 53. *Εἴλη: σημαίνει τὴν θερμασίαν ἐκ τοῦ ἕλη πλεονασμῷ τοῦ ι, ὡς παρὰ Ἀριστοφάνει*

Καὶ τῶν πρὸς εἵλην ἰχθύων ὠπτημένων.

525 XXXIX.

Etymolog. M. p. 470, 34. *Ἰκτῖνα: — Πλάτων δὲ προπαροξυτόνως λέγει, ὡς παρὰ Ἀριστοφάνει*

Ἴκτινα παντόφθαλμον ἅρπαγα τρέφων.

Attulit hunc versum Choeroboscus apud Bekkerum in annotatione ad locum Etymologi p. 901., *ἅρπαγας τρέφων* praebens, quod alii fortasse in *ἅρπαγα στρέφων* mutabunt. Versus tragicus est, ex quo *παντόφθαλμος* in lexica inferri poterit.

526 XL.

Etymolog. M. p. 526, 20. *Κόλλοπες: — ἐλέγετο δὲ καὶ τὸ νωτιαῖον δέρμα διὰ τὸ τὴν κόλλαν ἐξ αὐτοῦ γίνεσθαι. ὅθεν Ἀριστοφάνης τὴν σκληρότητα Αἰσχύλου ἐνδεικνύμενος ἔφη*

Οἶμαι γὰρ αὐτὸν κόλλοπι
ἐοικέναι.

527 XLI.

Etymolog. M. p. 682, 51. *Ποῖ κῆχος: — καὶ Ἀριστοφάνης*

α. Ποῖ κῆχος; β. εὐθὺ Σικελίας.

Vulgo *εὐθύς. εὐθὺ* Valckenarius Animadv. in Ammonium p. 91.

XLII. 528

Eustathius p. 73. extr. *Κατὰ δὲ Ἡρωδιανὸν καὶ τάριχος ἑκατέρως λέγεται. τὸ τάριχος γὰρ καὶ ὁ τάριχος. — Ἀριστοφάνης*

Ἐπὶ τῷ ταρίχει τὸν γέλωτα κατέδομαι.

ὁ αὐτὸς „Τάριχον τοῦτον πλύνω.“ Postrema ita corrige, *τάριχον τουτονὶ πλύνων*, quae ex *Δαιταλέων* fragm. XXI. sumpta sunt.

XLIII. 529

Eustathius p. 959, 41. *Τὸ δὲ σῶς εὕρηται, φασὶ, καὶ θηλυκῶς. Ἀριστοφάνης*

Οὕτω παρ' ἡμῖν ἡ πόλις μάλιστα σῶς ἂν εἴη.

λέγουσι δὲ καὶ σᾶ τὰ σῶα οἱ παλαιοὶ, παρ' οἷς καὶ σᾶ ἡ σῶα. — Ἀριστοφάνης

Ἡ μᾶζα γὰρ σᾶ καὶ τὰ κρέα χὡ κάραβος.

Excerpsit haec etiam Philemo in v. *σῶος*.

XLIV. 530

Eustathius p. 1166, 51. ex Aelio Dionysio, *Χιτώνιον — λεπτὸν ἔνδυμα γυναικεῖον πολυτελὲς — Ἀριστοφάνης*

Ἐνδὺς τὸ γυναικεῖον τοδὶ χιτώνιον.

XLV. 531

Eustathius p. 1387, 4. *Ἐν δὲ τοῖς ῥητορικοῖς λεξικοῖς φέρεται καὶ ταῦτα· ἐκ τοῦ ἀθρόος γίνεται ἄθρους. — καὶ Ἀριστοφάνης*

Ἑστῶτας ὥσπερ τοὺς ὀρεωκόμους ἄθρους.

Forma *ὀρεωκόμους* hic non magis mutanda quam in Thesmophor. v. 493.

XLVI. 532

Eustathius p. 1415, 62. *Ὁ δὲ φαρμακὸς ἤτοι τὸ κάθαρμα. — Ἀριστοφάνης*

Πόθεν δ' ἐγώ σοι συγγενὴς ὦ φαρμακέ;

XLVII. 533

Eustathius p. 1419, 52. *Καὶ δικαστήριον ἱστο-*

ροῦσιν Ἀθήνησιν ἐπώνυμον τῆς Παλλάδος. Ἀριστοφάνης

Ἄκων κτενῶ σε τέκνον·

ὁ δ' ὑπεκρίνετο

ἐπὶ Παλλαδίῳ τἄρ' ὦ πάτερ δώσεις δίκην.

ἐδίκαζον δὲ κατὰ Πανσανίαν ἐκεῖ ἀκουσίους φόνους οἱ ἐφέται. Legebatur παρ' ᾧ πάτερ. Emendavit Elmsleius ad Acharn. v. 323.

534 XLVIII.

Eustathius p. 1442, 2. Ὅτι τὸ ἀντίον ηὔδα ταυτόν ἐστι τῷ ἀντικρὺ καὶ ἄντην πρὸς ἅπερ ἤκουσέ τις ἐκ τοῦ προλαλήσαντος. καὶ ἔστι πως ὅμοιον τῷ ὑπαντάξ, οὗ μέμνηται Αἴλιος Διονύσιος λέγων ὡς δηλοῖ τὸ ἐξ ἐναντίας, φέρων εἰς χρῆσιν ἐξ Ἀριστοφάνους τὸ

Ἔφευγε, κἀγὼ τῆς ὑπαντὰξ εἰχόμην.

Hoc adverbium Euripidi in Supplicibus v. 398. restitutum ibat Elmsleius in diario classico vol. VIII. p. 436.

535 XLIX.

Eustathius p. 1467, 35. Ἑκάτης ἀγάλματα αἱ κύνες. ταύτῃ γάρ φασι θύονται· ἣν καὶ κυνοπρόσωπον διαπλάττονται. Ἀριστοφάνης

Καὶ κύων ἀκράχολος
Ἑκάτης ἄγαλμα φωσφόρου γενήσομαι.

Grammaticus Bekkeri p. 327, 13. Ἀγάλματα Ἑκάτης: αἱ κύνες. θύονται γὰρ αὐτῇ. Idem p. 336, 31. Ἄγαλμα Ἑκάτης: τὴν κύνα οὕτως εἴρηκεν Ἀριστοφάνης διὰ τὸ ἐκφέρεσθαι τῇ Ἑκάτῃ κύνας, ἢ ὅτι καὶ αὐτὴν κυνοκέφαλον πλάττουσιν. Ridet autem Euripidis versum ab Plutarcho servatum de Iside et Osiri p. 379 d.

Ἑκάτης ἄγαλμα φωσφόρου κύων ἔσει.

Indicavit Porsonus ad Hecubam v. 1255.

536 L.

Eustathius p. 1535, 20. postquam de formis vocabulorum ἄρκος et ἀπαρκίας, pro ἄρκτος et ἀπαρκτίας

ab quibusdam usurpatis exposuit, ita pergit, *εἰ δὲ τοῦ ἄρκτου ὑπεξαιρεθέντος τοῦ τ, ὡς εἴρηται, οὐ γέγονε σημασίας ἐναλλαγή, οὐ μὴν οὐδὲ γελοιασμός, ἀλλ' ὁ κωμικὸς τὸ κάππα ἐξελὼν γέλωτα ἐκίνησεν εἰπὼν οὕτω*

Ψελλόν ἐστι καὶ καλεῖ
τὴν ἄρκτον ἄρτον, τὴν δὲ Τυρὼ τροφαλίδα,
τὸ δ' ἄστυ σῦκα.

ταῦτα δὲ τί δηλοῖ περιττόν ἐστι φράσαι. ἀρκεῖ δὲ μόνον ἐπισημήνασθαι ὡς οὐ ψελλὰ τὰ εἰρημένα κυρίως, εἰ μή τις πᾶν παιδίον μὴ σαφῶς διαλεγόμενον ψελλίζεσθαι λέγει, ὁποῖόν τι καὶ Αἰσχύλος (Prometh. v. 841.) *φαίνεται δηλοῦν ἐν τῷ „Ψελλόν τι καὶ δυσεύρετον."*
V. 2. Vulgo *τροφαλλίδα.*

LI. 537

Eustathius p. 1788, 20. *Ἐκ τοῦ Ὁμηρικοῦ ὤνου παρὰ τοῖς ὕστερον ἡ ὠνή. — εἰ δὲ ἀπ' αὐτῆς παρῆκται καὶ ἡ παρὰ τῷ κωμικῷ ὄνωνις, ἧς χρῆσις φέρεται παρὰ τοῖς τεχνικοῖς τὸ*

Εἶτα δὴ
εἰς (add. *τὴν*) *πόλιν ἄξεις τήνδε τὴν ὀνώνιδα;*

οὐκ ἔστι βεβαίως ἀπισχυρίσασθαι. ὄνομα δὲ βοτάνης ἡ ὄνωνις, δι' ἧς ἐπ' ἀλογίᾳ ἴσως ὁ κωμικός τινα σκώπτει καὶ ῥᾳθυμίᾳ, ὡς τοῦ ὄνου καὶ νωθροῦ ὄντος, καθὰ καὶ ἡ Ἰλιὰς οἶδε καὶ παροιμιάζοντος τό τε ἀπ' ὄνου πεσεῖν τινα (Nubium v. 1255.) *καὶ τοὺς ὄνου πόκους, οὓς ὁ κωμικὸς* (Ranar. v. 186.) *εἰς πόκας παρῴδησε.*

LII. 538

Theognostus in Bekkeri Anecdotis p. 1403. *Ὀζέσω: τὸ ὄζω ἐνίοτε καὶ περισπωμένως λέγεται, ἐξ οὗ καὶ ὁ μέλλων ὀζέσω, ἀλλὰ καὶ ὀζήσω διὰ τοῦ η, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης*

Λίθος τις ὤζησεν τεθυμιαμένος.

Scribebatur *ὄζησεν.*

LIII. 539

Scholiasta Equitum v. 137. *Ποταμὸς τῆς Ἀττικῆς*

χειμάῤῥους ὁ Κυκλοβόρος ὑπὸ Ἀθηναίων χωσθείς. τὴν κακοφωνίαν οὖν τοῦ Κλέωνος εἴκασε τῷ ἤχῳ τοῦ ποταμοῦ. καὶ ἀλλαχοῦ

Ὤιμην δ' ἔγωγε τὸν Κυκλοβόρον κατιέναι.

Vulgo *ἐγώ*. *ἔγωγε* Brunckius vol. III. p. 169. *Κυκλοβόρον*] Conf. *Δραμάτων* fragm. XIV.

540 LIV.

Scholiasta Equitum v. 254. *Εὐκράτης ἔφευγεν εὐθὺ τῶν κυρηβίων: ἔνθα αἱ κάγχρυς φρύγονται. κάγχρυς δέ εἰσιν αἱ λελεπισμέναι κριθαὶ ἀφ' ὧν ἡ πτισάνη. σκώπτει δὲ καὶ τὸν Εὐκράτην ὡς τοιαύτην τέχνην ἔχοντα. ἐν ἄλλοις γοῦν φανερωτέρως φησὶ „Καὶ σὺ κυρηβιοπῶλα Εὔκρατες στύπαξ.“* Idem ad v. 129. *στυππειοπώλης: ὁ τὰ στυππεῖα πωλῶν, τουτέστι καννάβινα, λινᾶ. δηλοῖ δὲ τὸν Εὐκράτη καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ πολιτείαν, ὃς στύππαξ ἐκαλεῖτο διὰ τὸ στυππιοπώλης εἶναι, ὡς καὶ ἐν ἑτέροις.* De Eucrate conf. *Γήρως* fragm. XVI.

541 LV.

Scholiasta Euripidis Medeae v. 46. *Ἐκ τρόχων: βαρυτόνως ὡς νόμων. Ἀριστοφάνης*

Ἐβάδιζέ μοι τὸ μειράκιον ἐξ ἀποτρόχων.

ὡς ἀπὸ γυμνασίας οὖν ἐλθόντας τοὺς παῖδας. Vulgo *βαδίζει*. Correxit Elmsleius ad Medeam p. 85.

542 LVI.

Scholiasta Ranarum v. 787. *Τῶν ἀντιλογιῶν: παρίστησιν αὐτοῦ τὸ περὶ τοὺς λόγους σαπρόν. καὶ ἐν ἄλλοις*

Στρεψίμελος τὴν τέχνην Εὐριπίδης.

Corrigendum videtur *στρεψίμαλλος*. Eustathius p. 1638, 17. *Στρεψιμάλλους ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ τοὺς περιλαλοῦντας καὶ κακοσχόλως φράζοντας, λαβόντες τὸ σκῶμμα ἀπὸ ἐρίων συνεστραμμένους μαλλοὺς ἐχόντων καὶ οὕτω δυσλύτων.* Alia collegerunt Hesychii interpretes vol. II. p. 1278.

LVII. 543

Scholiasta Pacis v. 1081. *Διακαυνιάσαι:* — καῦνον τὸν κλῆρόν φασι. καὶ ἐν ἄλλοις „Πόσος ἐσθ' ὁ καῦνος;“

LVIII. 544

Grammaticus Bekkeri p. 384, 3. *Ἀλοῶν:* ἀντὶ τοῦ περιάγων, ὡς οἱ ἀλοῶντες βόες. οὕτως Ἀριστοφάνης

Ἀλοᾶν χρὴ τὰς γνάθους.

In Ranis est v. 149. *ἢ μητέρ' ἠλόησεν ἢ πατρὸς γνάθον | ἐπάταξεν.* in Thesmophor. v. 2. *ἀπολεῖ μ' ἀλοῶν,* ubi scholiasta codicis Ravennatis, *ἀλοῶν:* ἔξωθεν ἐν κύκλῳ περιάγων .... ἐν ταῖς ἅλωσι. καὶ τὸ τύπτειν καὶ ἀλοᾶν λέγουσιν ἀπὸ τῶν κοπτόντων τοὺς στάχυας. quae grammatici illius ope redintegranda sunt.

LIX. 545

Grammaticus Bekkeri p. 398, 26. *Ἀνέρριπται κύβος:* οἷον ἀποκεκινδύνευται. Ἀριστοφάνης

Φράζε τοίνυν, ὡς ἐγώ σοι πᾶς ἀνέρριμμαι κύβος.

Omisso poetae nomine versum attulit Suidas in ἀνέρριπτον.

LX. 546

Pollux VI, 49. Ἀριστοφάνης

Τὸν σαπέρδην ἀποτίλαι χρὴ
καὶ καταπλῦναι κᾆτ' ἐκπλῦναι
καὶ διαπλῦναι.

κᾆτ' ἐκπλῦναι Porsonus Adversar. p. 282. Vulgo καὶ κατεκπλῦναι.

LXI. 547

Pollux VI, 56. Καὶ πάσται δέ εἰσι ζωμὸς ἀλφίτων. — Ἀριστοφάνης δέ φησι

Χορδαί, φῦσκαι, πάσται, ζωμοί,
χόλικες.

LXII. 548

Pollux VI, 62. Καὶ Ἀριστοφάνης δὲ τῶν πολφῶν μνημονεύει,

Πολφοὺς δ' οὐχ ἧψον ὁμοῦ βολβοῖς.

549 LXIII.

Pollux IX, 154. — *Ἀριστοφάνους εἰπόντος*

Εἰκοβολοῦντες καὶ πλάττοντες.

550 LXIV.

Athenaei epitome II. p. 67 d. *Μνημονεύει δέ που (Ἀριστοφάνης) καὶ τοῦ ἐκ Κλεωνῶν ὄξους ὡς διαφόρου*

Ἐν δὲ Κλεωναῖς ὀξίδες εἰσί.

Vulgo ὀξύτιδες, correctum ab Casaubono. Apographum Laurentianum ὀξίτιδες.

551 LXV.

Athenaeus IV. p. 173 d. *Ἀχαιὸς δ' ὁ Ἐρετριεὺς ἐν Ἀλκμαίωνι τῷ σατυρικῷ καρυκοποιοὺς καλεῖ τοὺς Δελφοὺς διὰ τούτων*

Καρυκοποιοὺς προσβλέπων βδελύττομαι,

παρόσον τὰ ἱερεῖα τέμνοντες δῆλον ὡς ἐμαγείρευον αὐτὰ καὶ ἐκαρύκευον. εἰς ταῦτα δὲ ἀποβλέπων καὶ Ἀριστοφάνης ἔφη

Ἀλλ' ὦ Δελφῶν πλείστας ἀκονῶν
Φοῖβε μαχαίρας
καὶ προδιδάσκων τοὺς σοὺς προπόλους.

Ex Athenaeo attulit hos versus Eustathius p. 1560, 16.

552 LXVI.

Sextus Empiricus adversus grammaticos I, 10. p. 264. *Πολλαὶ γάρ, φασὶν (οἱ γραμματικοί), εἰσὶ συνήθειαι, καὶ ἄλλη μὲν Ἀθηναίων, ἄλλη δὲ Λακεδαιμονίων. καὶ πάλιν Ἀθηναίων διαφέρουσα μὲν ἡ παλαιά, ἐξηλλαγμένη δὲ ἡ νῦν. καὶ οὐχ ἡ αὐτὴ μὲν τῶν κατὰ τὴν ἀγροικίαν, ἡ αὐτὴ δὲ τῶν ἐν ἄστει διατριβόντων. παρ' ὃ καὶ ὁ κωμικὸς λέγει Ἀριστοφάνης*

Διάλεκτον ἔχοντα μέσην πόλεως
οὔτ' ἀστείαν ὑποθηλυτέραν
οὔτ' ἀνελεύθερον ὑπαγροικοτέραν.

553 LXVII.

Clemens Alexandr. Stromat. VI. p. 749. *Ἡροδότου ἐν τῷ περὶ Γλαύκου τοῦ Σπαρτιάτου λόγῳ* (VI,

86.) *φήσαντος τὴν Πυθίαν εἰπεῖν τό τε ῥηθῆναι τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ποιῆσαι ἴσον γενέσθαι Ἀριστοφάνης ἔφη*

Δύναται γὰρ ἴσον τῷ δρᾶν τὸ νοεῖν.

LXVIII. 554

Pollux VII, 143. *Τῶν δὲ τοῖς κηπουροῖς ὑπηρετούντων ἐστὶ καὶ τὸ κηλώνειον. οὐ μόνον γὰρ Ἡρόδοτος* (VI, 119.) *μνημονεύει, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνης*

Ὡστ' ἀνακύπτων καὶ κατακύπτων τοῦ σχήματος
οὕνεκα τοῦδε
κηλωνείου τοῖς κηπουροῖς.

V. 1. Vulgo *εἵνεκα.* V. 2. *κηλώνιον* codex Iungermanni. Idem *κηπουροῖς*, quod restitui loco vulgati *κηπωροῖς*. Basilii imitationem in epistolarum anthologia p. 11. indicavit Hemsterhusius in Anecdotis I. p. 173. *οὐκ ἐῶν ἀνανεύειν καὶ κατανεύειν ὥσπερ τὰ κηλώνεια τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀναγιγνωσκόντων.*

LXIX. 555

Pollux VII, 195. *Ἴδιον δ' ἂν εἴη* (*τὸ κοτυλίζειν*) *τῶν τὸν οἶνον πιπρασκόντων. καὶ Φερεκράτης μὲν εἴρηκε „Μηδὲν κοτυλίζειν, ἀλλὰ καταπλάττειν χύδην.“ Ἀριστοφάνης δὲ*

Κιρνάντες γὰρ τὴν πόλιν ἡμῶν κοτυλίζετε τοῖσι πένησιν.

Fortasse ex Babyloniis.

LXX. 556

Athenaei epitome II. p. 50 e. ubi de *μιμαικύλοις* agitur, *Ἀριστοφάνης*

Ἐν τοῖς ὄρεσιν αὐτομάτοισιν τὰ μιμαίκυλα φύεται πολλά.

Post *ὄρεσιν* particula *δ'* omissa et *φύεται* post *αὐτομάτοισιν* transponendum videtur: nisi *μιμαίκυλ' ἐφύετο* scribendum.

LXXI. 557

Scholiasta Acharnensium v. 519. **Σίκυον:** *ἀπὸ τῆς εὐθείας ὁ σίκυος. καὶ ἀλλαχοῦ*

Σικύους ἐνθάδε πη φυομένους οὐδενὶ κόσμῳ περιόντες
κατήσθιον.

Legebatur *ἐνταῦθά πη*, et *περιιόντες*. De forma trisyllaba *περιών* vide Porson. ad Aristoph. Vespas v. 1020. p. 140. et Dobraeum in Addendis p. (135). *κατήσθιον* si recte scriptum neque in *κᾆτ' ἤσθιον* mutandum est, iambici versus initium habendum erit. Cuius numerorum coniunctionis exemplum praebet Pherecrates apud Athenaeum IV. p. 165 b. Vulgatam totius loci scripturam repetiit Suidas in v. *σίκυον*.

558 LXXII.

Suidas, *Χιάζειν*: *Πραξιδάμας Δημόκριτον τὸν Χῖον καὶ Θεοξενίδην τὸν Σίφνιον πρώτους ἐπὶ χρώματος τάξαι τὴν ἰδίαν ποίησιν, ὡς Σωκράτης ἐν τοῖς πρὸς Εἰδόθεον, ὡς παρ' Ἀριστοφάνει τεταγμένον· ὑποτείνει δέ τις αὐτὸν βωμολοχεῦσαι*

Αὐτὸς δείξας ἐν θ' ἁρμονίαις χιάζων ἢ σιφνιάζων.

In Suidae verbis vulgo *Ἰσοκράτης ἐν τοῖς πρὸς Εἰδοθέων*, quae emendavit Meinekius ad Euphorionem p. 175. In poetae verbis *θ'* particulam addidit Toupius Emend. vol. II. p. 378.

559 LXXIII.

Erotianus p. 204. *Κενέβρειαι*· *τὰ νεκριμαῖα κρέα οὕτω καλοῦνται, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης „Οὐκ ἔσθ' ὃ κενέβρειον ὅταν θύῃς τι, καλεῖ με."* Scholiasta Avium v. 538. *Κενεβρείων: τὰ θνησιμαῖα κρέα οὕτως ἐκάλουν. „Οὐκ ἔσται κενέβρειον ὅταν θύσῃ."* Fortasse igitur scribendum

Οὐκ ἔσται, κενέβρειον ὅταν θύσῃ τι, καλεῖν με.

560 LXXIV.

Grammaticus Bekkeri p. 343, 21. *Ἀδικομήχανος*: *Ἀριστοφάνης*

Τί γὰρ ἐπὶ κακότροπον ἐμόλετον βίον
ἀδικομηχάνῳ τέχνῃ;

LXXV. 561

Suidas et grammaticus Bekkeri p. 415, 29. *Ἀπ' ἀκροφυσίων λόγους ἐνδεικνύναι:* οἱονεὶ καινοὺς καὶ νεοποιήτους. Ἀριστοφάνης

Ῥήματά τε κομψὰ καὶ παίγνι' ἐπιδεικνύναι
πάντ' ἀπ' ἀκροφυσίων κἀπὸ κιναβευμάτων.

Vulgo καὶ τῶν ἀπὸ κινναβευμάτων. Emendavit Brunckius p. 284. Photius p. 166, 3. *Κιναβευμάτων:* πονηρευμάτων. Hesychius, *Κιναβεύματα:* πανουργεύματα.

LXXVI. 562

Antiatticista p. 86, 3. *Βῆ:* προβάτων βληχή. Ἀριστοφάνης

Θύτην μέλλει καὶ κελεύει βῆ λέγειν.

Versum addito με explere licet, Θύτην με μέλλει, quae ab praecedentibus verbis pendere potuerunt.

LXXVII. 563

Athenaei epitome I. p. 30 b. *Γίνεται δὲ ἐν Ἰκάρῳ, φησὶν Ἐπαρχίδης, ὁ Πράμνιος. ἔστι δὲ οὗτος γένος τι οἴνου. καὶ ἔστιν οὗτος οὔτε γλυκὺς οὔτε παχὺς, ἀλλ' αὐστηρὸς καὶ σκληρὸς καὶ δύναμιν ἔχων διαφέρουσαν, οἵῳ Ἀριστοφάνης οὐχ ἥδεσθαι Ἀθηναίους φησὶ λέγων τὸν Ἀθηναίων δῆμον οὔτε ποιηταῖς ἥδεσθαι σκληροῖς καὶ ἀστεμφέσιν οὔτε Πραμνίοις σκληροῖσιν οἴνοις συνάγουσι τὰς ὀφρῦς τε καὶ τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἀνθοσμίᾳ καὶ πέπονι νεκταροσταγεῖ.*

LXXVIII. 564

Athenaei epitome XI. p. 1127. ed. nostrae. *Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ τὸ ἑταιρικὸν συνευωχούμενον φιλοτήσιον. Ἀριστοφάνης „Ἑπτάπους γοῦν ἡ σκιά 'στιν ἡ 'πὶ τὸ δεῖπνον· ὡς ἤδη καλεῖ μ' ὁ χορὸς ὁ φιλοτήσιος."* Libri χρόος. Casaubonus χορὸς aut χρόνος. *Ἑπτάπους σκιὰ* fortasse ex hoc loco sumptum explicuit Hesychius.

LXXIX. 565

Aristides vol. I. p. 87, 19. *Ὁ δέ φησιν Ἀριστο-*

φάνης περὶ Αἰσχύλου σκότον εἶναι τεθνηκότος, τοῦτ' ἄξιον καὶ περὶ τούτου (Ἀλεξάνδρου τοῦ Κοτυαέως) νῦν εἰπεῖν εἰς παιδείας λόγον. Fortasse in Gerytade.

566 LXXX.

Plutarchus qui dicitur in vita decem oratorum p. 836 e. Ἰσοκράτης Θεοδώρου μὲν ἦν παῖς τοῦ ἀρχιερέως — θεράποντας αὐλοποιοὺς κεκτημένου καὶ εὐπορήσαντος ἀπὸ τούτων — ὅθεν εἰς τοὺς αὐλοὺς κεκωμῴδηται ὑπὸ Ἀριστοφάνους καὶ Στράττιδος. Strattidis ex Atalanta versus de Isocrate servarunt Athenaeus XIII. p. 592 d. et scriptor vitae Isocratis p. X. ed. meae.

567 LXXXI.

Hesychius, Ἄανθα: εἶδος ἐνωτίου παρὰ Ἀριστοφάνει ἢ (καὶ Alberti) Ἀριστοφάνει.

568. LXXXII.

Zenobius Proverb. I, 1. Ἀβυδηνὸν ἐπιφόρημα: — εἴρηται δὲ ἡ παροιμία καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπ' αὐτῶν (Abydenos dicit) συκοφαντεῖσθαι τοὺς ξένους. ἔνθεν Ἀριστοφάνης τὸν συκοφάντην Ἀβυδηνοκώμην εἶπεν. Corrige Ἀβυδοκόμην collato Hesychio I. p. 26. et Bekkeri Anecdotis p. 215, 6. 322, 31.

569 LXXXIII.

Suidas in ἀγκύρισμα, Ἔστι δὲ ἀγκύρισμα καὶ σκεῦος ἀγρευτικὸν σύκων. Ἀριστοφάνης. Error grammatici, qui ἀγκύρισμα cum ἄγκυρα commiscuit, ab Kustero notatus est comparato Hesychio, Ἄγκυρα: ἐν ᾗ τὰ σῦκα λαμβάνουσιν.

570 LXXXIV.

Pollux II, 108. Ἀριστοφάνης δὲ ἄγλωττον τὸν εἰπεῖν ἀδύνατον ἔφη.

571 LXXXV.

Pollux III, 48. Ἀριστοφάνης δὲ ἄγυνον τὸν ἀγύνην.

572 LXXXVI.

Photius p. 7, 20. Ἀγῶνα: τὴν συναγωγήν. οὕτως Ἀριστοφάνης.

LXXXVII. 573

Eustathius p. 1854, 12. Ἦν δὲ καὶ ἄδδιξ μέτρον τι, φασί, τετραχοίνικον. Ἀριστοφάνης „Ἀλφίτων μελάνων ἄδδιχα.“ Photius p. 8, 6. et grammaticus Bekkeri p. 342, 26. Ἄδδιξ: μέτρον τετραχοίνικον. (Etymolog. M. p. 16, 53. 17, 46.) οὕτως Ἀριστοφάνης. Corrupte Hesychius, Ἀδδιξις: μέτρον τετραχοίνης.

LXXXVIII. 574

Photius p. 9, 21. Ἀδηφάγοι: ἀγωνισταὶ ἵπποι οὕτως ἐκαλοῦντο, ὡς Ἀριστοφάνης καὶ Φερεκράτης.

LXXXIX. 575

Grammaticus Bekkeri p. 346, 1. Ἀδώνιος Φερεκράτης εἶπεν ἀντὶ τοῦ Ἀδώνιδος. λέγει δὲ τὴν αἰτιατικὴν τὸν Ἀδώνιον. οὕτω δὲ καὶ Πλάτων καὶ Κρατῖνος, ἀλλὰ καὶ Ἀριστοφάνης καὶ ἕτεροι. λέγουσι δὲ καὶ Ἄδωνιν αὐτὸν πολλάκις.

XC. 576

Grammaticus Bekkeri p. 348, 2. Ἀείταν: τὸν ἑταῖρον. Ἀριστοφάνης δὲ τὸν ἐρώμενον. Scribe ἀΐταν.

XCI. 577

Phrynichus Bekkeri p. 6, 2. Ἀκύμων θάλασσα: Εὐριπίδης ἐπὶ τοῦ μὴ γεννᾶν τέθεικεν, ὡσανεὶ ἀγόνου. ὡσαύτως καὶ Ἀριστοφάνης.

XCII. 578

Grammaticus Bekkeri p. 382, 17. Ἀλειφόβιον (codex ἀλειφοίβιον): τὸν περὶ παλαίστραν ἀναστρεφόμενον καὶ ὑπηρετοῦντα. οὕτως Ἀριστοφάνης. Hesychius, Ἀλειφοβίους: πένητας. ubi vide Alberti annotationem.

XCIII. 579

Pollux II, 150. Ἀριστοφάνης δὲ „ἀμεταχειρίστων τῶν κοινῶν“ εἶπεν.

580 XCIV.

Photius p. 72, 21. Ἠ ποθεν: ἀμόθεν. οὕτως Ἀριστοφάνης. Recte Ruhnkenius ad Timaeum corrigit errorem grammatici reposito Ἀμόθεν: πόθεν, ut apud Suidam est, quanquam omissa Aristophanis mentione.

581 XCV.

Etymolog. M. p. 96, 22. Ἀναζυγῶσαι: — τὸ θύρας ἀναπετάσαι Ἀριστοφάνης. Favorinus in Aldi Hortis Adonidis p. 15 b. Ἀναζυγῶσαι: τὸ τὰς θύρας ἀναπετάσαι. Ἀριστοφάνης „Τὴν θύραν ἀναζυγώσας." Pollux X, 26. Παρὰ δὲ τοῖς κωμῳδοῖς τὸ ἀναζυγῶσαι ταυτὸν τῷ ἀνοῖξαι σημαίνει.

582 XCVI.

Scholiasta Euripidis Orest. v. 14. p. 283. ed. Matth. Ἀναμετρήσασθαι: „ἀνεμέτρει τὸ χωρίον" παρὰ Ἀριστοφάνει ἀντὶ τοῦ διεμέτρει.

583 XCVII.

Suidas, Ἀνασηκῶσαι: ἀνταποδοῦναι, ἢ ἀναλαβεῖν, ὥσπερ οἱ ἱστάντες. οἷον ἐξισῶσαι τῷ λείποντι ἢ πλεονάζοντι. οὕτως Ἀριστοφάνης.

584 XCVIII.

Grammaticus Bekkeri p. 401, 18. Ἀνεψιάδαι Ἀριστοφάνης καὶ ἀνεψιαδοῦς Φερεκράτης καὶ Ἕρμιππος ἀνεψιαδοῖν —. Vitiosum ἀνεψιάδαι Bekkerus in ἀνεψιαδοῖ mutavit. Quidni ἀνεψιαδαῖ? Phrynichus Bekkeri p. 15, 18. Ἀνεψιαδῆν: ὅμοιόν ἐστι τῷ ἀδελφιδῆν. ἀνεψιοῦ καὶ ἀδελφοῦ θυγάτηρ.

585 XCIX.

Pollux II, 228. Ἀνοητία, ἄνοια, ἐπίνοια, πρόνοια, — καὶ ἀνοησία, ὡς Ἀριστοφάνης. Aristophanem ἀνοησία contra Atticorum consuetudinem, quae ἀνοητία postulat, dixisse nec mihi videtur credibile nec Lobeckio visum est ad Phrynich. p. 506. Quamobrem ἀνοητία

priore loco delendum, altero in ἀνοητία cum codice Iungermanni mutandum est. Pari errore in eadem sectione bis leguntur verba καθὼς Ἀντιφῶν ἐπινόημα: quod notavit Ruhnkenius in Auctario ad Hesychii vol. I. p. 802. Pollux IV, 9. Ἄνοια· τὸ γὰρ ἀνοησία (recte codices ἀνοητία) σκληρόν. Phrynichus Bekkeri p. 21, 20. Ἀνοητία: ὡς νουθετία, μοιχοληπτία, φιλοποτία, λυχνοκαυτία, ἀθλοθετία, ἀκρατία. De ἀθλοθετία Pollux III, 140. Ἀθλοθεσία, ἢ ὡς Ἀριστοφάνης, ἀθλοθετία. De quo dixit Lobeckius ibid. p. 510.

C. 586

Suidas, Ἀπόμακτρα σκυτάλων ἀπεσκοτημένα δ' ἐσκιοτραφημένα. Eadem grammaticus Bekkeri p. 431, 26. praemisso lemmate Ἀπόμακτρα, et ἐσκιοτροφημένα praebens. Vera loci scriptura haec est, Ἀπόμακτρα: σκύταλα. ἀπεσκοτωμένα δὲ, ἐσκιαγραφημένα. Poetae enim verba fuerunt ἀπόμακτρ' ἀπεσκοτωμένα, quorum interpretationes ex scholiasta de more exscripsit Suidas, cuius alia est de eodem loco annotatio perinepta, Ἐσκιοτροφημένα: Ἀριστοφάνης. ἀπόμακτρα σκυτάλων ἐσκιοτροφημένα. Prudentius idem alio loco, Ἀπεσκοτωμένα: ἐσκιαγραφημένα, κεχρωσμένα. τὰς γὰρ χρίσεις σκότη (σκότους Hesychius) καλοῦσι ζωγράφοι. οὕτως Ἀριστοφάνης: quae iisdem fere verbis, omissa tamen Aristophanis memoria, ab Hesychio traduntur et ab Pausania apud Eustathium p. 953, 53. Denique Hesychius, Ἀπομάκτρας: ξύλα. τὰς σκυτάλας, ἐν αἷς ἀποψῶσι τὰ μέτρα. Forma ἀπόμακτρον idem utitur ad explicandum ἀπόψηστον.

CI. 587

Pollux VII, 22. Καὶ ἀρτοστροφεῖν δὲ Ἀριστοφάνης λέγει.

CII. 588

Phrynichus Bekkeri p. 10, 9. Ἀσπάλαθος: ἀκανθῶδες φυτόν. Κλέανδρος θηλυκῶς, Ἀριστοφάνης ἀρσενικῶς.

589 CIII.

Phrynichus Bekkeri p. 13, 19. *Αὔεσθαι πῦρ καὶ ἐναύεσθαι:* Ἀριστοφάνης *αὐόμενος*, Κρατῖνος ἐναύεσθαι.

590 CIV.

Hesychius, *Ἀφορμή:* ἡ νῦν ἐνθήκη λεγομένη. Ἀριστοφάνης „Μέλλει δὲ πέμπειν τοὺς εἰς ἀφορμήν." ἢ πρόφασις, ἢ αἰτία. Metri speciem verba illa nanciscentur deleto τοὺς.

591 CV.

Phrynichus Bekkeri p. 13, 28. *Ἀψευδοῦντες:* Ἀριστοφάνης.

592 CVI.

Grammaticus Bekkeri p. 476, 10. *Ἀωρὶ, ἀωρία:* τὸ παρὰ τὸν προσήκοντα καιρὸν καὶ τὴν ὥραν. — Ἀριστοφάνης δὲ ἔφη καὶ „ἀωρὶ θανάτῳ ἀπέθανεν." Vereor ne quid erroris admiserit grammaticus: nam vix ita locutum esse credam Aristophanem, qui fortasse ἀωροθάνατος ἀπέθανεν dixerat. Phrynichus ibidem p. 24, 22. *Ἀωροθάνατος:* ὁ πρὸ τῆς καθηκούσης ὥρας ἀποθανὼν ἀνὴρ καὶ γυνή.

593 CVII.

Scholiasta Theocriti I, 132. Ἡ βάτος θηλυκῶς λέγεται· ὁμοίως ἐνταῦθα καὶ ἡ νάρκισσος. παρὰ δὲ τῷ Ἀριστοφάνει ἀρσενικῶς λέγεται.

594 CVIII.

Pollux IV, 63. Καὶ τὰ ῥήματα λυρίζειν κιθαρίζειν ψάλλειν καὶ, ὡς Ἀριστοφάνης, βαρβιτίζειν.

595 CIX.

Etymolog. M. p. 194, 31. *Βέλεκοι:* ὄσπρια. „Καὶ τῶν βελίκκων (scr. βελέκων)" [a] Ἀριστοφάνης.

---

a Tale quid in Ecclesiaz. v. 623. vellem legeretur, ubi nunc consentiente scholiasta editur καὶ τῶν σπιλέ-

Suidas. *Βέλικος: ὄσπριον. ἔοικε δὲ τοῖς λαθύροις.* Hesychius, *Βέλλικυς: ὄσπριόν τι ἐμφερὲς λαθύρῳ, μέγεθος ἐρεβίνθου ἔχον.* Coniecturam de hac planta protulit Schneiderus ad Theophrast. vol. III. p. 689.

CX. 596

Pollux VII, 210. *Παρὰ Ἀριστοφάνει βιβλιδάριον.*

CXI. 597

Pollux II, 56. *Ἀριστοφάνης δὲ καὶ βλέπος ἐκάλεσε καὶ βλέπησιν.* *βλέπος* est in Nubibus v. 1176.

CXII. 598

Pollux VII, 187. *Ἀριστοφάνης καὶ βοηλατεῖν καὶ ὀνηλατεῖν εἶπε.*

CXIII. 599

Etymolog. M. p. 214, 44. *Βρόταχος: τὸν βάτραχον Ἴωνες, καὶ Ἀριστοφάνης, καὶ παρὰ Ξενοφάνει. βάτραχος, καὶ καθ' ὑπερβιβασμὸν βράταχος καὶ βρόταχος.* Vide interpretes Hesychii vol. I. p. 770. Idem p. 760. *Βρατάχους: βατράχους.*

CXIV. 600

Pollux VII, 141. *Καὶ βωλοκοπεῖν δὲ Ἀριστοφάνης εἴρηκε.*

CXV. 601

Phrynichus Bekkeri p. 31, 27. *Γαλῆν καταπέπωκεν* (codex *καταπέπτωκεν*): *Ἀριστοφάνης. ἐπί τινος νέου μὴ δυναμένου φθέγξασθαι. χρήσαιο δ' ἂν καὶ αὐτὸς ἐπὶ παντὸς* (*τοῦ μὴ* addit Bekkerus) *φθεγγομένου.*

CXVI. 602

Etymolog. M. p. 229, 40. *Γεισίποδες: παρὰ τὸ εἶναι βάσεις τῶν θεμελίων. καὶ γεισῶσαι καὶ γείσωσις*

θων κοινωνοῦμεν, et in praecedente versu *κατέδει σπέλεθον πρότερός μου.* Quae nemo dum ita explicuit ut satisfaceret.

τὸ τῆς γῆς ἔκθεμα. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ τὰς ὤας τοῦ ἱματίου γεῖσα εἶπε. Postrema, Ἀριστοφάνης — εἶπε habet grammaticus Bekkeri p. 231, 2. ubi γείσας scriptum. Vide Hesychium vol. I. p. 808.

603 CXVII.

Pollux II, 13. *Γερόντειαι παλαῖστραι παρὰ Ἀριστοφάνει.* Incertum poetae nomen fit Falckenburgiani codicis scripturae *Ἀντιφάνει.* Cum *γεροντείαις παλαίστραις* autem compares *ἐφήβους παλαίστρας* in inscriptione ab Sponio edita, repetita ab Corsinio F. A. vol. II. p. 171. et Boeckhio vol. I. p. 374.

Εἰκόνα τήνδε Ποθεῖνος ἐν εὐφήβοισι παλαίστραις
τεύξας κοσμητοῦ θήκατο Νυμφοδότου.

ubi *εὐφήβοισι* imperite dictum pro *ἐφήβοισι.*

604 CXVIII.

Hesychius, *Δαφνοπώλην τὸν Ἀπόλλω λέγουσιν, ὡς Ἀριστοφάνης.* Apud Syracusanos *δαφνίτης* dictus fuit: vide Hesychii interpretes.

605 CXIX.

Phrynichus Bekkeri p. 35, 30. *Διετησίως: ἀντὶ τοῦ διέτως, οἷον καθ' ἕκαστον ἔτος. Θουκυδίδης καὶ Ἀριστοφάνης.* Apud Thucydidem II, 23. legitur *θυσίαις διετησίοις.*

606 CXX.

Hesychius, *Δράκαιναν: τὴν μάστιγα, τὴν ὑστριχίδα ὁ Ἀριστοφάνης.*

607 CXXI.

Scholiasta Dionysii Thracis in Bekkeri Anecdotis p. 942, 22. *Τὸ δυάκις καὶ τριάκις παρὰ Ἀριστοφάνει.*

608 CXXII.

Pollux X, 27. *Ἀριστοφάνης* (Lysistr. v. 265.) „*Προπύλαια πακτοῦν.*" *καὶ πάλιν, ἐπιπακτοῦν τὰς θύρας. καὶ πάλιν* Porsonus Adversar. p. 281. Vulgo *ἢ πάλιν καί.*

CXXIII. 609

Pollux II, 199. *Τὰ δὲ ὑπὲρ τοὺς δακτύλους κρούματα παίσματα· Ἀριστοφάνης δὲ καὶ ἐπιπαίσματα αὐτὰ καλεῖ.*

CXXIV. 610

Pollux VI, 79. *Τὰ δὲ ἐπιδορπίσματα Ἀριστοφάνης ἐπιφορήματα καλεῖ.*

CXXV. 611

Pollux II, 42. *Ἑτερεγκεφαλᾶν, ὡς Ἀριστοφάνης, τὸ παραφρονεῖν.*

CXXVI. 612

Hesychius, *Ἐτνήρυσις: ἔπαιξεν Ἀριστοφάνης ἀντὶ τοῦ φάναι τὴν σανίδα τὴν ἐτνήρυσιν εἰπών, παρὰ τὸ ἔτνος.* Male haec ad Acharn. v. 233. referuntur.

CXXVII. 613

Photius p. 30, 6. *Εὔειλος* (codex *εὔηλος*)*: εὐήλιος. Ἀριστοφάνης.* In Ranis v. 241. legitur *εὐηλίοις.*

CXXVIII. 614

Suidas, *Εὐθετῆσαι: κοσμῆσαι, συνθεῖναι. οὕτως Ἀριστοφάνης.* Pollux II, 31. *Εὐθετῆσαι δὲ ἔλεγον τὰς τρίχας.*

CXXIX. 615

Pollux IX, 162. *Τὸ παρ' Ἀριστοφάνει εὐκόπως.*

CXXX. 616

Pollux VI, 161. *Ἡμιφωσώνιον Ἀριστοφάνης.* Vide Hesychii interpretes vol. I. p. 1636.

CXXXI. 617

Pollux I, 12. *Τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀγάλμασι χειροτέχνας οὐκ ἀγαλματοποιοὺς μόνον οὐδὲ ἀγαλματουργούς, ἀλλὰ καὶ θεοποιοὺς καὶ θεοπλάστας, ὡς Ἀριστοφάνης.*

CXXXII. 618

Pollux VII, 150. *Ἀριστοφάνης δὲ γυναῖκα θερίστριαν καὶ φρυγανίστριαν εἶπε.*

619 CXXXIII.

Pollux VII, 100. *Τοὺς δὲ μεταλλέας θυλακοφορεῖν Ἀριστοφάνης ἔφη.* Duo codices *θυλακοφόρους.* Et glossam *θυλακοφόροι* habet Hesychius. Sed Pollux X, 149. *θυλακοφορεῖν μὲν τοὺς μεταλλέας οἱ κωμῳδοὶ λέγουσι.*

620 CXXXIV.

Phrynichus Bekkeri p. 43. 44. *Ἰξοί: ἐπὶ τῶν γλίσχρων καὶ φειδωλῶν. καὶ ἔοικε παρὰ τὸν ἰξὸν γεγενῆσθαι τοὔνομα, ὅτι καὶ ὁ ἰξὸς γλισχρος ἐστί. λέγει δ' Ἀριστοφάνης οὕτως „Ἰξοὶ ῥυποκόνδυλοι." ὅπερ σημαίνει καὶ αὐτὸ τοὺς γλίσχρους καὶ διὰ τὴν φειδωλίαν μήτε λουομένους μήτε νιζομένους.* Illata haec sunt in Moeridis librum p. 201. ubi vide Piersoni annotationem.

621 CXXXV.

Hesychius, *Ἱπποκλείδης: οὕτω κακοσχόλως (κακοσχόλη* codex) *τὸ τῆς γυναικὸς μόριον Ἀριστοφάνης εἶπεν.* Photius p. 111, 25. *Ἱπποκλείδην: τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, παρὰ τὸ ἱππεύειν.*

622 CXXXVI.

Pollux IV, 67. *Καλαμίνην σύριγγα εἴρηκεν Ἀριστοφάνης.* Idem X, 153. *Καλαμίνους αὐλοὺς Ἀριστοφάνης ἔφη.*

623 CXXXVII.

Pollux VII, 166. *Ἀριστοφάνης καὶ κάμινον βαλανείου φησί.*

624 CXXXVIII.

Photius p. 129, 15. *Κάνδυτος: σκευασία ὀψοποιικὴ μετὰ γάλακτος καὶ στέατος καὶ μέλιτος. ἔνιοι δὲ διὰ κρέως καὶ ἄρτου καὶ τυροῦ. οὕτως Ἀριστοφάνης.* Scribe *κάνδυλος*, de quo dictum ad Hesychii locum vol. II. p. 135. *Κάνδυλος: διὰ ἐλαίου καὶ γάλακτος καὶ τυροῦ καὶ μέλιτος πέμμα ἐδώδιμον,* quae emendavit Porsonus ad Photium p. 688. „*διὰ ἐλαίου καὶ γά-*

λακτος] *Codex* διαλαγαῶν καὶ γάλακτος. *Recte Schowius* διαλαγαῶν *delendum putat. Scriptum erat* διαγαλα, *pro quo corrector apposuit* διὰ γάλακτος. *Deinde alterum in* λαγα *corruptum. Lege vero* γάλατος, *ut habet MS. Dorvill. Etym. M. p.* 488, 53." Formam γάλατος vereor ne plurimis in locis obscuraverit librariorum imperitia. In Photio p. 63, 1. custodivit codex Galeanus. Eandem duobus poetarum locis apud Athenaeum, quos praeposteris coniecturis vexaverant critici, restituendam esse alibi indicavi. Pherecrates VI. p. 269 a.

Παρῆν δὲ χόνδρος γάλακτι κατανενιμμένος.

Corrige γάλατι. Antiphanes X. p. 449 b.

Νεογενοῦς ποίμνης δ' ἐν αὐτῇ πνικτὰ γαλακτοθρέμμονα.

Scribendum γαλατοθρέμμονα.

CXXXIX. 625

Pollux II, 41. Τὸ δὲ ὑπὸ μέθης καρηβαρεῖν καρηβαριᾶν Ἀριστοφάνης.

CXL. 626

Scholiasta Vesparum v. 288. Ἔλεγον δὲ καὶ τὸ βλάψαι (θάψαι Lobeckius in Orphicis p. 632.) καταχυτρίσαι, ὡς ἑτέρωθι Ἀριστοφάνης. Similiter Etymolog. M. p. 313, 42. Suidas in ἐγχυτρίστριαι, scholiasta Platonis p. 336.

CXLI. 627

Pollux II, 57. Καχύποπτος, ὡς Ἀριστοφάνης.

CXLII. 628

Harpocratio, Κελέοντες: — κυρίως εἰσὶν οἱ ἱστόποδες, ὡς καὶ παρ' Ἀριστοφάνει δῆλον τῷ κωμικῷ.

CXLIII. 629

Photius p. 168, 12. Κλέος: τὴν φαύλην δόξαν Ἀριστοφάνης.

630 CXLIV.

Photius p. 173, 7. *Κνημία:* τὰ ἐν τοῖς θρόνοις καὶ τροχοῖς διερείσματα. καὶ πληγαὶ ἐν κνήμαις. καὶ τὸ κνημιοπαχὲς (κνημοπαχὲς?) ξύλον, ὡς Ἀριστοφάνης.

631 CXLV.

Phrynichus Bekkeri p. 47, 7. *Κοινοθυλακεῖν:* τὸ ἐν ὁδῷ κοινωνεῖν σιτίων καὶ τραπέζης καὶ καταγωγῆς καὶ τῶν τοιῶνδε. Ἀριστοφάνης.

632 CXLVI.

Harpocratio *Κρᾶστις:* Δείναρχος ἐν τῷ πρὸς Λυσικράτην. κρᾶστίς ἐστιν ἡ πόα, ὡς καὶ Ἀριστοφάνης. Apud alios grammaticos κράστις scribitur.

633 CXLVII.

Pollux VI, 91. Μέμνηται δὲ Ἀριστοφάνης καὶ κρεοστάθμης.

634 CXLVIII.

Pollux VI, 47. Κυδώνια μῆλα, ὡς Ἀριστοφάνης. „Papillis tributum hoc epitheton Acharn. 1199." Brunck. p. 280.

635 CXLIX.

Photius p. 198, 11. *Κωπαῖοι:* σφῆκες. οὕτως Ἀριστοφάνης.

636 CL.

Photius p. 211, 21. *Λεγωνῆσαι:* ἀντὶ τοῦ παῖσαι. οὕτως Ἀριστοφάνης.

637 CLI.

Pollux VI, 86. Ἀριστοφάνης λεκανίσκην.

638 CLII.

Pollux VII, 196. Λιβανωτοπωλεῖν Ἀριστοφάνης ἔφη.

639 CLIII.

Phrynichus p. 321. ed. Lobeck. *Κοχλιάριον:* τοῦτο λίστρον Ἀριστοφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς λέγει. καὶ σὺ δὲ οὕτω λέγε. Phrynichus Bekkeri p. 51, 9. *Λίστριον:* τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν καλούμενον κοχλιάριον.

Ὅμηρος (Odyss. χ, 455.) *μὲν λίστρον τὸν ξυστῆρα, οὐ ὑποκοριστικὸν λίστριον, οἷον ξυστηρίδιον. ἔοικεν οὖν τὸ πρῶτον τοιοῦτο κατεσκευάσθαι ὅμοιον πτύῳ στρογγύλῳ.* Videtur igitur Aristophanes *λίστριον* dixisse: de quo vocabulo aliorum grammaticorum locos indicavit Lobeckius.

CLIV. 640

Suidas, *Λογάρια: οἱ λόγοι. Ἀριστοφάνης.* Quibus subiungit Synesii non nominati verba quaedam. De vocabulo *λογάριον* optime dixit Meinekius ad Menandr. p. 236.

CLV. 641

Phrynichus Bekkeri p. 50. 51. *Λογγάζειν: τὸ διαδιδράσκειν τὸ ἔργον, προφασιζόμενόν τινα πρόφασιν. καὶ τοῦτο Ἀριστοφάνης τίθησιν ἐπὶ ἵππων προσποιούμενος (προσποιουμένων?) χωλεύειν.* Vide de hoc vocabulo, quod alii *λαγγάζειν* scribunt, Hesychii interpretes vol. II. p. 407. Antiatticista p. 106, 5. *Λαγγάζει: ἀντὶ τοῦ ἐνδίδωσιν. Ἀντιφάνης Ἀντερώσῃ.*

CLVI. 642

Photius p. 231, 11. *Λουτρίδες: δύο κόραι περὶ τὸ ἕδος τῆς Ἀθηνᾶς. ἐκαλοῦντο δὲ αὗται καὶ πλυντρίδες. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

CLVII. 643

Pollux VII, 157. *Καὶ λοφοπωλεῖν Ἀριστοφάνης εἴρηκε.*

CLVIII. 644

Photius p. 240, 5. *Μαγίδες: μᾶζαι. καὶ τὰ τῇ Ἑκάτῃ συντελούμενα δεῖπνα. οὕτως Ἀριστοφάνης.* Conf. Hesychium h. v.

CLIX. 645

Photius p. 241, 8. *Μάθος: λέγουσι τὴν μάθησιν. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

CLX. 646

Photius p. 244, 13. *Μαλθακόν: ἀντὶ τοῦ ἀγαθόν. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

647 CLXI.

Photius p. 246, 4. *Μάνην: τὴν μανίαν. λέγουσι δὲ καὶ μάναν. Ἀριστοφάνης.*

648 CLXII.

Photius p. 255, 5. *Μελαναίων: τοῦ πλοίου τὸ πεπιττωμένον, τὸ ἔναλον. Ἀριστοφάνης.* Fortasse *μελάνεων.*

649 CLXIII.

Pollux IX, 25. *Ὁ μὲν μεγάλης πόλεως πολίτης μεγαλοπολίτης ἂν λέγοιτο, ὁ δὲ μικρᾶς μικροπολίτης. ὅθεν καὶ Ἀριστοφάνει εἴρηται τὸ μικροπολιτικόν.* Vocabulo *μικροπολίτας* utitur in Equit. v. 824.

650 CLXIV.

Photius p. 280, 3. *Μύξαν: αὐτὸν τὸν μυκτῆρα καλοῦσιν, οὐχὶ τὸ ὑγρόν. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

651 CLXV.

Pollux VII, 177. *Μυροπωλεῖν Ἀριστοφάνης ἔφη.*

652 CLXVI.

Pollux VII, 139. *Ναῦται· οἷς προσήκει καὶ αἱ παρ' Ἀριστοφάνει ναύτριαι.*

653 CLXVII.

Pollux II, 20. *Ἀριστοφάνης δὲ νεανιεύεσθαι τὸ τολμᾶν ἔφη, — ἀνδρίζεσθαι δὲ εἶπεν ἀνδροῦσθαι, καὶ ἀνδριζόμενοι Ὑπερείδης.*

654 CLXVIII.

Pollux VII, 138. *Νεῖν δ' ἐξ ὑπτίας μάθημα κολυμβητῶν Ἀριστοφάνης εἶπε καὶ Πλάτων.*

655 CLXIX.

Stephanus Byzant. *Νώνακρις: πόλις Ἀρκαδίας. — τὸ ἐθνικὸν — καὶ Νωνακριεὺς λέγεται παρὰ Ἀριστοφάνει.* Fortasse *Νωνακριὺς* scribendum. Hesychius, *Νωνακρεύς: οἱ μὲν ἀλείπτην Ἀρκαδικὸν ἀποδιδόασιν. ἡ γὰρ Νώνακρις Ἀρκαδίας ἐστὶ τόπος.* Photius p. 306, 16. *Νωνακρεύς: πύκτης, παγκρατιαστής.*

CLXX. 656

Pollux II, 180. *Καὶ νωτοπλῆγα τὸν μαστιγίαν Ἀριστοφάνης ἐκάλεσε.* Nisi Aristophanem pro Pherecrate nominavit, cuius ex Crapatalis Suidas in *νωτοπλῆγα* versum attulit, *Καὶ νωτοπλῆγα μὴ ταχέως διακονεῖν.*

CLXXI. 657

Pollux VII, 30. *Ἔξαινε δὲ τῶν ἐρίων Ἀριστοφάνης ἔφη.*

CLXXII. 658

Photius p. 308, 23. *Ξειρης* (sic): *φυτὸν ἀρωματικόν. Ἀριστοφάνης.* Hesychius, *Ξειρίς: ἀρωματικόν τι φυτόν.* ubi vide annotationes.

CLXXIII. 659

Photius p. 330, 12. — *τὸ ἱερὸν Ὀλυμπίειον* (codex *ὀλύμπιον*) *πεντασυλλάβως ὡς Ἀσκληπίειον* (— *ιεῖον* codex) *Ἀριστοφάνης.*

CLXXIV. 660

Photius p. 291, 15. et Suidas, *Ὀνυχίζεται: ἀκριβολογεῖται. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

CLXXV. 661

Photius p. 349, 3. *Ὀρογυίας λέγουσιν, οὐχὶ ὀργυιάς. Ἀριστοφάνης.* In Avibus v. 1127. *ἑκατοντορόγυιον* restitutum.

CLXXVI. 662

Photius p. 356, 8. *Οὐδαμᾷ: οὐδέποτε. Ἀριστοφάνης.* Nisi *οὐδαμὰ* potius dixit.

CLXXVII. 663

Phrynichus Bekkeri p. 18, 23. *Αἱ τῶν γυναικῶν παγίδες: τοὺς κόσμους καὶ τὰς ἐσθῆτας, αἷς χρῶνται αἱ γυναῖκες καλλωπιζόμεναι, παγίδας εἶπεν Ἀριστοφάνης.* Multa huiusmodi in altera Thesmophoriazusarum editione memorata fuerunt.

CLXXVIII. 664

Pollux VI, 163. *Καὶ Ἀριστοφάνης, Πάγκυφος ἐλαία.* Scribe *ἐλάα.* Hesychius, *Ἀστὴ ἐλαία: ἡ ἐν*

ἀκροπόλει ἡ καλουμένη πάγκυφος διὰ χθαμαλότητα. Pollux IX, 17. *Ἡ δὲ κωμῳδία καὶ ἀστῆς ἐλαίας εἴρηκε τῆς ἐν πόλει.*

665 CLXXIX.

Stephanus Byzant. *Παμβωτάδης* (*Παμβωτάδαι* Meursius): *δῆμος Ἀττικῆς, Ἐρεχθηΐδος φυλῆς. ὁ δημότης Παμβωτάδης. τὰ τοπικὰ ἐκ Παμβωτάδων, ἐν Παμβωτάδων. Ἀριστοφάνης.* Scribo *Παμβωταδῶν.*

666 CLXXX.

Photius p. 377, 25. *Πανός: δέσμη κληματίδων. οἱ δὲ νεώτεροι Ἀττικοὶ φανόν. Ἀριστοφάνης.*

667 CLXXXI.

Pollux X, 156. *Πέτευρον δὲ, οὗ τὰς ἐνοικιδίας ὄρνιθας ἐγκαθεύδειν συμβέβηκεν, Ἀριστοφάνης λέγει.* Photius p. 426, 12. *Πέτευρον: πᾶν τὸ μακρὸν καὶ ὑπόπλατυ καὶ μετέωρον ξύλον. Ἀριστοφάνης ἐν τῷ ε.* Nam etiam *πέταυρον* dictum est.

668 CLXXXII.

Pollux IV, 163. *Ἀριστοφάνης δὲ ἔφη καὶ πλειστακόθεν.*

669 CLXXXIII.

Pollux VII, 12. *Ὁ δὲ τοῖς πιπράσκουσι προξενῶν προπράτωρ, ὡς Δείναρχος καὶ Ἰσαῖος· προπώλην δὲ Ἀριστοφάνης αὐτὸν εἶπε καὶ προπωλοῦντα Πλάτων.*

670 CLXXXIV.

Photius p. 463, 21. *Προσχίσματα: εἶδος ὑποδήματος. Ἀριστοφάνης.* Conf. Hesychium vol. II. p. 1054.

671 CLXXXV.

Pollux IV, 18. *Καὶ πυξίον καὶ πυξίδιον παρὰ Ἀριστοφάνει.* Idem X, 59. 60. *Τῷ δὲ παιδὶ δέοι ἂν προσεῖναι — πυξίον· εἴρηται μὲν γὰρ καὶ ἐπὶ ζωγράφου τοὔνομα ἐν Ἀναξανδρίδου Ζωγράφοις — „Πυξίον λαβὼν κάθου.“ οὐδὲν δὲ κωλύει καὶ εἰς ταύτην αὐτὸ τὴν χρῆσιν τὴν ἐπὶ τῷ γράφειν ὑφ' ἡμῶν ἄγεσθαι, ἐπεὶ καὶ Ἀριστοφάνης οὕτω κέχρηται.*

CLXXXVI. 672

Photius p. 478, 1. *Πυτίνη: πλεκτὴ λάγυνος. Ἀριστοφάνης.*

CLXXXVII. 673

Photius p. 486, 24. *Ῥήτορα: καὶ τὴν γυναῖκα. Ἀριστοφάνης.*

CLXXXVIII. 674

Grammaticus Bachmanni I. p. 360, 26. *Σαικωνίσαι: κινηθῆναι. Ἀριστοφάνης.* Eadem habet Photius p. 496, 7. ubi *σαικωνῆσαι* scriptum. Conf. Hesychium vol. II. p. 1138.

CLXXXIX. 675

Photius p. 503, 19. et grammaticus Bachmanni I. p. 362, 31. *Σεῖν: τὸ λεγόμενον τοῖς παιδίοις ὑπὸ τῶν τροφῶν, ὅταν αὐτὰ βούλωνται οὐρῆσαι. οὕτως Ἀριστοφάνης.* Simile est *βρῦν* in Nubibus v. 1382, quod comparavit Ruhnkenius in schedis ab Tittmanno editis p. 133.

CXC. 676

Hesychius, *Σέριφος: Ἀριστοφάνης τὴν Λακεδαίμονα Σέριφον.* Photius p. 506, 24. *Σέριφον: τὴν Λακεδαίμονα, διὰ τὸ σκληρῶς ζῆν.] καὶ χρησμὸς αὐτοῖς ἐξέπεσεν.*

CXCI. 677

Photius p. 518, 2. *Σκελετεύεσθαι: ξηραίνεσθαι. Ἀριστοφάνης.*

CXCII. 678

Photius p. 520, 12. et grammaticus Bachmanni I. p. 366, 10. *Σκιμβάζειν: χωλεύειν καὶ ἀσκωλίζειν. τὸ αὐτὸ τοῦτο. οὕτως Ἀριστοφάνης.*

CXCIII. 679

Photius p. 524, 5. *Σκοπὴν καὶ σκοπιὰν λέγουσι. καὶ σκοπᾶν Ἀριστοφάνης.*

CXCIV. 680

Pollux VII, 148. *Τὴν δὲ σμινύην σμινύδιον Ἀριστοφάνης καλεῖ.*

681 CXCV.

Photius p. 532, 16. *Σπυρθίζειν:* τὸ ἀνασκιρτᾶν, ἀπὸ τῶν ὄνων. οὕτως Ἀριστοφάνης. Conf. Hesychium vol. II. p. 1252.

682 CXCVI.

Pollux III, 146. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ σταδιοδρόμης εἴρηκε. Deteriores libri σταδιοδρόμος.

683 CXCVII.

Photius p. 535, 5. *Στάσις:* οὐχ ἡ φιλονεικία, ἀλλ' αὐτοὶ οἱ στασιάζοντες. καλοῦσι δὲ καὶ τὰ πεφυκότα σπέρματα. οὕτως Ἀριστοφάνης.

684 CXCVIII.

Pollux VII, 32. Στήμονα δὲ ἐξεσμένον τὸν ἰσχνὸν καὶ λεῖον Ἀριστοφάνης λέγει.

685 CXCIX.

Pollux VII, 190. Στρογγυλοναύτας Ἀριστοφάνης λέγει.

686 CC.

Etymolog. M. p. 747, 3. Photius p. 570, 3. et grammaticus Bachmanni vol. I. p. 382, 8. *Τάρρωμα:* τὴν κωπηλασίαν. οὕτως Ἀριστοφάνης.

687 CCI.

Photius p. 572, 4. et grammaticus Bachmanni p. 382, 20. *Τάχας:* τοὺς καταστοχασμοὺς, παρὰ τὸ τάχα. οὕτως Ἀριστοφάνης.

688 CCII.

Etymolog. M. p. 754, 34. et Photius p. 580, 21. *Τετραχίζειν:* οἷον ἐπὶ τετάρτῳ μέρει τι ποιεῖν. οὕτως Ἀριστοφάνης. Eadem omisso Aristophane habet Hesychius vol. II. p. 1373.

689 CCIII.

Photius p. 588, 13. *Τίζειν:* τί λέγειν. οὕτως Ἀριστοφάνης. Fortasse ad Avium versum 23. pertinet,

ἡ δ' (nam ita corrigendum) ἡ κορώνη τῆς ὁδοῦ τι λέγει πέρι; Satis aliunde notum est cognatum verbum τιτίζειν.

CCIV. 690

Photius p. 589, 1. *Τικτικόν:* τὸ ταῖς τικτούσαις διδόμενον φάρμακον. Ἀριστοφάνης.

CCV. 691

Photius p. 598, 4. *Τραγῳδεῖν:* χορεύειν. Ἀριστοφάνης.

CCVI. 692

Etymolog. M. p. 726, 52. *Στειλειά:* τὸ τρῆμα τοῦ πελέκεως, δι' οὗ τὸ στελεὸν ἐνείρεται, ἣν τρήμην Ἀττικοὶ λέγουσιν. Ἀριστοφάνης „Τρήμας ἔχει."

CCVII. 693

Pollux VI, 165. Τρίκλυστος δὲ Ἀριστοφάνης λέγει.

CCVIII. 694

Photius p. 607, 23. *Τροχίμαλλον:* σωρὸς λίθου. οὕτως Ἀριστοφάνης.

CCIX. 695

Etymolog. M. p. 782, 10. *Ὑπόγραμμα:* τὸ Ἁρματίου ὑπόμνημα, ᾧ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπογράφουσι. καὶ ὑπογεγραμμένη, ἐστιβισμένη. Ἀριστοφάνης. Conf. Hesychium vol. II. p. 1468.

CCX. 696

Etymolog. M. p. 782, 22. Photius p. 627, 19. et Suidas, *Ὑποζυγιώδης ἄνθρωπος:* ὁ μὴ ἐκ τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως καὶ προθυμίας τι πράττων, ἀλλ' ἐκ τῆς ἑτέρων κελεύσεως, ὥσπερ καὶ τὰ ὑποζύγια. (haec etiam Phrynichus Bekkeri p. 67, 12.) εἴποις δ' ἂν καὶ ὑποζυγιῶδες πρᾶγμα. Ἀριστοφάνης.

CCXI. 697

Photius p. 670, 20. *Ὕλην:* τὸ καθίζον τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ὕδατος. οὕτως Ἀριστοφάνης. Recte Lobeckius ad Phrynich. p. 73. corrigit ἰλύν.

698 CCXII.

Pollux VII, 7. *Τοὺς μέντοι μὴ ἀκριβεῖς τεχνίτας φαυλουργοὺς κατὰ Ἀριστοφάνην λέγε.*

699 CCXIII.

Etymolog. M. p. 789, 52. et Photius p. 643, 22. *Φαύστιγγες: οἱ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐν ταῖς κνήμαις σπῖλοι* (*σπίλοι* Photius). *οὕτως Ἀριστοφάνης.* Recte Piersonus ad Moer. p. 397. *φαύσιγγες* corrigit ex aliorum grammaticorum locis.

700 CCXIV.

Pollux VI, 167. *Ἀριστοφάνης δὲ, φιλοκηδῆ λόγον.*

701 CCXV.

Photius p. 654, 4. *Φλεήσιον: τὸ Φλιάσιον πεδίον. Ἀριστοφάνης.* Consentit Etymolog. M. p. 796, 4. sed omittit nomen Aristophanis. Sequitur apud Photium, *Φληναφᾷ: φλυαρεῖ.* „Quum *Ἀριστοφάνης* omittat Etymolog. M., fortasse transponendum et legendum ex Nub. 1477. *Φληνάφα: φλύαρει. Ἀριστοφάνης.*" Dobraeus in indice Photii p. 735.

702 CCXVI.

Etymolog. M. p. 796, 46. *Φνεῖ: δεῖ γινώσκειν ὅτι οὐδέποτε λέξις Ἑλληνικὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φ καὶ ν· τὸ γὰρ Φναίτης ὄνομα παρ' Αἰγυπτίοις βάρβαρον. τὸ δὲ φνεῖ ἐπιτετηδευμένον ἐστὶ παρὰ Ἀριστοφάνει μίμημα ὀρνέων φωνῆς. λέγουσι δέ τινες ὅτι τὸ φνεί οὐκ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ φ ν· οὐκ ἔστι γὰρ φνεί ἡ λέξις, ἀλλὰ τοφνεί, τοῦ το μὴ ὄντος ἄρθρου, ἀλλὰ μέρους τῆς λέξεως· καὶ δῆλον ἐκ τοῦ μὴ εὑρίσκεσθαι αὐτὸ χωρὶς τοῦ το παρά τισι. Χοιροβοσκός.* Corrupte Photius p. 651, 8. *Φλιει* (sic): *μιμητικὸς ἦχος τῶν γαμψωνύχων. Ἀριστοφάνης.* Suidas, *Φλίει: μιμητικῶς φωνεῖ.* Lucianus in Lexiphane cap. 19. vol. II. p. 340. *οὐδ' ὅσον τοῦ γρῦ καὶ τοῦ φνεὶ φροντιοῦμεν αὐτοῦ.* Quem si Choerobosco non vis esse immorigerum, scribe *οὐδ' ὅσον γρῦ καὶ τοφνεὶ* —, aut ceteris servatis *τοφνεί.*

CCXVII. 703

Phrynichus Bekkeri p. 71, 13. *Φορτηγεῖν: φόρτον ἄγειν. καὶ φορτηγοὺς Ἀριστοφάνης.*

CCXVIII. 704

Pollux VII, 60. *Τὸν δὲ χορταῖον (χιτῶνα) τοὺς προπώλας φορεῖν ὡς ἀγοραῖον Ἀριστοφάνης ἔφη.*

CCXIX. 705

Moeris p. 419. *Ψίλαξ: Ἀριστοφάνης. ψιλὸς καὶ λεῖος. Ἕλληνες.* Hesychius, *Ψίλακα: ψιλὸν, λεῖον.*

CCXX. 706

Photius p. 655, 12. *Ψο: ἐπὶ τοῦ σαπροῦ καὶ μὴ συναρέσκοντος· ἔστι δὲ ἀποκομματικοῦ λεξειδίου· ψόθον γὰρ καλοῦσιν. Ἀριστοφάνης. Πλέω γράσου καὶ ψοθοίου καὶ ῥύπου γε καὶ ψόθου· Αἰσχύλος Θεωροῖς.* „Lege *Πλέω γράσου τε καὶ ψόθου· οἷον, καὶ ῥύπου· Αἰσχύλος Θεωροῖς.* et intellige quasi statim post *ψο* sequeretur *Αἰσχύλος.*“ Dobraeus in indice p. 735. Recte Dobraeus Aeschylo verba illa tribuere videtur, de quibus nunc non amplius quaeram. Ex Theognosto Bekkerus in Anecdotis p. 1432. haec protulit „*ψοθοιός ὁ ἀκάθαρτος.*“ Usum vocabuli *γράσου* reiici ait Antiatticista p. 87, 20.

CCXXI. 707

Pollux VI, 125. *Σκληρότερον γὰρ ὁ ἀστεμφὴς — καὶ κωμικώτερον ὁ Ἀριστοφάνους θυμάγροικος.* Vulgatum *δημάγροικος* correctum ex codicibus. Vocabulo *ἀστεμφὴς* utitur fragm. LXXVII.

CCXXII. 708

Pollux X, 123. *Τὸ παρ' Ἀριστοφάνει χείμαστρον.* Idem VII, 61. *Τὸ μέντοι χειμερινὸν ἱμάτιον χείμαστρον ἂν λέγοις.*

CCXXIII. 709

Scholiasta Pindari Pyth. II, 125. *Φοίνισσαν ἐμπολάν: οἷον ἐπὶ κέρδει καὶ πράσει· οἱ γὰρ Φοίνικες παλιγκάπηλοι. καὶ Σοφοκλῆς „Ὠνὴν ἔθου καὶ*

πρᾶσιν ὡς Φοίνιξ ἀνὴρ, | Σιδώνιος κάπηλος." καὶ ὁ κωμικὸς

Εὐθὺς δὲ Φοίνιξ γίγνομαι·
τῇ μὲν δίδωμι χειρὶ, τῇ δὲ λαμβάνω.

V. 1. aberat δὲ, quod addidit Hemsterhusius ad Plutum p. 447.

710 CCXXIV.

Photius p. 351, 16. Ὀρχήστρα: πρῶτον ἐκλήθη ἐν τῇ ἀγορᾷ, εἶτα καὶ τοῦ θεάτρου τὸ κάτω ἡμίκυκλον, οὗ καὶ οἱ χοροὶ ᾖδον καὶ ὠρχοῦντο· εἰς τὴν ὀρχήστραν· ἔτι γὰρ τὴν θέαν ᾤκειτ' ἐκεῖ, φησὶν ὁ κωμικός. Dobraeus in Addendis p. 704. „Lege ᾠκεῖτ'." Quo nihil proficitur ceteris non explicatis.

711 CCXXV.

Photius p. 570, 13. exscriptus ab Apostolio Proverb. XVIII, 14. p. 223. Ταντάλου τάλαντα: πλούσιος ὁ Φρὺξ Τάνταλος διαβεβόητο, Πλούτου καὶ Διὸς λεγόμενος· κέχρηται δὲ τῇ παροιμίᾳ καὶ Ἀνακρέων ἐν γ'. γέγονε δὲ παρὰ τὸ ὄνομα τάλαντα, ὡς καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ εἴρηται

Τὰ Ταντάλου τάλαντα ταντaλίζεται.

Τὰ in initio versus addidit Porsonus. Similia tradit Suidas vol. III. p. 433. nisi quod verba Τὰ Ταντάλου τάλαντα ταντaλίζεται in lemmate habet, in fine autem ὡς καὶ παρὰ τῶν κωμικῶν εἴρηται, omisso illo trimetro.

712 CCXXVI.

Photius p. 609, 2. et Suidas, Τρύχνον: τὴν πόαν θηλυκῶς λέγουσι τὴν τρύχνον, οὐ τὸν τρύχνον. σὺν τῷ σ δὲ στρύχνον οὐδαμοῦ εὗρον. καὶ παρὰ τὴν παροιμίαν τὴν, ἁπαλώτερος τρύχνου, παρῳδῶν ὁ κωμικός φησιν

Ἤδη γάρ εἰμι μουσικώτερος τρύχνου.

713 CCXXVII.

Photius p. 404, 24. Πεζῇ: τὸ τοῖς ποσὶν ἐλθεῖν λέγουσι. καὶ πεζῇ φράσαι τὸ ἄνευ μελῶν.

Παῦσαι μελῳδοῦσ', ἀλλὰ πεζῇ μοι φράσον,

ὁ κωμικός. τὰς ἑταίρας τὰς μὴ μουσικὰς, ἀλλ' ἄνευ ὀργάνων καὶ ψιλὰς πεζὰς καλοῦσιν.

CCXXVIII. 714

Suidas, *Ἀσπάζεσθαι:* αἰτιατικῇ. καὶ τὸ προσαγορεύειν ὡς ἡμεῖς καὶ τὸ χαίρειν τινὶ ἁπλῶς καὶ ἀγαπᾶν καὶ φιλοφρονεῖσθαι. καὶ ἀσπαζόμεσθα σὺν τῷ σ.

Ἀσπαζόμεσθ' ἐρετμία καὶ σκαλμίδια,

φησὶν ὁ κωμικός. καὶ πάντα τὰ ὅμοια διττῶς λέγουσιν. Postrema breviora habet grammaticus Bekkeri p. 453, 10. „ἀσπαζόμεθα καὶ σὺν τῷ σ, ἀσπαζόμεθ' ἐρετμά." Etiam apud Suidam legebatur ἐρετμὰ, quod correxit Meinekius ad Menandrum p. 160.

CCXXIX. 715

Scholiasta Euripidis Orest. v. 163. p. 312. ed. Matth. — Ἃ γὰρ μὴ δύναται γράφεσθαι, ταῦτα δι' ἑτέρων προσώπων δηλοῦται· οἷόν τι καὶ παρὰ τῷ κωμικῷ οἰκέτου στενάξαντος ἕτερός φησιν „Ἀκούεις ὡς στένει;".

CCXXX. 716

Etymolog. M. p. 192, 17. *Βαυκίδες:* ὑποδήματα Ἰωνικὰ πολυτελῆ. καὶ βαυκισμὸς ὄρχησις. καὶ βαυκίζεσθαι τὸ θρύπτεσθαι καὶ βαῦ τὸ κατακοιμίζειν. „Κατεβαυκάλισέ με" φησὶν ὁ κωμικός. Vide Valckenar. Animadv. ad Ammon. p. 46.

CCXXXI. 717

Eustathius p. 228. extr. Ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς στρουθοῦ καὶ στρουθίζειν τὸ εὐτελῶς (vulgo ἐντελῶς, correctum ab Brunckio p. 288.) πως ᾄδειν δηλοῖ καὶ ὁ κωμικός. Idem p. 1411, 15. Τὸ μέντοι στρουθίζειν, ὅ φησιν ὁ κωμικὸς, ἐκ τῆς Ὁμηρικῆς παρῆκται στρουθοῦ. Photius p. 544, 5. *Στρουθίζων:* τρίζων.

CCXXXII. 718

Eustathius p. 725, 32. ubi de vocabulis cum τρὶς compositis agit, Φέρει δὲ καὶ (τῶν τις παλαιῶν)

ἀπὸ χρήσεως τοῦ κωμικοῦ τὸ παλίμβολος τρίπρατος καὶ πολλάκις ἀπημπολημένος. Conf. Hesychii interpretes vol. II. p. 843.

719 CCXXXIII.

Stephanus Byzant. *Βρέττος: πόλις Τυρρηνῶν, ἀπὸ Βρέττου τοῦ Ἡρακλέους καὶ Βαλητίας τῆς Βαλήτου. οἱ οἰκοῦντες Βρέττιοι. καὶ ἡ χώρα Βρεττία καὶ ἡ γλῶσσα. Ἀριστοφάνης*

Μέλαινα δεινὴ γλῶσσα Βρεττία παρῆν.

Etymolog. M. p. 213, 8. *Βρεττία: μέλαινα πίσσα. καὶ βάρβαρος, ἀπὸ τοῦ Βρεττίωνος ἐθνικοῦ.* ubi *Βρεττίων ἔθνους* corrigendum esse docet Hesychii locus, *Βρεττία: μέλαινα, ἢ βάρβαρος. ἀπὸ τοῦ Βρετταίων ἔθνους.* In Aristophanis versu (si est Aristophanis) Bochartus *πίσσα* corrigebat propter locum Etymologi Pliniumque, qui *picem Brutiam* memorat: vereor ut recte. Nam alteri scripturae, *γλῶσσα*, favet quod Hesychius et Etymologus addunt *ἢ βάρβαρος.* Vocabulo *γλῶττα* autem similiter usus est Cratinus, qui de Pericle *ὦ μεγίστη γλῶττα τῶν Ἑλληνίδων* dixit: vide annotationem ad Aristidem vol. II. p. 173. Wesselingii vero de Bruttiis dubitationem (ad Diodorum vol. I. p. 492.) sustulit Niebuhrius H. R. vol. I. p. 109. ed. tert.

FRAGMENTA DUBIA.

I.

Athenaeus XV. p. 700 c. *Φερεκράτης δ' ἐν Κραπατάλοις τὴν νῦν λυχνίαν καλουμένην λυχνεῖον κέκληκε, — Ἀριστοφάνης δ' Ἱππεῦσι*

Τῶν δ' ἀκοντίων
συνδοῦντες ὀρθὰ τρία λυχνείῳ χρώμεθα.

Eadem ex epitome, omisso dramatis nomine, tradit Eustathius p. 1571, 17. Non leguntur haec in Equitibus. Recte igitur Porsonus *Ἀντιφάνης* corrigere videtur, cuius hoc nomine fabulam memorat Athenaeus XI. p. 503 b.

II.

Gregorius Corinth. p. 69. 71. ed. Schaefer. *Οἱ Ἀττικοὶ τὸ ἀνύειν ἀνύτειν φασὶν, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ὄρνισι „Μάτην ἄρα τὴν ὁδὸν ἀνύτομεν."* Quae ex Avium versibus 3. 4. detorta videntur, *Τί ἄνω κάτω πλανύττομεν; | ἀπολούμεθ' ἄλλως τὴν ὁδὸν προφορουμένω."* ut idem huic grammatico acciderit quod scholiastae Theocriti in Nubium loco quodam, de quo supra dixi p. 20.

III.

Photius p. 342, 8. *Ὀ π ί τ τ ο μ α ι: οὐ πείθομαι. καὶ τοῦτο Βοιώτιον. Ἀριστοφάνης Ἐκκλησιαζούσαις.* Nihil Boeotici in Ecclesiazusis est. Codicis scripturam *ὀπλίττομαι* tacite emendavit Alberti ad Hesychii glossam, *Ὀ π ί τ τ ο μ α ι: οὐ πείθομαι. Βοιωτοί.*

IV.

Etymolog. M. p. 783, 17. Ὑπόξυλος: ὁ κίβδηλος, ὡς ὑπόχαλκος. οὕτως Ἀριστοφάνης. Corrige Μένανδρος ex Photio p. 629, 23. Menandri ex Perinthia versum, quem scholiasta Hermogenis servavit, vide apud Meinekium p. 142. Vocabulum ὑπόξυλος ab Polluce III, 56. τοῖς νέοις κωμικοῖς tribuitur.

V.

Etymolog. M. p. 539, 38. Κροαίνω: τὸ κτυπῶ καὶ ἠχῶ. Ἀριστοφάνης τὸ τοῖς ποσὶ σκιρτᾶν καὶ κροτεῖν. Verbum Homericum est κροαίνειν. Aristophanem dicere videtur grammaticum.

VI.

Hesychius, Οὐ παντὸς ἀνδρὸς εἰς Κόρινθόν ἐσθ' ὁ πλοῦς: Ἀριστοφάνης. Quibus subiungit explicationem proverbii. Non satis apparet utrum comicum dicat an grammaticum Aristophanem.

INDEX VERBORUM.